

2008 M. RUGSĖJO 3 D., TREČIADIENIS

PIRMININKAVO: Diana WALLIS

Pirmininko pavaduotoja

1. Posėdžio pradžia

(Posėdis pradėtas 09.00 val.)

2. Padėtis Gruzijoje (pateikti pasiūlymai dėl rezoliucijos): žr. protokolą

3. Cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimas, ženklėjimas bei pakavimas - Cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimas, ženklėjimas bei pakavimas (Direktyvų 76/768/EEB, 88/378/EEB, 1999/13/EB, 2000/53/EB, 2002/96/EB ir 2004/42/EB derinimas) - Cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimas, ženklėjimas bei pakavimas (Reglamento (EB) Nr. 648/2004 derinimas) (diskusijos)

Pirmininkė. – Pirmas klausimas yra diskusijos dėl

– Amalia Sartori pranešimo Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklėjimo bei pakavimo ir iš dalies keičiančio Direktyvą 67/548/EEB ir Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (COM(2007)0355 - C6-0197/2007 - 2007/0121(COD)) (A6-0140/2008),

– Amalia Sartori pranešimo Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos sprendimo, iš dalies keičiančio Tarybos direktyvas 76/768/EEB, 88/378/EEB, 1999/13/EB ir Direktyvas 2000/53/EB, 2002/96/EB ir 2004/42/EB siekiant suderinti jas su Reglamentu (EB) ... dėl medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklėjimo bei pakavimo ir iš dalies keičiančiu Direktyvą 67/548/EEB ir Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (COM(2007)0611 - C6-0347/2007 - 2007/0212(COD)) (A6-0142/2008), ir

– Amalia Sartori pranešimo Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento, iš dalies keičiančio Reglamentą (EB) Nr. 648/2004 siekiant suderinti jį su Reglamentu (EB) Nr. ... dėl medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklėjimo bei pakavimo ir iš dalies keičiančiu Direktyvą 67/548/EEB ir Reglamentą (EB) Nr. 1907/2006 (COM(2007)0613 - C6-0349/2007 - 2007/0213(COD)) (A6-0141/2008).

Günter Verheugen, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, pirmiausia, taip pat ir savo kolegos Komisijos nario S. Dimaso vardu norėčiau padėkoti pranešėjai A. Sartori už jos kruopštų darbą rengiant šį sudėtingą pasiūlymą. Jos sunkus darbas leido pasiekti susitarimą su Tarybą per pirmąjį svarstymą; Komisija tuo labai džiaugiasi. Dar kartą nagrinėjami su cheminėmis medžiagomis ir žmonių bei aplinkos apsauga nuo jų galimo kenksmingo poveikio klausimai.

Cheminės medžiagos nėra tik Europos problema ar Europos monopolis. Jos gaminamos, jomis prekiaujama ir jos naudojamos visame pasaulyje, ir pavojai, susiję su cheminių medžiagų naudojimu, visame pasaulyje yra tie patys. Todėl visiškai aišku, kad mes turime siekti visame pasaulyje taikomos šių pavojų apibūdinimo ir ženklėjimo sistemos. Teisės aktu, kurį šiandien ketiname priimti, sukuriamas pagrindas, kuriuo remiantis galima pasauliniu mastu suderinti informaciją apie potencialiai pavojingų cheminių medžiagų poveikį aplinkai, sveikatai ir jų saugų naudojimą.

Sveikatos ir aplinkos apsauga bus skaidri ir palyginama pasaulio mastu tik tada, jei bus taikomi bendri cheminių medžiagų keliamo pavojaus nustatymo ir ženklėjimo standartai. Be to, neturėtume nepakankamai vertinti ir ekonominės naudos. Europos įmonės sutaupys lėšas, nes jos neturės vertinti skirtingose šalyse pagal skirtingus kriterijus ir skirtingas sistemas pateikiamų nuorodų dėl cheminių medžiagų keliamo pavojaus. Be to, toks suderinimas bus naudingas profesionaliems cheminių medžiagų naudotojams ir vartotojams. Naudotojams taip pat nebereikės susipažinti su daugeliu sistemų, kad žinotų, kokį pavojų gali kelti cheminė medžiaga.

Pranešėjos pateiktas kompromisas yra harmoningas; jame ypač atsižvelgiama į nuostatų įgyvendinamumo ir aiškumo klausimus. Nors bendri įstatymų leidėjai pateikė daug pasiūlymų, jie iš esmės nepakeitė nei pagrindinių pirminio Komisijos pasiūlymo principų, nei pradinės struktūros. Taigi Komisija su šiais pasiūlymais noriai sutinka. Dar rengdama pasiūlymą Komisija buvo susirūpinusi tuo, kad šiuo metu egzistuojantis labai aukštas žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos lygis išliktų nepakitęs. Aš labai patenkintas, kad Parlamentas ir Taryba pritaria šiam pagrindiniam mūsų požiūriui. Derybų procesui buvo labai naudingas glaudus Parlamento, Tarybos ir Komisijos bendradarbiavimas, ir, kaip jau sakiau, tai reiškia, kad mes galime pritarti visiems pranešėjos A. Sartori pateiktiems kompromisiniais pasiūlymams.

Amalia Sartori, pranešėja. – (IT) Gerb. pirmininke, ponai ir ponios, kaip jau priminiau Komisijos nariui, paskutiniiais mėnesiais mes kelis kartus nagrinėjome cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženkinimo bei pakavimo sistemos, geriau žinomos kaip santrumpa GHS, klausimą; šiuo klausimu aš esu pranešėja.

Dėl to, užuot vėl aptarusi technines dokumentų aplanko detales, norėčiau pradėti padėka savo kolegoms ir šešėliniams pranešėjams, su kuriais dirbau kurdama konstruktyvų ir nepaprastai didelį pasitenkinimą suteikusių dialogą, pagrįstą plačiu bendradarbiavimu ir skaidrumu. Ypač norėčiau visiems padėkoti už palaikymą ir man parodytą pasitikėjimą. Tai buvo pakankama parama man, kad būtų sėkmingai užbaigtos derybos su Taryba ir Komisija.

Aš taip pat norėčiau padėkoti atitinkamų komitetų nuomonių autoriams, – A. Laperrouze (Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komitetas) ir A. Schwabui (Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas), – kurie dalyvavo pagal sustiprintą bendradarbiavimo procedūrą. Šių dviejų komitetų priimtos nuomonės iš esmės papildė ir pagerino pasiūlymą, padarydamos jį efektyvesniu ir lengviau suprantamu galutiniams naudotojams: kalbėdama apie juos turiu omenyje vartotojus, įmones, prekybos asociacijas, priežiūros institucijas ir valstybes nares. Norėčiau paminėti ir puikų darbą, kurį atliko mums pagelbėję Parlamento pareigūnai ir frakcijų nariai, taip pat Komisijos ir Tarybos atstovai.

Per kelis praeitus mėnesius mes visi dirbome stengdamiesi sumažinti pakeitimų skaičių ir pasiekti sutarimą dėl tam tikrų kompromisų. Po du mėnesius trukusių trišalių techninių diskusijų su kitomis institucijomis pasiekėme mus patenkinantį kompromiso paketą su Taryba, kurį birželio 27 d. patvirtino COREPER ir kuri, jei šiandienos balsavimas bus sėkmingas, mes galėsime užbaigti per pirmąjį svarstymą.

Šiais naujais teisės aktais mes turime, viena vertus, palaikyti tarptautiniu lygmeniu prisiimtus išpareigojimus – ir šitaip užtikrinti, kad mūsų teisės aktai turinio požiūriu būtų suderinti su JT GHS – ir, kita vertus, turime laikytis galiojančių terminų, nustatytų mūsų pačių REACH teisės aktuose.

Šiuo nauju reglamentu mes tuo pačiu metu užtikrinsime geresnę šių medžiagų vartotojų apsaugą ir didesnę mūsų įmonių konkurencingumą ir našumą. Pagal šias naujas taisykles, kurios bus vienodos visame pasaulyje, šalims nebus leidžiama laikyti tą patį produktą daugiau ar mažiau kenksmingesniu, nei kitose šalyse. Iki šiol taip nebuvo. Tai ne tik nelogiška, turint omenyje, kad pati medžiaga kelia tą patį pavojų nepriklausomai nuo to, kur ji yra, bet ir nepaprastai pavojinga, kai šie produktai yra eksportuojami iš vienos šalies į kitą ir galiausiai yra naudojami žmonių, kurie neturi jokio supratimo produkto, kurį jie naudoja, keliamą pavojų.

Todėl manau, kad vartotojams ir šio sektoriaus, ypač mažųjų ir vidutinių įmonių, kurių yra labai daug, darbuotojams mūsų pasiūlymas gali būti veiksmingas atsakas; ir ne tik visiems mūsų piliečiams ir visiems europiečiams, bet žmonėms visame pasaulyje.

Anne Laperrouze, Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto nuomonės referentė. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau pasveikinti A. Sartori, mūsų pranešėją, ir šešėlinius kitų frakcijų pranešėjus. Manau, kad mūsų atliktas darbas, nors ir nelengvas, nes tai – 2000 puslapių tekstas, reiškia tikrą pažangą.

Aš kalbėsiu visų pirma Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos komiteto, kurio nuomonės referentė buvau, vardu, o vėliau – savo politinės frakcijos vardu.

Pramonės komitetas priėmė įvairius pakeitimus; aš ketinu trumpai paminėti svarbiausius.

Turėjo būti atsižvelgta į MVĮ padėtį: jos išsakė savo interesus šiuo klausimu per parengiamąją Komisijos konsultaciją. Į šią konsultaciją internetu, kurią surengė Komisija 2006 m. rugpjūčio 21 d. – spalio 21 d., atsiliepė 45 proc. iš 360 bendrovių, samdančių mažiau nei 250 darbuotojų.

Mūsų komitetas ypač siekė pabrėžti tai, kad, be būtinos informacijos teikimo, GHS tikslas taip pat yra vartotojų ir aplinkos apsauga. Komitetas pareikalavo, kad valstybės narės įvestų procedūrą, kuri padėtų visiems tam

tikrų gamybos sektorių tiekėjams, ypač MVĮ, nustatyti teisingą šių medžiagų ir mišinių klasifikavimą, ženklavinimą bei pakavinimą.

Komitetas taip pat siekė suderinamumo su REACH ir todėl pateikė pakeitimus dėl tonažo.

Galiausiai, daugiau nei vien tik norėdamas, kad būtų išvengta teisės aktų dėl pakavimo dubliavimosi, Komitetas norėjo numatyti diskusijų dėl reglamento reikalavimų išaiškinimo galimybę, šiuo atveju tarp tiekėjo ir valstybės narės, ir dėl procedūros reikalingumo, kad būtų užtikrinta, jog klasifikavimas bus suderintas.

Aš pereisiu prie savo, kaip ALDE šešėlinio pranešėjo, funkcijos ir bendrais bruožais apibūdinsiu tam tikrus pagrindinius mūsų požiūrio principus.

Žinoma, mes sveikiname šią iniciatyvą. Bendras požiūris visiškai atitinka veiksmingesnės sveikatos ir aplinkos apsaugos tikslą kartu sudarant sąlygas prekybai produktais.

Kadangi tai – pasaulinė sistema, svarbu, kad būsimas reglamentas neįvestų ribojimų Europos įmonėms, kurių netaiko jų tarptautiniams konkurentams. Būtų pageidautina, kad pasiūlymas būtų suderintas su REACH tiek kalbant apie terminus, tiek apie požiūrį, grindžiamą tonažu, tiek apie susijusius priedus, ne tik VI priedą.

Kalbant apie informaciją, pridedamą prie užbaigtų gaminių, atsižvelgiant į tai, kad Europos Komisija nusprendė reglamentuoti ir pogaubinių procesą, pagrindinis principas turi būti informacijos kokybė ir svarbumas, o ne kiekis. Mūsų frakcija manė, kad svarbu pripažinti kitų informacijos šaltinių, ypač NVO ir pramonės, egzistavimą ir vertingumą, taip pat tokių ryšių priemonių kaip internetas svarbą. Taip pat turi būti saugomas tam tikros informacijos konfidencialumas. Galiausiai, dėl šio teisės akto neturi padidėti bandymų su gyvūnais skaičius.

Primenu, kad Europos Parlamento nariai dėl įtempto grafiko, taip pat priedų sudėtingumo nusprendė priedų netaisyti. Tuo buvo siekiama taip pat palengvinti derybas. Tai buvo pagrindinė Parlamento nuolaida. Tačiau šiuo atveju mes atkreipėme dėmesį į tai, kad dėl vieno iš šių priedų susijusioms pramonės šakoms iškyla rimta problema dėl tiesioginio suderinimo ir įgyvendinimo.

VI priede pateikiamas medžiagų sąrašas kartu su suderintomis klasifikacijomis Europos lygmeniu. Tačiau panašus sąrašas jau egzistuoja, ir pramonė naudoja šį galiojantį sąrašą mišinių klasifikavimui ir ženklavimui. Bet po perkėlimo į nacionalinę teisę buvo padaryti šio sąrašo pakeitimai, ir jis turės būti taikomas iškart po GHS įsigaliojimo, nors techninio suderinimo atveju tam turėtų skirtas bent jau 18 mėnesių terminas.

Daug MVĮ yra susirūpinusios dėl šio pakeitimo. Mums būtina pasiekti susitarimą su Taryba per pirmąjį svarstymą ir kiek galima greičiau baigti skelbti nuostatas, kad pramonei ir vartotojams būtų duota laiko prisitaikyti prie naujos sistemos ir kad ji pradėtų veikti iki 2008 m. pabaigos.

Todėl aš prašau Komisijos pasiūlyti sprendimą, kuriuo pramonei būtų suteikta pakankamai laiko prisiderinti prie reglamento reikalavimų be neproporcingo poveikio.

Po trišalio dialogo tekstas, pateiktas balsavimui, man atrodo tinkamas, išskyrus problemą dėl priedo. Aš tik norėčiau pabrėžti kelis esminius dalykus. Mes daug kalbėjome apie PBT chemines medžiagas. Jos neįtrauktos į Jungtinių Tautų GHS. Parlamentas pasiekė, kad Europos Komisijos sutiktų siekti jų klasifikavimo Jungtinių Tautų lygmeniu. Parlamentas taip pat pasiekė, kad būtų panaikintas „dirginančių akis“ medžiagų kategorijos suskirstymas į subkategorijas, nes dėl to neabejotinai būtų padidėjęs bandymų su gyvūnais, neduodančių jokios apčiuopiamos naudos, skaičius. Mes taip pat galime pranešti, kad bandymai su žmonėmis šio reglamento įgyvendinimo tikslais yra draudžiami ir kad JT GHS yra dinamiškas procesas; be to, sukurtas mechanizmas, suteikiantis galimybę darant JT GHS pakeitimus atsižvelgti į Europos GHS. Atitinkamai saugomas konfidencialumas.

Suderinamumas su REACH yra užtikrintas, ir Parlamentas įvedė „nulinį slenkstį“, susijusį su inventoriu ir pranešimais, nors iš pradžių mes norėjome vienos tonos tam tikroms produktų kategorijoms slenkščio. Šis nulinis slenkstis buvo priimtas, nes medžiagų ir mišinių naudojimas išimtinai mokslinių tyrimų ir plėtos tikslais yra neįtrauktas į taikymo sritį.

Aš manau, kad mes atlikome gerą darbą, ir tikiuosi gero balsavimo ir tinkamo GHS taikymo.

Andreas Schwab, *Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto nuomonės referentas*. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau pasakyti, kad Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetas su dideliu pasitenkinimu susipažino su kompromisiniu tekstu, kurį Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos politikos komiteto vardu pateikė A. Sartori. Mes manome, kad šiuo sprendimu pasiekėme

labai tinkamą kompromisą ir labai tinkamą sprendimą, naudingą tiek Europos vidaus rinkos chemijos pramonės įmonėms, – kurios paprastai veikia daugelyje pasaulio šalių, – tiek vartotojams; taip pat tai labai tinkamas kompromisas jautrių vartotojų grupių požiūriu.

Tai pasiekti pavyko tik dėl labai draugiško ir tvirto pranešėjų bendradarbiavimo. Norėčiau ypač padėkoti A. Sartori už jos vadovavimą deryboms, įskaitant trišales, nes galiausiai jis lėmė, kad buvo pasiektas sprendimas, kuris patenkino visų lūkesčius.

Aš patenkintas rezultatu, nes manau, kad vidaus rinkos požiūriu, įmonių, – ir ypač chemijos pramonės įmonių, – kurių patirtis įgyvendinant REACH Europos lygmeniu ne visada buvo teigiama, požiūriu, Pasauliniu mastu suderinta cheminių medžiagų klasifikavimo ir ženklinimo sistema (GHS), kaip pasaulinės JT parengtos gairės, gali būti įgyvendinta Europos vidaus rinkoje labai nebiurokratinio būdu ir orientuojantis į praktiką. Pirmiausia tai įmonėms, veikiančioms Europos vidaus rinkoje, suteiktų tiesioginių konkurencinių pranašumų šioje rinkoje, nes suderintas ženklinimas, lyginant su dabartiniu reglamentavimu, kuris kai kuriose šalutinėse srityse yra vis dar nevienodas, yra didelis žingsnis pirmyn.

Gerb. Komisijos nary, mes trišalių diskusijų metu trumpai kalbėjome ir apie tai, kad šių vartojimo prekių transportavimo aktai iki šiol nėra suderinti, ir todėl vertėtų pagalvoti, ar ateinančiais mėnesiais nereiktų susitelkti į teisės aktus, reguliuojančius cheminių medžiagų transportavimą.

Antra, buvo teisinga – ir šiuo atžvilgiu aš pritariu Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos atstovei A. Laperrouze, su kuria taip pat vyko puikus bendradarbiavimas – nepradėti peržiūrėti priedų, nes šis žingsnis leido mums išvengti diskusijos, kokia buvo REACH atveju. Net jei dėl to nukentėjo vienas ar kitas dalykas, kurį mes būtume galėję pagerinti, gerai pagalvojus, pasirinktas kelias buvo teisingas.

Vis dėlto norėčiau aiškiai prisidėti prie A. Laperrouze pageidavimo, kad 6 priedo medžiagoms, kurios šiame priede buvo pakeistos, būtų numatytas pereinamasis laikotarpis, nes pradėję konsultacijas negalėjome numatyti, kad mūsų priimtas sprendimas galėtų jų nepalieti. Gerb. Komisijos nary, būčiau labai dėkingas, jei savo atsakyme galėtumėte trumpai šį klausimą pakomentuoti.

Vartojimo prekių, kuriose yra cheminių medžiagų, naudotojai paprastai nėra susipažinę su šių prekių sudėtimi. Todėl diskutuodami dėl GHS mes ypatingą reikšmę skyrėme tam, kad ji būtų įgyvendinama vartotojams patogių būdu. Nors buvo neįmanoma detaliai apsvarstyti kiekvieno atvejo, mes radome sprendimą bent jau dėl labiausiai paplitusių vartojimo prekių, tokių kaip skalbimo milteliai ir plovikliai; šis sprendimas prisidės prie geresnio vartotojų informavimo apie cheminių medžiagų, esančių šiuose produktuose, kiekius ir kartu bus išsaugota galimybė ateityje naudoti šiuos produktus tokiu pat būdu, kaip ir anksčiau.

Gal galėčiau pateikti jums pavyzdį: skystas plovimo priemonės anksčiau buvo galima tik perkant kelių litrų talpos butelius. Vis mažiau aplinkai kenksmingos technologijos, taikomos gaminant ir naudojant šiuos produktus, sudaro galimybę šias skystas plovimo priemones teikti vis mažesniais kiekiais, ir dabar virtuvėse randami produktai yra daugiausia 0,3 arba 0,5 l talpos induose.

Be abejo, šių produktų sudėtyje esančių cheminių medžiagų koncentracija išaugo, tačiau vartotojams tai yra visiškai suderinama su dabartiniu sprendimu dėl GHS, nes mes žinome, kad žmonės kasdien naudoja šiuos produktus, ir todėl jų perklasifikavimas yra nereikalingas.

Taigi paliečiau visus su vidaus rinka susijusius klausimus. Dėkoju už dėmesį.

Guido Sacconi, PSE frakcijos vardu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponai ir ponios, tokioje padėtyje kaip ši, kai mes visi esame tokios pat nuomonės, kyla pavojus, kad mūsų diskusija taps pasikartojančia. Aš pats norėčiau labai trumpai paliesti tris politinius punktus, nes visiškai sutinku su tuo, ką pasakė mano kolega Parlamento narys.

Pirmasis punktas, žinoma, yra atkaklumo, kurį nuo pat pradžios parodė pranešėja, pripažinimas. Nuo pačių pirmųjų susitikimų ji pademonstravo politinį pasiryžimą užbaigti dokumentų aplanką per pirmąjį svarstymą, ir faktiškai ji vos neprivertė mūsų tai padaryti užlauždama mums rankas. Vis dėlto mes visi buvome įsitikinę, kad tai būtina norint greitai įvesti teisės aktus, kad būtų numatytas neatidėliotinas visų medžiagų klasifikavimas ir žengtas tikras žingsnis griežtesnių standartų link siekiant apsaugoti vartotojų sveikatą ir – pritariu šiam punktui – darbuotojų, kurie naudoja šias medžiagas daugelyje įvairių sektorių, ypač sudėtingesnėmis mažųjų įmonių sąlygomis, sveikatą.

Antra, mes išvengėme didėjančio pavojaus vėl pradėti senas diskusijas, kurios buvo atidėtos priėmus REACH; kaip tik tai aš labai norėjau matyti. Tarptautiniu lygmeniu, manau, nepaprastą pasitenkinimą teikia faktas,

jog REACH kaip gaire tarptautiniu lygmeniu vis labiau remiasi kitos šalys, pasinaudodamos juo kaip modeliu, pagal kurį pritaiko savus teisės aktus.

Bet kokių atveju nuostatos dėl medžiagų klasifikavimo, dėl kurių ketiname balsuoti, turi būti pritaikytos ir integruotos taip, kad atitiktų pagrindinį reglamentą dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo nepridedant jokių naujų elementų.

Galiausiai, kaip žino visi mano kolegos Parlamento nariai, tai reiškia, kad GHS nėra paskutinis žodis medžiagų klasifikavimo ir ženklinimo tema. Buvo daug diskutuojama dėl PBT. Mes neturime pamiršti, kad tai – tebevykstantis procesas. Dabar mes įgyvendiname tai, ką jau turime, ir klasifikuojame medžiagas, dėl kurių JT jau atliko pavojaus analizę. Paskelbus naujas pavojaus kategorijas ir naujų tyrimų rezultatus, GHS bus atitinkamai atnaujinta, taigi jos raida vyks ir toliau.

Liam Aylward, *UEN frakcijos vardu*. – (GA) Gerb. pirmininke, aplinka ir sveikatos apsauga liečia kiekvieną pilietį, ir šis teisės aktas yra tiesiogiai susijęs su abiem sritimis. Parlamentas balsavo už REACH sistemą, kuri galioja šiuo metu ir saugo žmonių sveikatą bei aplinką nuo cheminių medžiagų keliamo pavojaus. REACH tikslas yra užtikrinti, kad gamintojai ir importuotojai registruotų, klasifikuotų chemines medžiagas ir turėtų leidimus jas naudoti. Svarbus sistemai tenkantis vaidmuo yra visuomenės informavimas ženklinant šias chemines medžiagas.

Aš galiu tikrai pagirti šį teisės aktą ir Komisijos narį už tai, kad ES sistema prilyginama JT GHS (JT Pasauliniu mastu suderintai cheminių medžiagų klasifikavimo ir ženklinimo sistemai). Visuomenė bus informuojama apie cheminių medžiagų pavojus pateikiant pavojaus piktogramas, kuriose nurodomi sprogimo, gaisro ar vėžio išsivystymo arba apsinuodijimo pavojai. Tai bus naudinga pramonei, nes viso pasaulio šalys pripažįsta GHS sistemą. Taip pat ir visuomenė labiau pasikliaus cheminėmis medžiagomis, kurios bus ženklinamos aiškiais ir tiksliais etiketėmis.

Carl Schlyter, *Verts/ALE frakcijos vardu*. – (SV) Mes daug kalbame apie iniciatyvos dėl klimato kaitos vykdymą, bet jei mes iš tikrųjų būtume taikę holistinį metodą aplinkos atžvilgiu, būtume ir šiuo atveju tiesiog nukopijavę JT teisės aktus. Dabar mes panaikiname 5 ūmaus toksiškumo kategoriją. Kodėl tai darome? Nagi dėl keistos priežasties, kad priešingu atveju padidėtų cheminių medžiagų, kurios turės būti klasifikuojamos ir ženklinamos, skaičius. Taigi priežastis neturi nieko bendro su aplinkos ar sveikatos logika. Ne, mes nenorime nukopijuoti 5 kategorijos, nes tai galėtų reikšti cheminių medžiagų skaičiaus padidėjimą, nepaisant to, kad viso reikalo esmė yra nustatyti bendrą pasaulinį standartą, kuris palengvintų prekybą, o šiuo atveju taip pat ir padėtų, susijusią su aplinka ir vartotojų informavimu. Aš kovojau už tai, kad 5 ūmaus toksiškumo kategorija būtų vėl įvesta, bet, deja, man nepavyko.

Kitas dalykas, už kurį mes pasisakėme ir kurį tikrai kartu su Taryba pavyko pasiekti, buvo kelio užkirtimas pasiūlymui dėl klasifikavimo ribinės vertės sumažinimo iki 10 kg. Aš norėčiau padėkoti Tarybai už jos tvirtą poziciją. Komisija taip pat prisidėjo teigiamu indėliu. Jei pasiūlymas būtų buvęs priimtas, būtų pakenkta REACH. REACH skirtas cheminių medžiagų vertinimui, nustatymui, ar jos pavojingos, ir jų registravimui. Tačiau pagal REACH vertinamos ir registruojamos tik 30000 dažniausiai ir didžiausiais kiekiais naudojamų cheminių medžiagų. Kitas 70000 mūsų naudojamų cheminių medžiagų reglamentuotų šis teisės aktas. Dėl to labai gerai, kad mes išsaugojome šią ribą ir kad nebuvo įvesta žemesnė riba, taikoma klasifikuojant chemines medžiagas. Jei pasiūlymas būtų buvęs priimtas, REACH nebūtų papildytas GHS sistemoje. Aš esu labai patenkintas, kad taip neatsitiko, ir todėl galiu tai palaikyti.

Taip pat esu patenkintas, kad mums pavyko užkirsti kelią nereikalingam bandymų su gyvūnais kategorijų, pvz., akių sudirginimo bandymų, sudarymui.

Pasiekus šias dvi pergales galiu balsuoti už šį pranešimą. Vis dėlto tikrai norėčiau pabrėžti, kad nors mums nepavyko įtraukti ypač pavojingų PBT cheminių medžiagų ar prioritetinio sąrašo, pagal kurį būtų nedelsiant atliekamas vertinimas, mes bent jau laimėjome tai, kad buvo parengtas tekstas, kuriame sakoma, jog mes skatinsime tai JT lygmeniu ir kad tai bus įtraukta į JT sistemą. Dabar aš iš tikrųjų norėčiau pamatyti Komisiją atkakliai dirbant, kad būtų pasiektas šis labai svarbus tikslas. Kitaip mūsų cheminių medžiagų politika visiškai žlugs. Labai svarbu, kad šios medžiagos dabar būtų skubiai įtrauktos į JT sistemą, nes mums nepavyko šiuo atžvilgiu žengti pirmo žingsnio.

Taigi kaip tai palies vartotojus? Jie nebus taip gerai informuojami apie cheminių medžiagų keliamus pavojus, kaip galėtų, ir tai nuvilia. Bet jiems bent jau bus užtikrinta tinkama pagrindinė ir elementari apsauga, kad jie galėtų apsisaugoti nuo pavojingų cheminių medžiagų. Taigi galiausiai šiuo kompromisu niekas nėra visiškai patenkintas, ir galbūt būtų taip paprastai ir būna.

Avril Doyle, *PPE-DE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, cheminės medžiagos yra natūrali ir svarbi mūsų aplinkos dalis. Dažnai apie tai net nesusimąstydami naudojame chemines medžiagas kiekvieną dieną. Šiuolaikinis pasaulis negalėtų be jų funkcionuoti. Jos padeda išsaugoti mūsų maistą šviežią, o mūsų kūnus – švaires, jos padeda užaugti mūsų augalams ir varo mūsų automobilius. Tinkamai naudojamos ir tinkamai tvarkomos cheminės medžiagos suteikia mums galimybę gyventi ilgiau ir sveikiau.

Pasiūlytas reglamentas, papildantis REACH ir suderinantis ES medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklinimo bei pakavimo sistemą su JT Pasauliniu mastu suderinta sistema, yra pagrįstas ir harmoningas pasiūlymas.

Jeigu mes norime pasinaudoti cheminių medžiagų teikiama nauda už deramą kainą, tai turime pripažinti, kad esama ir rizikos. Todėl mes turime siekti rizikos ir naudos pusiausvyros ir kontroliuoti su cheminių medžiagų naudojimu susijusią riziką taikydami kruopštų ženklinimą, mokslškai pagrįstą reglamentavimą ir novatoriškas technologijas. Mes taip pat turime siekti tinkamo Europos Sąjungos tarptautinių įsipareigojimų, pasirašytų Jungtinių Tautų Ekonominėje ir socialinėje taryboje Pasaulio aukščiausiojo lygio susitikime dėl tvaraus vystymosi, surengto Johanesburge 2002 m. rugsėjo mėn., įgyvendinimo ir nereikalingos naštos verslui dėl nepraktiško bei pernelyg apsunkinančio ženklinimo panaikinimo pusiausvyros.

Dėl to aš pateikiu kelis pasiūlymo pakeitimus. Aš manau, kad ypač svarbu užtikrinti, jog produktų klasifikavimas nesukeltų painiavos vartotojams ar sveikatos priežiūros paslaugų tiekėjams. Pernelyg daug informacijos yra taip pat blogai, kaip ir visiškai jokios informacijos. Dėl to aš pateikiu pakeitimą dėl produktų, kurie, pvz., yra nepatogios formos arba tokie maži, kad prie jų pritvirtinti etiketę techniškai neįmanoma, pakavimo. Šiais atvejais pavojaus ženklinimo informacija turi būti pateikta kažkoku kitu tinkamam būdu, pvz., pririšant etiketes.

Aš norėčiau ypač padėkoti pranešėjai A. Sartori už mano pateiktų pakeitimų palaikymą ir puikų darbą, kurį ji atliko rengdama šį pranešimą.

Nors galiojantys reglamentai dėl cheminių medžiagų bei mišinių pavojingų savybių identifikavimo ir pranešimo apie jas yra daugeliu atžvilgių panašūs, tam tikri skirtumai yra pakankamai reikšmingi, kad būtų numatytas skirtingas klasifikavimas, skirtingas ženklinimas etiketėmis ir saugumo duomenų lapai (SDS). Pasauliniu mastu suderinta sistema (GHS), tikėkimės, veiksmingai suvienys šias skirtingas klasifikacijas. Cheminių medžiagų naudojimo teikiama nauda nusveria su tuo susijusią riziką, ypač nuo tada, kai buvo priimtas REACH – teisės aktas dėl cheminių medžiagų registravimo, vertinimo ir leidimų suteikimo.

Visi privalome žinoti, kad cheminės medžiagos per skirtingas pakopas nuo jų gamybos iki apdorojimą, transportavimo ir naudojimą gali kelti riziką žmogaus sveikatai ir aplinkai. Atsižvelgiant į tai, tikimasi, kad JT – GHS susitarimas pagerins žmogaus sveikatos ir aplinkos apaugą ir taip pat suteiks didesnę aiškumą įmonėms, ypač dalyvaujančioms tarptautinėje prekyboje.

Potenciali, bet valdoma rizika, susijusi su cheminių medžiagų naudojimu, išryškina ES teisės aktų dėl pasauliniu mastu suderinto cheminių medžiagų pakavimo ir ženklinimo metodo poreikį, ir šiuo atžvilgiu esu patenkinta, kad birželio 27 d. Taryba ir Parlamentas susitarė dėl teksto, ir dar kartą sveikinu pranešėją su darbu, atliktu rengiant šį sudėtingą, bet labai svarbų dokumento aplanką.

Jens Holm, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (SV) Ypač stipriai paliesti bus dirbantys cheminių medžiagų gamyboje. Remiantis Suomijos tyrimu, apie 32 mln. ES gyventojų kiekvieną dieną veikiami kancerogeninių cheminių medžiagų savo darbo vietose.

Mūsų pareiga yra uždrausti pavojingiausias chemines medžiagas ir apskritai vykdyti visų cheminių medžiagų kontrolę. Tai kaip tik ir buvo teisės aktų dėl cheminių medžiagų REACH, kuriuos mes priėmėme praeitais metais, tikslas. Dėl REACH rezultatų galima ginčytis. Aš pats maniau, kad pramonė galutinį rezultatą susilpnino ir stengėsi suardyti, bet bent jau šie plačiausios apimties pasaulyje teisės aktai dėl cheminių medžiagų galioja.

GHS, Pasauliniu mastu suderinta cheminių medžiagų klasifikavimo ir ženklinimo sistema, pratėsia ir papildys REACH. GHS siekiama perduoti informaciją apie chemines medžiagas darbuotojams ir vartotojams. Siekiama suklasifikuoti ir paženklinti tūkstančius mus supančių medžiagų ir mišinių. GHS faktiškai yra JT konvencija, kurią mes dabar turime įgyvendinti ES lygmeniu. Kai tik GHS bus patvirtinta, – deja, ne anksčiau kaip 2010 m. cheminių medžiagų atžvilgiu ir iki 2015 m. mišinių atžvilgiu, – visas chemines medžiagas bus lengva identifikuoti. Tai liečia geresnį milijonų darbuotojų, kasdien susiduriančių su cheminėmis medžiagomis, ir vartotojų, kurie turi žinoti, ką perka, informavimą. Ženklinimas taip pat padės pagerinti bendrą visuomenės sveikatos ir aplinkos būklę.

Pramonė galės naudotis nuoseklesniais teisės aktais, kurie palengvins tarptautinę prekybą. Tai – didelis žingsnis pirmyn, ir todėl mes, Europos vieningųjų kairiųjų jungtinė frakcija / Šiaurės šalių žalieji kairieji, palaikome šį kompromisą.

Tačiau gaila, kad nepadarėme tiek, kiek būtume galėję. Nebus ženklinamos PBT (patvarios, bioakumuliacinės ir toksiškos) cheminės medžiagos. Vietoj to šiame kompromise numatoma, kad PBT klausimas bus sprendžiamas JT lygmeniu. Tai – rimtas susitarimo trūkumas. Kodėl nenusprendus, kad PBT cheminės medžiagos turi turėti tą patį statusą kaip visos kitos ir taip pat turi būti ženklinamos? Dabar turime viltis, kad kitos šalys sustiprins spaudimą dėl PBT. Aš irgi tikiu, kad ateityje tai įvyks.

Nepaisant to, tai yra tinkamas kompromisas, kuris padės milijonams europiečių, darbuotojų ir vartotojų gauti daugiau informacijos apie dešimtis tūkstančių mus supančių cheminių medžiagų. Tai – labai svarbus ir reikšmingas sprendimas kiekvienam, kenčiančiam nuo vėžio, alergijų ar odos ligų dėl cheminių medžiagų.

Graham Booth, IND/DEM frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, dabar pradėjus skaičiuoti didžiulę REACH reglamento žalą gamybos pramonei, ypač mažesnėms įmonėms, ir smarkiai didėjančių bandymų su gyvūno skaičių, tuoj pat pranešimo A6-0140/2008 forma gaunamos kelios tolesnės pasaulio šalių vyriausybių UNESCO fanatikų instrukcijos dėl to, kaip turi būti klasifikuojami, ženklinami ir pakuojami jo ankstesnės idėjos rezultatai.

Komercinis ir politinis elitas, sudarantis Europos Sąjungą, lygiai taip pat ištroškęs antidemokratinio pasaulinio dominavimo, skuba įgyvendinti šias instrukcijas, taip, kaip darė ir siekdamas įgyvendinti REACH. Jie paleido savo gerų ketinimų patikrinimų, kurie šiuo momentu gali apsaugoti ar apgauti jų vadinamąsias suinteresuotąsias šalis, bet kurie nepatenkins daugybės bedarbių, kurie jau pradeda dėl šių priemonių atsirasti, ugnį.

Trupinys viešosios nuomonės pripažinimo nukrenta nuo meistrų stalo 10, 12, 39 ir 42 pakeitimų forma, siekiant verčiau sumažinti eksperimentų su gyvūnais tam tikromis aplinkybėmis skaičių, nei griežtai lakytis įstatymo raidės. Aš suprantu, kad tai daroma dėl įtakingų aplinkosaugos grupių spaudimo, nuo kurių palaikymo ES yra tiek daug priklausoma, ir iškeliant ne žmonių giminei nepriklausančių primatų gerovę virš žmonių giminei priklausančių primatų, kaip išdėstyta 40 pakeitime, tikrai persistengiama siekiant jas palankiai nuteikti, bet rasti kažką, kas nusipelnėtų teigiamo balsavimo despotiškame ir slegiančiame ES teisės aktų priėmimo įstatymų procese yra retenybė, verta dėmesio.

Kalbant apie likusius pakeitimus, nėra jokios priežasties, dėl kurios protingi saugumo standartai neturėtų būti savanoriškai priimti demokratinių nacionalinių valstybių, turinčių nepriklausomą teisminę valdžią ir laisvą viešą galimybę naudotis teismų sistema. Gali atrodyti, viršnacionaliniai potvarkiai yra lengvas pasirinkimas, bet jų nemaloniausias dalykas yra ne centralizuota neatsakinga galia, prie kurios jie prisideda, bet jų neatsakingo taikymo pagrindinis baisus rezultatas.

Tvirtinimas, iškeltas 7 konstatuojamoje dalyje dėl to, kad šis teisės aktas pramonei suteiks konkurencinio pranašumo ir, kaip pridėjama 1 pakeitime, ypač mažosioms ir vidutinėms įmonėms, yra tiesiog absurdiškas. Kaip visada, ES stambiojo kapitalo valdovai turės naudoti dėl jų mažesniųjų konkurentų žlugimo. Jie taps netgi dar didesne žuvimi mažesniame tvenkinyje arba pabėgs į užsienį, ir toli nuo keliaklupsčių prieš ES ir jos kvailių ribojimų prekybininkai užsienyje prekiaus vienas su kitu daug naudingiau, nei su mumis. Pakilimas baigėsi. Prasidėjo nuosmukis, ir po ES reglamentavimo, tokio kaip A6 0140/2008, našta mūsų ekonomikos skęsta kaip akmenys.

Kiekvienas lengvo pasipelnymo mėgėjas gali pasakyti savo rinkėjams ką tik nori jų kalba nebijodamas, kad jie išgirs tai, ką jo kolegos kitose valstybėse kalba savo rinkėjams. Nėra bendrų ES rinkėjų ir negali būti, kol galbūt po šimtmečio ar dviejų visi kalbės viena kalba, ir kol ateis tas laikas, ES demokratija bus tik pokštas, ir netgi niūrus bei pavojingas pokštas. Bet jūsų privilegijos yra didžiulės. Kodėl jūs turėtumėte rūpintis tuo arba kvailais, priešingus rezultatus duodančiais teisės aktais, kuriuos jūs be perstojo leidžiate? Ir kodėl aš turėčiau rūpintis, jei atsistatydinu šio mėnesio pabaigoje? Perskaičius 28 pakeitimą jis privertė mane suprasti, dėl ko man įsipykė visos šios nesąmonės. Jame sakoma: „Preparatas yra mišinys arba tirpalas, sudarytas iš dviejų ar daugiau medžiagų. Mišinys ir preparatas yra sinonimai“. Na, vis dėlto mes išgyventume be šios valstybės superauklės, aiškinančios mums tokius dalykus, kaip ir išgyvenau iki brandžios 68 m. amžiaus senatvės, nors praleidau savo vaikystę grauždamas švino dažus nuo medinio mano sulankstomosios lovos rėmo? Manau, tai davė mano antikūnams darbo taisyklais, kai mes iš tikrųjų turėjome antikūnius.

Kiekvienas sunkus kaip švinas potvarkis priartina ES žlugimą. Aš tuo džiaugiuosi, tačiau apgailestauju dėl žalos, kurią jūs darote 27 buvusioms demokratinėms valstybėms kiekvienais metais iki pražūtingųjų metų.

Jim Allister (NI). - Gerb. pirmininke, man visiškai suprantama, kad nuo tada, kai cheminės medžiagos gaminamos ir jomis prekiaujama pasauliniu mastu, pavojų apibūdinimas ant jų pakuočių įvairiose šalyse neturėtų skirtis, nes tai kenkia vartotojams, ir nenaudinga tiems, kas tiksliai apibūdina pavojų.

Vis dėlto atkreipiu dėmesį į tai, kad šiuo metu „pasauliniu mastu suderinta“ sistema nėra tikrai pasaulinė. Ji labiau sporadinė, nei globali. Aš norėčiau žinoti, ar kitos šalys paseks ES pavyzdžiu ir naudosis šia JT sistema ir koks galėtų būti poveikis įmonėms Europoje, jei tos šalys taip nepadarytų.

Igyvendindami šias priemones mes turime siekti pusiausvyros. Pirmiausia, svarbu vengti produktų perklasifikavimo, kuris sutrikdytų vartotojus ir sveikatos priežiūros tiekėjus.

Antra, mes turime vykdyti šiuos tarptautinius įsipareigojimus neužkraudami nereikalingų prievolių mūsų įmonėms. Daugeliui bendrovių sukėlė nerimą įgyvendinimo išlaidos. Bus reikalingos didelės IT ir mokymo sąnaudos bei perpakavimo išlaidos, kurių mes negalime nepakankamai vertinti, ypač mažųjų įmonių atveju. Aš taip pat kelia nerimą, kad MVĮ galėtų tapti aukomis, ypač jei jos užsiima užsienio prekyba, nes tokiu atveju šios išlaidos gali būti daug didesnės, nei jos galės pakelti.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE). - (FI) Gerb. pirmininke, vis dar atsimename diskusijas dėl visai neseno Europos cheminių medžiagų reglamento, REACH. Tai buvo vienas sudėtingiausių teisės aktų paketų šiuo laikotarpiu. Reglamentas dėl cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklavimo bei pakavimo, kurį mes dabar svarstome, dalinai remiasi ką tik įsigaliojusiu REACH reglamentu ir jį papildo. Dėl to iš anksto kilo daug klausimų.

Komisijos noras pasiekti susitarimą per pirmąjį svarstymą pradžioje atrodė šiek tiek per ambicingas atsižvelgiant į tai, kad Parlamentas jau anksčiau parodė savo susidomėjimą teisės aktais dėl cheminių medžiagų. Todėl galiu tik žavėtis pagirtinu mano kolegės A. Sartori darbu ir vadovavimu rengiant šį techninį pranešimą ir tuo, kaip jai pavyko išvengti pagundos pernelyg detaliai persvarstyti reglamentą, pvz., įtraukiant naujas dalis ir medžiagų klasifikacijas į priedus, dėl kurių būtų pristabdytas ir net sutrukdytas reglamento įsigaliojimas.

Pranešimas, kurį rengiant mes dirbome komitetuose, tikriausiai pasieks tikslus, nustatytus reglamentui, ypač dėl teisės aktų harmonizavimo ir supaprastinimo. GHS ir REACH papildo vienas kitą ir tikrai nepalengvina cheminių medžiagų gamintojų ir platintojų darbo. Vietoj to aiškus ir saugus ženklavimas sugrąžins vartotojų pasitikėjimą jais.

Prasidėjus darbui Komiteto žmonės buvo susirūpinę, kad GHS reglamentas reikštų, jog, pvz., daugelis valymo priemonių taip pat turėtų būti klasifikuotos kaip ėsdinančios. Taigi, pvz., medžiagos, naudojamoms vamzdžiams pravalyti, ir plovikliai, turėtų tą pačią klasifikaciją ir pakuotės ženklavimą, todėl vartotojai negalėtų atskirti pavojingų produktų nuo švelnesnių valymo priemonių. Tačiau dabar medžiagų klasifikacijos atspindi jų faktinį potencialų pavojų, kurio galima laukti.

Šios sistemos, pagrįstos JT susitarimu, tikslas yra tai, kad klasifikuojant bei ženklinant chemines medžiagas ir reglamentuojant jų transportavimą, pardavimą ir naudojimą visame pasaulyje būtų taikomi tie patys kriterijai. Pagal susitarimą sistema pradėtų veikti 2008 m. Mums dar likę keli mėnesiai.

Gyula Hegyi (PSE). - Gerb. pirmininke, cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklavimo bei pakavimo harmonizavimas pasauliniu mastu yra sveikintinas ir Europos Sąjunga turi atlikti pagrindinį vaidmenį apsaugant mūsų piliečius nuo pavojingų cheminių medžiagų. Šią iniciatyvą pradėjo Jungtinės Tautos, todėl tai – pasaulinis projektas. Pasauliniu mastu suderinta sistema yra teikiantis vilčių pasaulinio bendradarbiavimo sprendžiant aplinkos problemas ženklas. Todėl aš pritariu kompromiso dėl A. Sartori pranešimo priėmimui.

Aš pateikiau daugiau kaip 20 pakeitimų, kad būtų užtikrintas tinkamas cheminių medžiagų ženklavimas ir saugus naudojimas. Septyniolikai šių pakeitimų pritarė ENVI komitetas. Tačiau tas pats Aplinkos komitetas taip pat priėmė kelis pranešėjos pasiūlytus pakeitimus, kurie susilpnins vartotojų teises gauti informaciją apie produktuose esančių cheminių medžiagų keliamus pavojus.

Socialistų frakcija ir aš balsavome prieš tuos pasiūlymus, nes vartotojų interesai yra mums gyvybiškai svarbūs. Aš patenkintas, kad į naują kompromisą šie prieš vartotojus nukreipti pakeitimai neįtraukti, ir todėl siūlau jį priimti. Aš nesu visiškai patenkintas kompromisu, bet mes negalime vilkinti GHS įtraukimo į mūsų teisės aktus.

Pritarkime, kaip pagrindiniam principui, tam, kad bendrovės neturėtų remtis verslo konfidencialumu pateikdamos į rinką pavojingas chemines medžiagas. Kalbant apie pavojus, vartotojai turi turėti teisę gauti visą būtiną informaciją.

Žinoma, didžiausias darbas susijęs su detalėmis, taigi mes pamatysime, kaip GHS veiks praktiškai, kaip pramonė nurodys pavojingumo ženklus ant produktų ir ar vartotojai supras tuos ženklus ir išpėjimus. Informacija turėtų būti aiški ir lengvai suprantama. Apskritai, tikiuosi, kad GHS bus tinkama priemonė pristatant visuomenei REACH rezultatus, kad vartotojai gerokai labiau pasitikėtų cheminėmis medžiagomis, kurios taip pat padės ir mūsų pramonei.

Mano pagalbininkas Gergely Simon, kuris daug nuveikė rengiant šį ir kitus dokumentus, netrukus paliks Parlamentą. Norėčiau jam padėkoti už jo indėlį siekiant mūsų bendro tikslo – cheminių medžiagų naudojimo požiūriu saugesnės Europos.

Hiltrud Breyer (Verts/ALE). – (DE) Gerb. pirmininke, mes visi žinome, kad cheminės medžiagos yra gaminamos ir jomis prekiaujama visame pasaulyje, ir pavojai bei rizikos taip pat yra bendri. Todėl mums reikalingos gairės dėl aiškių klasifikacijų ir etikečių, kurios būtų taikomos pasauliniu mastu. Aš būčiau norėjusi, kad Europos Sąjunga būtų lokomotyvas, varantis labai aiškaus ženklinimo ir stiprios vartotojų apsaugos link, bet čia išgirdau labai daug kalbėtojų, sakančių, kad Europos Sąjunga turi būti ne lokomotyvas, o sėdėti stabdžių vagone.

Aš galiu susitaikyti su šiuo politiniu susitarimu, bet labai patenkinta juo nesu. Taip, mes pasiekėme, kad būtų padarytas svarbus žingsnis didesnės žmonių ir aplinkos apsaugos link. Taip pat džiaugiuosi, kad, nepaisant Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos politikos komiteto pranešimo, pernelyg palankaus pramonei ženklinimui nustatytų ribinių verčių požiūriu – duomenų, panaudotų klasifikavimui, apimtys turėtų būti nurodytos etiketėje – mes derybose su Taryba ir Komisija sugebėjome sumažinti žalą. Aš patenkinta, kad daugiau nebėra jokių tonažu pagrįstų ribinių verčių ženklinimo reikalavimui ir taip pat jokių priimtų landų pramonei, taip pat kad numatyta klasifikavimo sistema skatina pereiti prie alternatyvų bandymams su gyvūnais.

Tačiau taip pat būčiau norėjusi, kad būtų pagerintas patvarių, bioakumuliacinių ir toksiškų cheminių medžiagų ženklinimas ir įvesta nauja „ūmus toksiškumo“ kategorija, nes tai yra labai aktualus klausimas, dėl kurio mes turėjome parodyti pasiryžimą imtis veiksmų. Manau, kad mes šiandien pasiuntėme svarbų signalą siekiant didesnės žmonių ir aplinkos apsaugos, tačiau negalimą užmigti ant laurų. Todėl manau, kad ši tema rūpės mums ir ateityje, nes dar daug ką galima pagerinti.

Jean-Claude Martinez (NI). – (FR) Gerb. pirmininke, jau galioja pasaulio mastu suderintos apskaitos taisyklės, *Codex Alimentarius* numatyti pasauliniai maisto prekių standartai, pasauliniai mokesčių standartai ir JT sutarčių dėl dvigubo apmokestinimo išvengimo modelis. Dabar mes ketiname parengti pasaulinius cheminių medžiagų ženklinimo, klasifikavimo, pakavimo ir tonažo standartus.

2002 m. JT Socialinės ir ekonominės tarybos pasaulio mastu suderinti teisės aktai, bendra suderinta sistema, buvo perkelti į Bendrijos teisę.

Harmonizavimas pasaulio mastu, be abejonės, yra tikrai naudingas kiekvienam, – vartotojams, naudotojams, MVĮ, – bet, nors ir pateikus šiuos 2000 puslapių ir metodikų, priedų bei sąrašų, reglamentas rodo, kad Europos standartizavimo nepakanka pasaulinėms problemoms spręsti. Pasaulinėms problemoms reikalingi pasauliniai sprendimai, o tai reiškia, kad Didžiosios Britanijos ministras pirmininkas Gordon Brown yra teisus: JT lygio ir pasaulinio lygio atžvilgiu Europos lygis vis labiau sensta, yra atgyvenęs ir galų gale niekam tikęs.

Zuzana Roithová (PPE-DE). – (CS) Ponai ir ponios, nebegalima daugiau toleruoti, kad bendroje Europos rinkoje galiotų skirtingi nacionaliniai prekybos, ypač pavojingomis medžiagomis, įstatymai. Pavojingų cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimo ir ženklinimo suvienodinimas yra gera žinia vartotojams, nes pasiūlytas harmonizavimas pagerina jų sveikatos ir aplinkos apsaugą. Taip pat gera žinia Europos pramonės konkurencingumo požiūriu, nes pagal JT rekomendacijas šis sudėtingas reglamentas dėl pavojingų medžiagų transportavimo, tiekimo ir naudojimo bus taikomas ne tik Europos Sąjungoje, bet ir kitose pasaulio šalyse.

Reglamentas suderintas su REACH, bet taip pat įveda pavojingumo klases ir kategorijas. Etiketėse bus pateiktos naudojimo instrukcijos ir privalomi grafiniai simboliai bei piktogramos, suprantamos žmonėms visame pasaulyje. Nauji pakuotės ir jos tvirtinimų reikalavimai užtikrins, kad pakuočių negalės atidaryti vaikai, taip pat bus užtikrintas ženklinimas akliesiems. Kritikai išpėja dėl aukštų naujo ženklinimo, „saugumo duomenų lapų“ sukūrimo ir naujų pakavimo technologijų įdiegimo išlaidų. Vis dėlto esu įsitikinusi, kad šios trumpalaikės

išlaidos bus žemesnės, nei ilguoju laikotarpiu sutaupytos išlaidos, susijusios su dabartinio skirtingo produktų ženklavimo priklausomai nuo paskirties panaikinimu. Nustatant įgyvendinimo laikotarpį 2010–2015 m. taip pat pakankamai atsižvelgiama į pramonės interesus.

Aš labai vertinu tai, kad Amalia Sartori sugebėjo pasiekti puikų kompromisą Parlamente ir su Taryba. Po daugelį mėnesių trukusių diskusijų dėl Komisijos pasiūlymo nuostatų jai pavyko pasiekti žymų pagerinimą ir balansą, ir todėl primygtinai siūlau priimti pasiūlymą rytoj per pirmąjį svarstymą. Šis pasiūlymas – tai puikios darbo, kurį atliko Parlamento pranešėja su Tarybos ir Komisijos komandomis, pavyzdys.

Genowefa Grabowska (PSE). – (PL) Gerb. pirmininke, šiandien mes aptariame labai svarbų reglamentą, kuris yra diskusijų ir vėlesnio JT sprendimo rezultatas. Šiose diskusijose, kurias vainikavo Ekonominės ir socialinės tarybos pasauliniu mastu suderintos cheminių medžiagų klasifikavimo ir ženklavimo sistemos priėmimas, visos valstybės narės, ir ne tik JT, atliko labai aktyvų ir reikšmingą vaidmenį, ypač Europos Sąjunga, taip pat ir Komisija. Tai reiškia, kad sistema, kuri buvo Parengta JT, yra taip pat ir mūsų sistema. Todėl malonu, kad šiandien mes pritaikome mūsų reglamentą dėl cheminių medžiagų naudojimo prie šios sistemos ir tuo pačiu metu užtikriname ir norime užtikrinti, kad mūsų piliečiai – Europos Sąjungos piliečiai – ir mūsų aplinka būtų apsaugoti nuo pavojingų medžiagų naudojimo padarinių, kadangi šio pavojingų medžiagų klasifikavimo bei ženklavimo harmonizavimo tikslas yra sveikatos apsaugos lygio bei aplinkos būklės pagerinimas.

Cheminės medžiagos veikia žmones tuo pačiu būdu visame pasaulyje. Kai jūs perkate produktą, jums nebūtina žinoti, kas jame yra. Tačiau jūs turėtumėte žinoti, kad perkate saugų produktą. Jūs turėtumėte galėti pasitikėti gamintoju ir įsigyti produktą. Taigi mūsų funkcija yra suderinti ženklavimą, kuris vis dar stipriai skiriasi. Produktas, paženklintas kaip pavojingas vienoje valstybėje, kitoje yra paženklintas kaip nuodingas, o trečioje – kaip kenksmingas. Neįtikėtina, kad ekonomika ir prekyba cheminėmis medžiagomis galėtų veikti tokiu būdu. Todėl džiaugiuosi galėdama pritarti pranešimui ir mūsų šiandieninei diskusijai. Manau, kad mes sprendžiame labai svarbų klausimą.

Norėčiau atkreipti dėmesį į paskutinį klausimą, būtent pasekmes, susijusias su poreikiu teikti informaciją apie ženklavimą. Aš kalbu apie informaciją, kurią turi žinoti visi, tvarkantys atliekas. Cheminių produktų atliekos, kurios yra ir toliau bus nepaprastos svarbos klausimas mūsų aplinkai, turi taip pat būti įtrauktos į šį skyrį, kuris užbaigia visą cheminių produktų ir medžiagų valdymo ir vėliau pavojingų produktų atliekų išvežimo ciklą. Duokime Europos gyventojams gerus produktus ir užtikrinkime jų pasitikėjimą chemine sauga.

Luca Romagnoli (NI). – (IT) Gerb. pirmininke, ponai ir ponios, puikus A. Sartori darbas, atrodo, yra geriausias teisėkūros rezultatas atnaujinant ir užtikrinant geresnį tam tikrų cheminių medžiagų tvarkymo aspektų reguliavimą. Pranešimas yra pagirtinas ne vien dėl to, kad atitinka JT harmonizavimo programą; jis atrodo nuoseklus, jame atkreipiamas dėmesys į gamintojų ir vartotojų, taip pat aplinkosaugos poreikius, žinoma, tiek, kiek tai objektyviai įmanoma.

Kaip paprastai, dalis mano kolegų Parlamento narių nėra visiškai patenkinti. Man susidaręs įspūdis, kad taip yra dėl idėjinės radikalizacijos susiduriant su technologine ir mokslinė pažanga, kuri pernelyg dažnai, pasinaudodama aplinkosauga kaip pretekstu, bando daryti mums spaudimą. Atsitiktinai, dėl visiškai kitų, nei minėtos, priežasčių, šalys, nepriklausančios Europos Sąjungai, pvz., Kinija, skatina ekonomiką pirmiausia leisdamas, kad cheminės medžiagos būtų gaminamos, transportuojamos ir laikomos sąlygomis, kurios rimtai pažeidžia tai, ką mes visiškai teisingai norime apsaugoti.

A. Sartori pranešimas yra esminis žingsnis į priekį suderinant cheminių medžiagų klasifikavimą ir pavojingų medžiagų bei mišinių ženklavimo standartus. Tai neabejotinai padės pagerinti saugumą ir neleisti, kad kiltų pavojus vartotojų bei darbuotojų sveikatai bei saugumui ir aplinkai.

Šiuo metu šalys gali klasifikuoti tą pačią medžiagą labai skirtingai, pagal skirtingas galiojančias klasifikavimo sistemas, ir šitie skirtumai gali būti tokie didžiuliai, kad kelia pavojų. Medžiagos, kurios Europoje yra klasifikuojamos kaip pavojingos, tokiose šalyse, kaip, pvz., Kinija, gali nebūti ženklinamos jokiais įspėjamaisiais užrašais ant etikečių.

Tokia padėtis ne tik sukuria nesąžiningą konkurencinį pranašumą, bet ir kelia didelį pavojų vartotojams visame pasaulyje, ir tai, ponai ir ponios, nors jūs dažnai tai kritikuojate, deja, yra labai tipiška pasaulinėje rinkoje.

Åsa Westlund (PSE). - (SV) Gerb. pirmininke, turiu pripažinti, kad prieš man pradėdant dirbti aplinkosaugos srityje mano žinios apie chemines medžiagas buvo palyginti ribotos. Tačiau kuo daugiau sužinojau, tuo skeptiškiau vertinu tai, kad visuomenė šiandien naudoja tokį didelį kiekį cheminių medžiagų. Pvz., neseniai skaičiau, kad mano šalyje, Švedijoje, dramatiškai padidėjo cheminių medžiagų, naudojamų įprastuose namų ūkiuose valymui, vartojimas. Niekas nežino tikro poveikio, kurį toks vartojimas daro mūsų sveikatai. Tikrai mes žinome tai, kad daug vaikų, ir ne tik Švedijoje, dabar kasmet nukenčia, nes praryja namų ūkyje naudojamus chemikalus, turinčius ūmaus toksiškumo savybių, nepaisant to, kad cheminės medžiagos šiandien ženklina etikete, sakant, kad jos pavojingos.

Šiandien vėliau priėmus mūsų sprendimą šio išpėjimo ant daugelio produktų dabar, deja, nebus. Kartu su keletu kolegų aš bandžiau tai pakeisti ir užtikrinti, kad šis bendras namų ūkių produktų ženklavimas išliktų. To nebus. Aš labai dėl to apgailestauju, nes tai reiškia, kad nebus teikiama vartotojui svarbi informacija.

Vis dėlto aš džiaugiuosi tuo, kad ES dabar turės harmonizuotą teisės aktą dėl klasifikavimo, ženklavimo ir pakavimo, papildantį REACH, ir kad jis buvo parengtas savanoriškos tarptautinės sistemos pagrindu, kuri jau egzistuoja. Tai palengvins padėtį vartotojams ir bendrovėms. Jei tik mes šiandien priimsime šį sprendimą, bus nepaprastai svarbu, kad visos nacionaliniu mastu atsakingos valdžios institucijos prisiimtų atsakomybę už tai, kad informaciją apie naują ženklavimo sistemą gautų ne tik bendrovės, bet ir įvairios vartotojų grupės.

Todėl norėčiau pasinaudoti proga ir primygtinai paraginti Komisiją ir Komisijos narį G. Verheugeną stebėti, kaip ir ar sėkmingai tai iš tikrųjų atliekama, kad mes žinotume, ar Europos vartotojai supranta tai, ką nuo dabar reiškia ženklavimas.

Rovana Plumb (PSE). - (RO) Gerb. pirmininke, šiuo pasiūlymu dėl reglamento, kartu su kitais dviem: reglamentu dėl dezinfekavimo priemonių ir sprendimu pakeisti tolesnius teisės aktus, harmonizuojami Europos ir pasauliniai teisės aktai dėl cheminių medžiagų klasifikavimo, ženklavimo ir pakavimo. Jų įgyvendinimas turėtų būti naudingas žmogaus sveikatai, aplinkos apsaugai ir chemijos pramonei; taip pat labai svarbūs prekybos vystymasis saugiomis sąlygomis ir vartotojų informavimas.

GHS įdiegimas turi būti susietas su reikalavimu gamintojams, kurių Europos Sąjungoje yra maždaug 27 000, iš jų 95 proc. MVĮ, vykdyti REACH reglamentą ir su prekybos su Europos Sąjungai nepriklausančiomis šalimis, kuri sudaro 25 proc. Europos Sąjungos prekybos, plėtra. Aš prašau Komisiją neatmesti pasiūlymo įgyvendinti naują reglamentą per visą produkto valdymo ciklą, taip pat ir tada, kai produktas tampa atliekomis.

Sveikinu pranešėją su jos darbu.

Edit Herczog (PSE). - (HU) Labai ačiū, gerb. pirmininke. Pirmiausia norėčiau pasveikinti Komisiją ir pranešėją, nes jiems pavyko surengti konstruktyvias diskusijas dėl JT pasiūlymo ir REACH plano, kurį mes priėmėme anksčiau, ir tai leido padaryti pažangą. Vidaus rinkos komiteto požiūriu, vartotojams ir bendrovėms labiausiai naudingas bus standartizuotas ženklavimas. Nepamirškime, kad paženklintos cheminės medžiagos netaps saugesnės! Saugesnis naudojimas ir geresnės alternatyvos vartotojams užtikrina didesnę saugumą, taigi mes turime įrodyti, kad šis teisės akto projektas šiuo atžvilgiu yra žingsnis pirmyn ir turėtų būti priimtas. Baigdama norėčiau pasakyti ir atkreipti jūsų dėmesį į tai, kad mes, kaip Europos Sąjunga, suvienijome jėgas paremdami JT ir dabar, bendradarbiaudami su JT, privalome padaryti viską, kad užtikrintume, jog ir likusioji pasaulio dalis taip pat priims šį teisės aktą. Aš siūlau tai, nes galime rasti mūsų teisės aktų dėl chemijos pramonės šalininkų likusioje pasaulio dalyje, Transatlantinėje ekonominėje taryboje ir kituose tarptautiniuose forumuose. Labai ačiū už jūsų dėmesį.

Alessandro Foglietta (UEN). - (IT) Gerb. pirmininke, ponai ir ponios, norėčiau pasveikinti pranešėją A. Sartori ir jos šešėlinius pranešėjus bei Tarybą su Komisija su pasiektu susitarimu dėl GHS paketo per pirmąjį svarstymą.

Mes sugebėjome pasiekti mums nustatytą tikslą, kuris turėjo sustiprinti naują sistemą ir būti sparčiai vykdomas laikantis REACH reglamento, kartu užtikrinant aukštą žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugos lygį, taip pat tenkinant komercinius įmonių, kurios gali dabar lengviau nukreipti veiklą į užsienio rinkas, poreikius.

Kai tik GHS įsigalios, įmonės galės veikti remdamosi bendra cheminių medžiagų klasifikavimo sistema, suderinta tarptautiniu lygmeniu, ir, be kita ko, turės galimybę per Europos cheminių medžiagų agentūrą lengviau susipažinti su teisės aktais dėl cheminių medžiagų. Šiuo reglamentu, pagal kurį Europos Sąjungoje bus taikomi tarptautiniai pavojingų medžiagų ir mišinių klasifikavimo ir ženklavimo kriterijai, mes užtikrinsime, kad mūsų įmonės būtų pasirengusios patekti į pasaulinę rinką. Taip pat neabejotinai gaus

naudos ir vartotojai, kuris galės lengviau atpažinti pavojingas medžiagas, pvz., nuodingas ir ėsdinančias bei dirginančias medžiagas.

GHS ženklavimo sistema, numatanti vienodas piktogramas, kurias lengva suprasti, padės identifikuoti medžiagų, esančių kasdieniuose produktuose, pvz., valymo priemonėse ir muiluose, pavojingumą. Be to, GHS, pagal kurią reikalaujama, kad daugelio medžiagų hermetiškos pakuotės turėtų konkrečius saugos įtaisyti, padės apsaugoti mūsų vaikus nuo pavojingų nelaimingų atsitikimų namuose atsitiktinai nurijus nuodingą ar ėsdinančią medžiagą.

Žinoma, GHS pareikalaus įmonių, ypač mažųjų ir vidutinių įmonių, kurios turi pasitikėti nauja sistema, tam tikrų pastangų. Sistema faktiškai įves septynias naujas pavojingumo kategorijas ir naują klasifikavimą transporto sistemai. Todėl mes esame labai patenkinti su Taryba pasiektu susitarimu, kuriuo taip pat atsižvelgiama į paramos, informavimo poreikius ir veiklos pradžios, ypač MVI, sąlygas.

Susitarimu taip pat atsižvelgiama į visų parlamentinių frakcijų bendrą nuomonę dėl būtinumo kiek galima mažinti su gyvūnais skaičių ir bet kokių šių bandymų testų dubliavimąsi. Dėl visų šių priežasčių mano frakcija balsuos už pasiūlytą paketą.

Carl Schlyter (Verts/ALE). – (SV) Aš tik norėčiau atsakyti į tai, ką pasakė mano kolega G. Booth apie aplinkosaugininkų judėjimą, kuriuo siekiama apsaugoti žmones, bet ne gyvūnus. Atrodo, jis neteisingai suprato. Tai – klasifikavimo klausimas. Nuostatose, apie kurias kalbėjo G. Booth, sakoma, kad neturėtų būti manipuluojama cheminių mišinių klasifikavimu, kad būtų galima „praslysti“ žemiau tam tikros reikalaujamos ribos, kurią peržengus turi būti neleidžiama atlikti bandymų su gyvūnais tik siekiant išvengti ženklavimo. Dėl to atsisirastų cheminių mišinių, kurių sudėtyje būtų įvairių rūšių pavojingų medžiagų ir kurie tik dėl minėtų priežasčių neviršytų ženklavimo nustatytų ribų. Taigi tokiais atvejais vienintelis bandymų su gyvūnais tikslas būtų išvengti ženklavimo. Tos nuostatos reikalingos mums dėl šios priežasties.

Jose ginama ir gyvūnų, ir žmogaus sveikata. Bandymų su gyvūnais išvengiama, bet žmonės gauna apie chemines medžiagas reikiamą informaciją, kad galėtų imtis tinkamų veiksmų siekdami nuo jų apsaugoti. G. Booth tikrai tai neteisingai suprato!

PIRMININKAVO: M. ROURE

Pirmininko pavaduotoja

Günter Verheugen, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (DE) Gerb. pirmininke, ponai ir ponios, ši energinga ir gyva diskusija parodė, kad mes svarstome svarbią ir plačią temą. Manau, šiandien galime pasakyti, kad šiuo žingsniu užbaigiamas daug metų trukęs intensyvus teisėkūros darbas, liečiantis chemijos pramonę ir cheminių medžiagų gamybą bei naudojimą Europoje.

Aš norėčiau tai labai aiškiai pasakyti galvodamas apie labai vaizdingą H. Breyer posakį: „kas sėdi lokomotyve, o kas – stabdžio vagone?“. Viena yra neabejotina: kalbant apie teisės aktus dėl cheminių medžiagų, Europos Sąjunga yra viso pasaulio lokomotyvas. Niekur kitur nėra įvestos tokios nuostatos, kaip pas mus, ir niekur kitur chemijos pramonei nekeliami tokie reikalavimai, kokius keliame mes. Todėl Komisija tvirtai įsitikinusi, kad, kalbant apie horizontalius šiam sektoriui skirtus teisės aktus, mums dabar reikia kelerių metų visų teisės aktų, kuriuos jau priėmėme, įgyvendinimui, ir kad mes neturėtume tuoj pat pradėti rengti kitų didelių projektų. REACH teisės aktai dėl rimtų priežasčių numato peržiūros laikotarpius, ir mes tikrai turėtume griežtai laikytis įstatymų leidėjo nustatytų terminų. Tai reiškia, kad Komisija pranešimus ir pasiūlymus visada pateiks laiku. Tačiau kartoju, kad Komisija neketina artimiausioje ateityje teikti tolesnių pasiūlymų, susijusių su didesnėmis horizontaliomis iniciatyvomis.

Aš taip pat galiu dar kartą patikinti jus dėl visuotinio šios sistemos veiksmingumo. Visa mano turima informacija rodo, kad iš tikrųjų visame pasaulyje visos suinteresuotosios šalys atkakliai dirba siekdamos įgyvendinti Jungtinių Tautų priimtą sistemą. Kalbant apie faktinį įgyvendinimą, mes neabejotinai pirmaujame. Manau, kad daug pagrindinių šalių laukė būtent to, kas įvyko čia šiandien, nes jos, priimdamos savo teisės aktus ir savo juos įgyvendindamos, nori orientuotis į tai, ką mes darome Europos Sąjungoje. Aš manau, kad mes dabar pamatysime, jog daugelyje šalių šie procesai priartės prie pabaigos.

A. Schwab iškėlė labai įdomų klausimą – iš mes turime numatyti pereinamuosius laikotarpius saugojimo ribinėms vertėms 6 priede, kurių siekiant kompromiso tarp šalių buvo atsisakyta. Aš galiu tik pasakyti, kad Komisija pereinamiesiems laikotarpiams neprieštarautų. Aš asmeniškai manau, kad jie yra būtini ir tinkami; tačiau jų neįtraukimas į teisės aktą nėra atsitiktinumas. Tai – viso kompromiso dalis ir, atsižvelgdamas į visas aplinkybes, nemanau, kad Komisijai būtų pasielgusi tinkamai, jei būtų leidusi žlugti kompromisui dėl

pereinamojo laikotarpio keliems produktams klausimo. Tačiau mes užtikrinsime, kad įstatymų leidėjo valia būtų įgyvendinama tinkama forma.

Aš taip pat prisidedu prie tų, kurie išreiškė būgštavimus dėl bandymų su gyvūnais. Aš labai tikiuosi, kad dėl šio teisės akto neišaus bandymų su gyvūnais skaičius. Svarbu, kad šio teisės akto įgyvendinimo tikslais bet koku atveju bandymai su primatais yra draudžiami. Aš noriu dar kartą aiškiai pasakyti, kad energingai Komisija sieks, kad būtų kiek galima apriboti bandymai su gyvūnais. Man visų pirma tai reišia, kad mes turime toliau stiprinti pastangas, kad rastume pripažintų alternatyvių metodų, kurie pakeistų bandymus su gyvūnais. Aš palaikau kiekvieną, kam tai kelia nerimą.

Baigiant leiskite man pasakyti, jog aš manau, kad mums pateiktas teisės aktas, kuris visoms susijusioms pusėms reiškia visoms šalims naudingą padėtį. Aš esu labai dėkingas kiekvienam, kas prie to prisidėjo.

Amalia Sartori, pranešėja. – (IT) Gerb. pirmininke, ponai ir ponios, aš esu nepaprastai patenkinta įvykusia diskusija. Aš norėčiau padėkoti visiems savo kolegoms Parlamento nariams, kurie šiandien prie jos prisidėjo, ir taip pat jiems padėkoti už jų palaikymo žodžius mano atliktam darbui, kuris buvo galimas tik su jų pagalba ir su šešėlinių pranešėjų bei Pramonės, mokslinių tyrimų ir energetikos bei Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komitetų nuomonių referentų pagalba. Atrodo, kad didžioji dauguma kalbėjusių narių yra patenkinta rezultatais, kuriuos pasiekėme.

Aš pritariu kolegos, pasakiusio, kad GHS yra tebevykstantis procesas ir, be to, tai yra mūsų nustatytas darbo metodas, nuomonei. Šiais atvejais yra būtent taip, ir mes žinome, kad pasaulis toliau keisis ir vystysis, ir dėl to šiame reglamente, kaip ir REACH bei kituose reglamentuose, mes siekėme parengti labai konkrečią ir tikslią reguliavimo sistemą ir palikti erdvės būsimiems pakeitimams, pagrįstiems šiais kriterijais, nors patys kriterijai yra iš anksto nustatyti. Kaip tik tai aš supratau iš Komisijos nario, kuris kaip tik prieš mane kalbėjo, pasisakymo apie galimybę pritarti daliai įvykusios diskusijos.

Mes suvokiame tai, kad mes šiandien patvirtiname reglamentą, kuris neabejotinai palaikomas, kuris duos naudos vartotojams ir šio sektoriaus darbuotojams, sudarantiems didelę gyventojų dalį. Mes žinome, kad tai – taisyklės, kurios bus taikomos kaip sistema ir kaip neabejotinas bei nesugriauzamas atramos taškas. Antra vertus, pasaulis nuolat kinta, taip pat ir šių taisyklių, kurių priežiūrą vykdys Komisija, atžvilgiu.

Pirmininkė. – Bendros diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks šiandien.

Raštiški pareiškimai (142 straipsnis)

Daciana Octavia Sârbu (PSE), raštu. – (RO) Pasiūlymas dėl sprendimo, įgyvendinančio Pasauliniu mastu suderintą cheminių medžiagų klasifikavimo, ženklinimo ir pakavimo sistemą (GHS), yra svarbus žingsnis aplinkos, vartotojų, kurie turės daugiau pasirinkimo galimybių, taip pat bendrovių, norinčių patekti į tarptautinę rinką, apsaugos srityje.

Suderintas etikečių naudojimas ir vienodas pavojų, kuriuos kelia cheminės medžiagos, aprašymas užtikrina didesnę vartotojų pasitikėjimą tokiais produktais, taip pat palengvina tarptautinę prekybą, nes pramonė gali priversti naudoti tokias pačias etiketes visuose regionuose, į kuriuos eksportuojama. Be to, suderinta medžiagų klasifikavimo sistema yra esminis veiksnys užtikrinant laisvą judėjimą prekių vidaus rinkoje.

Vis dėlto mes turime užtikrinti, kad įgyvendinant šį reglamentą nedidėtų bandymų su stuburiniais gyvūnais, atliekamų klasifikavimo kriterijų suderinimo tikslais, skaičius; šie bandymai turi būti vykdomi tik tada, jei nėra jokių alternatyvių sprendimų, garantuojančių tą pačią kokybę.

Pasauliniu mastu suderinta klasifikavimo sistema turėtų sudaryti galimybes taikyti metodus neatliekant bandymų su gyvūnais, net jei jų patvirtinimas susijęs su ilgu ir brangiu biurokratiniu procesu. Kadangi bandymai su gyvūnais niekada nebuvo oficialiai tvirtinami, alternatyvių bandymų patvirtinimas atrodo našta, tačiau šios srities moksliniai tyrimai turėtų būti skatinami.

Richard Seeber (PPE-DE), raštu. – (DE) Šiuolaikiniame pasaulyje vartotojai vis dažniau susiduria su įvairiomis, kartais ir pavojingomis, medžiagomis.

Vartojant kuriuos produktus, įskaitant ir kasdienius, tam, kad jie būtų naudojami saugiu ir nekeliančiu grėsmės sveikatai būdu, būtina informacija apie juose esančias medžiagas. Pasauliniu mastu suderintą cheminių medžiagų klasifikavimo ir ženklinimo sistemą (GHS), parengtą 2002 m. JT lygmeniu aktyviai dalyvaujant ES, šiais metais turi įgyvendinti visos valstybės narės. Vienas pagrindinių šios sistemos pranašumų

yra visuotinai galiojančių pavojaus piktogramų taikymas. Šitaip vartotojai ir verslininkai gali iškart matyti, ar produkto sudėtyje yra tam tikrų medžiagų, kurios taip pat gali būti pavojingos. Be to, kartu su šia sistema įvedami standartizuoti apibrėžimai, pvz., LD50 (mirtina dozė 50), kurie aiškiai nurodo su medžiaga susijusį pavojų. Bendrija ir mes Europos Parlamente užsibrėžėme tikslą kiek galima apriboti bandymų su gyvūnais, atliekamų klasifikavimo tikslais, skaičių.

Be to, buvo tiksliau suformuluoti apibrėžimai ir parengti aiškesni veiklos nurodymai valstybių narių valdžios institucijoms. Sėkmingas GHS įdiegimas yra svarbi gairė įgyvendinant Europos vidaus rinką ir taip pat bus naudingas tarptautinei prekybai.

4. Vandenilinių variklinių transporto priemonių tipo patvirtinimas (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas yra Anjos Weisgerber pranešimas Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto vardu (A6-0201/2008) dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl vandenilinių variklinių transporto priemonių tipo patvirtinimo, iš dalies keičiančio Direktyvą 2007/46/EB (COM(2007)0593 – C6-0342/2007 – 2007/0214(COD)).

Günter Verheugen, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, vėl kalbame apie ateities automobilį; tai tema, kurią Europos Parlamentas šią savaitę jau intensyviai nagrinėjo svarstydamas kitą klausimą.

Šiandien mes aptariame techninę galimybę, kuri galėtų mums padėti spręsti transporto priemonių keliamas aplinkos problemas. Leiskite man pakartoti: galimybė, kuri galėtų mums padėti. Mes nežinome, ar jos potencialas gali būti realizuotas plačiu mastu, tačiau mes turime kiek įmanoma pasinaudoti proga. Būtent apie tai ir kalbame.

Mes visi sutinkame, kad tvarus judumas bus vienas pagrindinių iššūkių, kuriuos turėsime spręsti ateinančiais metais. Mes nenorime suvaržyti Europos gyventojų teisės į individualų judumą. Kita vertus, negali būti jokių abejonių, kad šia teise į individualų judumą – paprastai sakant, teise vairuoti automobilius, turėti ir naudoti automobilį – turi būti naudojamas tokiu būdu, kad nebūtų nenaikinama mūsų aplinka, ir tai reiškia, kad mums reikalingi automobiliai, kurie nekenkia aplinkai.

Tarp kitko, tai būtina reikalinga ne tik dėl aplinkos būklės; tai taip pat vis svarbiau ir ekonominiu požiūriu. Tradicinis vidaus degimo variklis nebeatitinka laiko dvasios dėl labai didelio kuro vartojimo, ir mes turime daryti viską, kas manoma, kad sumažintume iškastinio kuro naudojimą, kur jis bebūtų.

Šiomis aplinkybėmis iškyla klausimas, ar mes galime palengvinti vandeniliu varomų transporto priemonių plėtrą. Šia idėja remiasi Komisijos pateiktas pasiūlymas dėl reglamento dėl vandenilinių variklinių transporto priemonių tipo patvirtinimo.

Aš pirmiausia norėčiau padėkoti pranešėjai A. Weisgerber už jos konstruktyvų ir sėkmingą darbą rengiant šį pasiūlymą. Labai džiaugiuosi, kad šis jos darbas suteikė galimybę pasiekti susitarimą pirmajame svarstyme.

Šiuo metu mes dar nežinome, kokia technologija yra geriausia siekiant tvaraus judumo. Skaitydami laikraščius ir žiūrėdami televiziją kiekvieną dieną susiduriate su skirtingomis išvadomis. Vieni kalba apie kuro elementus, kiti – apie elektrinį automobilį, treči – apie naujoviškus našius akumulatorius. Yra daug alternatyvų, konkuruojančių su vandenilio energija; bet koku atveju šios alternatyvos yra elektriniai varikliai ir kuro elementai.

Mūsų užduotis yra nustatyti būtinus saugos reikalavimus daug žadančioms technologijoms griežtai laikantis technologinio neutralumo principo. Aišku, vandenilio technologijos irgi priklauso šioms technologijoms. Vandenilis gali pakeisti tradicinį kurą ir padėti gerokai sumažinti žalingus kelių transporto padarinius aplinkai. Tačiau taip pat norėčiau pridurti, kad visas šitas apmąstymas turi prasmės tik tuo atveju, jei mes galime gaminti vandenilį aplinką tausojančiu būdu. Jei vandenilis bus gaminamas naudojant aplinką teršiančią energiją, tai mes tik vieną problemą pakeisime kita.

Pasiūlytu reglamentu vandeniliu varomos transporto priemonės bus integruotos į Europos tipo pritarimo sistemą. Tad vandeniliu varomoms transporto priemonėms bus taikomos tokios pačios sąlygos, kaip ir tradicinėms transporto priemonėms, ir visai Europos Sąjungai pakaks vieningo leidimo. Tokia leidimo suteikimo tvarka yra mažiau apsunkinanti ir reikalauja mažiau išlaidų. Gamintojai gali sutvarkyti visus formalumus vienoje įstaigoje ir sutaupyti didelę dalį išlaidų. Tai stiprina Europos pramonės konkurencingumą ir sumažina administracinę naštą.

Vandenilis turi ir kitų savybių nei tradicinis kuras, t. y. benzinas ir dyzelis, todėl pasiūlyme prioritetas teikiamas būtinų saugos reikalavimų nustatymui. Visų pirma turime užtikrinti, kad vandenilio laikymas transporto priemonėje būtų visiškai saugus. Šiuo reglamentu bus pasiekta, kad visos vandeniliu varomos transporto priemonės Europos Sąjungos keliuose bus tokios pat saugios, kaip ir tradiciškai varomos transporto priemonės. Be to, tai turi taip pat sustiprinti visuomenės pasitikėjimą neįprastomis naujomis technologijomis. Pasiūlymu taip pat įvedama transporto priemonių atpažinimo sistema siekiant, kad jas lengvai galėtų atpažinti gelbėjimo tarnybos.

Glaudus Parlamento, Tarybos ir Komisijos bendradarbiavimas turėjo teigiamos įtakos derybų rezultatams, todėl aš galiu tik pritarti visiems pasiūlytiems pakeitimams, kuriuos pateikė pranešėja A. Weisgerber.

Anja Weisgerber, pranešėja. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, iškastinio kuro atsargos yra ribotos. Paklausa auga, kartu auga ir kainos – tai kiekvieną dieną matome degalinėse. Tikimybė, kad nafta, gamtinės dujos ir anglys ateityje pasibaigs, yra viena kainų augimo priežasčių. Todėl turime jau šiandien tirti technologijas, kurios ateityje galėtų pakeisti iškastinį kurą.

Viena iš šių alternatyvų – ir Komisijos narys visiškai teisingai pabrėžė, kad tai yra tikrai viena alternatyvų – yra vandenilio technologija. Be abejo, vandenilio transporto priemonės nėra dar paruoštos rinkai, tačiau siekiant tai pakeisti vykdomi įvairūs projektai. Ką tik padrąsinančiu pranešimu užbaigtas ES greitkelių projektas.

Vasario mėn. ES mokslinių tyrimų ministrai nusprendė kurti ilgalaikę viešąją ir privačią partnerystę, kurios tikslas būtų 2015–2025 m. parengti tinkamą rinkai vandenilio ir kuro elementų technologiją. Į šią mokslinių tyrimų programą per keletą ateinančių metų planuojama investuoti iš viso maždaug 940 mln. EUR; pusę šios sumos skirtų valstybinės institucijos, kitą pusę – privatus investuotojai.

Mes matome, kad yra paruošta dirva parengti vandenilines transporto priemones rinkai. Šiuo metu vis dar aukštos kuro elementų kainos negali būti laikomos argumentu prieš vandenilio technologijas, nes toks yra visų ateities technologijų kelias. Pirmoji 0,5 megapikselių skaitmeninis fotoaparatas buvo sukurtas prieš daugelį metų kelionei į kosmosą ir kainavo maždaug 10 mln. EUR, o dabar skaitmeninį fotoaparata turį beveik kiekvienas.

Šiuo pasiūlymu dėl reglamento turi būti pirmą kartą nustatyti techniniai vandenilinių variklinių transporto priemonių patvirtinimo reikalavimai. Siekiant skatinti šios technologijos plėtrą ir kartu užtikrinti aukštą saugos bei aplinkos apsaugos lygį, būtina nustatyti vienodus patvirtinimo kriterijus.

Šiuo metu EB tipo patvirtinimo sistema neapima vandenilinių transporto priemonių, todėl šioms transporto priemonėms valstybės narės gali teikti savo leidimus. Vienose valstybėse narėse tokia veikla vykdoma, kitose ji visiškai nežinoma. Tokia patvirtinimo praktika kelia pavojų, kad kiekviena valstybė narė nustatys savo patvirtinimo reikalavimus ir kad bendra vidaus rinka bus sutrikdyta. Dėl to gamintojai patirtų didelių išlaidų ir kiltų pavojus saugumui.

Vandenilis yra vienas ateities energijos nešėjų. Todėl mūsų užduotis, kurią mes vykdomė priimdami šį reglamentą, yra nustatyti suderintus patvirtinimo kriterijus, kad būtų sukurtos politinės sistemos sąlygos šios ateities technologijos taikymui. Aš džiaugiuosi, kad visose frakcijose pavyko pasiekti susitarimą per pirmąjį svarstymą ir kad bendradarbiavimas su Taryba ir Komisija buvo toks kokybiškas. Todėl ypač už puikų bendradarbiavimą dėkoju šešėliniams pranešėjams, kuriuos norėčiau įvardyti –W. Bulfonui ir T. Mandersui. Būtent šis bendradarbiavimas leido pasiekti susitarimą pirmajame svarstyme. Mūsų dėmesys jo metu buvo sutelktas į vandeniliu varomų transporto priemonių ženklavimo klausimą.

Vandeniliu varomos transporto priemonės yra tokios pat saugios, kaip ir keleiviniai automobiliai, varomi dyzeliu arba benzinu. Pagal reglamentą turės būti atliekami tokie pat griežti jų saugumo bandymai, kaip ir numatyti visoms kitoms transporto priemonėms. Vis dėlto būtų tikslinga, kad gelbėjimo tarnybos, atvykstančios į nelaimingo atsitikimo vietą, žinotų, jog tai – vandenilinė transporto priemonė. Tokiu atveju jos galėtų atsižvelgti į tam tikras jų ypatybes. Tačiau dėl to į vandeniliu varomas transporto priemones neturėtų būti žiūrima priešišškai, nes, kaip jau sakiau, jos yra tokios pat saugios, kaip ir transporto priemonės, varomos kitu kuru. Tai – labai svarbus punktas, kurį aš šiandien noriu paaikškinti.

Todėl mes siūlome, kad vandenilio transporto priemonių sudedamosioms dalims, kuriose yra vandenilio, būtų taikomas nekrentantis į akis, neišskiriantis ženklavimas. Dirbdami su Komisija ir Taryba mes toliau pagerinome Komisijos tekstą ir žodį „ženklavimas“ pakeitėme žodžiu „atpažinimas“, nes ateityje šis ženklavimas turėtų ir galėtų būti pakeistas elektroninio identifikavimo sistema. Tai – automatinio signalo siuntimo gelbėjimo tarnyboms avarijos atveju sistema, pavadinta *eCall*.

Buvo iškelta ir kitų klausimų. Baigdama galbūt aš trumpai grįšiu prie klausimo dėl vandenilio degalinės infrastruktūros, tačiau dabar nekantriai laukiu gyvos diskusijos ir nekantrauju išgirsti, ką jūs turite pasakyti.

Alojz Peterle, *Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos politikos komiteto nuomonės referentas*. – (SL) Aš norėčiau padėkoti savo kolegei Dr. A. Weisgerber už jos puikų pranešimą ir išreikšti savo pasitenkinimą dėl to, kad taip greitai pasiekėme tokio aukšto laipsnio sutarimą su Taryba. Šis reglamentas sudaro puikias prielaidas naujos energetikos ir aplinkos politikos, kuri, be abejo, turės teigiamą poveikį sveikatos apsaugai. Aš sutinku su Komisijos nariu, kad mes turime kiek galima pasinaudoti šia galimybe. Šis reglamentas yra vienas pirmųjų žingsnių; tai – dalis atsako į šiuolaikinius energetikos ir aplinkosaugos iššūkius, kai vandenilis atlieka vieną svarbiausių vaidmenų.

Labai svarbu pasinaudoti tinkamomis varomosiomis jėgomis, kad būtų užtikrintos geros plėtros sąlygos. Šiuo atžvilgiu taip pat turėtume atsižvelgti į visus mūsų gyventojams rūpimus klausimus, pvz., susijusius su infrastruktūra. Šiais laikais, kai vis labiau didėja energijos poreikiai, būtina veiksmingai spręsti vystymosi dinamiškumo, ypač greitesnės naujų technologijų plėtros, problemas. Manau, kad naujos technologijos turi labai didelių galimybių, sudaro sąlygas decentralizuotai vandenilio gamybai vystyti; be to, naudojant ir saulės energijos gavybos technologijas, būtų galima išskaidyti gamybą ir sumažinti priklausomybę nuo šiuo metu žinomų energijos šaltinių. Mano nuomone, Komisija galėtų sėkmingai skatinti ir greitinti vystymąsi šia kryptimi.

Malcolm Harbour, *PPE-DE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, aš noriu šiltai padėkoti komiteto vardu dirbusiai Anjai Weisgerber kaip pranešėjai ir, žinoma, kaip mano frakcijos narei; ji, mano nuomone, dar kartą parodė savo sugebėjimą parengti sudėtingą techninių dokumentų aplanką ir labai veiksmingai dirbo kaip nuomonės pranešėja rengiant dokumentus dėl išmetamų teršalų. Esu sužavėtas, kad ji parengė savo pačios pranešimą, ir dėkoju, kad ji taip kruopščiai atliko šią svarbią užduotį. Aš žinau, kiek darbo tai reikalauja, nes pats buvau visos Tipo patvirtinimo direktyvos pranešėjas.

Taip pat noriu padėkoti Günteriui Verheugenui ir jo komandai Komisijoje už spartų darbą, kad šis svarbus pasiūlymas, kuriuo remiantis į pagrindinę Tipo patvirtinimo direktyvą bus veiksmingai įtraukti specifiniai reikalavimai vandenilinėms transporto priemonėms, būtų mums pateiktas laiku. Beje, manau, tai parodo, kad pagaliau pasiekėme svarbių rezultatų, susijusių su bendra motorinių transporto priemonių tipo patvirtinimo sistema, ir kad galime lanksčiai reaguoti ir veikti šių naujų technologijų atveju.

Atsižvelgdamas į tai tik noriu pabrėžti, ką pasakė jau daug kolegų, bet ypač iš savo perspektyvos, kaip dirbęs su Komisija Parlamento CARS 21 darbo grupės, kuri buvo sudaryta siekiant parengti konkurencingos automobilių pramonės reglamentavimo sistemą XXI amžiuje (tai ir reiškia CARS 21), narys – kad tai tikrai XXI amžiaus pasiūlymas. Tačiau svarbus dalykas yra tas, kad šis pasiūlymas gamybos pramonei – ir ne tik dideliems gamintojams, bet ir daugeliui įmonių, dalyvaujančių kuriant sistemas ir sudedamąsias dalis, kurios padės pereiti prie vandeniliu varomų transporto priemonių – suteikia aiškų teisinį pagrindą, kuriuo remdamosi dabar jos galės dirbti. Jos neturės laukti. Tai didžiulė nauda, be to, mes turėsime vieną visos Europos sistemą – vieną sistemą – ir tai reiškia, kad, vykdydami šiuos reikalavimus, galėsite parduoti savo transporto priemonę bet kur.

Bet iš tikrųjų to nepakanka, ir aš džiaugiuosi, kad Anja Weisgerber įtraukė į savo pranešimą konkretų prašymą Komisijai pareikšti, kad mes norime, jog vandenilių transporto priemonių saugos reikalavimai taptų pasauliniais reikalavimais. Vandenilių transporto priemonių standartai rengiami visame pasaulyje. Dabar kaip tik tinkamas laikas pavesti tai pasaulinei transporto priemonių darbo grupei, nes turėtume, kaip ketiname, tęsti darbą toliau ir nustatyti pasaulinius standartus vandenilinėms transporto priemonėms. Kartu mes norime, kad Europa pirmautų vystant šias technologijas, ir galime pasiekti abu tikslus remdamiesi šiuo pasiūlymu.

Wolfgang Bulfon, *PSE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponai ir ponios, vienoda visoje ES leidimų vandeniliu varomoms transporto priemonėms suteikimo tvarka pašalintų bent vieną kliūtį plėtojant tausojančias aplinką judumo formas. Jau yra keletas daug žadančių vietos visuomeninio transporto srities projektų, kurie priartina masinį vandeniliu varomų keleivinių automobilių naudojimą. Tačiau turi būti iškeltas ir klausimas, kaip vandenilis bus gaunamas. Nuo to, ar CO₂ balansas bus teigiamas, labai priklausys, kaip ateityje bus išgaunamas vandenilis. Nebus jokios naudos, jei išgaunant vandenilį bus išmetamas didesnis CO₂ kiekis, nei jo sumažinama naudojant vandenilio energiją. Kartu taip pat turime užtikrinti, kad būtų sukurta ir pastatyta atitinkama degalinių infrastruktūra, nes ir vandeniliu varomi automobiliai turi būti pripildomi degalų. Tai visų pirma iššūkis valstybėms narėms.

Aiškūs šio pranešimo nurodymai sukuria teisinį pagrindą, kuris sudaro sąlygas tolesnei šios daug žadančios technologijos ir daugelio kitų naujovių plėtrai. Šių Rūmų pirmininkas H. G. Pöttering galėtų iš savo paties patirties papasakoti apie vandeniliu varomas transporto priemones. Bent jau vertėtų pasinaudoti jo patirtimi atitinkamai pritaikant Parlamento automobilių parką. Tai būtų pasiūlymas, vertas aptarimo.

Baigdamas norėčiau širdingai padėkoti A. Weisgerber už jos draugišką bendradarbiavimą rengiant ir pateikiant šį pranešimą.

Vladko Todorov Panayotov, *ALDE frakcijos vardu*. – (BG) Vandeniliu varomų transporto priemonių įtraukimas į bendrą Europos bendrijos teisinę sistemą yra ypatingos reikšmės, nes šiuo metu taikoma tipo patvirtinimo įstatyminė tvarka neužtikrina, kad į visą Europos Sąjungos rinką galėtų būti teikiamos tokios pačios kokybės transporto priemonės.

Europos Sąjungos reglamento priėmimas užtikrintų, kad visos į rinką pateiktos vandeniliu varomų transporto priemonės būtų pagamintos, išbandytos ir identifiкуotos pagal bendrus standartus ir kad jų saugos lygis būtų bent jau toks pats, kaip ir tradicinių automobilių. Bendras reglamentas taip pat užtikrintų, kad būtų suvienytos pastangos siekiant vandenilį kaip kurą įdiegti tvariu būdu, kad bendras poveikis aplinkai, pradėjus naudoti vandenilį kaip variklinių transporto priemonių kurą, būtų teigiamas. Visos Europos reglamentas taip pat turi numatyti bendrus reikalavimus dėl šitų motorinių transporto priemonių stebėsenos ir reikalingos infrastruktūros – degalinių.

Europos Sąjungos reglamento priėmimas taip pat garantuotų vienodų standartų taikymą pateikiant ir eksploatuojant vandeniliu varomas transporto priemones, pagamintas trečiojoje šalyje, – Jungtinėse Valstijose, Azijos ekonominėje bendrijoje, – ir padėtų ginti Europos interesus.

Leiskite man atkreipti dėmesį į tai, kad nesiimant veiksmų Europos Sąjungos lygmeniu valstybės narės priimtų skirtingus standartus dėl vandeniliu varomų transporto priemonių, ir dėl to susidarytų nepalanki padėtis bendroje rinkoje, kadangi dėl stambios gamybos būtų taupomos lėšos ir sutrikdyta šių transporto priemonių plėtra.

Nuo tada, kai vieno vienintelio patvirtinimo pakaks kiekvienam transporto priemonės tipui, kad jis galėtų būti pateiktas į Europos Sąjungos rinką, ES valstybės narės turėtų atverti kelią vandeniliu varomoms transporto priemonėms. Patvirtinimas paspartins šių žalios aplinkai nedarančios motorinių transporto priemonių technologijos įdiegimą, o šios technologijos savo ruožtu sudarys sąlygas tam, kad greičiau pasireikštų nauda aplinkai naudojant vandeniliu varomas transporto priemones.

Paskutinis, bet ne mažiau svarbus dalykas, yra tai, kad investicijoms į vandeniliu varomų transporto priemonių gamybą, jų gamybos medžiagas bei stebėsenos priemones, kurios prisidėtų prie spartesnio vandenilio technologijos diegimo Europos Sąjungos šalyse, turėtų būti suteiktas papildomas impulsas.

Leopold Józef Rutowicz, *UEN frakcijos vardu*. – (PL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, vandeniliu varomų transporto priemonių naudojimas turės poveikį aplinkos ir sveikatos apsaugai bei šiltnamio efektui ir, atsižvelgiant į tradicinio angliavandenilio kuro stygių, yra svarbus politiniu bei ekonominiu požiūriu. Svarbiausias žingsnis, kuris turi būti padarytas tam, kad jas būtų galima pradėti eksploatuoti, yra direktyvos dėl vandenilinių variklinių transporto priemonių tipo patvirtinimo priėmimas. Aš noriu pateikti dvi pastabas dėl direktyvos projekto ir pakeitimų.

Pirma, projekte nekalbama apie būtinybę atlikus tipo patvirtinimą tikrinti techninės priežiūros ir naudojimo instrukcijas. Labai vertingas energetikos požiūriu vandenilio kuras yra ypač pavojingas produktas, ir transporto priemonių vartotojai susidurs su juo pirmą kartą.

Antra, projekte turi būti numatyta, kad po vieno metų nuo įsigaliojimo atliekama reglamento peržiūra siekiant įvertinti jo ir nustatytų šios srities tarptautinių normų įgyvendinimo rezultatus.

Sąjungos už tautų Europą frakcija pritaria direktyvos priėmimui. Dėkoju A. Weisgerber už dalykišką pranešimą.

Jaromír Kohlíček, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (CS) Ponai ir ponios, skaitydamas pasiūlymo dėl reglamento, kurį svarstome, aiškinamąją dalį buvau nemaloniai nustebintas. Viena vertus, vandenilis sudaro galimybę kaupti energiją ir, antra vertus, praktiškai ženkliai dalimi mažina išmetamų teršalų kiekį. Tačiau direktyvoje numatomas klasifikavimas pagal tradicines sistemas. Paprastaiariant, tai apima vandenilio naudojimą sudeginant jį degimo kameroje.

Be vandenilio ir metano deginimo problemos, dar vienas dalykas, kurį žinau nuo savo disertacijos apie degimą, yra tas, jog normaliems varikliams taip pat reikės naudoti šlapalą, kad būtų išmetami švarūs degimo produktai, atitinkantys „EURO 5“ ir „EURO 6“ standartus, nustatančius išmetamo oksido ribines vertes.

Vienas Europos Sąjungos siekių yra plėtoti vandenilio naudojimą transporto srityje artimoje ateityje; iki 2020 m. jo naudojimas turėtų nepaprastai išaugti. Tiesa, kad siekiant spręsti technines problemas dėl vandenilio laikymo ir naudojimo būtinos aiškos, vieningos taisyklės, įskaitant reikalavimus dėl vandenilio sistemų ženklavimo. Šiuo klausimu visiškai sutinku su pranešėja. Taip pat norėčiau atkreipti dėmesį į tai, kad daugelyje šalių transporto priemonės, turinčias slėgio batus, draudžiama statyti uždarose erdvėse, ypač požeminėse automobilių stovėjimo aikštelėse. Tam irgi būtinas paprastas ženklavimas.

Vandenilio kuro elementai yra viena daug žadančių bandomųjų transporto priemonių variklių sistemų. Daugelyje Europos Sąjungos miestų ilgą laiką buvo eksploatuojami autobusai, kuriuose naudojamas šis energijos šaltinis. Manau, kad reglamente po diskusijos bus numatyti vieningi pagrindiniai reikalavimai vandeniliu varomų automobilių įrangai. Tikiuosi, kad tai suteiks geresnį pagrindą tolimesnei sparčiai įvairių vandenilinių transporto priemonių sistemų sudedamųjų dalių plėtrai ir operatyviam patvirtinimui. Tai stipriai pagreitintų visų pirma vandenilio elementų faktinį naudojimą, tačiau vandenilis neturi būti plačiai naudojamas „tradicinėse“ sistemose, kitaip tariant, vidaus degimo varikliuose, nes, mano nuomone, tai neturi jokios prasmės. Su šia išlyga aš GUE/NGL frakcijos vardu šiltai rekomenduoju pritarti dokumentui.

Andreas Schwab (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponai ir ponios, A. Weisgerber pranešimas yra puikus pavyzdys to, kaip Europos politika prisitaiko prie kintančių rinkų ir iš anksto imasi iniciatyvos kurti standartus bei teisinius pagrindus, skirtus technologinėms naujovėms. Taryba po kelių mėnesių ketina svarstyti standartizavimo klausimus ir padaryti atitinkamas išvadas. Šioje diskusijoje bus keliami klausimai ir dėl to, kaip skubiai standartai pritaikomi prie technologijų pažangos, kaip skubiai įstatymų leidėjai reaguoja į technologijų pažangą ir kaip skubiai standartai pritaikomi prie ekonominės tikrovės. Manau, kad šis pranešimas dėl vandeniliu varomų transporto priemonių tipo patvirtinimo padės Europai atsidurti priešakinėse pozicijose rengiant bendrą reguliavimo platformą vandenilinių transporto priemonių kūrimui.

Teisingai buvo atkreiptas dėmesys į tai, kad iki šiol vis dar nenustatyta, ar galų gale vandenilio kaip variklinių transporto priemonių kuro naudojimas atitiks tvarumo principą ir bus tvarus ekologiniu požiūriu. To kol kas negalima atmeti. Todėl manau, kad šiuo pranešimu sukuriamas tinkamas pagrindas tolimesniems Europos vidaus rinkos pagrindinių mokslinių tyrimų institutų ir ypač svarbiausių įmonių moksliniams tyrimams. Labai svarbu, taip pat atsižvelgiant į diskusijas dėl su transporto priemonėmis susijusios CO2 politikos ir norą pasiekti didesnę skirtingų technologijų įvairovę, kad galų gale būtų tikrai nustatyta, kokia transporto priemonė ir kokia variklių technologija yra geriausia aplinkai ir žmonėms.

Kalbant apie vidaus rinką, manau, kad šis pranešimas ypač sveikintinas, nes tiktai harmonizavus vandeniliu varomų transporto priemonių tipo patvirtinimo skirtingose valstybėse narėse taisykles gali būti pasiekta tikrai integruota vidaus rinka ir pasinaudotas šios rinkos sinergijos efektu. Kaip jau buvo nurodyta anksčiau, galiausiai šiuo pagrindu taip pat turėtų būti sukurti pasaulio mastu galiojantys patvirtinimo reikalavimai. Tikėkimės, kad to pasieksime. Linkiu visiems sėkmės!

Arlene McCarthy (PSE). - Gerb. pirmininke, norėčiau padėkoti pranešėjai A. Weisgerber ir šešėliniams pranešėjams už šio pranešimo parengimą ir pasiektą puikų susitarimą su Taryba ir Komisija išsaugant Parlamento prioritetus. Tuo metu, kai benzino kainos Europoje išaugo du kartus, o Europos gyventojai ir žmonės visame pasaulyje labiau nei kada nors anksčiau yra susirūpinę dėl klimato kaitos padarinių, suprantama, kad mums reikalinga nauja viltis dėl ateities kuro.

Visos Europos teisės aktas dėl vandeniliu varomų automobilių gali paruošti dirvą serijinei šių automobilių gamybai ir nelabai tolimoje ateityje suteikti Europos vairuotojams realias alternatyvas. Alternatyviomis kuro rūšimis varomų transporto priemonių pardavimai, pvz., vien Jungtinėje Karalystėje išaugo nuo vos kelių šimtų 2000 m. iki daugiau nei 16000 pernai. Elektrinių ir kitų alternatyvių automobilių pardavimas išaugo, tačiau vandeniliniai automobiliai dar negaminami serijiniu būdu. Manau, kad šis naujas teisės aktas paskatins šių transporto priemonių kūrimą, kartu užtikrindamas, kad jie būtų patikimi ir saugūs. Pagal pasiūlytą teisės aktą numatyta iki 2015 m. Europoje pradėti masinę gamybą, o iki 2025 m. vandeniliu varomi automobiliai turi sudaryti 5 proc. viso ES automobilių parko.

Vandenilinių automobilių nauda aplinkai priklausys nuo to, iš kokio energijos šaltinio bus išgaunamas vandenilis. Jų naudojimas gali tiesiogiai sumažinti oro taršą, susijusią su benzino naudojimu, ir sumažinti mūsų priklausomybę nuo naftos, tačiau padėti stabdyti pasaulinį atšilimą galės tik tuo atveju, jei vandenilis

bus gaminamas tvariu būdu. Todėl tvirtai palaikau A. Weisgerber derybų keliu pasiektus pakeitimus, kuriais siekiama užtikrinti, kad vandenilinis kuras būtų gaminamas tvariu būdu iš, kiek tai įmanoma, atsinaujinančių energijos šaltinių.

Svarbu pabrėžti, kad vandeniliu varomi automobiliai gali būti tokie pat saugūs kaip ir varomi benzinu ir kad eismo įvykio atveju avarinės tarnybos turi žinoti, koks tai automobilis. Todėl A. Weisgerber garantavo, kad gelbėjimo tarnybos šias transporto priemones galės lengvai atpažinti. Šis teisės aktas numato tai, ką Europos Sąjungos lygmeniu gali padaryti tik tvirtoje vidaus rinkoje. Jis užtikrina visos Europos rinką prekėms, kurioms taikomos bendros taisyklės ir aukšti saugos reikalavimai. Būtent ši rinka gali gaminti ateities vandenilinius automobilius, ir aš tikiu, kad šis teisės aktas, jei mes už jį balsuosime, yra labai svarbus siekiant šio tikslo.

Danutė Budreikaitė (ALDE). – (LT) Komisijos pasiūlymas dėl vandenilinių variklinių transporto priemonių tipo patvirtinimo yra labai svarbus sprendžiant alternatyvių transporto degalų paieškos, aplinkos apsaugos ir klimato kaitos bei žmonių sveikatos problemas. Norėčiau atkreipti dėmesį į keletą aspektų, kurie yra labai svarbūs kuriant vandenilinius automobilius.

Visų pirma, pagrindinė vandenilinio transporto problema yra ne jų gamyba, bet vandenilio pasipildymas. Kol kas visoje Europoje yra tik maždaug 40 vandenilio degalinių, pvz., Prancūzijoje veikia dvi tokios degalinės, Ispanijoje viena, o valstybėse narėse, įstojusiose į Europos Sąjungą 2004 m. ir 2007 m., tokių degalinių iš viso nėra. Tiek degalinių turi vien tik JAV Kalifornijos valstija. Todėl pritariu pranešėjai, jog būtina kuo skubiau sukurti standartizuotą vandenilio degalinių tinklą visoje ES. Be tinkamos infrastruktūros vandeniliu varomi automobiliai liks tik vienetiniiais modeliais.

Antra, vandenilis yra tik energijos nešėjas, o ne energijos šaltinis, todėl svarbu, kad vandenilinis kuras būtų gaminamas tvariu ir aplinką tausojančiu būdu. Būtina aktyviau vykdyti mokslinius tyrimus, kurie įgalintų išvengti iškastinio kuro naudojimo vandenilio gamybai ir pasiūlytų alternatyvius būdus skaidyti vandenį į vandenilį ir deguonį. Vienas iš tokių būdų galėtų būti fotolizė, tačiau tam dar reikalingi išsamūs moksliniai tyrimai, be to, netarši vandenilio gamyba leistų jį panaudoti ir kitose, ne tik transporto srityse.

Trečia, pritariu Komisijos pasiūlymui naudoti vandenilio ir gamtinių dujų mišinius, bet tik kaip pereinamojo laikotarpio kurą ir tik tose valstybėse, kurios turi gerai išvystytą gamtinių dujų infrastruktūrą. Be to, noriu pabrėžti, kad vandeniliu varomų automobilių kūrimo ir gamybos srityje labiausias pažengusios JAV ir Kanada, jas vejasi Japonija, todėl neturėtume atsilikti.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, ateitis su vandeniliu varomais automobiliais yra jaudinanti perspektyva. Nors turės praeiti dar daug laiko, kol ši technologija bus plačiai taikoma, vis dėlto nepaprastai svarbu, kad šio transporto priemonių tipo patvirtinimo reikalavimai būtų suderinti jau dabar.

Pagrindinis šiandien mūsų svarstomo reglamento tikslas yra nustatyti ES galiojančius vandeniliu varomų transporto priemonių tipo patvirtinimo kriterijus siekiant užtikrinti tinkamą rinkos veikimą. Skirtingi įvairių valstybių narių tipo patvirtinimo kriterijai dabar trikdo šios rinkos veikimą, dėl to gamintojai patiria dideles išlaidas, kyla pavojus saugumui ir – to neturime pamiršti – atsiranda didelių kliūčių vandenilio technologijos plėtrai ES. Mes privalome spręsti šį klausimą šalių ypač todėl, kad viltys pakeisti naftą transporto sektoriuje siejamos būtent su vandeniliu kartu su biodegalais ir elektros energija. Tačiau galbūt svarbiausias dalykas yra tai, kad degant vandeniliui išmetamas ne anglies dvideginis, medžiaga, kuri yra kenksminga aplinkai, bet vandens garai, ir akivaizdi to pasekmė yra mažesnė oro tarša bei mažesnis išmetamo CO₂ kiekis; būtent tam mes skiriame dideles pastangas, taip pat ir Europos Parlamente.

Tai, ar bus pasiekti visi šie tikslai, neabejotinai priklausys nuo šių technologijų paplitimo, kuris – kaip teisingai pažymėjo pranešėja, kurią sveikinu su labai geru pranešimu – priklauso, be kita, nuo vandenilio degalinių tinklo egzistavimo. Tokios degalinės turėtų atsirasti tuo pačiu metu visose valstybėse narėse, kad kiekvienas Europos vartotojas galėtų jomis naudotis. Taip pat tikiuosi, kad transporto priemonių gamintojai reaguos į augančią vandeniliu varomų transporto priemonių paklausą, kad šioje srityje galėtų tinkamai veikti bendra rinka.

Matthias Groote (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, pranešėja, ponai ir ponios, manau, kad tai – geras pavyzdys to, kad politika yra pajėgi veikti, nes ateityje vandeniliu varomoms transporto priemonėms bus galima gauti tipo patvirtinimo leidimus, nors pati technologija dar neprieinama.

Mes daug kalbame apie transporto priemonių, ypač sunkvežimių, išmetamo CO₂ kiekio mažinimą. Tai galėtų būti vienas išmetamo CO₂ kiekio sumažinimo būdų, bet svarbu – ir aš kalbu kaip Aplinkos, visuomenės sveikatos ir maisto saugos politikos komiteto, kurio šešėlinis pranešėjas aš buvau, narys – kad vandenilis

būtų išgaunamas iš atnaujinančios energijos šaltinių. Tai taip pat suteikia mums galimybę kaupti energiją iš atnaujinančių energijos šaltinių; ją tada mes galėtume panaudoti transporto priemonėms, ir tai būtų tinkamas kelias. Mes neturėtume šito pamiršti ateityje.

Taip pat svarbu sukurti degalinių infrastruktūrą. Tai, pvz., rodo patirtis, susijusi su suslėgtomis gamtinėmis dujomis (CNG) varomais automobiliais, kuriems skirta infrastruktūra vis dar yra labai fragmentiška. Šias transporto priemones galima įsigyti, bet klientai, vairuotojai, vis dar susilaiko nuo jų pirkimo, nes nėra užtikrintas kuro prieinamumas. Būsimoje diskusijoje turime būtinai sutelkti į tai dėmesį.

Bogusław Liberadzki (PSE). – (PL) Gerb. pirmininke, norėčiau pasinaudoti šia proga ir pasveikinti pranešėją, taip pat ir Komisiją, su iniciatyva, kuria siekiama ieškoti naujų transporto priemonėms skirtų energijos šaltinių ir šaltinių, iš kurių galėtų būti gaunama energija.

Iškelti trys svarbūs tikslai: pirma, mūsų siekis išsivaduoti iš priklausomybės nuo naftos. Antrasis tikslas yra susijęs su CO₂ emisija. Pagaliau trečiasis tikslas – ir jis yra labai svarbus – stabilizuoti ir sumažinti transporto priemonių naudotojams jų eksploatavimo išlaidas.

Mano nuomone, aptariamas dokumentas apima šias tris sritis: viena jų – vandeniliu varomų transporto priemonių ženklavimas; antroji – reikalavimai degalinėms (jų išdėstymas ir įdiegimas). Pagaliau, trečioji sritis, kurią aš laikau svarbia, yra saugus vandenilio transporto priemonių veikimas. Šis reglamentas, pirma, sukuria teisinę sistemą, nustatančią, kaip turi būti naudojama ši energija, ir, antra, numato infrastruktūros reikalavimus, užtikrinančius, kad būtų tikrai tenkinamos pagrindinės *ex ante* naujos technologijos plėtros sąlygos.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Transporto sektoriuje turi būti dedamos nuolatinės pastangos siekiant pateikti į rinką alternatyviuosius degalus naudojančias transporto priemones, dėl kurių labai pagerėtų miesto oro kokybė.

Bendri vandenilių variklinių transporto priemonių patvirtinimo standartai reikalingi siekiant užtikrinti saugų vandenilio naudojimą transporto priemonei varyti. Naudojant vandenilį kaip kurą ar kaip kuro elementus, arba vidaus degimo varikliuose, neišskiriami nei anglies turintys teršalai, nei šiltnamio efektą sukeliančios dujos. Vandenilinių variklinių transporto priemonių tipo patvirtinimas yra pagrįstas techninėmis specifikacijomis ir su vandenilio naudojimu susijusių sudedamųjų dalių reikalavimų vykdymu.

Dėl tam tikrų vandenilio savybių gelbėjimo tarnyboms gali tekti taikyti specialias šioms transporto priemonėms skirtas priemones. Aš pabrėžiu, kad valstybės narės turi investuoti į alternatyvaus kuro laikymui ir paskirstymui būtiną infrastruktūrą, nes be jos negalės augti mažiau teršalų išmetančių transporto priemonių skaičius.

Bogusław Liberadzki (PSE). – (PL) Gerb. pirmininke, kadangi nenorėjau viršyti skirto laiko, t. y. vienos minutės, negalėjau suprantamai išdėstyti svarbaus dalyko, kurį aš norėčiau pabrėžti kaip sprendimo privalumą. Mes pateikiame siūlomą sprendimą gerokai iš anksto, taip sudarydami sąlygas naujovėms. Tai taip pat gali reikšti stimulą ieškoti tolesnių technologijų, todėl norėčiau išsakyti savo pripažinimą Komisijos nariui G. Verheugenui ir Komisijai.

Günter Verheugen, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (DE) Gerb. pirmininke, ponai ir ponios, esu labai patenkintas matydamas, kad šios diskusijos pademonstravo neabejotiną sutarimą daugeliu atžvilgių: pirma, bendrą sutarimą, kad vandenilio technologija yra įdomi galimybė siekiant spręsti mūsų energetikos problemas; antra, sutarimą dėl to, kad vandenilio technologija yra įdomi galima alternatyva ir kelių transporto srityje; ir trečia, labai platų sutarimą dėl to, kad vandenilio technologija, žinoma, yra prasminga tik tuo atveju, jei bendras jos poveikis aplinkai būtų teigiamas, t. y. jei vandenilis būtų išgaunamas iš švarių energijos šaltinių. Tai – labai svarbus rezultatas.

Taip pat norėčiau informuoti jus, kad Komisija Septintojoje mokslinių tyrimų pagrindų programoje ypatingą reikšmę skyrė vandenilio technologijos kūrimui. Bendroje technologijų iniciatyvoje vandenilio technologijos, ir ne tik transporto priemonių, tyrimams numatyta 800 mln. EUR. Nenorėčiau, kad susidarytų įspūdis, jog skiriame 800 mln. EUR vandenilio kaip kuro technologijos tyrimams. Tai tik projekto dalis; paties projekto tikslas yra sukurti aiškius principus, kuriais remiantis būtų galima nustatyti, koku mastu vandenilis iš tikrųjų gali prisidėti prie esminio mūsų visuomenės išmetamo CO₂ kiekio sumažinimo.

Aš, kaip ir Parlamento Pirmininkas H. G. Pöttering, turėjau progą kurį laiką naudotis vandeniliu varomu automobiliu. Man asmeniškai susidarė įspūdis, kad techninės problemos, susijusios su vandenilio naudojimu

transporto priemonėse, yra iš esmės išspręstos. Taigi technologija sukurta. Ji įgyvendinama. Visiškai trūksta – ir tai kelis kartus jau buvo minėta – tik infrastruktūros.

Galiu įsivaizduoti, kad priėmus šį pasiūlymą ir taip paskatinus pramonę mes ateityje turėsime spręsti ir klausimą, kurį šioje diskusijoje iškėlė W. Bulfon. Tai klausimas dėl to, ar, tarkim, tie, kas valdo didelius transporto priemonių, naudojamų daugiausia vietiniam susisiekimui, parkus, pvz., parlamentai, įskaitant šį Parlamentą ir nacionalinius parlamentus, vyriausybės ir Europos Komisija, neturėtų, kai tai įvykdoma, parodyti gero pavyzdžio ir įgyvendindami savo viešojo pirkimo politiką palengvinti šio tipo transporto priemonių įvedimą į rinką. Šiuo metu tai dar tik nepasiekiamo svajonė, tačiau apie tai atėjus laikui turėtume pagalvoti.

Leiskite man dar kartą padėkoti pranešėjai už tikrai puikų darbą, taip pat visiems kalbėtojams frakcijų ir komitetų vardu, kurie parodė, kad mes turime bendrą viziją apie transporto priemonių Europoje ateitį.

Anja Weisgerber, pranešėja. – (DE) Gerb. pirmininke, ponai ir ponios, dėkoju už labai įdomius pasisakymus. Taip pat norėčiau padėkoti šešėliniams pranešėjams, Komisijai, Tarybos atstovams ir personalui už nuostabų bendradarbiavimą, kuris leido pasiekti politinę vienybę per pirmąjį svarstymą.

Kaip matome, vandenilio technologija yra ateities technologija. Vandenilis gali būti dalis atsako į iššūkius, susijusius su klimato kaita ir poreikiu mažinti išmetamų teršalų kiekį. Tai – aplinką tausojanti alternatyva iškastiniam kurui; vandenilio, kaip energijos nešėjo, naudojimas – kaip buvo teisingai pasakyta: jis tikrai yra energijos nešėjas – gali būti visiškai tvarus tik tada, jei vandenilis išgaunamas iš atnaujinančios arba branduolinės energijos. Šia kryptimi mes turime veikti ateinančiais metais.

Mane žavi idėja apie tai, kad būtų taikomas visiškai pavojaus nekeliantis vandenilio ciklas, kurio metu vandenilis pagaliau būtų gaunamas iš atnaujinamos energijos ir po to išgarintas. Ši mintis tikrai patraukli. Aš palaikiau šią technologiją dar prieš pradėdama dirbti Europos Parlamente, taip pat ilgą laiką dirbau remdama ją visuomeniniais pagrindais.

Šiandien mes nustatėme teisinės gaires. Mes sudarėme būtinas išankstines sąlygas, kad galėtume galų gale priimti vieningus tipo patvirtinimo reikalavimus. Mes taip pat nurodėme kelią tipo patvirtinimo reglamentavimui tarptautiniu mastu ir nustatėme būsimą mokslinių tyrimų ir plėtros kryptį.

Technologija, kaip teisingai pasakė Komisijos narys G. Verheugen, jau sukurta. Dabar svarbūs kiti klausimai, liečiantys infrastruktūrą. Degalinių infrastruktūros klausimas spręs viešojo ir privačiojo partnerystė. Galbūt tada mums pavyks pasiekti, kad netolimoje ateityje vandeniliu varomos transporto priemonės mūsų gatvėse būtų ne tik bandomieji pavyzdžiai.

Dar kartą dėkoju už puikų bendradarbiavimą.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks šiandien.

Raštiški pareiškimai (142 straipsnis)

Zita Pleštinská (PPE-DE), raštu. – (SK) Žaliavų, skirtų tradiciniam angliavandenilių kurui gaminti, atsargos nuolat senka, todėl vis reikšmingesni tampa naujų alternatyvių variklių sistemų, skirtų automobilių pramonei, moksliniai tyrimai ir plėtra.

ES septintojo pagrindų programoje numatė 800 mln. EUR vandenilio technologijų tyrinėjimams. Tyrinėjimo pagrindų galima daryti išvadą, kad vandenilis yra ideali alternatyva tradiciniam iškastiniam kurui. Vandenilis, kaip būsimas kelių transporto priemonių kuras, atveria naujas nepaprastai palankias aplinkai galimybes. Jis nekelia anglies junginių ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų taršos. Pirmi automobilių prototipai jau buvo sėkmingai išbandyti Europos ekonominėje erdvėje.

Siekiant užtikrinti tinkamą vidaus rinkos darbą ir aukštą gyventojų ir aplinkos saugumo laipsnį, reikia parengti Europos lygmens taisyklės dėl vandeniliu varomų transporto priemonių tipo. ES lygmeniu vienodos tipo patvirtinimo taisyklės – minimali būtina sąlyga tam, kad būtų sudarytos prielaidos pateikti į rinką vandeniliu varomas transporto priemonės. Sėkmingas naujų technologijų įdiegimas taip pat priklauso nuo savalaikės tinkamo vandenilio degalinių tinklo statybos.

Manau, kad šios dienos diskusijos padidins Europos vartotojų pasitikėjimą naujų technologijų automobilių pramonėje naudojimu ir padidins tokių transporto priemonių santykinę dalį Europos rinkoje.

Esu įsitikinusi, kad tik techniniu požiūriu gerai pasirengusi ES sugebės tinkamai konkuruoti su JAV, Japonija ir Korėja, kurios vysto plačią šios srities veiklą. Turėdama tai omenyje, laikau šią iniciatyvą ypač tinkama.

(Posėdis sustabdytas 11.00 val. ir atnaujintas 11.30 val.)

PIRMININKAVO: Gerard ONESTA

Pirmininko pavaduotojas

5. Pirmininko pranešimas

Pirmininkas. – Europos Parlamento vardu norėčiau nusiųsti solidarumo žinutę uragano Gustavo aukoms Karibų jūroje.

Beveik 100 žmonių prarado gyvybę Dominikos Respublikoje, Haityje, Jamaikoje, Kaimanų Salose ir Kuboje, o tūkstančiai kitų dabar benamiai. Ir vėl gyventojai šių besivystančių šalių (AKR šalių grupė), su kuriomis mes palaikome glaudžius ryšius pagal Kotonu susitarimą, kenčia dėl naujos stichinės nelaimės padarinių.

Europos Sąjunga atidžiai stebi įvykių eigą paveiktose šalyse ir siunčia joms humanitarinę pagalbą. Be abejo, Europos Parlamentas atidžiai kontroliuos humanitarinės pagalbos tiekimą šio regiono šalims, ypač remdamasis savo Plėtros komiteto bei AKR ir ES jungtinės parlamentinės asamblėjos veikla.

6. Didesnis dėmesys jaunimo galioms formuojant ES politiką. Skubus bendradarbiavimas ieškant dingusių vaikų (rašytiniai pareiškimai): žr. protokolą

7. Balsuoti skirtas laikas

Pirmininkas. – Kitas klausimas yra Balsuoti skirtas laikas.

(Išsamūs balsavimo rezultatai pateikiami protokolo priede „Balsavimo rezultatai“)

7.1. Cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimas, ženklavimas bei pakavimas (A6–0140/2008, Amalia Sartori) (balsavimas)

7.2. Cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimas, ženklavimas bei pakavimas (Direktyvų 76/768/EEB, 88/378/EEB, 1999/13/EB, 2000/53/EB, 2002/96/EB ir 2004/42/EB derinimas) (A6–0142/2008, Amalia Sartori) (balsavimas)

7.3. Cheminių medžiagų ir mišinių klasifikavimas, ženklavimas bei pakavimas (Reglamento (EB) Nr. 648/2004 derinimas) (A6–0141/2008, Amalia Sartori) (balsavimas)

7.4. Vandenilinių variklinių transporto priemonių tipo patvirtinimas (A6–0201/2008, Anja Weisgerber) (balsavimas)

7.5. Padėtis Gruzijoje (balsavimas)

– Prieš balsavimą dėl 19 straipsnio:

Elmar Brok, PPE-DE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, kai mes rengėme šią rezoliuciją, naudojome ankstesniu dokumentu, kurio formuluotėse nėra apibrėžta, kad vėl įvyko Europos Vadovų Tarybos posėdis. Dėl to aš siūlyčiau jums antrą teksto dalį pakeisti taip: „ir todėl sveikina Europos Vadovų Tarybos sprendimą išsidėstyti“. Šiuo metu mūsų dokumente pasakyta, kad mes prašome Tarybos tai padaryti, bet ji jau yra tai padariusi. Dėl to mes turime atitinkamai pakeisti formuluotę.

(Parlamentas sutiko priimti žodinį pakeitimą)

– Prieš balsavimą dėl rezoliucijos:

Martin Schulz, PSE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, mano frakcija vakar energingai diskutavo dėl šios kompromisinės rezoliucijos. Kai kuriais svarbiausiais klausimais jos tekstas nukrypsta nuo teksto, kurį mes, kaip Socialistų frakcija Europos Parlamente, buvome iš pradžių pasiūlę.

Tuo jokių būdu nereiškiu abejonių dėl derybų ir nemenkinu derybininkų, sugebėjusių su kitomis frakcijomis parengti kompromisinę rezoliuciją, sėkmės, tačiau yra vienas jau nebeįtrauktas į dokumentą elementas, kuris vis dėlto turi lemiamos reikšmės mūsų rezoliucijai.

Nepaisant to, kad šis elementas, kurį aš apibūdinsiu po minutės, nėra įtrauktas į tekstą, mūsų frakcija nusprendė balsuoti už kompromisinę rezoliuciją, kadangi mes manome, jog svarbu, kad Europos Parlamentas pateiktų vieningą poziciją. Vis dėlto noriu čia aiškiai pareikšti, kad mums būtų buvę priimtinau, jei būtų buvęs pažabotas agresyvus Prezidento Sakašvilio elgesys, kuris konflikto pradžioje buvo visiškai netinkamas...

(Protestai iš dešinės ir plojimai iš kairės)

Mums būtų buvę priimtinau, jei konflikto pradžios įvykiai būtų atspindėję šioje rezoliucijoje, bent jau tam, kad būtų aišku, jog šiuo metu taip garsiai protestuojantys asmenys – tai tie patys asmenys, kurie nori aštrinti, o ne švelninti konfliktus.

(Plojimai iš kairės ir protestai iš dešinės)

Pirmininkas. – Jūs tikrai suprantate, kad šioje balsavimo atkarpoje aš visiškai neketinu vėl pradėti diskusijų. Socialistų frakcija Europos Parlamente manė, kad verta išaiškinti savo poziciją dėl paskutinio balsavimo šiuo pareiškimu. Manau, kad kiekvienas suprato, apie ką visa tai. Nėra jokio reikalo vėl pradėti diskusijas. Dėl to mes judėsime toliau ir balsuosime dėl bendro rezoliucijos projekto.

7.6. Bendra Europos sutarčių teisės principų sistema (balsavimas)

7.7. Europos ombudsmeno specialus pranešimas remiantis rekomendacijos Europos Komisijai projektu dėl skundo 3453/2005/GG (Proinsias De Rossa) (balsavimas)

7.8. Moterų ir vyrų lygybė (2008 m.) (A6–0325/2008, Iratxe García Pérez) (balsavimas)

– Prieš balsavimą dėl 5 pakeitimo:

Iratxe García Pérez, pranešėjas. – (ES) Gerb. pirmininke, mano frakcija, Socialistų frakcija Europos Parlamente, pareiškė, kad balsuotų už 5 pakeitimą, jei pakeitimo autoriai sutiktų, kad tai papildoma nuostata. Kai mes su jais kalbėjomės, jie šio pasiūlymo nepriėmė. Dėl to mes pageidautume, kad būtų palikta pirminė straipsnio redakcija, kadangi mes balsuosime prieš 5 pakeitimą, jei nebus pripažinta, kad tai papildoma nuostata.

(GUE/NGL frakcija, pakeitimo autorius sutiko)

7.9. Gyvūnų klonavimas maistui (balsavimas)

(Posėdis sustabdytas 11.55 val. ir atnaujintas 12.00 val.)

PIRMININKAVO: Hans-Gert POTTERING

Pirmininkas

8. Iškilmingas posėdis. Kosta Rika

Pirmininkas. – Bienvenido al Parlamento Europeo, Presidente Arias! Kosta Rikos Respublikos Prezidente, ponios ir ponai, Europos Parlamento vardu norėčiau ypač šiltai pasveikinti jus, Prezidente Arias.

Jūsų vizitas – ypač svarbus įvykis, susijęs su ryšiais tarp Europos Parlamento, Europos Sąjungos, Kosta Rikos ir Lotynų Amerikos.

Daktare Óscar Arias, jūs jau buvote Kosta Rikos prezidentas 1986–1990 m., o 2006 m. buvote perrinktas ketverių metų kadencijai. Jus geriausiai žinomas kaip Nobelio taikos premijos laimėtojas, kuri jums buvo įteikta 1987 m. už didžiulės pastangas, kurias jūs įdėjote ieškodamas kelių į taiką Vidurio Amerikoje.

Prezidento Arias, kaip tarptautinio derybininko, pastangos buvo vaisingai užbaigtos Esquipulas Taikos sutartimi, kurią 1987 m. rugpjūčio 7 d. pasirašė visų Vidurio Amerikos šalių prezidentai. Europos Sąjunga širdingai palaikė šias pastangas.

Dėl to Kosta Rikos prezidentas – sektinas pavyzdys viso pasaulio žmonėms. Kartą jis pasakė, kad buvo labai svarbu turėti vertybes, principus ir idealus ir kovoti už juos. Prezidente Arias, jūs darėte tai daugelį metų ir Kosta Rikos gyventojai įvertino šio darbo rezultatus, prieš dvejus metus išrinkdami jus dar kartą.

Mano kalboje 5-jame ES ir Lotynų Amerikos bei Karibų jūros baseino šalių (LAK) aukščiausiojo lygio susitikime Limoje (Peru), kuris įvyko šiais metais gegužės mėn., aš pabrėžiau ypatingą regioninės integracijos reikšmę 21-ojo amžiaus įvykių raidai. Kaip Jean Monnet, vienas iš Europos Sąjungos įsteigimo tėvų, yra glaustai pasakęs, tai „sąjungos tarp žmonių kūrimas, o ne bendradarbiavimo tarp valstybių plėtra“. Prezidente Arias, jūs taip pat vadovavotės šiuo idealu ir aktyviai dirbote, kad jį įgyvendintumėte.

Europos Parlamento požiūriu, artimoje ateityje reikėtų sudaryti asociacijos sutartį tarp Vidurio Amerikos ir Europos Sąjungos (aš apie tai taip pat kalbėjau Limoje), be to, norėčiau pridurti tai, ką mes detalai aptarėme mūsų ką tik vykusiam susitikime: kai tik kur nors prasideda karas, skiriami dideli pinigai doleriais arba eurais, arba kokia nors kita valiuta, vis dėlto kai reikalinga parama nustatyti taikiems ryšiams, šalys ginčijasi dėl daug mažesnio pinigų kiekio. Mes turime suteikti taikai šansą!

(Plojimai)

Tai yra mūsų šiandienos signalas kitoms Europos institucijoms.

Prezidente Aria, leiskite man užbaigiant pasakyti, kad mes tvirtai įsitikinę, kad jūs ir jūsų šalis toliau atliks lemiamą vaidmenį šiose derybose ir jos bus sėkmingai užbaigtos.

Visų Europos Parlamento narių vardu norėčiau jus dar kartą pasveikinti. Tikiuosi, kad jūsų vizitas suteiks mums galimybę sustiprinti draugystės ryšius tarp Europos, Kosta Rikos ir Lotynų Amerikos.

Ponios ir ponai, leiskite man pridurti keletą žodžių „ne protokolui“: nuostabu, kad Kosta Rikos prezidentas yra čia; be to, dar yra įvykęs labai malonus sutapimas (šiandien man išimties tvarka leista paskelbti vienos ponios amžį), kadangi Europos Komisijos narė B. Ferrero-Waldner, atsakinga už užsienio politiką, šiandien švenčia savo šešiasdešimtajį gimtadienį. Tai dar viena maloni priežastis ir rimtas pagrindas palinkėti jai ateityje dar daugybės laimingų dienų.

(Plojimai)

Óscar Rafael Arias Sánchez, Kosta Rikos Respublikos Prezidentas. – (ES) Gerb. pirmininke, aš sveikinu jus vardu mažos Amerikos respublikos, kurioje gyvena ir svajoja tik kiek daugiau nei 4,5 mln. žmonių, kurioje buvo įmanoma įgyvendinti visuomenės be kariuomenės idealas ir kurioje mes netrukus švęsime 110 demokratijos metų jubiliejų. Aš sveikinu jus vardu mažos Amerikos respublikos, kuri antroje 20-ojo amžiaus pusėje buvo apsupta baisiausių diktatūrų, tačiau pati niekada nepatyrė priespaudos, kuri atsisakė būti pėstininke Šaltajame kare ir susilaikė nuo ginklų naudojimo, kad pasiektų taiką. Aš sveikinu jus Kosta Rikos Respublikos vardu.

Gerb. pirmininke, ponios ir ponai:

Šiandien, atskirti šimtmečių ir dešimtmečių, įvyko du įvykiai, bet jie yra taip glaudžiai susiję su dabartimi kaip šio ryto aušra. Kaip tik šią dieną prieš 225 metus pasirašyta Paryžiaus sutartimi pasibaigė Amerikos nepriklausomybės karas, sukėlęs pirmą nepriklausomybės judėjimų bangą beveik per visą Amerikos žemyną. O šią dieną prieš 69 metus Prancūzijos ir Jungtinės Karalystės karo Vokietijai paskelbimu prasidėjo Antrasis pasaulinis karas, kurio metu buvo sudaryta Sąjungininkų koalicija, apėmusi ir didelę Amerikos dalį.

Aš miniu šiuos įvykius, kadangi, kalbėdamas iš šios pakylės, skirtingų tautų artumo simbolio, visiškai atsižvelgiu į istorinį bagažą, kurią aš nešu ant savo pečių ir kuris susijęs su kiekvienos iš tautų, kurioms jūs atstovaujate, praeitimi. Mes neatvykome čia nustatyti ryšiams tarp mūsų dviejų žemynų. Siekiame, kad būtų pripažinta, jog šie ryšiai jau egzistuoja ilgą laiką, ir kad bet kokios pastangos jiems pagerinti turi prasidėti nuo pastangų jiems visapusiškai suprasti.

Su atvirumu, kuris būdingas draugams, mes turime pripažinti, kad mūsų bendra istorija paremta vienos civilizacijos dominavimu kitos atžvilgiu. Pirmiausia Amerika patyrė Europos jėgą, o ne jos idėjas. Užkariavimą lydėjo baimė, o kolonizaciją – pasipiktinimas. Vis dėlto mes negalime nesižavėti šia labai sena kultūra. Nepaisant mūsų, kuriuose mes kovėmės, neįmanoma paneigti, kad Europa ižiebė viltį mūsų šalyje ir įdiegė mumyse pačius geriausius humanizmo pradus, kuriuos mes puoselėjame ir iškovojo nepriklausomybę.

Dėl šių priežasčių prieš 21 metus, mano pirmos kadencijos Kosta Rikos prezidento poste metu, aš atvykau į Europą. Tuo laiku aš atvykau paprašyti šio žemyno paramos užtikrinti taiką Vidurio Amerikoje, kur penkios nacijos kovojo dėl išlikimo išpiplieskusiame pilietiniame kare. Kraujo praliejimas išskyrė mūsų tautas ir sukiršino brolių prieš brolių. Lyg žiauriame eksperimente to meto galingieji panaudojo mus kaip bandomuosius triušius, kad parodytų savo galią: jie tiekė ginklus ir taip sėjo mirtį. Žuvusiųjų skaičius augo. Kai kuriais apytikrais apskaičiavimais, žuvo 350000 žmonių. Santykinu būdu tai būtų tas pats, jei Irako kare žūtų beveik 4 mln. Amerikos piliečių. Tik taika galėjo garantuoti ateitį mūsų regionui.

Tuo laiku Europa tapo atsaku į mūsų maldas. Šio žemyno moralinė parama leido įgyvendinti mūsų pastangas surasti diplomatinį konfliktų sprendimą – Vidurio Amerikos sprendimą Vidurio Amerikos problemoms spręsti. Tarptautinė pagalba, kurią jūs mums tuo metu teikėte, buvo didelė ir dosni. Tai buvo tikro Europos noro padėti Vidurio Amerikos nacijų pažangai simbolis.

Dabar, po 21 metų, aš sugrįžtu į Europą ir kaip Fray Luis de León, kai jis po ketverių metų išėjo iš kalėjimo, aš jaučiuosi priverstas pradėti žodžiais „kaip mes vakar sakėme...“, kadangi daugeliu atžvilgių mes turime eiti toliau nuo ten, kur sustojome. Taikos metu nutolo tokie artimi karo meto ryšiai tarp Europos ir Vidurio Amerikos. Europos pagalba Vidurio Amerikai, kuri buvo tokia didelė priespaudos metu, tapo saikingesnė iškovojus laisvę. Mes niekada nemanėme, kad peržengę taikos slenkstį pateksime į užmaršties karalystę. Manychiau, kad dabar pats laikas parodyti, kad draugai, kurie palaikė mus mūsų tamsiausiomis dienomis, taip pat sugebės tai daryti ir giedru metu, kadangi kaip tik dabar mes gyvename giedros laiku.

Šiandien norėčiau pasiūlyti tris veiksmų kryptis, kurios sudarytų sąlygas sustiprinti mūsų ryšiams, kad petys į petį galėtume stoti kovą, kad įgyvendintume utopijas, kurias jūs patys mus mokėte kurti: ES ir Vidurio Amerikos asociacijos sutarties pasirašymas, Kosta Rikos konsensusas ir programa „Taika su gamta“.

Aš gerai žinau, kad šiuose Rūmuose yra visų rūšių nuomonių dėl laisvosios prekybos. Vis dėlto aš taip pat žinau, kad šios nuomonės sudarytos iš aukščio perspektyvos tų, kuriems teko laimėti gyventi išsivysčiusiose šalyse. Šiandien norėčiau parodyti jums perspektyvą iš apačios. Mano šaliai, vienai mažiausių šalių pasaulyje, nėra galimybės pasigaminti viską, ką mes vartojame. Mums lemta būti šiuolaikinių laikų finikiečiais. Dilema, su kuria globalizacijos eroje susiduria besivystančios šalys, yra aštri ir paprasta: jei mes negalime eksportuoti vis daugiau prekių ir paslaugų, mums teks „eksportuoti“ vis daugiau žmonių.

Aišku, kad Europa turi ginti Europos žmonių interesus. Vis dėlto taip pat aišku, kad Europos žmonių ir bet kokių kitų pasaulio tautų interesai vis daugiau ir daugiau susiję su visos žmonijos likimu. Jokia tauta negali gyventi nepaisydama tikrovės, kai už jos sienų alkis, nemokšiškas, smurtas ir ligos – įprasti reiškiniai. Jei skirtumai tarp mūsų tautų išliks tokie dideli, tūkstančiai žmonių iš viso pasaulio per vandenynus, upes ir miestų sienas bandys ir bandys patekti ten, kur galėtų siekti galimybių, kurių jie neturėjo savo šalyse.

Vidurio Amerikos ir Europos Sąjungos Asociacijos sutartis (galbūt pirmą tokios rūšies sutartį, kurią Europos Sąjunga sudarys su kitu regionu) – artimiausia, aiškiausia ir greičiausiai įgyvendinama galimybė, kuria pasinaudodama Europa turi atgaivinti ekonominę ir politinę įtaką Lotynų Amerikoje. Nuo tada, kai buvo sukurta Vidurio Amerikos bendroji rinka, tik kelios kitos iniciatyvos buvo susijusios su didesnėmis ekonominės plėtros Vidurio Amerikos sąsmaukoje galimybėmis, įskaitant mūsų įstaigų modernizavimą ir naujas galimybes vis dar skurstančiai Vidurio Amerikos gyventojų daliai. Ši sutartis leistų Europai susigrąžinti prarastą lyderio poziciją ir užimti pagrindinę poziciją mūsų Lotynų Amerikos plėtrą. Vakare mes buvome sąjungininkai mūsų dėl taikos, o šiandien mes galėtume būti plėtros srities partneriai.

Vis dėlto Vidurio Amerika ir Europa vis dar turi milžiniškų skirtumų, į kuriuos reikėtų atsižvelgti. Pirmia, skiriasi mūsų integracijos modeliai, todėl Europa turi pripažinti, kad Vidurio Amerikos integracija įvyko pagal faktinį mūsų išsivystymo lygį. Dabar mes – labiausiai integruotas regionas iš visų besivystančių šalių, todėl manome, kad nėra teisinga derybų sėkmės vardan nustatyti mums sąlygų dėl integracijos, t. y. sąlygų, kurių Vidurio Amerikai sudėtinga laikytis, ir kurios, be to, nėra nustatytos kitiems pasaulio regionams.

Antras skirtumas tarp mūsų regionų (galbūt svarbiausias) – skirtingas mūsų išsivystymo lygis, todėl svarbu, kad sutarties skirsnyje dėl prekybos būtų taikomas asimetris principas Vidurio Amerikos naudai ir svarbiausia, kad jame būtų išvengta baisios ligšiolinės tvarkos, susijusios su barjerų nustatymu toms sritims,

kuriose kaip Vidurio Amerika yra santykinai pranašesnė. Jei sutartis būtų sudaryta šių prielaidų pagrindu, tai būtų milžinišką Europa šuolis, suteikiantis naudos ne tik Vidurio Amerikos žmonėms, bet ir Europai, kadangi tarptautinės krizės laikais, Europa galėtų gauti naudos iš mūsų ekonomikos, kuri per praėjusius penkerius metus augo maždaug dukart sparčiau už Europos ekonomiką.

Europa gali vėl pradėti vaidinti pagrindinį vaidmenį besivystančiose šalyse, bet iš pradžių ji turi garantuoti, kad šis pagrindinis vaidmuo iš tikrųjų bus naudingas plėtrai. Gėtė yra pasakęs, kad „nėra nieko kenksmingesnio naujai tiesai negu sena klaida“. Mes negalime pradėti naujos tarptautinio bendradarbiavimo fazės prisilęgti praeities naštos, ypač karinių išlaidų naštos, kuri yra lyg įžeidžiamas beveik 200 mln. skurde merdinčių Lotynų Amerikos gyventojų. Dabar pats laikas tarptautinei finansinei bendruomenei išmokyti atskirti grūdus nuo pelų ir iš pateiktų įrodymų apibrėžti, kurios išlaidos kuria prielaidas geresniam žmonių gyvenimui, ir kurios ne.

Nedaro garbės tai, kad 2007 m. Lotynų Amerikos, t. y. regiono, kuriame, neįskaitant tik Kolumbijos, šiuo metu nevyksta jokie ginkluoto konflikto, karinės išlaidos pasiekė 36 mlrd. dolerių. Už pinigus, išleistus vienam *Sukhoi Su-30* lėktuvui įsigyti, galėtų būti nupirka maždaug 200 000 MIT *Media Lab XO* nešiojamųjų kompiuterių mūsų studentams. Už pinigus, išleistus vienam *Black Hawk* sraigtasparniui, galėtų būti išmokėti 100 dolerių mėnesio stipendija 5000 Lotynų Amerikos jaunų žmonių. Išsivysčiusios pasaulio šalys neturėtų teikti pagalbos ir išteklių tiems, kurie nori ginkluoti savo kareivius, o ne mokyti savo vaikus. Štai kodėl, ponios ir ponai, mano vyriausybė paskelbė Kosta Rikos konsensumą, t. y. iniciatyvą, kuria siekiama sukurti atleidimo nuo skolų ir pagalbos finansinių išteklių forma teikimo mechanizmus toms besivystančioms šalims, kurios savo žmonių labui daugiau investuoja į aplinkosaugą, švietimą, sveikatą ir gyvenamųjų namų statybą ir mažiau lėšų skiria ginklams ir kariuomenei. Aš vis dar tikiuosi, kad jums remiant Kosta Rikos konsensusas vieną dieną taps tikrove.

Aš taip pat tikiuosi, kad mes sugebėsime priimti planą, kuris būtų glaudžiai susietas su Konsensu, t. y. susitarimą dėl ginklų perdavimo, kurį Kosta Rika pasiūlė Jungtinėse Tautose ir kuris uždraustų šalims perduoti ginklus valstybėms, grupėms arba asmenims, jei yra pakankamai priežasčių manyti, kad šie ginklai bus panaudoti žmogaus teisėms arba tarptautinei teisei pažeisti. Nežinau, kiek laiko dar truks, kol suvoksime, kad daugybės žmonių nužudymas pamažu, kiekvieną dieną taip smerktinas kaip ir didelio žmonių skaičiaus nužudymas per vieną dieną. Išaiškėjo, kad naikinamoji 640 mln. vienetų šaulių ginklų ir lengvosios ginkluotės, kurių 74 proc. per visą pasaulį yra civilių rankose, galia pavojingesnė net už branduolinių ginklų ir kad kaip tik šie ginklai – viena svarbiausių viešosios tvarkos destabilizavimo šalies ir tarptautiniu mastu varomųjų jėgų. Mirties baimė neturi tapti mūsų žmonių ateities leitmotyvu. Šiandien mes galime padaryti kažką, kad garantuotume, jog taip neįvyktų.

Yra dar vienas dalykas, kurį aš norėčiau paminėti ir kuris taip pat susijęs su smurtu ir naikinimu, tačiau jis nukreiptas ne tik prieš žmones, bet ir prieš visas gyvybės formas. Kiekvienas miškas, kurį mes iškertame, kiekviena tona anglies dvideginio, kurią mes išmetame į orą, kiekviena upė, kurią mes teršiame, žingsnis po žingsnio artina mus prie mūsų rūšies išnykimo ribos, ant kurios slenksčio, kaip prie vartų į Dantės pragarą, mes turėsime palikti visą viltį. Aš nenoriu, kad žmonijai tektų praeiti pro šiuos vartus.

Prieš šešiasdešimt metų José Figueres, ankstesnis Kosta Rikos prezidentas, buvo sukūręs viziją, kad reikėtų panaikinti nacionalinę kariuomenę ir šitaip paskelbti pasauliui taikos siekį. Šiuo metu mes priėmėme sprendimą paskelbti „Taiką su gamta“. Mes užsibrėžėme tikslą iki 2021 m., kai švęsime 200 nepriklausomybės metų sukaktį, tapti anglies dvideginio taršos neskleidžiančia šalimi. Pernai mes tapome pirmaujančia pasaulio šalimi, kadangi pasodinome 5 mln. medžių, t. y. daugiausia medžių į kvadratinį kilometrą ir vidutiniškai tenkančių vienam gyventojui. 2008 m. mes pasodinsime dar 7 mln. medžių. Mes pradėjome tarptautinę kampaniją prieš visuotinį atšilimą, o šiandien aš kukliai prašau, kad jūs prisijungtumėte prie mūsų.

Dėl visuotinio atšilimo Anglijos pakrantėse jau gali augti alyvmedžiai (tai iš tikrųjų keliantis nerimą ženklas mokslinei bendruomenei). Šį kartą, skirtingai nei Biblijoje, balandis atneš alyvų šakelę ne kaip taikos, o kaip pavojaus ženklą. Šiandien aš raginu, kad mes nusiųstume šį balandį į tolimiausius pasaulio pakraščius, kad jis grįžtų nešinas visų pasaulio tautų pasiryžimu siekti permainų. Tik kartu mes sugebėsime suformuoti naują sąjungą. Šį kartą ne Dievo ir žmogaus, bet žmogaus ir Dievo sutvėrimų sąjungą.

Gerb. pirmininke:

didysis argentiniečių rašytojas Jorge Luis Borges sakydavo, kad jis – ištremtas europietis, taip primindamas, kad didelės Amerikos žemyno gyventojų dalies protėviai atvyko iš Europos. Po šimtmečių rasių maišymosi ir susiliejimo čia turbūt jau taip pat yra daug ištremtų amerikiečių. Mus buvo išskyrusios geografinės kliūtys (vandenynas) ir istorinės aplinkybės, kurios kaip švytuoklė, tai suartina mus, tai vėl atitolina. Manau, kad

atėjo laikas sustabdyti švytuoklę ir sukurti sąjungą, t. y. dar kartą eiti keliu, kuriuo prieš 180 mln. metų skriejo vėjai tuo laiku, kai Europa ir Amerika dar priklausė vienam žemynui ir galbūt būtų buvę galima iš Paryžiaus į Niujorką nueiti pėsčiomis ir kai ant žemės pasirodė pirmas įtrūkimas.

Mes visi – atstovai tos pačios rūšies, kuri vis dar geba rašyti geriausius gyvenimo sodo vaisius. Mūsų svajonės – bendras paveldas, o mūsų spendimai (nori nenori) veikia kitų gyvenimus. Manau, kad grėsmė dar toli, bet vis dėlto negalime praleisti šios neabejotinai nuostabios galimybės. Didysis Kosta Rikos poetas Jorge Debravo kartą pasakė: „visų pirma nuostabu žinoti, kad mes galime įkvėpti gyvybę labiausiai nuo mūsų nutolusiems daiktams, prie kurių mes prisiliečiame, kad išplėstume mūsų horizontus ir nepamatytume jokių briaunų, kadangi visi daiktai, kuriuos mes matome kaip ir mes tampa begaliniai“. Nė kiek neabejoju, kad mes sugebėsime panaudoti šią begalinę galią visų, europiečių ir amerikiečių, naudai ir kad greta vienas kito mes eisime į rytojaus žvaigždę, ryškiai švytinčią teisingumui ir laisvei.

(Griausmingi plojimai)

Pirmininkas. – Prezidente Arias, Europos Parlamento vardu norėčiau nuoširdžiausiai padėkoti jums už šią puikią įsimintiną kalbą. Jūsų žodžiai rodo, kad jūs ir jūsų šalis atstovaujate demokratijai ir laisvei; jūs kovojate prieš smurtą, prieš terorą, prieš diktatūrą. Kai sakote, kad Kosta Rika – maža šalis, aš norėčiau jus patikinti, kad šalies gyventojų skaičius ar jos geografinio regiono dydis nėra svarbiausi dalykai. Svarbiausia – šalies ir jos Prezidento dvasia. Visi, kurie girdėjo jūsų kalbą, žino, kad Prezidentas Arias ir Kosta Rika yra už laisvę ir demokratiją. Tuo būdu Kosta Rika tampa didele pasaulio šalimi.

(Plojimai)

Jūs esate taikos šauklys, štai kodėl 1987 m. jus apdovanojo Nobelio taikos premija. Vis dėlto po to jūs nenutraukėte savo veiklos. Praėjo 21 metai ir dabar jūs ginatė taiką tarp žmonių ir taiką su gamta. Europos Parlamentas tvirtai remia šiuos jūsų principus.

Aš taip pat norėčiau šiltai pasveikinti jūsų vyriausybės ministrus, kurie jus lydi – Tarptautinių ryšių ministrą Stagno Ugarte ir Užsienio prekybos ministrą Ruiz Gutiérrez, kurie taip pat yra šiuose Rūmuose, taip pat ir daugelį Kosta Rikos gyventojų, kurie gyvena Briuselyje ir Belgijoje. Didžiukitės savo šalimi! Ne nacionalistine prasme, kadangi tuomet šalys, kurias valdo diktatūros, skleidžiančios smurtą, taip pat galėtų savimi didžiukitės. Didžiukitės savo šalimi, Kosta Rika, kadangi jūs ginatė tikras vertybes: demokratiją, laisvę ir taiką.

Labai jums ačiū dar kartą. Muchas gracias, Prezidente Arias!

(Plojimai)

PIRMININKAVO: Gerard ONESTA

Pirmininko pavaduotojas

9. Balsuoti skirtas laikas (pratęstas)

Pirmininkas. – Tęsime darbotvarkės skirsnį „Balsuoti skirtas laikas“.

9.1. Rinkodaros ir reklamos įtaka moterų ir vyrų lygybei (A6–0199/2008, Eva–Britt Svensson) (balsavimas)

10. Paaiškinimai dėl balsavimo

Žodiniai paaiškinimai dėl balsavimo

– Padėtis Gruzijoje (B6–0402/2008)

Michl Ebner (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, aš balsavau už rezoliuciją. Norėčiau ypač padėkoti E. Brokui už jo pastangas, įdėtas plačiam konsensusui dėl jos pasiekti.

Manau, kad, nepaisant to, jog dialogas su Rusija gyvybiškai svarbus, mes turime garantuoti, kad netaptume visiškai arba daugiausia priklausomi nuo Rusijos energetikos srityje, kadangi tai ypač susiaurintų mūsų galimybes rengti atitinkamas diskusijas. Neturi būti užmiršta, kad Gruzijos kariniai veiksmai yra susiję su ilga istorija ankstesnių separatistų pajėgų provokacijų, kurios neseniai tapo labai intensyvios ir kad Rusija

pasinaudojo šia savigynos priemone kaip pretekstu invazijai. Vis dėlto pagrindinis mūsų uždavinys – sureguliuoti šį konfliktą taikiai, todėl linkiu visiems susijusiems derybininkams greito pasisiekimo, kad Krymas, Latvija, Lietuva ir Kazachstanas taip pat nesulauktų Pietų Osetijos likimo.

Danutė Budreikaitė (ALDE). – (LT) Europos politikai, ilgai tylėję, Rusijos veiksmus Gruzijoje vadina neproporcinga reakcija. Ne, tai – karine agresija pridengta rusų teisių kitose valstybėse gynyba. Kai kurios ES šalys, užblokavusios Gruzijos ir Ukrainos perspektyvą laisvai pasirinkti savo kelią tapti NATO narėmis, leido Rusijai pradėti įgyvendinti agresyvią teritorijų prijungimo politiką. ES daugelis valstybių yra priklausomos nuo energetikos importo iš Rusijos, bijo dujų čiaupo užsukimo ir tai leidžia Rusijai pradėti tikrai neproporcingai diktuoti sąlygas visai ES. Balsavau už rezoliuciją, tačiau pasigendu aiškos tiek Tarybos, tiek Parlamento pozicijos būsimų santykių su Rusija atžvilgiu.

Miroslav Mikolášik (PPE-DE). – (SK) Manau, kad mes turime panaikinti vizų liberalizavimo sutarimą, pareikalauti, kad būtų išvesti rusų „taikdariai“ ir kad vietoj jų būtų įvestos tarptautinės taikdarių pajėgos. Trečia, nutraukti diskusijas su Rusija dėl partnerystės ir bendradarbiavimo susitarimo. Aš taip pat manau, kad Europa turi priimti suvienytą ir aiškią poziciją dėl padėties Gruzijoje ir nežiūrėti pro pirštus į šurkščius Rusijos pažeidimus, susijusius su kaimyninės valstybės suverenitetu ir vientisumu.

Maskva sulaužė tarptautinius susitarimus, kai rugpjūčio pradžioje jos kariuomenė kirto Gruzijos sieną, t. y. sieną, kurią pati praeityje pripažino. Rusijos kariuomenė įėjo ne tik į Pietų Osetijos teritoriją, ji „įlindo“ gilyn į Gruziją.

Griežtai smerkiu Rusijos pareiškimą dėl Abchazijos ir Pietų Osetijos nepriklausomybės pripažinimo. Mes neturime užmiršti, kad tuo metu, kai vieni švenčia nepriklausomybę, Gruzija aprauda nekaltus žmones, kurie prarado gyvybę ir namus, kai prasidėjo Rusijos kariuomenės puolimas. Esu įsitikinęs, kad Europa, kaip tarptautinės bendruomenės dalis, turi daryti spaudimą, reikalaujama Gruzijos teritorinio vientisumo.

Slovakijos Respublika gynė teritorinio vientisumo principą Kosovo atveju ir vis dar nepripažįsta jo atsiskyrimo nuo Serbijos. Dėl tos pačios priežasties aš nepripažįstu Gruzijos sričių ir Pietų Osetijos nepriklausomybės.

Toomas Savi (ALDE). – Gerb. pirmininke, kaip vienas iš rezoliucijos projekto dėl padėties Gruzijoje autorių, aš balsavau už 1 pakeitimą, kuriame Tarptautinis olimpinis komitetas rimtai raginamas svarstyti, ar jo rezoliucijas suteikti teisę 2014 m. Žiemos olimpinėms žaidynėms rengti Sočio miestui vis dar tinkamas, atsižvelgiant į nesenus įvykius būsimų Olimpinių žaidynių kaimynystėje. Būtų labai neatsakinga, jei dėl TOK kultų grėsmė dalyvaujančių Olimpiadoje sportininkų gyvybei, kadangi ji būtų surengta nenusipėjamame regione.

Jums nereikia priminti, kad 1972 m. rugsėjo 5-ąją, 11 Olimpiados dalyvių buvo nužudyti Miunchene. Aš joje dalyvavau kaip sovietų olimpinės komandos gydytojas ir gerai prisimenu tų tragiškų įvykių poveikį Olimpinei dvasiai. Tokie įvykiai neturi niekada pasikartoti.

Bernd Posselt (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, labai gerbiu M. Schulzą, tačiau šiandieniniai jo tvirtinimai nėra priimtini. Šį rytą Prezidentas D. Medvedev apibūdino demokratiškai išrinktą Gruzijos prezidentą, Prezidentą M. Sakašvilį, kaip „politinį lavoną“. Remiantis demokratijos principais tai būtų pasipiktinimą keliantis faktas, tačiau atsižvelgiant į tai, kad D. Medvedev atstovauja režimui, kuris nužudė Prezidento M. Sakašvilio pirmtaką, Zviadą Gamsakhurdiją, kuris nužudė Čėčėnijos prezidentą, o dabar ir Ingušijos pilietinių teisių gynimo aktyvistą, minėtas apibūdinimas beveik prilygsta grasinimui fiziniu susidorojimu.

Nekalbame apie tai, ar mums patinka Prezidentas M. Sakašvilis, ar ne. Esame įpareigoti remti Gruzijos žmonių kurie tapo imperialistinio akto aukomis ir patiria visą konflikto našą, išrinktąjį atstovą. Dėl to manau, kad gyvybiškai svarbu, jog remiantis mūsų rezoliucija, kuriai aš pritariu, žengtume toliau ir išdėstytume Gruzijoje Europos taikdarių pajėgas. Mums nereikia Jungtinių Tautų arba Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos įgaliojimų, kadangi Gruzija yra suvereni valstybė, kuri paprašė Europos įsikišimo. Mes taip pat turime garantuoti, kad ši šalis galėtų išlikti ir toliau gyventi taikiai, kadangi Rusijos taikdarių misiją, kurią suorganizavo JT ir ESBO, galima būtų palyginti su padegėju, kuris paskirtas gaisrininkų komandos viršininku.

Bogdan Pęk (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, ši rezoliucija dėl Gruzijos labai svarbi, todėl aš balsavau už ją, nors ir jaučiu, kad Europos Sąjunga, kuriai įvykiai Gruzijoje tapo svarbiu išbandymu, šio išbandymo neišlaikė. Mano nuomone, pagrindinė nesėkmės priežastis yra tai, kad įvykiai yra susiję su tam tikrais labai svarbiais vokiečių interesais, visų pirma Vokietijos kairiojo sparno politikų ir kanclerio G. Schröderio interesais. M. Schulz juos čia šiandien visai nedviprasmiškai išreiškė.

Europos Sąjunga turi suprasti, kad Baltijos dujotiekis gali būti prielaida veiksmų, kuriuos galima būtų priskirti Lietuvos, Latvijos, Estijos, Lenkijos, taip pat ir Baltarusijos veiksmingo šantažo rūšiai. Šis dujotiekis neturi būti statomas, o Europos Sąjunga, nepaisant jos pareiškimų, turi pagaliau užimti tvirtą poziciją dėl suvienytos energetikos politikos, kurioje bet kokiomis aplinkybėmis nebūtų vietos Baltijos dujotiekiui, net nepaisant to, kad tai prieštarauja tam tikriems vokiečių interesams. Vokiečiai turi pagaliau pasirinkti, kaip jie numato elgtis, ar toliau kurti suvienytą Europos Sąjungą (tuomet jų pareiškimai yra nuoširdūs), ar veikti veidmainiškai ir ginti ne ES, o savo interesus.

Milan Horáček (Verts/ALE). – (DE) Gerb. pirmininke, aš balsavau už rezoliuciją, tačiau skaudama širdimi. Rusijos ir Gruzijos karas išryškino skirtumus, susijusius su krizių valdymu. Gruzija turi įvairių neišspręstų problemų, o Rusija naudoja tradicinėmis Azijos diktatorių priemonėmis – machinacijomis, provokacijomis ir brutalia karine jėga. Dėl šios priežasties kyla pavojus ne tik Ukrainai, bet ir mums.

Mūsų jėga – žmogaus teisių, demokratijos, teisėtumo ir laisvės principai, dėl kurių mes visi sunkiai kovojome tam, kad išsivaduotume nuo priklausomybės ir vergovės. Mes turime skubiai ginti šias vertybės, naudodami bendros užsienio ir saugumo politikos priemones.

Charles Tannock (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, Britanijos konservatorių delegacija pritarė rezoliucijos dėl Gruzijos projektui, kuris buvo gana subalansuotas. Vis dėlto mes turime prieštaravimų dėl 19 straipsnio, kuriame reikalaujama nusiųsti į Gruziją ESDP karinę misiją. Kita vertus, mes neprieštarautume ES civilių stebėtojų buvimui Gruzijoje.

Mūsų nuomone, nepagrįstas ir 30 straipsnis, kuriame tvirtinama, kad Lisabonos sutartis padėtų apibrėžti ES poziciją, susijusią su šios krizės valdymu. Mes palaikome tvirtesnę bendrą išorinę energijos saugumo politiką BUSP rėmuose dėl rusų naftos ir dujų importo, bet mes nematome, kokią reikšmę Lisabonos sutartis būtų turėjusi šios krizės valdymui. Kalbame ne apie visišką ES silpnumą užsienio reikaluose, bet apie Rusijos bauginimo ir revanšizmo politiką Pietų Kaukaze.

Richard Falbr (PSE). – (CS) Aš susilaikiau, kadangi atsakymas į klausimą „ar tikrai gruzinai užpuolė miegantį miestą raketų šūviais?“ yra „taip“.

Bendra Europos sutarčių teisės principų sistema (B6–0374/2008)

Bruno Gollnisch (NI). – (FR) Gerb. pirmininke, mes pritariame klausimui, kurį M. Lehne norėtų užduoti Komisijai. Iš tikrųjų mes manome, kad problemos, susijusios su Europos sutarčių teisės principais, turėtų būti sprendžiamos remiantis dviem pagrindiniais ranka rankon einančiais principais: pirma, aiškumu ir paprastumu; antra, saugumu. Mes esame patenkinti, kad pranešėjas atsižvelgė į puikų darbą „Société de législation comparée“, be to, tikimės, kad šio darbo metu bus atžvelgta į mūsų bendrą paveldą, Romėnų teisę. Taisyklės dėl sutartinės autonomijos, taisyklės dėl sutarčių galiojimo, trūkumų ir viešumo gyvavo mūsų civilizacijoje nuo senų laikų. Kaip tik į jas, t. y. į bendrą teisinį mūsų civilizacijos paveldą, mes ir turime atsižvelgti.

Mes taip pat tikimės, kad sandorių saugumui užtikrinti, taisyklės dėl įstatymų konflikto atvejų turi būti suvienodintos prieš vienodinant materialinės teisės taisykles. Sutartys, sudarytos tarp skirtingose vietose gyvenančių žmonių, ypač sudėtingi klausimai, susiję su pirminiais pasiūlymais, vienašaliais išipareigojimais, pripažinimo principu, taip pat sutarčių procedūromis, terminais ir įvertinimu, gali būti suvienodinti nebūtinai vienodinant teisės sistemų materialinės teisės taisykles.

– Pranešimas: Proinsias De Rossa (A6–0289/2008)

Mario Borghezio (UEN). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, prieš kelias dienas mažoje saloje šalia Sardinijos, Sardinijos separatistai aplinkos apsaugos vardan be smurto įkūrė naują respubliką poetiškai, polineziečių melodijas primenančiu pavadinimu, t. y. „Maluventu Respubliką“. Norėčiau atkreipti dėmesį, kad Pirmininkas jau gavo žemėlapi, įkvėptą JT žemėlapi ir švento ir neliečiamo tautų apsisprendimo principo. Europa visuomet buvo kovojančių už laisvę taikiomis demokratinėmis priemonėmis pusėje. Tegyvuoja Sardinijos žmonių kova už apsisprendimo teisę!

– Pranešimas: Iratxe García Pérez (A6–0325/2008)

Frank Vanhecke (NI). – (NL) Gerb. pirmininke, aš balsavau prieš García Pérez pranešimą, nors ir esu įsitikinęs, kad vyrai ir moterys, be abejo, yra lygūs ir turi gauti vienodą atlyginimą už tą patį darbą. Mes vis dar gerokai dažnai užmirštame, kad lyčių lygybė yra vienas iš pagrindinių šiandienės Europos, Europos pasaulio, Vakarų

pasaulio, pasiekimų ir kad šis principas jokia būdu nėra kilęs iš kokios nors kitos pasaulio dalies. Mes niekada neturime to užmiršti.

Vis dėlto tai tik vienas šio pranešimo aspektas. Pranešimas taip pat iki kraštų pripildytas daugybės kitų nuostatų, kurioms aš nepritariu iš esmės. Pavyzdžiui, nuostata dėl nesibaigiančių rinkiminių kvotų, skirtų moterims, lyg moterys būtų bejėgės būtybės, negalinčios savarankiškai remdamosi savo sugebėjimais siekti ir užimti postų. Kita nuostata – tvirta parama abortams: aš klausiu savęs, ką tai turi bendro su šiuo pranešimu.

Būtent dėl visų šių ir daugelio kitų priežasčių aš balsavau prieš García Pérez pranešimą.

Christopher Heaton-Harris (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, dėl tam tikros keistos priežasties aš šiandien sulaužiau viso mano darbo šiame Parlamente metu gyvavusią tradiciją, t. y. nebalsavau prieš Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto pranešimą, o susilaikiau.

Anksčiau aš balsuodavau prieš šiuos pranešimus, kadangi juose nuolat pilna visokių nesąmonių. Vis dėlto kaip vedęs vyras, turintis dvi dukras, bandau išsiskaityti į kiekvieną šių pranešimų žodį ir spėti, ką jie iš tikrųjų turėtų reikšti.

Man kelia nerimą komitetas, kuris rengia visus šiuos dalykus. Tikrai nemanau, kad mums reikia atskiro Moterų komiteto, kai mes turime Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetą.

Šiame pranešime yra tam tikrų frazių (pvz., „skurdo feminizavimas“), kurie visiškai nieko nereiškia, bet labai gražiai skamba čia esančioms klausytojoms.

Aš tikrai norėčiau sužinoti, ką šis komitetas galėtų pasakyti apie tas, kurios laužo kylančias kliūtis, pvz., apie penkių vaikų motiną, kurios jauniausias vaikas serga Dauno sindromu, kurios vyriausia duktė galbūt jau penkis mėnesius nėščia, t. y. apie Sarah Palin, galbūt būsimą Jungtinių Valstijų viceprezidentę? Man atrodo, kad komitetui nelabai patiktų faktas, kad ji nugalėjo iškilusias kliūtis. Vis dėlto aš susilaikiau, kai buvo balsuojama dėl šio pranešimo.

Ewa Tomaszewska (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, nors aš esu lygių teisių šalininkė, balsavau prieš rezoliuciją dėl moterų ir vyrų lygybės. Į šią rezoliuciją įtrauktos kelios paslėptos nuostatos prieš abortus. Šitaip pažeistas šios srities reguliavimo subsidiarumo principas. Kadangi 2 pakeitimas, t. y. pakeitimas, kuriuo šios nuostatos turėjo būti išbrauktos, buvo atmestas, teko balsuoti, kad būtų atmesta visa rezoliucija. Didelė gėda, kad Europos Parlamentas gali taip lengvabūdiškai pažeisti pagrindinius principus, kuriais remiasi Europos Sąjunga.

– Gyvūnų klonavimas maistui (B6–0373/2008)

Hynek Fajmon (PPE-DE). – (CS) Gerb. pirmininke, aš balsavau prieš klonavimo draudimą. Klonavimo draudimas – puolimas prieš mokslo tiriamojo darbo laisvės ir verslo laisvės principus. Šių laisvių suvaržymas neduos nieko gero Europos Sąjungai, tačiau paskatins tolimesnį mokslininkų „nutekėjimą“ į Jungtines Amerikos Valstijas ir kitas šalis visame pasaulyje, kuriose nėra tokių draudimų. Vėliau draudimas, susijęs su prekyba šiais produktais, taps tolesnių prekybinių ginčų Pasaulio prekybos organizacijoje priežastimi. Mums tokia įvykių raida nereikalinga.

Klonavimo pavojai, susiję su sveikata ir kitomis sritimis, turi būti tinkamai įvertinti šiuo metu taikomais būdais ir procedūromis, o rezultatai turi būti pateikti visuomenei. Europos maisto saugos agentūra pirmoje šių metų pusėje surengė mokslines konsultacijas šia tema. Konsultacijų rezultatai nesuteikia jokio pagrindo uždrausti klonavimui.

Avril Doyle (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, aš balsavau prieš rezoliuciją dėl gyvūnų klonavimo maistui draudimo, kadangi trūko rimtų mokslinių duomenų, pagrindžiančių šią Parlamento rezoliuciją. Mes rimtai nuvertintume balsavimą dėl įstatymų, dėl rezoliucijų parlamentiniuose klausimuose iškeltomis temomis arba dėl pranešimų savo iniciatyva, taip pat sprendimus, priimtus Europos Parlamento posėdžių ir plenarinių sesijų metu, jei jie nesiremtų atitinkamų mokslinių tyrimų rezultatais. Dėl to gali būti pažeisti mūsų darbo patikimumo ir nuoseklumo principai.

– Pranešimas: Eva-Britt Svensson (A6–0199/2008)

Ivo Strejček (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, aš balsavau prieš E. Svensson pranešimą. Esu dėkingas už galimybę pasakyti kodėl.

Toliau pateiksiu mano apsisprendimo priežastis. Pirmą, joks vartotojas arba įstatymų leidėjas nežino visko. Štai kodėl reklama – gyvybinė komercijos ir prekybos dalis. Antra, kiekviena reklama (mūsų laimei ar nelaimi) turi būti įkyri, patraukli, pribloškianti ir traukianti akį. Taip yra dėlto, kad visuomet yra bent jau keli gamintojai, parduodantys tą patį produktą, ir kiekvienas iš jų nori parduoti tik savo produktą. Trečia, E. Svensson atsižvelgia į šiuos principus ir bando patobulinti rinkos jėgas dirbtinėmis teisėkūros priemonėmis, kurios pakenks natūralioms rinkos jėgoms, susiformuojančiom pagal pasiūlos ir paklausos santykį, ir jas iškreips. Štai kodėl aš balsavau prieš.

Frank Vanhecke (NI). – (NL) Gerb. pirmininke, jei turėčiau apibendrinti balsavimo prieš Svensson pranešimą priežastis, aš galėčiau pasakyti ganėtinai tiesmukiškai, kad, mano nuomone, šis pranešimas yra visiškai niekai. Tai viena iš nesuskaičiuojamos daugybės pranešimų, kuriuose reikalaujama, kad šie Rūmai, kurie, kaip oficialiai kalbama, vis dėlto turėtų ginti Europos gyventojų laisvę, ribotų laisvę ir įvestų cenzūrą. Iš tikrųjų kelios Svensson pranešimo nuostatos, pvz., 14 straipsnis dėl cenzūros, – tiesioginės ištraukos iš knygos „451 laipsnis pagal Farenheitą“, t. y. kūrinio, vaizduojančio pasaulį, kuriame knygos yra uždraustos, o kritiška mintis – malšinama.

Aš esu labai kritiškos nuomonės apie šį Europos Parlamentą, tačiau jis turėtų pasirūpinti tuo, kad mes netaptume beviltišku pajuokos objektu ir nepavirstume sovietų Aukščiausios tarybos klonu.

Philip Claeys (NI). – (NL) Gerb. pirmininke, norėčiau pasveikinti E. Svensson. Jos pranešimas – vienas labiausiai globėjisčių, intervencinių ir politiškai teisingų per visą šią parlamentinę kadenciją parengtų dokumentų. Atrodo, kad ji iš tikrųjų įsitikinusi, kad reklama ir rinkodara – didelio šamokslo dalys, kurios daro įtaką vaiko socializacijai nuo pat pirmų jo gyvenimo metų ir diegia diskriminavimo lyčių pagrindu stereotipus, kurie įtvirtina visą gyvenimą trunkančią nelygybę tarp moterų ir vyrų. Aš nieko neišsigalvojau, kadangi didžioji šio sakinio dalis – pažodinė citata iš pranešimo M konstatuojamosios dalies.

Be abejo, pranešime siūloma priimti daugiau įstatymų ir įsteigti naujų įstaigų, specialiai skirtų visų šių naujų taisyklių įgyvendinimo stebėsenai ir kontrolei. Aš iškelčiau šūkį „daugiau darbo vietų berniukams“, jei ši frazė neskatinėtų „abejingumo lyčių atžvilgiu“. Gardžiausias kąsnelis – dokumento 14 straipsnis, kuriame siūloma „iš vadovėlių, žaislų, vaizdo ir kompiuterinių žaidimų, interneto ir naujų informacijos ir ryšių technologijų (IRT), taip pat iš reklamos įvairioje žiniasklaidoje pašalinti pranešimus, kurie [...] viešina lyčių stereotipus.“ Kitaip tariant, įvesti cenzūrą. Aš nežinau, ar sąvoka „vadovėliai“ apima ir grožinę literatūrą, nes tuomet mes galime tuojau pat pradėti gatvėse deginti Šekspyro kūrinius.

Christopher Heaton-Harris (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, aš norėjau balsuoti už šį pranešimą, tačiau balsavau prieš. Norėčiau detaliau paaiškinti kai kurias priežastis.

Aš labai gerbiu pranešėją E. Svensson, kuri daug nuveikė šioje srityje ir yra vienas ryškiausių moteriškų sektinų pavyzdžių, kurį šis Parlamentas galėtų iškelti. Vis dėlto tam tikri pranešimo punktai (kai kurie jų buvo atmesti balsuojant) buvo beveik neįtikėtini. 9 straipsnyje buvo raginama įsteigti lyčių lygybės „policiją“. 13 straipsnyje buvo pažymėta, „kad siekiant lyčių lygybės reikia kvestionuoti tradicinius lyčių vaidmenis“, o 14 straipsnyje apibrėžta kažkas panašaus į neapykantą naujiems atvaizdams internete.

Vyriškos ir moteriškos formos visuomet būdavo naudojamos reklamoje. Vyriškos formos dažniausiai būna geresnės negu mano, o moteriškos formos – geresnės, pvz., negu kai kurių šių Rūmų narių. Reklama skirta jums.

Net Europos Komisija (jei esate užsukę į jos interneto svetainę arba matėte bet kurį plakatą ant jos pastatų) naudoja atvaizdus vyrų ir moterų, kurie atrodo truputį geriau negu vidurkis.

Raštiški paaiškinimai dėl balsavimo

– Pranešimas: Amalia Sartori (A6-0140/2008)

Jan Andersson, Göran Färm, Anna Hedh, Inger Segelström ir Åsa Westlund (PSE), raštu. – (SV) Mes nusprendėme balsuoti už pranešimą, kadangi jo tikslas – visiškai nuostatų dėl cheminių medžiagų klasifikacijos, ženklinimo ir pakavimo harmonizavimas. Tai gali užtikrinti, kad cheminės medžiagos bus naudojamos saugiau, t. y. bus pagerintos sąlygos, susijusios su aplinkos ir sveikatos sritimis.

Vis dėlto mes būtume pageidavę, kad į pranešimą būtų buvę įtrauktos nuostatos dėl penktos kategorijos cheminių medžiagų ženklinimo.

Šios cheminės medžiagos dažnai naudojamos buityje ir yra pagrindinė vaikų apsinuodijimų priežastis.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Diskusijos dėl cheminių medžiagų ir jų vaidmens mūsų gyvenimui tarptautiniu lygmeniu prasidėjo dar 1980 m. – iš pradžių Tarptautinėje darbo organizacijoje, o paskui ir paskui Jungtinėse Tautose, kurios 2002 m. gruodžio mėn. priėmė PSS (Pasaulinę suderintą cheminių medžiagų klasifikavimo ir ženklavimo sistemą), kuri buvo pakartotinai apsvastyta 2005 m..

Šie sprendimai padarė poveikį priimant keletą dokumentų Bendrijos lygmeniu.

Šiuo atveju mums paprasčiausiai pateiktas pasiūlymas dėl medžiagų ir mišinių klasifikacijos ir ženklavimo nuostatų, nors Europos Sąjunga siekia įgyvendinti Jungtinių Tautų ekonominėje ir socialinėje taryboje priimtus tarptautinius kriterijus dėl pavojingų medžiagų ir mišinių klasifikacijos ir ženklavimo, kurie dar vadinami kaip Pasauline suderinta cheminių medžiagų klasifikavimo ir ženklavimo sistema (PSS).

Šios sistemos pagrindinis tikslas – žmogaus sveikatos ir aplinkos apsauga, netrukdam medžiagų ir mišinių judėjimui, nustatant klasifikacijos ir informacijos kriterijus, apimančius reikalavimus dėl ženklavimo ir saugos duomenų lapų. Tai susiję su pavojingų prekių transportavimo saugumo užtikrinimu, taip pat su vartotojų ir darbuotojų sveikatos bei aplinkos apsauga ir pavojaus jiems prevencija. Dėl to mes balsavome už šį pranešimą.

Marian Złotea (PPE-DE). – (RO) Cheminės medžiagos yra gaminamos ir parduodamos visame pasaulyje ir jų keliama rizika visame pasaulyje yra vienoda. Medžiagoms, kurios laikomos pavojingomis vienoje valstybėje, kitoje valstybėje gali būti taikomas kitoks režimas. Tas pats produktas neturėtų būti skirtingai aprašomas skirtingose valstybėse.

Cheminių medžiagų klasifikavimo ir ženklavimo pasaulinės suderintos sistemos (PSS, angl. GHS) tikslas yra ne tik informavimas, bet ir vartotojų apsauga. Nauji teisės aktai medžiagų ir mišinių klasifikavimo, ženklavimo ir pakavimo srityje sudarys sąlygas geresnei žmonių sveikatos ir aplinkos apsaugai. Manau, kad yra pasiekti kompromisai, apimantys gerus sprendimus dėl vartotojų sveikatos. Profesionalūs cheminių medžiagų naudotojai ir pasauliniai vartotojai gali gauti naudos iš suderinimo pasauliniu lygmeniu.

Įgyvendinus šį pranešimą, šias pavojingas medžiagas naudojančių žmonių apsauga padidės ir įmonės dirbs veiksmingiau, sumažės nelaimių skaičius. Šių pavojingų medžiagų naudojimas bus saugesnis ir naudotojams bus suteikiama teisinga, išsami ir tiksli informacija, kuri padės užtikrinti vartotojų apsaugą.

– **Pranešimai: Amalia Sartori (A6-0140/2008) (A6-0141/2008) (A6-0142/2008)**

Ian Hudgton (Verts/ALE), raštu. – Sartori pranešimuose svarstomi svarbūs klausimai, rūpintys visiems mūsų gyventojams. Cheminės medžiagos gaminamos ir parduodamos pasaulio lygmeniu, todėl, kur jos bebūtų naudojamos, jų keliamas pavojus išlieka toks pats. Taigi pavojingų medžiagų klasifikacija ir žymėjimas turi būti tinkamai suderinti. Paketas, dėl kurio sutarta šiandien, – svarbus kompromisas, pasiektas tarp frakcijų ir institucijų. Todėl aš jį parėmiau.

– **Pranešimas: Anja Weisgerber (A6-0201/2008)**

Sylwester Chruszcz (NI), raštu. – (PL) Pranešimas įteisina vandeniliu varomų transporto priemonių gamybą. Tai vienas iš retų dokumentų, kuriame atkakliai siekiama išspręsti alternatyvaus kuro transporto priemonės problemą. Tai ypač pagirtina, kadangi siekiama naudoti pačią naujausią technologiją, kuri visiškai nekenksminga aplinkai, kadangi sudegusios dujos yra vanduo. Visiškai neabejoju, kad dokumentas yra „įkvėptas“ transporto priemonės, kuria važinėja Hans-Gert Pöttering, gamintojų, tačiau aš sąmoningai balsavau už šį pranešimą.

Hanne Dahl (IND/DEM), raštu. – (DA) Organizacija „Birželio judėjimas“ atlieka įvertinimą transporto sistemoms skirtų kuro elementų, kuriuose kaip energijos nešėjas naudojamas vandenilis, pagamintas naudojant atnaujinančią saulės, vėjo ir bangų energiją, kadangi tai švarus kuras, t. y. jam sudegus į aplinką neišmetamos jokios dalelės, be to, šį kurą galima gaminti naudojant atnaujinančią energiją. Vis dėlto vandeniliu varomų transporto priemonių energijos vartojimo našumas labai žemas ir tesudaro 20 proc. („nuo šaltinio iki ratų“). Šiuo atžvilgiu daug našesnės elektra varomos transporto priemonės, kuriose sumontuoti kompiuterio valdomi ličio akumuliatoriai, kurių energijos vartojimo našumas siekia net 80–90 proc. Tuo pat metu milijonai pagamintų akumuliatorių galėtų išspręsti atnaujinančios energijos kaupimo problemą. Dėl to mes norėtume, kad Komisija imtųsi priemonių šiai alternatyvai propaguoti.

Proinsias De Rossa (PSE), raštu. – Šis pranešimas užpildo spragas, susijusias su vandeniliu varomų transporto priemonių vystymu vidaus rinkoje, ir atsižvelgia į vartotojų apsaugos reikalavimus.

Reikėtų kuo skubiau įtraukti vandeniliu varomas transporto priemones į ES tipo patvirtinimo programas ir paskatinti šios ekologiškos technologijos mokslo tyrimus ir plėtrą visoje vidaus rinkoje.

Be to, reikėtų parengti atitinkamas technines sąlygas, kad būtų užtikrintas vandenilio kuro elementų ir sistemų patikimumas ir saugumas. Vandeniliu varomos transporto priemonės turi būti aiškiai ženklintos, kadangi tai svarbu avarijų atvejais.

Ian Hughton (Verts/ALE), raštu. – Aš balsavau už A. Weisgerber pranešimą. Vandenilio, kaip švarios energijos, potencialas jau seniai pripažintas, o šios srities technologijos nuolat tobulinamos. Vis dėlto vandenilio energija, kaip švari ir žalia energija, gali būti iš tikrųjų efektyvi tik tuomet, kai vandenilis išgaunamas iš tvarių ir (idealiausiu atveju) atsinaujinančių šaltinių. Šis faktas buvo pažymėtas galutiniam pranešime.

Jörg Leichtfried (PSE), raštu. – (DE) Aš balsavau už A. Weisgerber pranešimą dėl vandeniliu varomų transporto priemonių tipo patvirtinimo.

Ekologiško alternatyvaus kuro skatinimas ES – svarbus žingsnis, kuris šiais laikais turi būti visokeriopai remiamas. Šiuo atžvilgiu labai tinkamos pačios vandeniliu varomos transporto priemonės, tačiau jos turi užtikrinti aukštą saugumo ir aplinkosaugos lygį. Siekiant tai užtikrinti reikia skubiai siekti, kad visoje Europos Sąjungoje būtų taikomos vienodos šių transporto priemonių tipo patvirtinimo sąlygos. Jei nebūtų parengtos ES lygmens vandeniliu varomų transporto priemonių klasifikacijos nuostatos, galėtų kilti pavojus, kad valstybių narių išduoti vienkartiniai leidimai iškraipys konkurenciją, o įmonės nuspręstų, kad daugiau neapsimoka investuoti į šią sritį.

Vieninga vandeniliu varomų transporto priemonių tipo patvirtinimo sistema užtikrintų visos ES gyventojų apsaugą ir skatintų padidėjimą ekologiniu požiūriu saugių transporto priemonių skaičiaus augimą. Tai yra ypač svarbu.

David Martin (PSE), raštu. – Aš pritariu A. Weisgerber pranešimui dėl vandeniliu varomų transporto priemonių tipo patvirtinimo. Pranešimas – tinkama priemonė pramonės mokslo tyrimams ir plėtrai šioje srityje skatinti. Skatinant, kad į vidaus rinką būtų pateiktos vandeniliu varomos transporto priemonės, susidarys daug tinkamesnės sąlygos Europos tikslams, susijusiems su klimato kaita, pasiekti. Aš balsavau už pranešimo rekomendacijas.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Neabejotina, kad vandenilio naudojimas kurui – ateitį turinti technologija, tačiau ji dar nepasiekė savo brandos. Ne tik jos įsigijimo kaštai vis dar per aukšti, kad būtų įperkami, bet ir vandenilio gamyba ir laikymas yra dar brangūs. Be to, net jei automobiliai patys ir neišmeta jokių žalingų teršalų, vis dar neaišku, koku būdu reikėtų gaminti vandenilį, kad būtų naudojama kuo mažiau energijos ir neišmetama CO₂.

Galiausiai, nors mes vis dar nežinome, kokios transporto priemonės (turinčios akumuliatorių ar kuro elementų pavarą) taps norma, bet koku atveju svarbu, kad mes palaikome alternatyvias technologijas, kad sumažintume mūsų priklausomybę nuo iškastinio kuro. Dėl to aš balsavau už A. Weisgerber pranešimą.

Eluned Morgan (PSE), raštu. – Aš balsavau už šį pranešimą, kadangi šie teisės aktai paruoš dirvą šių automobilių plataus masto gamybai ir artimoje ateityje suteiks Europos vairuotojams tikrą alternatyvą. Naujieji įstatymai paskatins šių transporto priemonių plėtrą ir užtikrins, kad jie būtų patikimi ir saugūs, be to, šiame pranešime numatytos priemonės užtikrins kuo didesnę vandeniliu varomų transporto priemonių naudą aplinkai.

Daciana Octavia Sârbu (PSE), raštu. – (RO) Automobilių variklių, varomų vandeniliu, gamyba – tai ekologiškų transporto priemonių plėtros ir sveikatos apsaugos ateityje garantija. Siekiant kuo didesnės naudos aplinkai, vandeniliu varomų transporto priemonių gamyba turėtų būti tvari, t. y. ateityje jos turėtų kelti kuo mažiau triukšmo ir neteršti oro.

Šis teisės aktas užtikrins, kad vandeniliu varomos sistemos būtų tokios pat saugios kaip tradicinės pavaros technologijos. Tai paskatintų pramonę plėsti tokių transporto priemonių gamybą. Reikia parengti kuo tinkamesnę programą, kuri pagreitintų transporto priemonių, kuriose įdiegtos naujos pavaros technologijos, pateikimą į rinką, t. y. siekti, kad mašinų gamybos pramonė apčiuopiamai prisidėtų prie švaresnės ir saugesnės ateities.

Atsižvelgiant į pasaulio masto problemas, susijusias su klimato kaita ir energijos šaltinių nykimu, vandeniliu varomos transporto priemonės turėtų būti propaguojamos tarptautiniu lygmeniu, ypač besivystančiose

šalyse, taip pat JAV, kad būtų užtikrinta, jog bus įdiegtos geresnės aplinkosaugos priemonės, reikalingos kovai su visuotiniu atšilimu.

Dėl šios priežasties aš balsavau už šį pasiūlymą dėl reglamento, kuris yra pirmas žingsnis švaresnės Europos link.

Peter Skinner (PSE), raštu. – Atsižvelgiant į dabartines ir būsimas problemas, susijusias su benzinu varomais automobilių varikliais, aišku, kad gyvybiškai reikalinga alternatyvų plėtra. Su šia sritimi susijusių sąlygų parengimas – tvirtas žingsnis į priekį. Faktai, susiję su bendro naftos suvartojimo lengviesiems automobiliams ir respiracinių ligų didėjimo tarpusavio ryšiu, taip pat su nuolat didėjančia aplinkos tarša reikalauja, kad „kitos kartos“ transporto priemonės būtų sukonstruotos atsižvelgiant į šias problemas.

Savaime suprantama, kad klausimą dėl vandenilio gamybos vartojant elektrą reikėtų apsvarstyti plačiau, kad būtų galima nuspręsti, iš kur turėtų būti imama energija reikalingos elektros gamybai. Vis dėlto šis pranešimas skatina diskusijas ir ragina pramonę plėtoti ateities automobilio idėją teisinga kryptimi.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM), raštu. – (PL) Visuotinai pripažinta, kad vandenilis – ekologiškai „švariausias“ ir priimtiniausias kuras, kadangi sudegęs ore arba deguonyje jis virsta tik vandeniu.

Nepaisant reikšmingų problemų, susijusių su vandenilio kaupimu ir jo pylimu į degalų baką, viso pasaulio mokslo tyrimų centruose nepaliaujamai vykstančio darbo rezultatai rodo, kad vandenilis – ateities kuras. Vandenilis, kaip kuras, taps ekologiškai saugiu mūsų naudojamu atsinaujinančios energijos šaltiniu.

Vieninga ES lygmens vandeniliu varomų transporto priemonių tipo patvirtinimo sistema – būtina tinkamo vieningos rinkos darbo ir aukšto lygio saugos ir aplinkosaugos standartų prielaida.

– Padėtis Gruzijoje (B6–0402/2008)

Alessandro Battilocchio (PSE), raštu. – (IT) Aš balsuosiu už šią rezoliuciją vildamasis, kad jis padės greitai ir taikiai užbaigti šią tragišką krizę. Aš manau, kad turėtų būti patvirtinti šie du aspektai: viena vertus, įvairių valstybių teritorinio vientisumo neliečiamumo principas yra nesugriaujamasis ir, kita vertus, reikia pabrėžti, jog būtina besąlygiškai gerbti susijusių mažumų teises.

Aišku, po įvykių Kosove tarptautinės bendruomenės balsas yra neabejotinai silpnesnis ir daug mažiau patikimas, tačiau turi būti imtasi diplomatinių priemonių patikimam ir konkrečiam sprendimui pasiekti. Vis dėlto tuo metu, kai pasaulio vyriausybės užsiėmusios savais reikalais, mes turime skubiai veikti, kad įveiktume augančią humanitarinę krizę, susijusią su didėjančiu pabėgėlių skaičiumi. Europos Sąjunga turi įkurti specialios paskirties būrį, kad palengvintų kančias šimtų tūkstančių žmonių, kurie reikia skubios pagalbos.

Esu kalbėjęs su UNICEF tarptautinių ryšių atstovu, kuris patvirtino, kad padėtis ypač sunki. Tikiuosi, kad Europos Komisija imsis aktyvaus vaidmens, kaip ji darė kitais atvejais.

Giorgos Dimitrakopoulos (PPE-DE), raštu. – (EL) Naujos Demokratijos (ND) partijai priklausančios Europos Parlamento nariai per galutinį balsavimą dėl rezoliucijos dėl padėties Gruzijoje nusprendė susilaikyti. Šis sprendimas buvo priimtas dėl to, kad galutinis rezoliucijos projekto, kuris buvo pateiktas balsavimui, tekstas suformuluotas taip, kad iš jo pradingo rezoliucijos projekto variantuose buvusi klausimų sprendimo pusiausvyra.

Glyn Ford (PSE), raštu. – Aš balsuosiu už bendrą rezoliuciją, kadangi svarbu, kad Sąjunga pasiųstų tvirtą signalą Rusijos vadovybei. Vis dėlto rezoliucijoje nėra tinkamos kritikos Gruzijos atžvilgiu dėl jos vaidmens sukeltą šią krizę. Mano nuomone, vadovaujant dabartinei vadovybei Gruzija neturės jokių galimybių prisijungti prie NATO artimoje ateityje.

Antras dalykas yra tai, kad ši krizė griežtina ir didina reikalavimus Europos bendrai užsienio ir saugumo politikai. Kuo greičiau bus įdiegtas šis Lisabonos sutarties elementas, tuo bus geriau.

Hélène Goudin ir Nils Lundgren (IND/DEM), raštu. – (SV) Padėtis Gruzijoje ir šiuo klausimu suformuota pozicija – užsienio politikos problemos. Organizacijos „Birželio sąrašas“ nuomone, nei Europos Parlamentas, nei bet kokia kita Europos Sąjungos institucija neturi skelbti pareiškimų šio pobūdžio klausimais, kadangi užsienio politika turi būti vykdoma nacionaliniu, o ne Europos Sąjungos lygmeniu.

Visai nestebina, kad Europos Parlamentas pasinaudoja visomis galimybėmis plėsti propagandą dėl stipresnės bendros užsienio ir saugumo politikos ir net dėl Lisabonos sutarties įgyvendinimo. Šiandien galime įsitikinti,

kad skirtingos valstybės narės turi skirtingą nuomonę dėl Gruzijos. Taigi nėra pageidautina, kad Europos Sąjunga kalbėtų vienu balsu, kadangi šis balsas prieštarautų daugelio valstybių narių nuomonėms. Gausios užuominos dėl NATO taip pat labai abejotinos, kadangi yra šalių, kurios priklauso ES, bet nepriklauso NATO.

Padėtis Gruzijoje yra labai rimta, ypač atsižvelgiant į daugybę konflikto aukomis tapusių civilių gyventojų. Vis dėlto užsienio politika neturėtų būti vykdoma ES lygmeniu. Dėl to mes balsavome prieš šią rezoliuciją.

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), raštu. – (PT) Rezoliucija, kuriai pritarė Parlamento dauguma ir prieš kurią balsavome mes, – dalis antirusiškos kampanijos tų, kurie naudojami šia padėtimi, kad užmaskuotų jų pačių plačią atsakomybę dėl blogėjančios tarptautinės padėties ir turėtų pretekstą pavojingiems naujiems žingsniams didėjančios konfrontacijos akivaizdoje.

Tarp kitų aspektų rezoliucija slepia faktą, kad dabartinės tarptautinės padėties ir padėties Kaukaze priežastis – naujos ginklavimosi varžybos ir tarptautinių santykių militarizavimas, skatinami JAV ir NATO (kurie naudoja puolamąją karinę doktriną ir didina savo pajėgas prie Rusijos sienų). Europoje statomos naujos JAV karinės bazės ir dislokuojama strateginė ginkluotė; auga šio žemyno militarizavimo lygis; buvo įvykdyta agresija prieš Jugoslaviją; įvyko jos padalijimas; pažeidžiant tarptautinės teisės normas buvo pripažinta serbų srities Kosovo nepriklausomybė; užpulti ir okupuoti Afganistanas ir Irakas. Visa tai – tikras imperializmas (ir tarpkapitalistiniai prieštaravimai).

Kai kurie iš tų, kurie šiandien reikalauja laikytis tarptautinės teisės, teritorinio vientisumo, suvereniteto ir valstybių nepriklausomybės principų, yra tie patys asmenys, kurie gynė ir palaikė agresiją prieš Jugoslaviją arba Iraką. Koks veidmainiavimas!

Kelias į taiką ir šviesią žmonijos ateitį gali būti užtikrintas laikantis Portugalijos Konstitucijos 7 straipsnio 1, 2 ir 3 dalyse apibrėžtų principų.

Ian Hughton (Verts/ALE), raštu. – Esu patenkintas, kad mano frakcijos pasiūlytas dalinis pakeitimas buvo priimtas. Mes pareikalavome, kad Rusijos ir Gruzijos valdžios organai pateiktų informaciją apie vietas, kuriose karo veiksmų metu buvo numestos kasetinės bombos, kad būtų pagreitinti išminavimo darbai.

Parlamentas pasmerkė jėgos naudojimą ir mano, kad konfliktai Kaukaze negali būti išspręsti smurtu. Skubūs išminavimo darbai padės išvengti tolesnių aukų tarp civilių gyventojų.

Ona Juknevičienė (ALDE), raštu. – (LT) Balsavau už 2 ir 5 pakeitimus, nes manau, kad Rusija įvairiais būdais išreiškia savo pretenzijas atkurti buvusios Sovietų Sąjungos teritorines ribas. Savo veiksmais Gruzijoje Rusija dar kartą įrodė, kad ji prisidengdama tariamu savo piliečių teisių gynimu, gali bet kada išsiveržti į suverenios valstybės teritoriją ir ją okupuoti. Manau, kad ES, taip pat ir šia rezoliucija turi aiškiai pasakyti, kad ekspansionistinės Rusijos viltys yra nepagrįstos ir nerealias, ypač Baltijos šalių atžvilgiu.

Balsuodama prieš 27 punkto 2 dalį manau, kad ES negali ir neturi teisės nuspręsti, ar Gruzija vis dar yra integracijos į NATO procese. Galime tik konstatuoti faktą, kad 2008 m. kovo 3 d. NATO patvirtino Gruzijos galimybę prisijungti prie šios organizacijos, tačiau sprendimas dėl įstojimo yra pačios suverenios Gruzijos reikalas.

Filip Kaczmarek (PPE-DE), raštu. – (PL) Ponios ir ponai, aš balsavau už rezoliuciją dėl padėties Gruzijoje. Aš taip pasielgiau ne dėl to, kad tai ideali rezoliucija, kadangi, be abejo, mūsų rezoliucija galėjo būti geresnė. Aš svyravau, ar turėčiau pritarti rezoliucijos projektui.

Mano abejones prieš pat balsavimą išsklaidė M. Schulz. Jis išreiškė savo apgailestavimą, kad rezoliucijoje nebuvo pareikšta kritika Gruzijos Prezidentui. Šis nepaprastas tvirtinimas įtikino mane, kad rezoliucija galėjo būti daug blogesnė ir netgi „torpeduota“ prorusiškų lobistų Europos Parlamente. M. Schulz neįvertino Parlamento vienybės krizės Kaukaze klausimu. Dabar aišku, kad būtų buvę geriau, jei Europos Parlamentas būtų anksčiau surengęs nepaprastą sesiją dėl padėties Gruzijoje. Didelė gėda, kad mes nepristatėme mūsų pozicijos Tarybos posėdyje. Didelė gėda, kad mes nepareikšėme savo reikalavimų ir nuomonės prieš susirenkant valstybių narių lyderiams.

Carl Lang ir Fernand Le Rachinel (NI), raštu. – Gerb. pirmininke, užimdama aiškią poziciją prieš Rusiją ir įtraukdama Europą konflikto sprendimą Europos Vadovų Taryba ir Parlamento dauguma pradeda ypač pavojingą procesą panašų į tą, dėl kurio mūsų žemynas buvo įstumtas į Pirmą Pasaulio karą.

Šis procesas – rezultatas prastai parengtos plėtos į Rytus, dėl kurios mes smarkiai priartėjome prie Balkanų ir Kaukazo konfliktų zonų. Kokios tuomet bus Turkijos, kuri turi sienas su Iraku ir Iranu, narystės pasekmės?

Be to, pripažindamos serbų Kosovo srities nepriklausomybę, mūsų vyriausybės atidarė Pandoros skrynią, mesdamos iššūkį ne tik Gruzijos, bet daugumos Europos šalių, Rytų ir Vakarų, teritoriniam vientisumui.

Jei liberalai, PPE ir žalieji (kaip socialistai) norėtų, kad Gruzija taptų NATO nare ir prisijungtų prie Europos Sąjungos, reglamentuojamos pagal Lisabonos sutartį, mūsų šalys įsitrauktų į konfliktą su Rusija.

Briuselio Europa reiškia karą. Kaip niekada galingos Kinijos ir islamistų grėsmės akivaizdoje atėjo metas kurti kitokią Europą, t. y. suverenių valstybių Europą, civilizuotais ryšiais, paremtais mūsų graikiška tradicija ir krikščionišku paveldu, susivienijusia su Rusija.

David Martin (PSE), raštu. – Aš pritariu greitiems veiksams, kurių ėmėsi prancūzų Tarybai pirmininkaujanti Prancūzija, stengdamasi surasti konflikto tarp Gruzijos ir Rusijos sprendimą. Nors ir galima būtų kritikuoti Tbilisio karinius veiksmus Pietų Osetijoje, tačiau atsakomieji Maskvos veiksmai – neproporcingas kišimasis ir aiškus Gruzijos teritorinio vientisumo pažeidimas. Raginu Europos Parlamentą atviru tekstu nusiųsti pranešimą Rusijos vadovui, kad jo veiksmai nepriimtini. Dėl to balsavau už rezoliuciją.

Erik Meijer (GUE/NGL), raštu. – (NL) Aišku, būtina teikti humanitarinę pagalbą Gruzijos žmonėms ir pasmerkti karinę intervenciją šiame regione ir tai, kad Rusija panaudojo kasetines bombas. Aš dėl to nesiginčiju. Šios rezoliucijos aspektai, kuriuos aš atmetu, susiję su vienašališku Gruzijos palaikymu ir pastangomis nubausti ir izoliuoti Rusiją ir apsupti ją NATO pajėgomis už tai, kad pripažino Abchazijos ir Pietų Osetijos nepriklausomybę.

Tiesą sakant, labai daug šiandienų Europos šalių buvo sukurtos joms atskilus nuo kitos šalies ir paskelbus vienašalę nepriklausomybės deklaraciją ir galų gale įgijus kitų šalių pripažinimą. Dauguma Europos šalių atsirado po 1830 m., ypač bangomis po 1918 m. ir 1991 m.. Kosovas buvo naujausias pavyzdys. Nėra absoliučiai jokios priežasties paskelbti Kosovo radimąsi išskirtiniu reiškiniu arba apsimesti, kad tai bus paskutinis kartas, kai buvo įkurta nauja šalis.

Paskutinio karto niekada nebus. Tol, kol yra regionų, kurių gyventojų dauguma laiko valdžioje esančią vyriausybę nenaudinga ar net grėsminga ir suvokia ją kaip užsienio dominavimą, naujos šalys toliau formosis. Pripažinkime, kad Abchazijos ir Pietų Osetijos gyventojai nenori būti priklausomi Gruzijai.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Rusija yra svarbi Europos Sąjungai ne tik kaip energijos tiekėja, bet taip pat ir kaip atsvara Amerikos siekiui dominuoti pasaulyje. Dėl šių priežasčių ir tam, kad nekiltų grėsmės jos patikimumui, ES svarbu vaidinti neutralų tarpininko vaidmenį tarp Gruzijos ir Rusijos.

Daugelyje ankstesnės Sovietų Sąjungos valstybių, pvz., Ukrainoje, gyvena labai didelės rusų diasporos. Dėl to lengva suprasti, kodėl Kremlius jaučia, kad jis ypač atsakingas už šias rusų kilmės žmonių grupes. ES galėtų padėti susitarti dėl sprendimo, kuris būtų priimtinas visoms šalims ir, pvz., atvirai kalbėtų, kad reikia suteikti dideles tautinių mažumų teises rusams posovietinėje erdvėje, kurios atitiktų Europos Sąjungos keliamus tikslus dėl žmogaus teisių. Šiuo atžvilgiu aš pritariu pozicijai, apibrėžtai ypatingame aukščiausio lygio susitikime, ir esu prieš „vasalų“ elgseną Jungtinių Valstijų atžvilgiu šiame pranešime. Dėl to balsavau prieš.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL), raštu. – (EL) Bendra rezoliucija remia ES politiką, kurios tikslas pasinaudoti krize Kaukaze. Tai pastangos padidinti ES kišimąsi ir įtaką šiam svarbiam regionui. Apsimesdama taikdare ji siūlo paketą priemonių, palengvinančių konsolidaciją ir jos kišimąsi Kaukaze. Rezoliucija yra provokacija, kadangi jis nesmerkia brutalaus Europai ir NATO paklusnios Gruzijos vyriausybės atakos ir tūkstančių civilių nužudymo. Priešingai, ji visapusiškai remia Gruzijos politiką ir jos siekį prisijungti prie NATO. Pietų Osetijos ir Abchazijos atsiskyrimo pasmerkimas – mažiausiai juokingas veidmainiavimas, atsižvelgiant į Jugoslavijos padalijimą ir paskutinę ES rezoliuciją dėl Kosovo.

Atsižvelgiant į konflikto ir konkurencijos tarp Europos Sąjungos, Jungtinių Valstijų ir Rusijos peripetijas tampa akivaizdu, kad Europos Parlamento rezoliucija beveik identiška Amerikos pozicijai, kadangi jis taip pat užima vienašalę poziciją prieš Rusiją, kad įgytų geresnę padėtį derybose dėl Eurazijos rinkų ir gerovei kurti reikalingų išteklių.

Imperialistų interesų konfliktas ir konkurencija bei Rusijos pastangos pagerinti savo padėtį imperialistinėje piramidėje kelia naujų pavojų Kaukazo ir aplinkinių regionų tautoms. Žmonės gali ir turi pradėti antiimperialistinę kovą.

Dimitrios Papadimoulis (GUE/NGL), raštu. – (EL) Aš, kaip ir visi kaip vienas Europos vieningųjų kairiųjų jungtinės frakcijos / Šiaurės šalių žaliųjų kairiųjų nariai, balsavau prieš rezoliuciją dėl padėties Kaukaze, kadangi joje krizę žiūrima per Bušo politikos ir naudos jai prizmę. Blogiausias ir labiausiai provokacinis

rezoliucijos aspektas yra faktas, kad joje vengiama mažiausios kritikos Gruzijos Prezidento M. Sakašvilio oportunistinio kurso, kuris sukėlė krizę, kad nepykdytų savo gynėjų iš Amerikos. Europos Parlamento daugumos pozicija visiškai priešinga tai, kurią tos pačios politinės jėgos prieš šešis mėnesius užėmė Kosovo klausimu.

Stabilumas Kaukazo regione negali būti pasiektas, jei bus vykdoma pataikavimo Jungtinėms Valstijoms, kurios užmerkia akis į tikrą padėtį ir pačios taiko dvigubus standartus, politika.

Ioan Mircea Pașcu (PSE), raštu. – Aš balsavau už 2 dalinį pakeitimą, kadangi, mano nuomone, neleistina, kad sienos būtų keičiamos „rūpinimosi“ mažumomis kaimyninėse šalyse pretekstu. Taip pat balsavau už nuorodą, kad Bukarešto aukščiausiojo lygio susitikime Gruzijai buvo pažadėta narystė NATO ir kad ji eina teisinga kryptimi dėl šių priežasčių:

a. teisybė: Gruzijai buvo užtikrinta, kad ji taps NATO nare. Tai oficialiai įrašyta Bukarešto NATO aukščiausiojo lygio susitikimo galutiniam komunikate,

b. bent jau vienas svarbus Europos lyderis pasakė (dabartinio karo su Rusija kontekste), kad Gruzijos šaukimas į NATO turėtų būti įvykdytas,

c. ES yra įpareigota užtikrinti Gruzijos saugumą, nepriklausomybę ir teritorinį vientisumą, remdamasi Partnerystės sutartimi, sudaryta tarp ES ir Gruzijos Europos kaimynystės politikos rėmuose. Tai, kad, deja, ji to negali padaryti, nes dar neturi atitinkamų struktūrų, reiškia, jog vienintelė galinti tai užtikrinti institucija – NATO, kuriai priklauso dauguma ES valstybių narių.

Béatrice Patrie (PSE), raštu. – (FR) Nors Europos Parlamento priimta rezoliucija nėra tobula, jai reikėtų pritarti, kadangi tai dar kartą patvirtintų Europos vienybę, parodytą priimant rezoliuciją dėl padėties Gruzijoje.

Ši sudėtinga krizė įrodo, kad ES būtina kuo skubiau parengti tinkamą regioninę strategiją Kaukazo ir Rusijos atžvilgiu. Dėl to būtų gerai, jei ES iškeltų idėją vėl surengti tarptautinę konferenciją, panašią į 1975 m. surengtą Helsinkio konferenciją, kuri tapo Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos pradininke.

Šiuo metu reikia sustabdyti abipusį pareiškimą dėl derybų, susijusių su ES ir Rusijos partnerystės sustiprinimu, jei į jį nebus įtraukta nuostata, kad su šia šalimi reikalingas konstruktyvus dialogas, apimantis visus visuotinės svarbos klausimus, įskaitant demokratines vertybes ir energetikos aspektą.

Deja, šiuo atžvilgiu Europos Parlamentas neteikia aiškesnių raginimų pakartotinai apsvastyti mūsų energetikos strategiją, kurioje be jau apibrėžto tikslo dėl energijos šaltinių diversifikacijos taip pat turi būti numatyta atnaujinančios energijos sektoriaus plėtra ir energijos taupymo tikslai.

Gilles Savary (PSE), raštu. – (FR) Aš susilaikiau balsuodamas dėl Europos Parlamento rezoliucijos dėl įvykių Pietų Osetijoje ir Abchazijoje, kadangi anksčiau Parlamentas buvo užėmęs vienašalę, nesubalansuotą poziciją dėl Kosovo paskelbtos vienašalės nepriklausomybės deklaracijos, t. y. jo atsiskyrimo nuo normalizuotos, demokratizuotos Serbijos.

Parlamentas nemanė, kad rezoliucija dėl Kosovo turėjo būti paremta tais pačiais pagarbos tarptautinės teisės normoms ir valstybių teritorinio vientisumo principais, kuriuos jis taip smarkiai gina šiandien, denonsuodamas Maskvos pareiškimą pripažinti Osetijos ir Abchazijos nepriklausomybę. Mes visi žinome kodėl: mes nenorėjome kritikuoti Vakarų šalių, kurios netruko pripažinti vienašalę neteisėtą Kosovo nepriklausomybės deklaraciją, už dalykus, dėl kurių mes šiandien ganėtinais teisingai kritikuojuose Rusiją.

Nors Gruzijos vyriausybės (kaip ir Rusijos) karinės iniciatyvos turi būti griežtai pasmerktos, be to, turi būti reikalaujama ieškoti diplomatinių sprendimų ir tarptautinio tarpininkavimo, Europos Sąjunga negali taikyti dvigubų standartų daugeliui „užšaldytų konfliktų“, kurie yra Šaltojo karo pasekmė.

Mūsų žemyno saugumui kiltų rimtas pavojus, jei Europos Sąjunga aklaui tarnautų ir būtų ištikima „nusikaltimais“ Bušo vyriausybės politikai šioje pasaulio dalyje, kuri panaši į JAV politikai kitose pasaulio dalyse.

Geoffrey Van Orden (PPE-DE), raštu. – Nors rezoliucijoje apibrėžta daug nuostatų, kurioms aš pritariu, ypač koncepcija dėl Pietų Osetijos ir Abchazijos galutinio statuso ir reikalavimo, kad Rusijos kariuomenė būtų deramai išvesta iš Gruzijos, joje taip yra daug nenaudingų elementų.

ES galėtų vaidinti naudingą vaidmenį, nusiųsdama civilius stebėtojus ir kontrolierius, taip pat teikdama humanitarinę pagalbą. Vis dėlto ji neturi siekti išnaudoti Gruzijos krizę saviems tikslams įgyvendinti, pvz., dėl šios priežasties reikalauti stiprinti ES gynybos ir saugumo politikos kursą, t. y. įtraukti kontrolierius į

EGSP skirsnį, arba patvirtinti atmestą Lisabonos sutartį. Be to, nuvylė, kad balsuojant buvo atmesta nuostata, jog „Gruzija turėtų prisijungti prie (NATO) Sąjungos“. Dėl to balsuodamas dėl šios rezoliucijos aš susilaikiau.

Glenis Willmott (PSE), raštu. – Europos parlamentinė leiboristų partija pritaria šiai rezoliucijai, kuri rodo stiprią ir aiškią ES valstybių narių vienybę Taryboje ir Europos Parlamente šiuo gyvybiškai svarbiu svarstomu klausimu. Mes gedime dėl tragiškų mirčių šiame konflikte ir smerkiame smurtinius abiejų pusių veiksmus. Mes remiame priemonės ilgalaikiai taikai užtikrinti, taip pat siekį teikti humanitarinę pagalbą aukoms ir taikyti rekonstrukcijos priemones.

Balsuodami susilaikėme dėl 27 straipsnio antros dalies, kadangi mes aiškiai suprantame, kad ši rezoliucija skirta padėčiai Gruzijoje sureguliuoti. Nuostata dėl būsimos narystės išorinės organizacijoje, pvz., NATO, tik nukreiptų dėmesį nuo šio svarbaus tikslo.

Mes širdingai remiame rezoliucijos reikalavimą, kad būtų užtikrintas ilgalaikis konflikto sprendimas, remiantis tarpininkaujant ES parengta šešių punktų sutartimi. Mes kreipiamės į Rusiją, kad ji veiktų ryžtingai ir patenkintų sutartas šio paliaubų plano sąlygas, taip sudarydama prielaidas atnaujinti deryboms dėl ES ir Rusijos partnerystės susitarimo.

Vladimír Železný (IND/DEM), raštu. – (CS) Balsuojant dėl Europos Parlamento rezoliucijos dėl padėties Gruzijoje aš susilaikiau ne dėl to, kad abejočiau Gruzijos pozicijos teisingumu, bet, priešingai, kadangi aš būčiau pritaręs netinkamiems ir agresyviems Rusijos veiksams. Kaip jau ne kartą buvo anksčiau, kai kurie eurofederalistinių pažiūrų Parlamento nariai dar sykį netinkamai pasinaudojo konfliktu Gruzijoje ir jungtine rezoliucija, kad pareikalautų ankstyvos Lisabonos sutarties ratifikacijos. Būtent šis netinkamas elgesys privertė mane susilaikyti.

Marian Złotea (PPE-DE), raštu. – Rugšėjo 1 d. Nepaprasta Europos Vadovų Taryba parodė ir patvirtino Europos Sąjungos vienybę. Tai žingsnis į priekį, lyginant su 2003 m., kai Europos Sąjungos vienybei buvo iškilęs pavojus dėl padėties Irake.

Europa turi toliau reikšti savo solidarumą ir ryžtą reikalauti, kad Rusijos veikla atitiktų tarptautinę teisę ir standartus. Rezoliucija, dėl kurios mes šiandien balsavome, pabrėžia, kad Europos ir Rusijos partnerystė turi būti pagrįsta abipuse pagarba pamatinėms Europos bendradarbiavimo taisyklėms.

Rusija toliau pažeidžia tam tikras paliaubų sutarčių sąlygas. Prieš tokių elgesį reikėtų panaudoti vieningą politinį ir ekonominį spaudimą, kad Rusija būtų priversta išvesti visą kariuomenę iš Gruzijos teritorijos ir sumažinti savo karinį kontingentą Pietų Osetijoje ir Abchazijoje.

Svarbu, kad būtų imtasi neatidėliotinių veiksmų, kurie garantuotų ilgalaikę pagalbą dėl konflikto perkeltoms aukoms. Šie nerimą keliantys įvykiai, kuriuos sukėlė Rusija, turi būti išspręsti pagal vieningą Europos formulę. Siekdama išvengti tokių įvykių pasikartojimo ateityje, Europa turi surasti alternatyvių energijos šaltinių ir sustiprinti Europos saugumą ir gynybos politiką, kaip išdėstyta Lisabonos sutartyje.

– Bendra Europos sutarčių teisės principų sistema (B6–0374/2008)

Ian Hudghton (Verts/ALE), raštu. – Aš balsavau už Teisės reikalų komiteto rezoliuciją. Bendra sutarčių teisės principų sistema bus svarbus teisės srities įvykis, nors mes iki šiol nežinome, kokia bus jos forma. Gyvybiškai svarbu, kad šis Parlamentas ir suinteresuotosios šalys iš visų šalių ir teisės sistemų būtų visapusiškai informuotos apie visą būsimų įvykių raidą.

– Pranešimas: Proinsias De Rossa (A6–0289/2008)

Proinsias De Rossa (PSE), raštu. – Nepaisant sudėtingo pavadinimo šis pranešimas susijęs su 2001 m. skundu dėl netinkamo Komisijos administravimo, sprendžiant klausimą dėl Vokietijos vyriausybės nesugebėjimo tinkamai įgyvendinti Darbo laiko direktyvą. Europos Ombudsmenas specialiu pranešimu pateikė šią bylą Europos Parlamentui.

Specialus pranešimas Europos Parlamentui – paskutinis esminis žingsnis, kurį gali žengti Ombudsmenas, siekdamas tinkamai išspręsti bylą piliečio vardu. Mano pranešime, parengtame Peticijų komiteto vardu, patvirtinama Ombudsmeno išvada dėl netinkamo administravimo atvejo, kadangi Komisija nesugebėjo tinkamai išnagrinėti ieškovo skundo, kurio nagrinėjimas truko beveik aštuonerius metus.

Pranešime nėra nagrinėjamas pačios Darbo laiko direktyvos turinys, dėl to buvo atmestas dalinis pakeitimas (kaip nesusijęs su šiuo pranešimu), kuriuo bandyta kelti klausimus, susijusius su direktyvos turiniu.

Konstantinos Droutsas (GUE/NGL), raštu. – (EL) Pranešimas dėl Komisijos atsisakymo nagrinėti Vokietijos gydytojo skundą dėl Vokietijos valstybės, pažeidusios darbo įstatymą dėl darbo laiko, aiškiai pabrėžia ES klasinę prigimtį. Komisija žaibo greičiu reaguoja, kai kyla grėsmė kapitalo interesams. Tai verčia valstybes nares laikytis Bendrijos teisės, tačiau kai darbuotojai skundžiasi dėl jų teisių pažeidimo, Komisija ignoruoja jų nusiskundimus.

Komisijos provokacinė pozicija – natūrali pasekmė ES prieš liaudį nukreiptos politikos, kuri skatina grįžimą prie viduramžiškų darbo sąlygų, taikomų darbininkų klasei, kad tik būtų išsaugotas Europos monopolijų pelningumas. Šiuo atžvilgiu, Darbo Ministrų Taryba praėjusį liepos mėn. priėmė ES Darbo laiko direktyvos dalinį pakeitimą. Ši prieš darbuotojus nukreipta parodija padalija darbo laiko sąvoką į aktyvų ir neaktyvų laiką (pastarasis nėra laikomas darbo laiku, už kurį reikia mokėti). Tai suteikia darbdaviams teisę samdyti darbuotojus iki 13 valandų darbui per dieną, 65 valandoms per savaitę, apskritai nieko jiems nemokant už viršvalandžius.

Darbininkų klasės ir tarnautojų teisės nebus apgintos teikiant skundus Komisijai. Tik vieninga ir stiprėjanti klasių kova prieš kapitalą ir ES gali nugalėti šią politiką.

Hélène Goudin ir Nils Lundgren (IND/DEM), raštu. – (SV) Organizacija „Birželio sąrašas“ mano, kad darbo laikas turi būti reguliuojamas nacionaliniu lygmeniu. Dėl to šis pranešimas neturėtų būti svarstomas Europos Parlamente, net jei jis oficialiai susijęs tik su Komisijos veiklos, taikant pažeidimo procedūrą, įvertinimu.

Subsidiarumo principas, giriamas kiekvienu įmanomu atveju, – šio dalyko pamatas. Kai Europos Parlamento dauguma pradeda nagrinėti smulkmenas, prasideda atvirkščias procesas, t. y. nieko nebepaliekama valstybėms narėms. Pati Darbo laiko direktyva – aiškus subsidiarumo principo pažeidimas. Šalys turi skirtingą verslo struktūrą. Kai kurios turi sunkiąją apdirbimo pramonę, kitos – lengvąją pramonę, dar kitos plačiai vysto turizmą ir sezonines pramonės šakas, todėl jų visuomeninis sektorius suformavęs skirtingai. Todėl visiškai bereikalinga bandyti reguliuoti darbo laiką visos Europos Sąjungos lygmeniu, kadangi nėra jokių priežasčių to daryti. Ginantieji šią nuostatą sako, kad kitu atveju ES kils problemų, susijusių su socialine panauda (gamybės plėtimo praktika valstybėse, kuriose darbo jėga yra pigesnė). Tai nepaprastai sunkus kaltinimas šalims, kurias mes priėmėme į Europos Sąjungą ir kurios patenkina visus Kopenhagos kriterijus, t. y. teisinėms valstybėms, kurių įstatymuose numatyta teisė burtis į profesines sąjungas.

Šis pranešimas – dar vienas ES bandymas kištis į klausimo darbo laiko svarstymą, nors tai priklauso valstybių narių kompetencijai. Mes balsavome prieš, kadangi buvo pažeistas subsidiarumo principas.

Ian Hudghton (Verts/ALE), raštu. – Aš pritariau P. De Rossos pranešimui ir tikiuosi, kad Komisija visiškai atsižvelgs į Ombudsmeno rekomendaciją dėl teisėtumo ir gero administravimo principų.

– Pranešimas: Iratxe García Pérez (A6–0325/2008)

Richard James Ashworth (PPE-DE), raštu. – Aš ir mano kolegos, Britanijos konservatoriai, tvirtai remiame moterų ir vyrų lygių galimybių principą. Mes pritariame tam tikriems šio pranešimo aspektams, pvz., tam, kad reikėtų: siekti didesnės pažangos siekiant sumažinti atotrūkį tarp moterų ir vyrų darbo užmokesčio; skatinti moterų verslumą; plėsti nacionalinio lygmens politiką, kuria siekiama gerinti darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą. Kaip sakė mūsų šešėlinė moterų reikalų ministrė: „konservatorių lyčių lygybės koncepcija bus pagrįsta tikėjimu lygiomis galimybės ir vienodų teisinio, komercinio, socialinio ir politinio pobūdžio sąlygų taikymu“.

Vis dėlto mums nepriimtini tam tikri pranešimo aspektai, pvz.: raginimas parengti naują teisinį pagrindą ES teisės aktams ir reikalavimas priimti sprendimą dėl atitinkamų politikos krypčių priskyrimo išimtinai Bendrijos kompetencijai. Taip pat negalime paremti brangiai kainuosiančio „Europos lyčių lygybės instituto“ įsteigimo idėjos, kuri išdėstyta pranešime. Šie klausimai turi būti palikti valstybių narių kompetencijai.

Dėl šių priežasčių balsuojant dėl šio pranešimo nusprendėme susilaikyti.

Jean-Pierre Audy (PPE-DE), raštu. – (FR) Balsavau už Europos Parlamento rezoliuciją, paremtą mano kolegės narės iš Ispanijos García Pérez pranešimu dėl moterų ir vyrų lygybės. Daugiau nei bet kada mes turime atkreipti dėmesį į dvilypį ES lygmeniu vykdomos moterų ir vyrų lygių galimybių politikos pobūdį: viena vertus, siekiama užtikrinti moterų ir vyrų lygybę visose politikos srityse (lyčių aspekto integravimas), kita vertus, siekiama imtis tikslinių priemonių kovoti su moterų diskriminacija, įskaitant sąmoningumo ugdymo kampanijas, keitimąsi gerąja patirtimi, dialogus su visuomene ir viešojo bei privačiojo sektorių partnerystės iniciatyvas. Visos temos yra svarbios: nevienodas užmokestis, dalyvavimas priimančiais sprendimais, ypač

viešuosius sprendimus, privataus ir profesinio gyvenimo derinimas, taip pat smurtas prieš moteris. Lyčių lygybė – svarbi sritis, dėl kurios jau daug nuveikta, tačiau jai turi būti skirtas visapusiškas už pažangą kovojančių humanistinių politinių jėgų dėmesys. Be to, šis klausimas turi būti svarstomas visais lygmenimis, įskaitant tarpkultūrinį dialogą.

Koenraad Dillen, Carl Lang ir Fernand Le Rachinel (NI), raštu. – (FR) Kartais būna laimingų galbūt net įdomių atsitiktinumų. Iš tikrųjų pasinaudojame proga, suteikta mums šios kasmetinės ataskaitos dėl moterų ir vyrų lygybės, sutampančios su Prancūzijos pirmininkavimo Tarybai pradžia, kad atkreiptume dėmesį į nedidelį bet įdomų klausimą, kuris blogiausiu atveju susijęs su takto trūkumu, o geriausiu – puikiai taikomu moterų ir vyrų lygybės principu, kuris turėtų užtikrinti, kad nė vieni iš jų nebūtų diskriminuojami kitų atžvilgiu.

Prieš kelias dienas daug žiniasklaidos dėmesio sulaukusia Prezidento N. Sarkozy kadencijos pradžios proga Europos Parlamento nariams buvo dalijamos dovanos. Į tuščią dokumentų dėklą buvo įdėtas kaklaraištis.

Iš 785 narių beveik trečdalis moterų. Argi nebuvo galimybės padovanoti joms tinkamesnę mažytę dovanėlę, ar turime manyti, kad mes nusprendėme, kad ir moterys turi ryšėti kaklaraiščius?

Atrodo, kad kai vyksta smarkios diskusijos dėl moterų vaidmens ir padėties politiniame gyvenime, neišsiauklėjimas labai dažnai vis dar įveikia pagarbumą.

Konstantinos Droutsas (GUE/NGL), raštu. – (EL) Mes negalime balsuoti už pranešimą dėl vyrų ir moterų lygybės 2008 m., kadangi jame bandoma įtikinti moteris, kad lankstūs darbo santykiai ir bet kokių darbininkų šeimai dar likusių socialinių pašalpų mažinimas ir sukomercinimas – būtinas blogis, kad moterys prisitaikytų prie ES šeimos ir profesinio gyvenimo tinkamesnio derinimo politikos.

Nekreipiama dėmesio į dabartines galiojančias išvadas dėl vyrų ir moterų užmokesčio skirtumo, jau nekalbant apie jo pašalinimą. Vietoj to pateikti vien tik raginimai ar net pasiūlymas numatyti Tarptautinę vienodo atlyginimo dieną. Priemonės, skirtos užtikrinti vienodą dalyvavimą priimant sprendimus, panaikinti visų formų lytimi grindžiamą smurtą ir lyčių stereotipus ir t. t. – žingsniai teisinga kryptimi, bet liks iliuzija tol, kol išliks pagrindinė šių sąlygų priežastis – kapitalistinė sistema, kuri kuria ir didina diskriminaciją ir nelygybę.

Tikrai lygybei pasiekti reikia pakeisti valdžios jėgų pusiausvyrą. Tokia politika būtų palanki darbuotojams ir panaikintų ES parengtą strategiją. Taip pat turi būti kovojama su spekuliacijomis kapitalu ir darbdavių neatsakingumu. Visos priemonės bus neefektyvios, jei kiekvienoje šalyje nebus stiprinamas liaudies sąjūdis ir nebus užsibrėžti esminių permainų tikslai, siekiantys ir valdžios lygmenį.

Edite Estrela (PSE), raštu. – (PT) Aš balsavau už García Pérez pranešimą dėl moterų ir vyrų lygybės (2008 m.), kadangi manau, kad skirtumų tarp moterų ir vyrų sumažinimas – pamatinė teisingesnės visuomenės prielaida ir svarbus Europos Sąjungos ekonominio vystymosi, klestėjimo ir konkurencingumo veiksnys.

Norėčiau pakartoti pranešėjos pasiūlymą, kuriuo siekiama sustiprinti Europos lyčių lygybės įstatymus. Nepaisant veiksmų, kurie jau įgyvendinti šioje srityje, Europos lygmeniu nebuvo sulaukta reikšmingos šių sričių pažangos: moterų ir vyrų darbo užmokesčio skirtumo panaikinimo, moterų vienodo dalyvavimo priimant sprendimus užtikrinimo, visų formų smurto prieš moteris panaikinimo, galimybės naudotis visų lygių mokymosi visą gyvenimą ir švietimo programomis ir net profesinio, šeiminio ir privataus gyvenimo suderinimo.

Vis dėlto apgailestauju, kad 1 pakeitimas buvo priimtas be svarbios nuorodos Komisijai ir Tarybai, kad turėtų būti parengta aiški kovos su visomis smurto prieš moteris formomis teisinė bazė.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Šis pranešimas atkreipia dėmesį į svarbius aspektus dėl diskriminacijos rūšių, kurios vis dar paplitę visuomenėje, ypač susijusių su darbo, užmokesčio, skurdo, pensijų ir reformų sritimis. Jame taip pat svarstomi klausimai dėl smurto prieš moteris ir nusikalstamos prekybos moterimis, taip pat švietimo ir mokymo, socialinės infrastruktūros ir galimybių naudotis rūpybos vaikais ir išlaikytiniais paslaugomis trūkumo, moterų seksualinės ir reprodukcinės sveikatos propagavimo ir kt. klausimai.

Vis dėlto dar yra ir kai kokių prieštaravimų, pvz., dėl pasiūlytų darbo srities priemonių, kadangi pasiūlymas, kurį mes pateikėme, buvo atmestas, o kitas apsaugantis svarbius moterų gyvenimo aspektus, buvo priimtas. Noriu atkreipti dėmesį į kitą pasiūlymą, kuris yra įtrauktas į galutinę EP rezoliuciją: „...ragina valstybes nares imtis veiksmingų priemonių, skirtų pagerinti gerovės ir užimtumo taisykles ir įvairiuose veiklos sektoriuose užtikrinti darbo vietas, kuriose būtų gerbiamos darbuotojų teisės, tuo pat metu užtikrinant, kad darbuotojai

(ypač moterys) gautų tinkamą darbo užmokestį bei turėtų teisę į sveikatos apsaugą ir saugą darbe ir laisvę jungtis į profesines sąjungas bei kurios padėtų pašalinti vyrų ir moterų diskriminavimą darbo vietoje“.

Nors mes balsavome už, apgailestaujame, kad kiti tinkami pasiūlymai buvo atmesti.

Hélène Goudin ir Nils Lundgren (IND/DEM), raštu. – (SV) Organizacija „Birželio sąrašas“ griežtai atsiriboja nuo visų diskriminacijos formų. ES yra vertybių sąjunga, dėl to valstybės narės visoms visuomenės grupėms turi taikyti teisingas ir vienodas sąlygas.

Vis dėlto pranešime yra pasiūlymas, nuo kurio mes griežtai atsiribojame, t. y. pasiūlymas, kad Europos Parlamentas paragintų Komisiją ir Tarybą priimti sprendimą išimtinai Bendrijos kompetencijai priskirti klausimus, susijusius su imigracija ir prieglobsčiu. Šiuos klausimus turi svarstyti atitinkamos valstybės narės.

Apskritai pranešime pateikta daug nuomonių, kaip būtų galima pasiekti lygybę. Pasiūlytos priemonės apima darbo rinkos politikos priemones, informacijos kampanijas, dialogą su gyventojais, kvotas, užmokesčio skirtumo panaikinimą, kovos su darbo švietimo sektoriuje segregacija priemones ir tinkamesnes motinystės sąlygas savarankiškai dirbančioms moterims. Pranešime taip pat pritariama, kad būtų įsteigtas Europos lyčių lygybės institutas, o Bendrijos institucijos ir valstybės raginamos numatyti Tarptautinę vienodų atlyginimų dieną.

Lygybė tarp moterų ir vyrų turi būti visų valstybių narių siekis. Vis dėlto politinės priemonės šiems tikslams pasiekti turi būti apibrėžtos nacionaliniu lygmeniu. Pasauliniu lygmeniu turėtų vykti tarptautinė šių priemonių koordinacija (pageidautina, JT viduje). Dėl to nusprendėme balsuoti prieš pranešimą.

Marian Harkin (ALDE), raštu. – Apskritai tvirtai pritariu daugumai šio pranešimo nuostatų. Vis dėlto man kyla klausimų dėl 9 straipsnio. Manau, kad 9 straipsnio tekstas turi būti patobulintas, t. y. jame turėtų būti apibrėžtas pagarbos nacionalinės įstatymų leidybos procesams, susijusiems su klausimais dėl abortų, principas.

Airija turi su šiuo klausimu susijusį protokolą, pridėtą prie Maastrichto sutarties. Be to, su abortais susiję klausimai nėra ES kompetencija. Kiekvienos valstybės narės reikalas, kokie šios srities įstatymai bus priimti. Parlamentas turi laikytis subsidarumo principo. Deja, tekstas šiuo klausimu nėra aiškus.

Ian Hudghton (Verts/ALE), raštu. – García Perez pranešimas nagrinėja daugelį svarbių klausimų, susijusių su lyčių lygybe, socialiniu teisingumu ir pagrindinėmis teisėmis. Viena svarstoma problema, kelianti vis daugiau susirūpinimo visoje Europoje, – nusikalstama prekybos žmonėmis, kurios aukomis tampa tiek ES viduje, tiek už jos ribų gyvenantys žmonės. Kovai su gerai organizuotu nusikalstamumu reikalingos tarpvalstybinės ir tarpinstitucinės priemonės. Aišku, kad ES turi vaidinti lemiamą vaidmenį šioje srityje.

David Martin (PSE), raštu. – Nors lyčių lygybės klausimu Europoje buvo pasiekta pažangos, mes vis dar nutolę nuo visiškos lygybės. Pranešime atkreipiamas dėmesys į įvairias sritis, kurias turėtų nagrinėti Komisija, pvz., darbo kokybės ir geresnių kovos su smurtu prieš moteris priemonių. Aš pritariu raginimui valstybės narėms, kad jos skubiai ratifikuotų Europos Tarybos konvenciją dėl veiksmų prieš nusikalstamą prekybą žmonėmis. Aš balsavau už Iratxe García Pérez pranešimą dėl moterų ir vyrų lygybės (2008 m.).

Mairead McGuinness (PPE-DE), raštu. – Aš pritariu pranešimui dėl moterų ir vyrų lygybės (2008 m.) ir palaikau didžiąją dalį jo nuostatų.

Vis dėlto per galutinį balsavimą aš susilaikiau, kadangi buvo atmetas 2 pakeitimas. Mano nuomone, šio pakeitimo formuluoته buvo geresnė už pirminį straipsnį.

Eluned Morgan (PSE), raštu. – Aš balsavau už šį pranešimą, kuriuo siekiama išspręsti lyčių nelygybės problemas. Aišku, kad moterys karjeros atžvilgiu neturi tų pačių galimybių kaip vyrai. Dirbančios motinos niekada nesugebės suderinti šeimos ir profesinio gyvenimo, jei nebus įvestos platesnės tėvystės teisės ir vyrams, ir moterims.

Štai kodėl visiškai pritariu raginimams padidinti vaiko priežiūros atostogų trukmę, ypač padidinant tėvui skirtas paskatas paimti vaiko priežiūros atostogas ir įvedant lanksčias darbo sąlygas. Tik šios teisių rūšys padės mums nugalėti lyčių nelygybę. Moterys tol neigis tikros lygybės, kol vyrai prisiims dalį atsakomybės už vaikų priežiūrą ir namų ūkį, kaip tai yra padaręs mano fantastiškas vyras. Jis gamina valgi, jis apsiperka, tiasa, lovą kloja neypatingai!

Rovana Plumb (PSE), raštu. – (RO) Būdama PSE frakcijos šešėline pranešėja Užimtumo ir socialinių reikalų komitete balsavau už šį pranešimą, kadangi, mano nuomone, jame pateikti pasiūlymai dėl vienodo moterų

ir vyrų vertinimo darbo rinkoje užtikrinimo yra labai svarbūs. Todėl norėčiau pabrėžti 42 šio pranešimo punkto, raginančio Komisiją ir valstybes nares nustatyti įvykdomų, palyginamų ir prieinamų kiekybinių ir kokybinių rodiklių rinkinį, taip pat kaupti su lytimi susijusios statistikos duomenis, kuriais bus galima naudotis siekiant patikrinti Lisabonos ekonominio augimo ir darbo vietų kūrimo strategijos įgyvendinimą, svarbą.

Atsižvelgdama į tai, kad vienas iš lemiamų padidėjusio užimtumo veiksnių yra profesinio ir šeiminio gyvenimo derinimas, norėčiau paminėti ir 34 punktą, kuriame Komisija raginama susivienyti ir dalytis gerąja patirtimi, susijusia su veiksminga profesinio ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra.

Lydia Schenardi (NI), raštu. – (FR) Europos Parlamentas tikriausiai mano, kad jo nariai serga Alzheimerio liga! Kiekvienais metais beveik tokiu pat metu pasirodo du skirtingi pranešimai: vienas dėl žmogaus teisių Europos Sąjungoje, kitas – dėl moterų ir vyrų lygybės.

Nors pirmojo pranešimo turinys kasmet šiek tiek keičiasi, to negalima pasakyti apie antrąjį.

Kad tuo įsitikintumėte, jums tereikia perskaityti ankstesnius pranešimus: 2007 m. P. N. Kauppi parengtą pranešimą arba 2006 m. E. Estrelas pranešimą dėl moterų ir vyrų lygybės. Juose minimos keletas problemų, su kuriomis susiduriama, pranešama apie tos pačios nelygybės egzistavimą ir pasiūlomos tos pačios rekomendacijos. Ar mes darome išvadą, kad nebuvo jokių pokyčių? Ne, nes pažanga užimtumo ir moterų įsitraukimo į sprendimų priėmimo procesą vietos, nacionaliniu ir Europos lygmeniu buvo padaryta.

Reikalas tas, kad mes, įstaigų darbuotojai, paraginti moterų lobisčių, – manau, labiausiai galingosios Europos moterų lobisčių organizacijos, – nesame patenkinti esama pažanga. Tokios organizacijos siekia ir gina didesnę lygybę, didesnę vyrų ir moterų panašumą, kartais net iki absurdo.

Ar turime sutikti su šia priverstine lygybe, pasiekta per privalomas, šališkas ir į mažumas orientuotas kvotas?

Aš taip nemanau. Neturi kilti jokia lyčių kova.

Olle Schmidt (ALDE), raštu. – (SV) I. Garcías Pérez pranešimas dėl vyrų ir moterų lygybės (2008 m.) buvo nepaprastai geras. Jis apėmė daugelį svarbių aspektų, iš kurių ne mažiausiai svarbūs yra galimybė moterims (ir vyrams!) suderinti darbą su šeiminiu gyvenimu ir didelių vaiko priežiūros pašalpų skyrimas.

Aš būčiau susitaikęs su trupučiu tuščių kalbų ir pasikartojimų. Tačiau man nerimą kelia pranešimo 4 dalis, kuria siekiama sukurti aiškų teisinį Europos Sąjungos lygmeniu egzistuojantį kovos „su visų rūšių prievarta prieš moteris“ pagrindą. Šis siekis nėra blogas ir, jei jis apimtų kovą su tarpvalstybine prekyba žmonėmis, nekiltų jokių problemų. Tačiau dabar tikslas yra politikos srities, kuri pirmiausia yra nacionalinio lygmens reikalas, priskyrimas „išimtinai Bendrijos kompetencijai“. Tai kelia nerimą.

Tačiau priežastis, dėl kurios susilaikiau, yra antrasis 6 dalies sakinytis, kuriuo raginama pasinaudoti kvotomis. Aš tokio proceso nenorėčiau matyti nacionaliniu lygmeniu ir nenorėčiau, kad jis būtų įvestas kaip Briuselio diktatas.

- Pranešimas: Eva-Britt Svensson (A6-0199/2008)

Richard James Ashworth (PPE-DE), raštu. – Aš ir mano kolegos britų konservatoriai visiškai palaikome vyrų ir moterų lygių galimybių principą. Mes pritariame pranešimo 1 dalyje išdėstytam pagrindiniam principui: „moterims ir vyrams nepaisant lyties svarbu suteikti tas pačias galimybes tobulinti save kaip asmenybę“.

Tačiau manome, kad šio pranešimo požiūris ir išvados yra pernelyg įsakmaus ir griežto tono. Mes nemanome, kad šioje srityje ES reikėtų suteikti didesnius įgaliojimus. Tokius reikalus valstybės narės turi spręsti pačios.

Nesutinkame su I konstatuojamojoje dalyje išdėstyto požiūriu, kurioje teigiama: „kadangi lyčių stereotipai reklamoje atkartoja nevienodą lyčių įtakos pasiskirstymą“. Tokie pareiškimai neskatina naudingų diskusijų apie lygybę. Panašiai negalime paremti nuomonės dėl, *inter alia*, F ir G konstatuojamųjų dalių. Pranešimo teiginiai apie „visišką netoleranciją“ yra pernelyg migloti, o juos įgyvendinus gali būti priimti prasti teisės aktai.

Dėl šių priežasčių nusprendėme balsuoti prieš šį pranešimą.

Edite Estrela (PSE), raštu – (PT) Balsavau už E. Britt Svensson pranešimą dėl rinkodaros ir reklamos įtakos moterų ir vyrų lygybei, nes pritariu teiginiui, kad visose valstybės narėse taikomas elgesio kodeksas, kuris

užtikrina pagarbą vyrų ir moterų lygybės principui ir kovoja su lyčių stereotipų naudojimu reklamoje, yra reikalingas.

Manau, kad rinkodaros ir reklamos skelbiama informacija pavojingai perteikia lyčių stereotipus ir riboja tiek vyrų, tiek moterų laisves įvairiais jų gyvenimų aspektais, taip neigiamai paveikdama vyrų ir moterų vaidmenis visuomenėje.

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Šis Europos Parlamento narės iš Švedijos, mūsų Europos vieningųjų kairiųjų jungtinės frakcijos / Šiaurės šalių žalių kairiųjų narės E. B. Svensson pranešimas suteikė mums galimybę užimti neabejotinai teigiamą poziciją dėl rinkodaros ir reklamos įtakos moterų ir vyrų lygybei.

Kaip mini pranešėja, esminis reklamos tikslas yra paveikti visus ir kiekvieną – tiek vyrus, tiek moteris. Iš tikro, nuolatinį mūsų apsisprendimą rinktis viena ar kita, veikia daugybė įvairių veiksnių, įskaitant socialinę klasę, kuriai priklausome, lytį, lyčių ir lyčių vaidmenų vaizdinius ir sampratą, kurie pasiekia mus švietimą, žiniasklaidą ir reklamą.

Todėl, nepaisant įvairių lyčių lygybę skatinančių Bendrijos programų, yra be galo svarbu tęsti kovą su mūsų visuomenėje įsigalėjusiais lyčių stereotipais.

Kaip buvo minėta pranešime, švietimo sistema turėtų vaidinti pagrindinį vaidmenį siekiant ugdyti vaikų gebėjimą kritiškai vertinti vaizdinius ir visą žiniasklaidą apskritai. Taip užkirsime kelią pražūtingiems rinkodaros ir reklamos srityse pasikartojančių lyčių stereotipų padariniams.

Vis dar reikia imtis tikslių veiksmų, kurių pavyzdžiai yra pasiūlyti dabar patvirtintoje Europos Parlamento rezoliucijoje, kad reklamos srityje paskatintume dalijimąsi gerąja patirtimi.

Petru Filip (PPE-DE), raštu. – (RO) Aš nusprendžiau, kad susilaikyti yra tinkamiausia pozicija, geriausiai išreiškianti nevienalytį šio pranešimo turinį. Tiksliau sakant, mes svarstome tikrą problemą, kuriai sprendimų ieškome, mano manymu, neadekvačiais terminais. Neužtenka pareikšti, kad „lyčių stereotipai turi būti pašalinti“.

Nemanau, kad turėtume „skirti apdovanojimus žiniasklaidos ir reklamos ekspertams už tai, kad jų darbai atitinka lyčių lygybės principus“, kaip patariama tam tikruose pranešimo straipsniuose (9, 27 straipsniuose). Kaip tik reikėtų parengti tikslų Bendrijos reglamentą ir programas, kurios tokius apdovanojimus padarytų nenaudingus. Kadangi įvairios kiekvieną mūsų gyvenimo dieną lydintys reklamos formos tapo ilgalaikį ir tiesioginį socialinį kultūrinį poveikį turinčia realybe, šiai veiklai reikia vieningos ir nuoseklios įstatyminės struktūros.

Todėl aprašomajam rekomendacijų rinkiniui dėl tokio svarbaus klausimo (kaip E. B. Svensson pranešimas) nepavyko surinkti pakankamai įtikinamų argumentų, kad būtų galima atiduoti balsą. Be to, jis nieko aiškaus ir įgyvendinamo nepasakė apie galimus svarstomų problemų sprendimo būdus.

Ona Juknevičienė (ALDE), raštu. – Manau, kad reklama yra galinga tapatumo, vertybių, įsitikinimų ir nuostatų formavimo priemonė, turinti nenuginčijamą poveikį visuomenės elgsenai. Kita vertus, nekontroliuojama reklama gali turėti neigiamą poveikį moterų, – seksualinių paslaugų reklamavimo laikraščiuose atvejais, – ir ypač paauglių bei asmenų, linkusių į valgymo sutrikimus, savigarbai.

Turime užtikrinti savo vaikų apsaugą nuo tokio kenksmingo poveikio, o šiuo atveju mokyklų ir kitų lavinimo įstaigų vaidmuo neturi būti nuvertinamas. Aš taip pat palankiai vertinu pasiūlymą Komisijai ir valstybėms narėms parengti elgesio kodeksą, pagal kurį reklama būtų pagrįsta moterų ir vyrų lygybės principu.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), raštu. – (FI) Remdamasi mūsų frakcijos nuomone balsavau prieš E. B. Svensson pranešimą.

Taip padariau todėl, kad, nepaisant to, jog pranešime dėl rinkodaros ir reklamos įtakos moterų ir vyrų lygybei išreikšta daugybė puikių idėjų, kurias aš visiškai palaikau, pvz., vaikų gebėjimo kritiškai vertinti žiniasklaidos informaciją ugdymas ar žmonių mokymas priešintis lyčių stereotipams, vis dėlto manau, jog šis pranešimas apskritai nuėjo per toli. Pasiūlymas ES lygmeniu parengti elgesio kodeksą ir įsteigti priežiūros institucijas, kurioms žmonės galėtų teikti skundus apie lyčių stereotipus rinkodaroje ir reklamoje, atspindi tik tam tikrą globėjškos politikos rūšį, sukeliančią priešišumą Europos Sąjungai.

Rinkodara ir reklama yra svarbi informacijos perdavimo dalis. Jei gamintojų produktai nori konkuruoti rinkoje, reklama turi naudoti priemones, kurios patraukia žmonių dėmesį. Manau, kad rinkodaros ir reklamos

normas reikia nustatyti nacionaliniu lygmeniu, tačiau žiniasklaidos kritika ir sveikas lyčių stereotipų kvestionavimas prasideda nuo švietimo ir auklėjimo.

Roselyne Lefrançois (PSE), raštu. – (FR) Labai džiaugiuosi, kad buvo priimtas šis pranešimas, kuriame pabrėžiamas rinkodaros ir reklamos vaidinamas vaidmuo lyčių stereotipų atsiradimo ir vystymosi procese ir kuriame siūloma keletas būdų, kaip su jais kovoti.

Sąmoningo elgesio ugdymas man atrodo veiksminga priemonė, ypač kai tai liečia vaikus, kurie yra lengvai pažeidžiama grupė. Mažamečių neapsaugojimas nuo žiniasklaidoje pasirodančių lyčių stereotipų daug kuo prisideda prie visą gyvenimą trunkančios vyrų ir moterų nelygybės įsitvirtinimo, todėl yra be galo svarbu ugdyti vaikų gebėjimą kritiškai vertinti žiniasklaidoje pasirodančius vaizdinius.

Taip pat sutinku su nuomone, kad rinkodara ir reklama turėjo didžiausią įtaką tam, kad padidėjo žmonių, kenčiančių nuo valgyimo sutrikimų, skaičius. Todėl šių sričių atstovai turi būti atsargesni rinkdamiesi moteriškos lyties modelius.

Tačiau apgailestauju, kad pasiūlymas, kuriuo buvo siekta aiškiai sujungti kovos su lyčių stereotipais būdus į esamus ar būsimus praktikos kodeksus, įsigaliosiančius sektoriuose, susijusiuose su atsakomybės už tai, kad būtų laikomasi įsipareigojimų, prisiėmimu, nebuvo daugumos palaikytas.

Jörg Leichtfried (PSE), raštu. – (DE) Balsuoju už E. B. Svensson pranešimą dėl reklamos, kuri ir toliau lieka diskriminuojanti.

Nepaisant priemonių, kurių buvo imtasi kovoje su lyčių stereotipais, jie ir toliau lieka vienu svarbiausių ginčytinų visuomenės klausimų. Skelbimuose, visų pirma reklaminiuose, ir toliau naudojami seni banalūs vyrų ir moterų stereotipų vaizdiniai. Itin daug vaikų ir paauglių susitapatina su reklamos personažais ir perima jiems pateikiamas klišes. Reikia užkirsti tam kelią, kad jaunoji karta galėtų praktiškiau pažvelgti į lyčių lygybės klausimą. Mano manymu, specifinės lyčių lygybės mokymų programos būtų puiki to pradžia. Tačiau pirmiausia reikia kažko imtis dėl vadovėliuose nuolat pasitaikančių stereotipų.

Apibendrinamas galiu pasakyti, kad kasdieniame gyvenime visi piliečiai susiduria su reklama, todėl ji turėtų rodyti sektingus pavyzdžius. Pranešimu buvo paruošta dirva toliau siekti užsibrėžtų tikslų.

Astrid Lulling (PPE-DE), raštu. – (FR) Parlamente yra įsigalėjęs blogas įprotis skelbti savo paties iniciatyva parengtus pranešimus dėl nereikšmingų dalykų, kurie iš tikro turėtų būti sprendžiami laikantis subsidarumo principo. Kitais žodžiais tariant, ES turėtų vengti kištis į reikalus, kurie priklauso valstybių narių suvereniteto kompetencijai ir kuriuos geriau spręsti nacionaliniu lygmeniu.

Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto balsų dauguma buvo nuspręsta, kad pranešimas yra nepriimtinas.

Norėčiau atkreipti dėmesį, kad mums, be abejo, rūpi kai kuriose reklamose perteikiami lyčių stereotipai.

Mes, žinoma, esame prieš seksualinių paslaugų reklamavimą, kuris moterų, kaip objektų, stereotipą tik sustiprina.

Mes, žinoma, norime apsaugoti vaikus nuo skelbimų, kurie, be kita ko, kursto smurtą ir lytinę diskriminaciją.

Mes, žinoma, suvokiame etikos ir elgesio kodeksų svarbą, tačiau Komisija neturėtų jų primesti valstybėms narėms.

Reklama turi gerbti mums visiems svarbias vertybes, tačiau jai taip pat turi būti suteiktos sąlygos egzistuoti ir vaidinti savo vaidmenį rinkos ekonomikoje be kaltinimų visu įmanomu blogiu, kurie išsakomi šiame pranešime.

Nils Lundgren (IND/DEM), raštu. – (SV) Pasiūlymas dėl rezoliucijos apima daugybę įvairių sumanymų ir pageidavimų. Tačiau norėtume pabrėžti, jog nei Europos Parlamentas gali išspręsti kokias nors šios srities problemas, nei teisės aktų kūrimas ES lygmeniu yra teisingas kelias šiam klausimui spręsti.

Galiausiai mes manome, kad formuojant nuomonę ir valstybėse narėse organizuojant diskusijas gali pavykti išnaikinti seksualinių paslaugų reklamavimą dienraščiuose. Vartotojų boikotų grėsmė gali daryti įtaką laikraščių leidėjų sprendimams atsisakyti tokių skelbimų, o viešbučius – pornografijos. Tačiau tokiu atveju būtina, kad šitoks nusistatymas kiltų iš pačių reklamos kūrėjų pusės, o ne dėl ES lygmeniu nustatytų priemonių.

Po ilgų apmąstymų mes balsavome už visą pranešimą. Tačiau norėtume pabrėžti, kad taip pasielgėme todėl, kad manome, jog daugelis vertybių ir reikalavimų, išdėstytų šiame pranešime, yra esminiai. Dėl būdų, kaip juos pasiekti, mūsų nuomonės išsiskiria.

David Martin (PSE), raštu. – Palankiai vertinu Evos-Britt Svensson pranešimą dėl rinkodaros ir reklamos įtakos moterų ir vyrų lygybei. Visuotinis modernios reklamos pobūdis reikalauja suderintų Europos pastangų padrąsinti reklamos kūrėjus atsiriboti nuo lyčių stereotipų. Savireguliacijos praktika Jungtinėje Karalystėje jau yra pakankamai griežta, o aš norėčiau tikėtis, kad ir kitos valstybės narės atvirai sutiks panašias priemones. Todėl balsavau už šį pranešimą.

Rovana Plumb (PSE), raštu. – (RO) Balsavau už šį pranešimą, kadangi jis suteikia puikią progą įsikišti, kai kalbama apie neigiamo rinkodaros ir reklamos poveikio moterų ir vyrų lygybei, o būtent pirmiesiems vaiko socializacijos metams, mažinimą.

Stereotipų ir išankstinių nusistatymų susiformavimas ankstyvajame amžiuje prisideda prie lytinės diskriminacijos ir sukelia tiesioginius moterų ir vyrų nelygybės pabrėžimo padarinius visą likusį asmenų gyvenimą.

Vargu, ar užkirsime kelią informacijos proveržiui tarp vaikų. Šių metų pradžioje Rumunijoje atliktas tyrimas parodė, jog didžiausi reklamos „vartotojai“ yra 6 metų amžiaus vaikai.

Aš pritariu minčiai valstybių narių nacionalinėse žiniasklaidos priežiūros institucijose įkurti departamentą, kuris spręstų su lyčių lygybe susijusius klausimus, tačiau būtina, kad tie departamentai vaidintų dvigubą vaidmenį: pirma, nuolat ir sistemingai tikrintų žiniasklaidoje pasirodančių lyčių vaizdinius, ir antra – priverstinai tikrintų visuomenės informavimo priemones. Be priverstinio tikrinimo mūsų iniciatyva nebus naudinga.

Teresa Riera Madurell (PSE), raštu. – (ES) Balsavau už gerą pranešimą dėl esminės problemos: dėl rinkodaros ir reklamos, kurios yra galingos ir darančios lemiamą įtaką moterų diskriminavimo stereotipams jėgos.

Visos Europos institucijos turi nustatyti mechanizmus ir užtikrinti, jog jie bus teisingai panaudojami siekiant skatinti vienodą vyrų ir moterų vertinimą ir tikrovę atitinkantį moterų vaizdinių naudojimą.

Verta atskirai paminėti visų valstybės institucijų prisiimtus įsipareigojimus panaikinti smurtą prieš moteris ir vaidmenį, kurį šiame procese turėtų vaidinti rinkodara ir reklama.

Turime pripažinti, kad daug ekspertų dirba šia kryptimi, tačiau pranešimas pabrėžia faktą, kad dar daug ką reikia nuveikti; todėl būtina nustatyti priemones, kurios užtikrintų, kad šių sąlygų laikomasi ir kad yra pakankamai prieinamų išteklių veiksmingam atsakui į nusiskundimus suteikti.

Naujasis Europos lyčių lygybės institutas turėtų turėti pakankamai išteklių atidžiai sekti vaizdus ir kalbą ir pašalinti smurto ir tokius vaizdus, kurie subtiliai užsimena apie moterį kaip apie objektą, kurį galima kontroliuoti ir valdyti ir kurių dėl to lengva užsipulti.

Olle Schmidt (ALDE), raštu. – (SV) E. B. Svensson pranešimas prieš balsavimą buvo tikras galvos skausmas. Originalus jo formatas buvo pilnas plačių apibendrinimų ir, mano manymu, gana išpūstas. Jo temos šokinėjo tarp žiniasklaidos ir reklamos, tarp elgesio kodeksų ir pasiūlytų teisės aktų, tarp savireguliacijos ir naujų agentūrų.

Tačiau pranešimas, kuris liko po visų balsavimų, yra visiškai kitoks. Dingo visi perdėti teiginiai, liko tik protingai išdėstyta problema, kad reklama kartais (tačiau ne visada) vaizduoja karikatūras ir lyčių stereotipus. Nemanau, kad pranešime išreikštas susirūpinimas dėl vaikams ir jaunoms mergaitėms daromo įspūdžio, ypač dėl itin lieknų moterų vaizdų, yra nevertas dėmesio. Pranešime buvo keletas aliuzijų į socialistų ideologiją, tačiau svarstoma problema yra reali, o ne ideologinė. Todėl galiausiai balsavau už šį pranešimą.

Thomas Ulmer (PPE-DE), raštu. – (DE) Balsavau prieš šį savo iniciatyva paskelbtą pranešimą, kadangi jis per daug trukdo nuomonės laisvei ir kvepia valdinga cenzūra. Visi reklamos teisėtumo ir etikos klausimai jau yra reguliuojami nacionalinių lygmeniu. Europos Sąjungai nėra reikalo bandyti kontroliuoti nuomonės laisvės įvairovę ir reklamos laisvę. Laimei, tai tebuvo savo iniciatyva parengtas pranešimas.

Anna Záborská (PPE-DE), raštu. – (SK) Aš balsavau už šios rezoliucijos priėmimą.

Jis yra Moterų teisių ir lyčių lygybės komiteto narių bendradarbiavimo ir kompromisų paremti šį pranešimą rezultatas. Pranešimo tikslas yra pasinaudojus įstatymu, net turinčiu tam tikrų centralizuotų ypatybių, daryti

įtaką visiems gyvenimo aspektams. Kita vertus, esu įsitikinusi, jog jei Europos Parlamento nariai sugebės išsikišti ir paskatinti bei paremti bendrąją gerovę, tuomet turėsime moralinę pareigą šitaip elgtis. Esame išipareigoję reikalauti uždrausti moteris diskriminuojančius ir jų orumą žeminančius vaizdinius. Prašyti jaunimo leisti jiems patarti ir parodyti kelią žiniasklaidos labirintuose taip pat yra šios strategijos dalis.

Pranešime taip pat kalbama apie vaikų, kuriems reklamos su smurto ir seksualinėmis potekstėmis daro rimtą poveikį ir sukuria tikrovės neatitinkančias iliuzijas, apsaugą. Visais tokiais atvejais turime būti budrūs. Jokia Europos direktyva negali pakeisti vyro ar moters prigimties. Prieš reikalaudami pašalinti lyčių stereotipus, pasikvieskime sociologus ir psichologus, kad šie imtųsi atlikti nuodugnią analizę, kaip tokie procesai paveiks mūsų ateities kartas.

Nepriklausomų ekspertų analizės dažnai lieka nepaskelbtos, kadangi jos prieštarauja politinėms pažiūroms. Jokia parlamentinė rezoliucija nepakeis prigimties dėsnių. Priešingai, jei Parlamentas nori būti gerbiamas, į prigimties dėsnius turėtų labiau atsižvelgti.

Pranešimas dėl rinkodaros ir reklamos įtakos moterų ir vyrų lygybei yra visai neblogas, tačiau jis kelia keletą problemų, kurių Parlamente norėtųsi išvengti.

Vladimír Železný (IND/DEM), raštu. – (CS) Balsavau prieš šį pranešimą ir prieš daugelį jame siūlytų pakeitimų, kuriais ketinama vieningai, nustačius šešias plačias prioritetines sritis reklamoje pasiekti moterų ir vyrų lygybę ir užkirsti kelią reklamai palaikyti ir stiprinti tam tikrus diskriminuojamo pobūdžio stereotipų tipus, darančius neigiamą poveikį moterų ir vyrų lygybei.

Balsavau prieš šį pranešimą, nes jis yra rimta grėsmė ir – o tai yra dar svarbiau – yra pavojingas kišimasis į sritį, kurioje skirtingose valstybėse narėse aiškiai egzistuoja skirtingos kultūros. Tai, kas vienoje šalyje yra nepriimtina, kitoje gali būti laikoma juokingu ar įdomiu dalyku. Iš tikrųjų pastangos visos Europos mastu įvesti reglamentą, apibrėžiantį dviejų lyčių pateikimą reklamos srityje, sukurtų tam tikrą sterilų suvienodintą stereotipą. Šiame pranešime pateikiami išsamūs pasiūlymai imtis veiksmų, siekiančių kur kas toliau, nei siekia ES kompetencija. Valstybės narės turi savo reguliavimo institucijas, – reklamos tarybas, – kurios užsiima tuo, kad tų šalių nacionalinė reklamos pramonė palaipsniui kurtų ir pritaikytų priimtinas reklamos priemonių pavyzdžius.

Reklama, atsižvelgdama į specifines nacionalines savo šalies ypatybes, gali pati save reguliuoti, nes ji tiksliau atspindi nacionalines kultūros tradicijas, papročius ir sektinus pavyzdžius. Jų niekuomet nepakeis joks bendras ir suvienodintas išorės reglamentas, galintis iš esmės pakenkti reklamai kaip įstatymais pagrįstam esminiam nacionalinės šalių ekonomikos sektoriui.

-Gyvūnų klonavimas maistui (B6-0373/2008)

Ilda Figueiredo (GUE/NGL), raštu. – (PT) Ši rezoliucija pasirodė po svarbių diskusijų dėl gyvulių klonavimo maistui ir galimo jo poveikio galvijų populiacijos genetinei įvairovei, maisto saugumui, gyvūnų sveikatai, gerovei ir aplinkai. Aišku, šiuo metu kyla daugybė abejonių ir trūksta mokslinių tyrimų, pateikiančių aiškias ir tikslias išvadas, todėl žemės ūkio produkcijos Europos Sąjungos šalyse reputacijai kyla rimta grėsmė.

Todėl Europos Parlamentas, vadovaudamasis Žemės ūkio ir kaimo plėtros komiteto pasiūlymu, nusprendė paraginti Europos Komisiją teikti pasiūlymus, draudžiančius klonuoti gyvūnus maistui, auginti klonuotus gyvūnus ar jų jauniklius, pateikti į rinką klonuotų gyvūnų ar jų jauniklių mėsos ar pieno produktų ir importuoti klonuotus gyvūnus, jų jauniklius ir klonuotų gyvūnų ar jų jauniklių mėsos ar pieno produktus.

Šiuo metu pasiūlymas mums atrodo teisingas. Be to, jame atsižvelgiama į atsargumo principą, todėl mes balsavome už.

Petru Filip (PPE-DE), raštu. – (RO) Mano balsas „už“ paremtas doktrinišku ir praktišku pagrindu. Visų pirma bet koks klonavimas – tiek žmonių, tiek gyvūnų – pažeidžia krikščioniškąjį principą ir doktriną, kuria pagrįsta visa Europos liaudies partijos doktrina.

Žvelgiant iš etikos srities pozicijų, vis dar yra prieštaringų klausimų, kuriuos reikia aptarti ir visiškai išaiškinti. O dėl praktinių aspektų mes vis dar negalime nustatyti tikslų klonavimo padarinių.

Be to, yra dar viena problema: šiems gyvulinės kilmės produktams patekus į prekybos sistemą nesugebame kontroliuoti jų vartojimo galimybių ir vykdyti tolesnių jų tyrimų. Todėl aš manau, kad šiuo metu geriausias sprendimas yra uždrausti gyvūnų klonavimą maistui.

Ian Hughton (Verts/ALE), raštu. – Atsižvelgdamas į mokslininkų abejones ir su šiuo klausimu susijusias etines problemas, aš visiškai pritariu raginimams Komisijai teikti pasiūlymus, siekiančius uždrausti gyvūnų klonavimą maistui.

David Martin (PSE), raštu. – Mano manymu, gyvūnų klonavimas maistui yra susijęs su įvairiais žmogaus sveikatai ir gyvūnų gerovei kylančiais pavojais. Nesu įsitikinęs, kad tokios technologijos rūšies naudojimas vartojimo tikslais yra naudingas Europos gyventojams. Todėl balsavau už reikalavimą uždrausti gyvūnų klonavimą maistui.

Mairead McGuinness (PPE-DE), raštu. – Pritariu diskusijoms dėl gyvūnų klonavimo. Per galutinį balsavimą dėl gyvūnų klonavimo maistui aš susilaikiau, nes man nerimą kelia keletas šioje rezoliucijoje pasiūlytų visiško uždraudimo aspektų.

Iki šiol nerimą kėlė gyvūnų gerovės klausimas. Į šiuos nuogastavimus reikia atkreipti dėmesį. Atrodo, kad maisto saugumo klausimas neiškilo.

Tačiau prieš priimant sprendimą uždrausti gyvūnų klonavimą maistui reikalinga tikslesnė ir mokslinė informacija ir konsultacijos. Štai kodėl aš susidomėjusi laikiu teikiamų Komisijos pasiūlymų šioje srityje atsižvelgiant į Europos maisto saugos tarnybos (EFSA) ir Europos mokslų etikos ir naujų technologijų grupės (EGE) rekomendacijas.

Andreas Mölzer (NI), raštu. – (DE) Vos prieš 12 metų naujosios technologijos, dabar akivaizdžiai siejamos su aukštu mirtingumu ir didžiulėmis kančiomis, pribloškė pasaulį klonavusios avytę Dolly. Prekybos sektorius jau trina rankas svajodamas apie „sveikai“ klonuotą kiaulieną, papildytą riebiosiomis rūgštimis omega 3. Jų atstovai tvirtina, kad šis žiaurus elgesys su gyvuliais yra naudingas ir kiaulėms, kurios, kaip spėjama, dėl klonavimo tapo sveikesnės. Gyvulių augintojai, žinoma, taip pat gaus iš to naudos, kadangi sumažės jų finansiniai nuostoliai.

Visas šis reikalas su nerimu ima panašėti į daugelį įvairių genetinių technologijų pagundų, dėl kurių daugybė ūkininkų buvo sužlugdyti, nes sėkla tapo netinkama dar kartą naudoti, o jie negalėjo sau to leisti. Padėtis taip pat primena staigų nenatūralų išties bandų kritimą po to, kai gyvuliai buvo pašerti genetiškai modifikuotais pašarais.

Ilgalaikės radioaktyvios radiacijos ir genetinių technologijų pasekmės dar nėra pakankamai detalios nustatytos, neįmanoma įvertinti ir klonavimo padarinių, jau nekalbant apie mišrūnus. Kas nutiktų, jei klonuotus gyvūnus šertume genetiškai modifikuotais pašarais? Kokį poveikį tai turėtų žmonėms? Prie durų jau tyko Frankenšteinas! Štai kodėl ši kartą aš balsuoju sakydamas „ne“.

James Nicholson (PPE-DE), raštu. – Gyvūnų klonavimas maistui yra aktuali šiuo metu svarstoma problema. Apskritai, nesu prieš klonavimą mokslinių tyrinėjimų ar gyvūnų auginimo sektoriaus vystymo srityse. Tačiau kalbant apie gyvūnų gerovę ir maisto saugumą, pasisakau prieš į maisto grandinę patenkančius klonuotus gyvūnus.

Moksliniai tyrinėjimai ir praeities patirtis įrodė, kad klonuoti gyvūnai yra labiau linkę sirgti įvairiomis ligomis ir gyvena trumpiau, nei tradiciškai veisiami gyvūnai. Nors nenoriu stoti skersai kelio mokslui, aišku, jog dar nežinome visų klonavimo pasekmių ir jo reikšmės tiek gyvūnų gerovei, tiek jų produktus vartojantiems žmonėms.

Todėl reikia priimti aiškius kriterijus ir kontrolės priemones bei užtikrinti, kad klonuoti gyvūnai nepatektų į maisto grandinę. Suprantu, kad ši tema yra opi, tačiau manau, kad neturėtume bijoti būti pernelyg atsargūs. Rūpinimasis dėl produkto kokybės, gyvūnų gerovės ir aplinkos apsaugos maisto gamybos srityje turėtų išlikti mūsų prioritetu.

Luca Romagnoli (NI), raštu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, aš balsuoju už N. Perisho pateiktą rezoliuciją dėl gyvūnų klonavimo maistui. Sutinku su priežastimis, dėl kurių buvo pasiūlytas pranešimas, ir pritariu nuogastavimams, kurie jame keliama.

Tikra tiesa, kad praityje buvusios „revoliucingos“ naujovės buvo įtariai vertinamos ir davė naudos tik vidutinės ir ilgos trukmės laikotarpiais; taip pat tiesa yra tai, kad šios rezoliucijos tikslas irgi gali patekti į tą kategoriją. Vis dėlto turime rimtai apsvarstyti iš gyvūnų klonavimo maistui kylančius pavojus: maisto saugumą, klonuotų gyvūnų gerovę, genetinę ir zootechninę tokių gyvūnų įvairovę. Šie aspektai aiškiai tarpusavyje susiję. Todėl aš pritariu šiai iniciatyvai ir esu tvirtai įsitikinęs, kad bus priimtos priemonės,

apsaugosiančios tiek žmogaus sveikatą (palaikydamos aukštą maisto, kurį mes valgome kokybę), tiek ir gyvūnų gerovę.

Anna Záborská (PPE-DE), raštu. – (SK) Balsavau už šią rezoliuciją. ES valstybių narių vartotojai turi būti apsaugoti nuo neigiamų jų sveikatai gresiančių padarinių, kuriuos gali sukelti maisto tikslais klonuoti produktai. Tai yra išvalgos principas, kurio turi būti tinkamai laikomasi. Parlamentas pabrėžia tiek daug aukštos žemės ūkio kokybės, kuriai aš pritariu, pranašumą.

Nepaisant to, mane nustebino liūdnas faktas: Parlamentas balsavo prieš gyvūnų klonavimą, tačiau pasisakė už žmogaus klonavimą mokslinių tyrinėjimų tikslais, įskaitant ir bandymus su žmogaus embriono kamieninėmis ląstelėmis. Septintoji bendroji mokslinių tyrimų programa jau teikia finansavimą tokiems žmones klonuosiantiems projektams. Vardan mokslinių tyrinėjimų tikslų mes naikiname žmogaus gyvybę.

Šie bandymai yra finansuojami iš mokesčių mokėtojų pinigų netgi tose valstybėse, kurių įstatymai klonavimą laiko nusikaltimu. Atrodo, kad Europos įstatymų leidėjai yra labiau susirūpinę gyvūnų klonavimo maistui klausimais, nei siekia apsaugoti žmogų nuo mokslinių tyrinėjimų.

(Posėdis sustabdytas 13. 10 val. ir atnaujintas 15. 00 val.)

PIRMININKAVO: A. VIDAL-QUADRAS

Pirmininko pavaduotojas

11. Parlamento sudėtis: žr. protokolą

12. Ankstesnio posėdžio protokolo tvirtinimas: žr. protokolą

13. ES sankcijų kaip ES veiksmų ir politikos žmogaus teisių srityje vertinimas (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas yra Hélène Flautre pranešimas Užsienio reikalų komiteto vardu dėl ES sankcijų kaip ES veiksmų ir politikos žmogaus teisių srityje vertinimo. (2008/2031(INI))

(A6-0309/2008).

Hélène Flautre, pranešėja. – (FR) Gerb. pirmininke, Rusijos užsienio reikalų ministras S. Lavrov apkaltino B. Kouchnerį turintį „liguistą vaizduotę“, kai šis prakalbo apie Rusijai taikytinas sankcijas. Būtent dėl šios „vaizduotės“ mane pakvietė parengti šį pranešimą, už tai ir norėčiau padėkoti Komisijai ir Tarybai, kurios abi prisidėjo ir padėjo rengiant šį dokumentą.

Taigi, apie ką iš tikro yra šios dienos diskusijos dėl sankcijų? Iš esmės, jos yra apie du klausimus: pirmasis iš jų yra sankcijų, taikomų siekiant nubausti nedorus tarptautinės arenos niekšus, būtent bet ką, kas stengiasi užkirsti kelią strateginiams mano interesams, kritika: politizuotų sankcijų taikant dvigubus standartus kritika. Antroji kritikos dalis nagrinėja faktą, jog sankcijų taikymas nėra veiksmingas iš esmės todėl, kad jis sukelia iškreiptus padarinius, o žmonės randa būdų, kaip sankcijas apeiti. Todėl sankcijų taikyti nereikėtų. Šio pranešimo tikslas nėra paraginti taikyti daugiau sankcijų, jas sugriežtinti ar tiesiog jų atsisakyti. Mums privalu išsiaiškinti, kokios sąlygos lemia sankcijų veiksmingumą, o šio pranešimo tikslas – tas sąlygas išsamiai išnagrinėti.

Nuo ko turi priklausyti sankcijų veiksmingumas? Nuo to, ko mes norime pasiekti. Kalbant apie žmogaus teisių, tarptautinės ar humanitarinės teisės pažeidimus, mes turime siekti, kad pasikeistų elgesys tų, kurie yra įtraukti į mūsų tikslinę grupę. Tai yra pati esmė. Sankcijos nėra nei bausmė, nei kažkokio Europos baudžiamojo kodekso nuostatų taikymas tarptautiniu lygmeniu. Sankcijos, politiškai kalbant, yra sunkiai valdomas įrankis, jų įgyvendinimas reikalauja daug pastangų ir laiko, o jų paskirtis yra pakeisti nusistovėjusią tvarką ir elgesį.

Nenorėdama imtis griežtų priemonių šiuo metu ES taiko 31 sankcijos režimą prieš trečiąsias šalis ar subjektus, daugiausia – ginklų embargą ir tikslines sankcijas, skirtas stipriausiai paveikti tuos subjektus, kurių elgesį norima paveikti, ir kartu siekiant sumažinti iki minimumo bet kokius žalingus humanitarinius padarinius. Iš pirmo žvilgsnio tai atrodo teigiama, tačiau daugiau aš čia neturiu ko bepridurti. ES toliau vykdo veiklą

šioje srityje niekuomet neatlikusi jokio bendro poveikio vertinimo. Todėl mes nesame pajėgūs įvertinti mūsų taikomų sankcijų galimybių spręsti krizes ir skatinti pagarbą žmogaus teisėms.

Todėl šio pranešimo tikslas – skaidresnė, nuoseklesnė ir todėl patikimesnė Europos sankcijų politika.

Pirmiausia reikia įvesti taikomų sankcijų vertinimą. Antra, pagal ankstesnius konkrečių padėčių, kai sankcijas taikyti buvo būtina, tyrinėjimus reikia priimti privalomą būdą, kuris padėtų nuspręsti, koks geriausias atsakas sukeltų norimus pasikeitimus.

Pavyzdžiui, per keletą pastarųjų dienų jūs baigėte svarstyti ES dispozicijoje esančias priemones, kurios turėtų paveikti Rusijos valdžios institucijas. Teigiama išvada, kurią mes galime padaryti, yra ta, kad numatytas siekis yra aiškus ir gali būti praktiškai įvertintas. Tai atitinka šešis susitarimo punktus. Bet kokiomis aplinkybėmis taip turi būti. Be galo svarbu įtraukti aiškius vertinimo kriterijus, kurie turėtų iki galo – tai kartais gali reikšti ilgą laiko tarpą – išlikti būtinomis ir pakankamomis sąlygomis, kurias įgyvendinus sankcijos bus panaikintos. Šie vertinimo kriterijai turi būti realistiški ir juos turi būti galima objektyviai išmatuoti.

Nors po Tiananmenio žudynių Kinijai taikomas ginklų embargas yra visiškai teisėtas, neturėtume nustebti, jei paaiškėtų, jog jis nedaro jokio teigiamo poveikio nuo tada, kai Europos Sąjunga nepatvirtino embargo panaikinimo kaip priklausomo nuo tam tikrų reikalavimų įvykdymo.

Pernelyg dažnai sankcijų politika yra miglota ir per daug lanksti, paveikta politinio įtakingiausių valstybių narių būtinumo arba prekybinės ar geopolitinės valstybės, kuriai yra nustatyta sankcija, padėties svarbos. Štai kodėl, siekdama suteikti daugiau pasitikėjimo ES politika, siūlau sukurti nepriklausomų ekspertų tinklą, kuris padėtų Komisijai susidoroti su didžiuliu jos atliekamu darbu, kurio ji imasi neįtikėtinomis aplinkybėmis, nes beveik neturi tam darbui atlikti skirtų išteklių.

Nesuklyskite. Čia kalbu ne apie Tarybos politinės jėgos prerogatyvų atėmimą ar apie Komisijos nušalinimą nuo teisės teikti pasiūlymus. Aš tiesiog kalbu apie garantijos dėl kompetentingo sprendimo priėmimo pasiūlymą.

Tačiau tai dar ne viskas. Sankcijos yra priemonės. Jos yra viena iš daugelio priemonių, – grįžtu prie pirmųjų dviejų Žmogaus teisių pakomitečio pranešimų, – kurių reikia visapusei ir integruotai politikai toliau vystytis; nenustatysime jokių veiksmingų sankcijų, prieš tai nenustatę šalies, kuriai sankcijas ketiname taikyti, žmogaus teisių strategijos. Sankcijos turi būti aptartos visais lygmenimis, o kontrolės mechanizmai, pvz., „žmogaus teisių“ sąlyga, turi būti visiškai pritaikyti.

Visas prieš šalių taikomas sankcijas turi lydėti akivaizdžios, taigi, politinės, bet kartu ir konkrečios paramos priemonės tos šalies žmogaus teisių gynėjams. Tai taip pat yra viena iš esminių pranešimo minčių.

Pabaigoje pasakysiu, kad šiame pranešime taip pat laikomasi nuomonės, jog bet koks sąmoningas ir nepataisomas kenkimas aplinkai yra traktuojamas kaip žmogaus teisių pažeidimas, todėl prašo tokių kenkimų aplinkai įtraukti į priežasčių, dėl kurių leidžiama taikyti sankcijas, sąrašą. Pranešime primenama, kad ES sankcijos nėra taikomos tik trečiosioms šalims, tačiau ir fiziniams bei juridiniams subjektams, tokiems kaip samdomi kariai ar tarptautinės bendrovės, kurie ignoruoja tarptautinę teisę ir vykdo savo veiklą beveik nebaudžiami. Trumpai tariant, šiuo pranešimu stengiamasi reaguoti į dabartinio pobūdžio pasaulio krizę.

Jean-Pierre Jouyet, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas*. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, H. Flautre, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau padėkoti už atliktą darbą Parlamento komitetams, o ypač – Žmogaus teisių pakomitečio pirmininkei H. Flautre.

Tai yra svarbus darbas pirmiausia todėl, kad santykis tarp ribojančių priemonių naudojimo ir žmogaus teisių yra svarbus svarstomas klausimas, kuris pastaruoju metu, kaip jūs, gerb. H. Flautre, minėjote, vėl patraukė įvairių tarptautinių veikėjų dėmesį. Manau, verta paminėti, jog vienas iš ribojančių bendros užsienio ir saugumo politikos (BUSP) programos priemonių tikslų išlieka demokratijos ir teisinės valstybės principų, taip pat ir pagarbos žmogaus teisėms bei pagrindinėms laisvėms, įtvirtinimas. Vis dėlto teisinga kvestionuoti – kaip mes darome dabar ir kaip buvo skelbiama jūsų pranešime – galimą ribojančių priemonių poveikį pagrindinėms žmonių, kurie nuo tų priemonių priklauso, teisėms. Todėl, ponios ir ponai, dėl ribojančių priemonių taikymo Taryba parengė koncepcijos projektą, pavadintą „Ribojančių priemonių (sankcijų) taikymo principai“, kuriame atkreipiamas dėmesys į, cituoju: „visišką žmogaus teisių ir teisinės valstybės pagarbą [...], visiškai atitinkančią mūsų prisiimtus įsipareigojimus tarptautinės teisės nuostatomis“. Aišku, šis įsipareigojimas išlieka esminiu mūsų prioritetu.

Neturėtume pamiršti, kad ribojančių priemonių taikymas neapsiriboja tik žmogaus teisių politika. Jos yra tik viena iš daugybės užsienio ir saugumo politikos priemonių, o, be žmogaus teisių ir gynimo, dar yra daugybė siektinų tikslų, apimančių taikos palaikymą, tarptautinio saugumo stiprinimą, pagrindinių interesų apsaugojimą, ES saugumo sustiprinimą ar tiesiog tarptautinio bendradarbiavimo skatinimą.

Todėl sankcijos turėtų būti – kaip jūs ir nurodėte – dalis integruoto, visapusio požiūrio į šalį, apimančio lygiagrečiai vedamą politinį dialogą, skatinimus, sąlygų iškėlimą ir kitas užsienio politikos priemones. Todėl esu sužavėtas, kad pranešimas atspindi Tarybos mintį, jog visos priemonės, įskaitant ir ribojančias priemones, turėtų būti taikomos lanksčiai.

Suprasite, kad esant tokiai didžiulei skirtingų sankcijų režimų įvairovei ir žmogaus teisių padėti kiekvienoje šalyje laikant vieninteliu vertinimo kriterijumi nėra lengva atlikti lyginamąją analizę. Be galo svarbu neišimti ribojančių priemonių režimo iš jų veikimo konteksto ar taikant šias priemones manyti, jog viskas automatiškai sustos į savo vietas.

Taikomos ribojančios priemonės kaip kovos su terorizmu būdas pirmiausia nukreipiamos užkirsti keliui galimiems teroro aktams, ypač prieš tuos subjektus, kurie galėjo prisidėti prie tų teroro aktų finansavimo. Sąrašai yra puikiai žinomi, jie yra paskelbti kaip ir priemonės, prie kurių taikymo minėtų subjektų veikla veda.

Viena iš šios sistemos tęsimą sąlygų remiasi dviem ramsčiais: pirma, šios priemonės turi būti patikimos, o tai reiškia, kad reikia itin atidžiai sekti ir atnaujinti sudaromus sąrašus, kad šie atspindėtų tikrovę. Antras ramstis – derama teisinės valstybės principų, taigi, ir daugybės pagrindinių principų: procedūrų skaidrumo, galimybės paduoti į teismą ir teisės naudotis gynimo priemonėmis, pagarba.

Šiose diskusijose – atsiprašau, kad taip ilgai šneku, tačiau tai yra labai aktualu – mes turime būtinai atkreipti dėmesį į šį rytą Europos Teisingumo Teismo priimtą sprendimą, pagal kurį nuo gruodžio 3 d. panaikinamas Saugumo Tarybos Rezoliucijos prašymu nustatyto Bendrijos reglamento dėl dviejų ieškovų lėšų išaldymo galiojimas, nes nebuvo surasta paaiškinimo, kodėl jie buvo įtraukti į teroristų sąrašus. Matome, kad teismas neužkerta kelio Tarybai ieškoti naujų lėšų išaldymo priemonių, jei suinteresuotiesiems subjektams bus pateikta informacija, kodėl šios priemonės jiems buvo taikomos arba tuo metu, kai ribojanti priemonė yra skiriama, arba kaip įmanoma greičiau po sprendimo taikyti sankciją priėmimo.

Mes taip pat pažymime, jog Teisingumo Teismo sprendime pabrėžiama, kad Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijų viršenybė yra neginčijama, todėl, pirmiausia apie tai pranešus Parlamentui, reglamentas bus pakeistas iki gruodžio 3 d.

F. Flautre pranešime konkrečiau kalbama apie sankcijų įvertinimo mechanizmą, prašant Tarybos įvertinti sankcijas ar ES sankcijų politikos poveikį. Noriu atkreipti dėmesį, jog Taryba yra pasirengusi tai padaryti, o ypač užtikrinti, kad patirtimi jau yra dalijamasi, o geroji nacionalinė patirtis apie ribojančių priemonių taikymą yra plėtojama. Patirtis, įgyta skirtingais atvejais nustatant ir įgyvendinant priemones, suteikia pagrindą naujoms politinėms Tarybos diskusijoms, o Taryba, remdamasi Europos Sąjungos misijų vadovų ataskaitomis ir valstybių narių pateiktomis pastabomis savo ruožtu rengia išsamias diskusijas apie sankcijų tinkamumą, pobūdį ir numatomą veiksmingumą.

Atsižvelgdami į taikomų sankcijų pobūdį esame patenkinti, kad mūsų požiūris sutampa su pranešime išdėstytomis mintimis, o ypač džiaugiamės, kad pirmenybė teikiama ne bendroms, o tikslinėms sankcijoms. Minėjome, kad pranešime raginama Komisija ir Taryba imtis įvairių metodų, apibendrintai vadinamų meduolio ir botago metodu, kuriuos mums reikėtų įgyvendinti.

Taip pat sutinkame su pranešimo analize dėl tarptautinio bendradarbiavimo, kuris tik sustiprina pasitikėjimą, svarbos. Vienu iš esminių prioritetų laikome veiksmus, kurių buvo imtasi remiantis Jungtinių Tautų programa. Užtikriname, kad Taryboje egzistuoja susivienijimas su artimiausiomis Europos Sąjungai šalimis, paremtas Jungtinių Tautų rezoliucijomis ir Saugumo Tarybos nustatytomis priemonėmis. Mes taip pat garantuojame, kad sankcijų klausimas bus iškeltas politinių dialogų susitikimuose ir konsultacijose dėl žmogaus teisių, kurias mes rengiame ir kuriose dalyvauja daugybė tikslinių šalių.

Galiausiai šiame pranešimo projekte Europos Parlamentas išreiškia troškimą dalyvauti visose proceso, kuriame nustatomos, įgyvendinamos ir iš naujo nagrinėjamos ribojančios priemonės, stadijose. Taryba puikiai tai supranta ir džiaugiasi matydama didžiulį Europos Parlamento entuziazmą siekiant prisidėti prie ES sankcijų politikos. Todėl Taryba patikina, kad Parlamentas bus nuolat informuojamas apie šiai sričiai įtakos turinčius įvykius.

Baigdamas norėčiau pritarti Europos Parlamento išsipareigojimams šioje srityje ir padėšinti jį daugumą savo užmegztų kontaktų su trečiosiomis šalimis panaudoti Europos Sąjungos taikomų sankcijų režimų supratimui pagerinti ir paraginti išnagrinėti koordinuotų veiksmų galimybes skatinti žmogaus teises. Dėl šių priežasčių pritariu H. Flautre pristatytam pranešimui.

Benita Ferrero-Waldner, *Komisijos narė*. – (FR) Gerb. pirmininke, einantis Tarybos Pirmininko pareigas, H. Flautre, ponai ir ponios, Komisijai buvo įdomu perskaityti pranešimą dėl sankcijų taikymo ir dėl žmogaus teisių srityje taikomų sankcijų įvertinimo. Sankcijos yra viena efektyviausių Europos Sąjungos priemonių, skatinančių pagarbą žmogaus teisėms trečiosiose šalyse. Šiuo tikslu jos buvo taikomos Baltarusijoje, Kinijoje, Mianmare, Uzbekistane, buvusioje Jugoslavijoje, Zimbabvėje; ir tai yra tik keletas svarbesnių minėtų pavyzdžių.

Komisijai malonu, kad vyksta diskusijos dėl šios svarbios bendros užsienio ir saugumo politikos priemonės įgyvendinimo ir vertinimo. Kaip sakė einantis Tarybos Pirmininko pareigas, – mes puikiai žinome, kad politika turi daugybę tikslų, – bet koks sprendimas taikyti sankcijas pagal BUSP principus turi būti priimtas tik prieš tai įvertinus ir pasvėrus daugybę nešališkų interesų. Būtent todėl sankcijų politikos nuoseklumo įvertinimas turi būti atliktas ne vien pažvelgus į trečiųjų šalių žmogaus teisių charakteristikas, bet ir atsižvelgus į kitus BUSP tikslus ir kriterijus.

Metodiškas, vienašalis ir automatinis sankcijų taikymas šaliai, kurios politikai negerbia žmogaus teisių, atrodo nepageidaujamas. Kadangi taikomos sankcijos yra tiek ekonominės, tiek politinės, Europos Sąjunga turi atsižvelgti į ryšiams su tikslinėmis šalimis daromą poveikį. Vis dėlto reikia ne tik atsižvelgti į mūsų diplomatiniams ryšiams daromą poveikį, bet taip pat įvertinti mūsų tarptautinės veiklos ekonomikos veikėjams daromus padarinius. Apskritai kalbant, sankcijos turi būti skirtos ir taikomos tik tikslinių šalių lyderiams, apsaugant tos šalies gyventojus, kurie ir taip pakankamai prisikentę dėl žmogaus teisių pažeidimų. Be to, kai sprendžiame, kokias sankcijas taikysime, turime sutarti ir kokie vertinimo kriterijai bus naudojami toms sankcijoms panaikinti – vadinamoji „išėjimo strategija“. Taip išsaugosime tam tikrą lankstumą tokiems atvejams, kai konkrečios trečiosios šalys įvykdys ir atitiks daugumą, tačiau ne visus vertinimo kriterijus.

Taip pat noriu atkreipti dėmesį į tai, kad sankcijų tikslas nėra pakeisti teismo proceso prieš tuos, kurie yra atsakingi už žmogaus teisių pažeidimus. Šie nusikaltimai priklauso teismų, įskaitant ir Tarptautinį baudžiamąjį teismą, kompetencijai. Tačiau sankcijos neabejotinai siekia politikos pokyčių trečiosiose šalyse, pavyzdžiui, jos siekia skatinti žmogaus teisių pagarbą teisinėje tam tikros valstybės sistemoje. Todėl taikomos sankcijos siekia pokyčių, o panaikintos gali būti tada, kai pasikeičia tos šalies politika. Pavyzdžiui, Europos Sąjunga, paremdama Tarptautinį baudžiamąjį teismą, taikė sankcijas buvusiai Jugoslavijai

Mes manome, kad be galo svarbu skatinti pagarbą žmogaus teisėms trečiosiose šalyse, ir nuolat atidžiai sekame, kokios priemonės joms yra taikomos. Kiekvienu atveju būtina iš visų įmanomų priemonių išrinkti tas, kurios savaime būtų veiksmingiausios. Išsami sankcijų taikymo analizė, skatinanti politiką, kuri gerbia žmogaus teises, mums atrodo vertinga politika, todėl norėčiau padėkoti jums, gerb. H. Flautre, už tai, kad ėmėtės tokios iniciatyvos.

Renate Weber, *Vystymosi komiteto nuomonės pranešėja*. – Gerb. pirmininke, kaip Vystymosi komiteto nuomonės pranešėja, norėčiau pareikšti, kad Europos Sąjunga turėtų išmintingai ir apdairiai naudotis šia nepaprasta užsienio politikos priemone. Nesvarbu, kokiomis aplinkybėmis ar kokia sankcijų rūšis yra taikoma, visuomet iškyla neigiamų padarinių galimybė, galinti sukelti padėtį, dėl kurios vėliau gali tekti apgailestauti.

Esu tvirtai įsitikinusi, kad sankcijas taikyti reikėtų tada, kai jokie diplomatiniai įtikinėjimai nėra veiksmingi, o tam, kad jos būtų efektyvios, ES turi nustatyti visapusišią padėties vertinimą, nuoseklią strategiją ir tikslų pasiektų rezultatų įvertinimą. Siekdama būti patikimesnė ir išvengti kaltinimų dėl dvigubų standartų taikymo, ES privalo sugebėti pateisinti taikomų sankcijų priėmimą ar nepriėmimą remdamasi pagarba žmogaus teisėms ir argumentuotu efektyvumu. Mano nuomone, be galo svarbu, kad taikydama sankcijas Europos Sąjunga atskleistų savo stipriąsias puses, o ne silpnąsias.

Jas Gawronski, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (IT) Gerb. pirmininke, ponai ir ponios, savo frakcijos vardu pasisakau dėl H. Flautre pranešimo ir noriu patvirtinti tai, kas jau buvo pasakyta komiteto: apskritai mes pritariame pranešime išdėstytoms mintims, ypač po keleto nedidelių jo pakeitimų. Drįstu pareikšti, kad H. Flautre priėmė mūsų pasiūlytus pakeitimus. Norėtume padėkoti H. Flautre, kad ji yra tokių plačių pažiūrų.

Pranešime išdėstyti nauji įdomūs elementai, jame kitaip pažvelgiama į klausimo dalyką (t. y. pristatoma aplinka kaip pakankama priežastis, kuria vadovaujantis galima skirti ribojančias priemones). Mano frakcija norėjo pabrėžti aiškių taikomų sankcijų sąlygų nustatymo, įgyvendinamų tikslų ir adekvačių kriterijų svarbą.

Taip pat noriu pabrėžti, kad norėdami padaryti sankcijas veiksmingesnes, turime siekti, kad jos būtų kiek įmanoma tikslingesnės – kaip prieš minutę sakė Komisijos narė B. Ferrero-Waldner. Pavyzdžiui, tokių sankcijų veikimas neapimtų civilių gyventojų, į jas nebūtų įtrauktos visiems vienodą poveikį darančios ir todėl gyventojus atskiriančios priemonės. Vienoje pranešimo pastraipoje pabrėžiama, kad JT taikomos sankcijos yra labiau pageidaujamos už Europos Sąjungos taikomas sankcijas.

Šiuo atveju tikriausiai reikėtų paaiškinti, kad tokios pirmenybės suteikimas nedraudžia Europos Sąjungai tam tikrais atvejais, kai vienokias ar kitokias priemones būtų lengviau taikyti laiko, specifiskumo ir geografinio artimumo atžvilgiais ir vadovaujantis subsidarumo principu, taikyti savo sankcijas.

Kelioms partijoms suradus kompromisą dėl pakeitimo dabar nustatyta, kad norint, jog visa sistema tinkamai veiktų, slaptosios tarnybos ir liūdnai pagarsėjusių juodųjų sąrašų prižiūrėtojai, apie kuriuos mes čia, Parlamente, visai neseniai diskutavome, kovodami su terorizmu savo pareigas turėtų atlikti diskretiškai. Be to, slaptosiomis tarnybos šios institucijos yra vadinamos būtent todėl, kad privalo veikti slapta – aišku, jos neturi būti nebaudžiamos ir neturi pažeidinėti tarptautinės teisės aktų.

Europos Sąjunga, be jokios abejonės, turi atlikti politinių taikomų sankcijų įvertinimą. Veiksmai, kurių mes imamės, privalo turėti reikšmingą poveikį, nes be jo sankcijų taikymo procedūros turėtų būti tikslinamos. Tačiau pranešimas siūlo įkurti nepriklausomų ekspertų, kaip juos savo kalboje apibūdino H. Flautre, tinklą, kuris vertintų šias sankcijas.

Kai kalbame apie sistemą, kuri nėra reguliuojama vyriausybių, mūsų frakcija norėtų, kad tinkamus sprendimus priimtų pati Taryba, nes ji yra kompetentingesnė ir turi daugiau įgaliojimų, nei kviestiniai ekspertai. Taip nusiteikę mes siūlome balsuoti prieš naująjį pakeitimą, kuris Žaliųjų frakcijos / Europos laisvojo aljanso, Socialistų frakcijos Europos Parlamente ir Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcijos Rūmuose bus pateiktas rytoj. Mes palankiai vertiname atliktą darbą. Gerb. pirmininke, mano frakcija balsuos už H. Flautre pranešimą. Nuoširdžiai sveikiname pranešėją.

Maria-Eleni Koppa, PSE frakcijos vardu. – (EL) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti H. Flautre ir pasveikinti ją su puikiai atliktu darbu. Tačiau taip pat noriu išreikšti savo bei savo frakcijos nusivylimą, kad balsuojant dėl pakeitimų atitinkamas komitetas reikšmingai pakeitė pranešimo tekstą.

Sankcijos yra papildomos priemonės, kuriomis mes naudojames saugodami žmogaus teises visame pasaulyje. Esminis dalykas yra tas, kad šios sankcijos neturėtų sukelti žmogaus teisių pažeidimų: stengdamiesi atitaisyti neteisybę, neturėtume atsakyti dar didesniu neteisingumu.

Taip pat turėtume atkreipti didesnę dėmesį į tikslingesnes ekonomines priemones, kuriomis atsižvelgiama į tarptautinės humanitarinės teisės nuostatas. Todėl labai svarbiais laika pranešime įvardytą nuostatą sukurti mechanizmą, leidžiantį taikant sankcijas peržiūrėti teismo sprendimus ir pranešėjos pasiūlymą įkurti ekspertų tinklą, kuris Tarybai teiktų pasiūlymus dėl tinkamiausių ribojančių priemonių.

Ankstesnės praktikos, pvz., vaistų ar kitų būtiniausių prekių embargai, paveikė visus be išimties gyventojus, ypač vaikus. Jas tikrai galime pripažinti nepriimtinais.

Panašiai turime priversti vykdyti kompetentingų teismo instancijų priimtus sprendimus. Taryba ir Komisija galų gale turi iš naujo išnagrinėti subjektų įtraukimo į juodąjį ES teroristų sąrašą procedūrą ir užtikrinti, kad būtų gerbiama šių sąrašus įtrauktų asmenų ar organizacijų pagrindinės teisės, o pasitikėjimas ES, kaip žmogaus teisių gynėja lydere pasaulyje, būtų apsaugotas.

Yra be galo svarbu užtikrinti taikomų sankcijų veiksmingumą ir kad šiuo klausimu mūsų nuomonės Sąjungos viduje sutaptų. Taip pat svarbu užtikrinti mūsų bendradarbiavimą su kitomis tarptautinėmis organizacijomis, – kaip Afrikos Sąjunga ir Pietryčių Azijos valstybių asociacija (ASEAN), – kurios dažnai yra artimai susijusios su problemineis sritimis.

Tačiau greta tinkamų sankcijų priėmimo ir taikymo turi būti nustatytos ir specifinės sąlygos, kaip tas sankcijas panaikinti. Tam, kad geriau suprastume sankcijų tikslą, o jį pasiekę sankciją galėtume panaikinti, mes turime įvesti nuolatinę kontrolę ir nustatyti konkrečias sąlygas. Toks metodas padidina taikomų sankcijų veiksmingumą ir suteikia daugiau pasitikėjimo mūsų politika.

Galiausiai turėčiau atkreipti dėmesį į tai, jog iš pradžių maniau, kad neturėčiau minėti jokios konkrečios šalies. Tačiau kadangi pranešėja savo pranešime nusprendė įvardyti kelias valstybes, manau, kad neturėtume pamiršti Palestinos. Toje šalyje atsiskleidžia aiškus Europos politikos nesuderinamumas. Ji palaiko demokratijos

skleidimą visame pasaulyje, tačiau nusprendė taikyti ES sankcijas Palestinos vyriausybei, kuri buvo išrinka akivaizdžiai laisvuose ir demokratinuose rinkimuose.

Sankcijos nėra priemonės, skirtos pasauliui pakeisti, tačiau jos gali priversti įtikinti šalis, pažeidinėjančias tarptautinės teisės aktus ir žmogaus teises, pakeisti savo politiką. Jei sankcijos būtų tikslingos, pateisinamos, nuolat tikslinamos bei įvertinamos, jau būtų pakankama.

Marco Cappato, *ALDE frakcijos vardu*. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau padėkoti pranešėjai už jos atliktą darbą. Manau, kad pasiūlymas sankcijų politikai nustatyti suvienodintus kriterijus, pasirodė pačiu laiku. Visų pirma norėčiau pabrėžti pranešimo 6 dalyje išreikštą specifinę nuostatą dėl sąmoningai aplinkai daromos žalos ir nusikaltimų, ir į pasiūlymą tokį sąmoningą kenkimą aplinkai laikyti tinkama priežastimi taikyti sankciją.

Dėl visų kitų sankcijų, tai sankcijų politikos trūkumas dažnai yra jų nesuderinamumas, neretai susijęs su ES bendros užsienio ir saugumo politikos trūkumais: kuo griežtesnė ir nuoseklesnė yra ši politika ir kuo ilgiau ji egzistuoja, tuo taikomos sankcijos yra griežtesnės ir nuoseklesnės. Mūsų problema Europos Sąjungoje yra ta, kad mes dažnai esame pernelyg bailūs. Kartais taip sunku rasti bendrą kelioms valstybėms narėms susitarimą ir panaikinti sankcijas, kad mes pasijaučiame visiškai bejėgiai ko nors imtis. Leiskite pasinaudoti šia galimybe ir pirmininkaujančios Prancūzijos akivaizdoje visiems priminti, kad tokio režimo, kuris valdo Mianmarą, atveju yra visiškai aišku, kad energetikos priemonių pašalinimas iš sankcijų sąrašo tikrai nepadidintų tokių sankcijų efektyvumo.

Taip pat svarstomas žmogaus teisių ir demokratijos klausimas, kuris turėtų būti tarptautinės, taigi, ir sankcijų taikymo politikos, prioritetu. Tai nėra tik pavienis atvejis – pažvelkime į H. Flautre pranešimo 18 ir 19 dalyse iškeltus klausimus, būtent į bendradarbiavimo susitarimus, į kuriuos yra įtrauktos žmogaus teises gerbiančios sąlygos ir normos. Šios sąlygos yra privalomos Europos Sąjungai, tačiau jos vis dar yra nuolat ignoruojamos.

Todėl, prieš imdamiesi sankcijų, pirmiausia turėtume nustatyti priemones, kurios užtikrintų šių sąlygų laikymąsi. Mes vėl vedame derybas su Vietnamu ir kitomis Azijos šalimis. Privalome nustatyti priemones –netgi laipsniškas – gerb. pirmininke, aš jau beveik baigiau – tačiau tai padaryti galėsime tik tada, jei gerbsime sąlygų ir rašytinių susitarimų, kuriuos sudarė ES, atitiktį įstatymams.

Konrad Szymański, *UEN frakcijos vardu*. – (PL) Gerb. pirmininke, neatsitiktinai „sankcijų“ sąvoka tarptautinėje teisėje yra neapibrėžta. Jos yra spaudimo, kurį sudėtinga tiksliai apčiuopti, priemonė. Todėl ambicingus pranešėjos pasiūlymus suderinti sankcijų taikymo principus yra sunku įgyvendinti. Jie netgi gali būti nevaisingi.

Sankcijos yra nepakeičiama ES užsienio politikos priemonė. Atsižvelgiant į didžiulę ES kompetenciją prekybos ir sienų apsaugos srityje, jos yra labai svarbios siekiant tiek saugumo, tiek žmogaus teisių apsaugos tikslų. Todėl sankcijos yra mūsų užsienio politikos įrankių paletės dalis, ir todėl mes nevengiame jų taikyti gana laisvai, o kartais ir visiškai netinkamai. Užuoat tvarkęsi su sankcijomis vadovaudamiesi kažkokiu nelanksčiu normų sąvadu, mes, siekdami poveikio pasaulio politikos efektyvumui, jų taikymą turėtume palikti nuovokaus politinio įvertinimo kompetencijai. Su šia bendra išlyga mūsų politinė frakcija palaiko šį pranešimą.

Raül Romeva i Rueda, *Vers/ALE frakcijos vardu*. – (ES) Gerb. pirmininke, dvigubi standartai ir apibrėžtų įvertinimo bei kontrolės standartų trūkumas, paprastai apibūdinę Europos Sąjungos užsienio politiką sankcijų srityje, dabar tapo viena didžiausių grėsmių pasitikėjimui Europa.

Yra daugybė atvejų, kai šios sankcijos (ar ribojančios priemonės, kaip jos dar yra vadinamos) yra pagrįstos simpatijomis ir antipatijomis, o ne aiškia, nuoseklia ir įtikinama strategija, kurios tikslu turėtų būti ne tik Europos Sąjungos saugumo užtikrinimas, kaip numato pagrindiniai BUSP tikslai, bet ir žmogaus teisių, pagrindinių laisvių, teisinės valstybės ir gero pasaulio valdymo pagerinimas, kaip yra nustatyta Europos Sąjungos sutarties 11 straipsnyje.

Todėl reikia nedelsiant imtis taikomų sankcijų sistemų sukeliama poveikio įvertinimo ir tyrinėjimo, kurių pagrindu bus galima nustatyti ir įstatymais pagrįstą, ir taikomų sankcijų srityje veiksmingą strategiją.

Toks, trumpai tariant, yra H. Flautre pranešimo tikslas. Kadangi kilo iš Žmogaus teisių pakomitečio, pranešimo pagrindas yra pakankamai geras ir jis apima keletą elementų, kuriuos aš laikau esminiais. Pavyzdžiui, reikalaujama, kad Taryba, priimdama minėtus Pagrindinius ribojančių priemonių taikymo principus, išipareigotų juos įgyvendinti kaip dalį visapusio metodo, įtraukdama tokias priemones, kaip žmogaus teisių ir demokratijos sąlygos, bendrųjų lengvatų ir plėtros pagalbos sistema.

Pranešime kartojamas raginimas Europos Sąjungos Tarybai nedelsiant priimti bendrąją poziciją dėl ginklų eksporto kontrolės, kuri teisiškai įpareigotų laikytis elgesio kodekso. Tam mes šiuose Rūmuose jau esame ne kartą pritarę.

Tačiau keletas aspektų, kuriuos aš laikiau svarbiausiais, į šį pranešimą įtraukti nebuvo, tad tikiuosi, kad jie bus įtraukti į diskusijas ir dėl jų bus galima balsuoti rytoj vyksiančiame plenariniame posėdyje.

Pirma, dėl juodųjų sąrašų kalbant apie kovą su terorizmu: jie turėtų būti iš naujo išnagrinėti užtikrinant, kad visų įtrauktų į sąrašus asmenų žmogaus teisės ir pagrindinės teisinės garantijos būtų gerbiamos.

Antra, kaip jau irgi buvo minėta, aš pasisakau už pasiūlymą Komisijai įkurti nepriklausomų ekspertų, kurie siūlytų Tarybai tinkamiausias ribojančias pagrįstas konkrečias padėtimi priemones, remdamiesi nustatytais kriterijais bei tikslais rengtų nuolatines padėties raidos ataskaitas ir prireikus siūlytų, kaip patobulinti sankcijų taikymą, tinklą.

Vittorio Agnoletto, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, norėčiau pasveikinti H. Flautre su puikiai atliktu darbu. Deja, jis buvo iš dalies neteisingai suprastas balsuojant Užsienio reikalų komitete, todėl Socialistų frakcija Europos Parlamente ir Žaliųjų frakcija / Europos laisvasis aljansas balsuodami susilaikė, ir tik Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcija bei Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcija pritarė iš esmės pakeistam pranešimo tekstui tik todėl, kad jų pasiūlytų pakeitimų priėmimas pakeitė politinę pusiausvyrą. Taip pat primenu, kad mano frakcija, Europos vieningųjų kairiųjų junginė frakcija / Šiaurės šalių žalieji kairieji, komitete balsavo prieš šį pranešimą.

Mūsų frakcija pripažįsta, kad 13 pasiūlytų pakeitimų (jeigu jie būtų priimti) negalėtų pakeisti politinio pranešimo pobūdžio. Todėl, nors ir balsuosime už daugelį savo pasiūlytų pakeitimų, galutinis mūsų balsavimas išlieka kritiškas.

Mūsų manymu, problema yra ta, kad tarptautiniai ryšiai turi būti paremti dialogu ir abipuse pagarba, netgi jei nuomonės tam tikrais klausimais skiriasi. Sankcijos turėtų tapti paskutine valstybių narių ir tarptautinių organizacijų taikoma priemone, o H. Flautre pranešime siūloma jas laikyti pagrindiniu ES užsienio politikos įrankiu.

Taip pat manome, kad pirmenybė turi būti teikiama vadinamosioms teigiamoms skatinimo priemonėms. Jei šalis, pasirašydama specialius ekonominius, prekybos ir finansinius susitarimus, įsipareigoja skatinti ir gerbti žmogaus teises, ją reikia paskatinti. Tačiau vietoj to pranešime pabrėžiamos neigiamos priemonės, kurios visuomet kažkodėl yra nukreiptos prieš tokius įprastus įtariamuosius kaip Kuba. Šie pavyzdžiai rodo, kad sankcijų politika dar turi trūkumų.

Trumpai tariant, mums reikia geresnio bendradarbiavimo ir mažiau vienašališkų bausmių taikymo. Nepakenčiamas mūsų elgesys su imigrantais Romoje parodė, kad netgi Europos Sąjunga teisių srityje negali vadovautis monopolio taisyklėmis. Galbūt sankcijas turėtume taikyti sau!

Bastiaan Belder, *IND/DEM frakcijos vardu* – (NL) Gerb. pirmininke, pranešėjai yra svarbu tai, kad sankcijas pirmiausia turėtų įvertinti pirma instancija, o po to jos turi būti iš naujo įvertintos antros instancijos (žr. pranešimo 11 dalį). Europos veiksmai taikant sankcijas gali būti naudingi, jei jie lemia tikrą konkrečios valstybės žmogaus teisių padėties pagerėjimą. Todėl nuodugnus įvertinimas yra iš tikro svarbus siekiant įvertinti sankcijų politikos veiksmingumą.

Taryba ir Komisija turi pradėti rimtas diskusijas apie sankcijų politikos naudojimą. Galų gale, kaip teisingai minėjo H. Flautre, sunku skirti veiksmingas sankcijas, kai nėra aiškos sistemos. Klausiu savęs, ar įmanoma skirti vieningas sankcijas atsižvelgiant į skirtingas Sąjungos valstybes nares. Iš karto į galvą ateina Kubos ir Zimbabvės atvejai. Turėdamas omenyje taip pat H. Flautre palaikytą galimybę iš naujo įvertinti sankcijų politiką atveju, ar sankcijų politika yra išties yra tinkama priemonė.

Trumpai tariant, norėdami pagerinti saugumo ir žmogaus teisių padėtį Sąjungos partnerių šalyse, turime apmąstyti pačias tinkamiausias tam priemones. Pavyzdžiui, ar galėtų rimti laisvės ir religijos suvaržymai Kinijoje ir Indijoje paskatinti Europos Sąjungą imtis tikrų oficialių veiksmų? Šiuo metu galimų Europos veiksmų tokiomis atvejais persvarstymas yra tinkamesnis už skubotą naują sankcijų politikos įvertinimą.

Išskyrus šias pastabas ir jei daugiau pakeitimų nebus priimta, aš pritarsiu H. Flautre pranešimui.

Frank Vanhecke (NI). – (NL) Gerb. pirmininke, leiskite pradėti nuo kelių kritikos žodžių. Mano nuomone, pranešime žmogaus teisių tema pakartotinai užsiminti apie poreikį taikyti Lisabonos sutarties nuostatas yra

gana ciniška. Kaip mums žinoma, ši sutartis buvo atmesta Airijoje vykusio demokratinio referendumo metu, o priežastis to, kad ji buvo atmesta tik Airijoje, yra ta, jog jokia kita šalis nesuteikė savo piliečiams žmogaus teisės demokratiškai išreikšti savo nuomonę dėl šios sutarties. Be to, Lisabonos sutartis buvo tik tiksli Europos konstitucijos kopija, kuri buvo negailestingai sutriuškinta Prancūzijoje ir Olandijoje vykusių referendumų metu. Todėl geriau pradėkime gerbti savo rinkėjų žmogaus teises ir nustokime nuolat minėti sutartį, kuri balsavimu buvo atmesta ir yra teisiškai negaliojanti.

Antrasis mano priekaištas grindžiamas tuo, kad šis pranešimas pilnas gerų ketinimų, tačiau tikrovė yra visiškai kitokia. Neseniai stebėjome Olimpinių žaidynių uždarymo Kinijoje ceremoniją, kai visi mūsų Europos demokratai atsistodami greta prisijungė prie komunistinio režimo pakartoto 1936 m. nacių pasirodymo. Tokiomis aplinkybėmis būtų tikslinga porą mėnesių iš gėdos patylėti – nors sutinku, kad dabartinis pranešimo tekstas gali būti apibūdinamas kaip visiškai proporcingas šių Rūmų standartams. Be to, jame išsakoma teisinga kritika dėl daugybės atvejų, tokių, kaip padėtis Kuboje ir Zimbabvėje. Deja, jis stokoja rimto išpėjimo apie pasaulio masto islamizaciją, kuri kelia grėsmę visoms mūsų visuomenės pagrindą formuojančioms laisvėms.

Galiausiai pateiksiu dar vieną prieštaravimą dėl artimo mano širdžiai dalyko. Mūsų Europos valstybėse, o ypač mano šalyje Belgijoje, kuo toliau, tuo daugiau pastebime daugybės išraiškos laisvę varžančių įstatymų uždraudimo ir netgi įkalinimo bausmės už įžeidimą sukeliančios nuomonės išsakymą, ypač imigracijos ir islamizacijos srityse, atvejų. Man tokia raida kelia didžiulį nerimą. Manau, kad šiuo atžvilgiu mes – įskaitant ir šiuos Rūmus, kai juose diskutuojame apie žmogaus teises – turime iš visų jėgų stengtis apginti mūsų ES valstybių narių išraiškos laisvę.

Tokios buvo trys mano kritiškos pastabos pranešimo turiniui; visa kita tikrai yra ne pats blogiausias čia matytas variantas, kurį, jei rytoj nebus priimta jokių nepriimtinių pakeitimų, mes vertinsime palankiai.

Laima Liucija Andrikiienė (PPE-DE). – (LT) Akivaizdu, kad politinis sankcijų veiksmingumas vertinamas prieštaringai. Yra pavyzdžių, kuomet dėl sankcijų valdančiajam režimui nukenčia nekalti žmonės, netiesiogiai skatinama šešėlinė ekonomika ir juodoji rinka. Pasitaiko atvejų, kai dėl įtraukimo į juoduosius sąrašus kyla žmogaus teisių pažeidimo pavojus. Sankcijų patikimumą silpnina ir tai, kad jos neretai taikomos laikantis dvigubų standartų priklausomai nuo ES partnerio strateginės svarbos. Šviežiausias pavyzdys – net ir po to, kai Rusija pažeidė tarptautinės teisės normas ir, neva gindama savo piliečius, įsiveržė į suverenios valstybės Gruzijos teritoriją, – ES nesiėmė jokių sankcijų. Ką gi, sankcijos tebėra ES ginklų arsenale. Mano manymu, sankcijos yra ir turi likti neatskiriama bendros užsienio ir saugumo politikos dalis, tiksliau – žmogaus teisių rėmimo politikos ir paramos demokratijai priemonė.

Suprantama, ES stengiasi suderinti „meduolio ir botago“ metodą bei išvengti sankcijų taikymo. Tačiau reikalui esant jos yra taikytinos ir svarbu, kad jos taptų platesnės ir nuoseklesnės žmogaus teisių strategijos dalimi.

Pranešėja H. Flautre minėjo ginklų embargą Kinijai – priemonę, kurios buvo imtasi po Tiananmenio žudynių. Yra siūlymų ir panaikinti embargą, tačiau, ponios ir ponai, mes iki šiol nesame girdėję nei paaiškinimo, nei atsiprašymo dėl visą pasaulį sudrebinusių žudynių Tiananmenio aikštėje. Tad kodėl turėtume panaikinti šią sankciją? Norėčiau pabrėžti, kad Europos Sąjunga, taikydama sankcijas, turėtų artimiausiu bendradarbiauti, koordinuoti savo politiką ir veiksmus su kitomis šalimis, tarptautinėmis organizacijomis, siekiant didesnio jų veiksmingumo.

Libor Rouček (PSE). – (CS) Ponios ir ponai, sankcijos, puoselėdamos pagarbą žmogaus teisėms ir saugodamos demokratiją bei suverenitetą, sudaro neatskiriama Europos Sąjungos bendros užsienio ir saugumo politikos dalį. Nors jau beveik 20 metų Europos Sąjunga taiko daug ir įvairių sankcijų, iki šiol nebuvo atliktas joks ES sankcijų politikos poveikio vertinimas ar mokslinis tyrimas. Todėl aš palankiai vertinu Helenos Flautre pranešimą kaip svarbų įnašą į šią sritį. Taip pat teigiamai vertinu daugelį jo išvadų.

Aš irgi manau, kad vertinant sankcijas būtina stiprinti Europos Sąjungos kompetenciją ir analitinius gebėjimus. Lisabonos sutarties ratifikavimas ir Europos diplomatinės tarnybos įkūrimas suteiktų tam puikią progą. Sankcijos, jeigu jas taikytume, turėtų sudaryti dalį visuotinės užsienio politikos koncepcijos, kitais žodžiais tariant, negalima sankcijų taikyti izoliuotų, t. y. jų vienu neatsižvelgiant į kitas užsienio politikos priemones ir nesistengiant bendradarbiauti su kitais tarptautinės sistemos veikėjais. Sankcijas turi lydėti pozityvios priemonės ir paskatos, sustiprinančios paramą žmogaus teisėms ir palaikančios pilietinės visuomenės bei demokratijos principus. Galiausiai sankcijos neturėtų būti susietos su humanitarine pagalba; jos turėtų tiksliai veikti ne prieš blogojo režimo aukas, o prieš konkrečius žmones, pavyzdžiui, siekiant suvaržyti laisvą jų judėjimą ar konfiskuoti turtą.

Janusz Onyszkiewicz (ALDE). – (PL) Gerb. pirmininke, sankcijos yra svarbi užsienio politikos priemonė. Neabejotinai dėl jų žlugo apartheido santvarka Pietų Afrikos Respublikoje. Iš tikro, aš pats pajutau sankcijų taikymo naudą, nes 1983 m. vadovaujantis sankcija man buvo pritaikyta amnestija ir buvau, nors ir neilgam, paleistas iš kalėjimo.

Tačiau, kaip matome iš Kubos ir Zimbabvės pavyzdžių, sankcijos labai dažnai žlunga. Ekonominės sankcijos dažnai taikomos tik sunkumams, kurie pirmiausia yra nekompetentingos diktatoriškos vyriausybės rezultatas, pateisinti.

Vis dėlto yra viena sankcijų rūšis, kuri nesukelia progos tokiai propagandai. Kalbu apie draudimą įvažiuoti į Europos Sąjungą. Šis draudimas negali apimti tik aukščiausiųjų valdžios institucijų atstovų, kaip yra Baltarusijos atveju jis turi aprėpti visus asmenis nuo vidurinėsios represijų ir žmogaus teisių pažeidimo aparato grandies. Tada paprasti žmonės įsitikins, kad priemonės, kurių buvo imtasi, yra nutaikytos ne į juos, o į diktatoriškos valdžios aparatą.

Ģirts Valdis Kristovskis (UEN). – (LV) Norėčiau pagirti H. Flautre pastangas sustiprinti Europos Sąjungos gebėjimus ir sutvirtinti jos autoritetą. Nė kiek neabejoju, kad sankcijos turėtų būti taikomos lanksčiai, bet pranešėja tuo pat metu pabrėžia ir dvigubų standartų nepriimtinumą. Europos sankcijoms ir jų politikai grėsmę kelia nuoseklumo trūkumas. Įvedusi sankcijų režimą, o po to pati jį sulaužiusi, kaip buvo nutikę Zimbabvės prezidento Roberto Mugabės atveju, Europos Sąjunga tik susikompromituoja. Su skirtingomis Sąjungai nepriklausančiomis šalimis Europos Sąjunga dažnai elgiasi nevienodai. Tai nepraeina be pasekmių. Nuolanki ES pozicija Gruzijos atveju Rusijoje sukėlė tikrą entuziazmo bangą. Jų manymu, karinė agresija yra geriausia priemonė žmogaus teisėms ginti. Žinoma, skirtingos visame pasaulyje propaguojamos vertybės turi įtakos. Bendros užsienio ir saugumo politikos bejėgiškumas yra tikras įrodymas to, kad ES veiksmai yra veikiami verslo interesų. Tai turi būti mums argumentu, kai vertiname BUSP praktiškai. Deja, bejėgė politika tik skatina kai kuriuos didžiulius veikėjus jaustis nebaudžiamais ir gilina įsitikinimą, kad jiems galima pažeidinėti tarptautines teises. Šių dienų dvigubi standartai ateityje sukels dar daugiau problemų.

Erik Meijer (GUE/NGL). – (NL) Gerb. pirmininke, sankcijos buvo tinkama priemonė palaipsniui padaryti galą blogiausioms kolonijinio valdymo formoms ir apartheidui Pietų Afrikoje bei Pietų Rodezijoje. Praeityje tik pasikeitimų priešininkai stengėsi atmesti sankcijas ir kvietė atkreipti dėmesį į neigiamą šalutinį jų poveikį. Kita vertus, tų šalių neturtingųjų ir engiamųjų atstovai parodė, kad boikoto nepatogumus jie priėmė kaip kainą, kurią turėjo sumokėti už savo išsivadavimą.

Atstumiančio Saddamo Husseino režimo Irake boikotas mus pamokė, kad tokios priemonės kartais gali sukelti tam tikros šalies gyventojų izoliaciją ir baimę dėl visko, kas susiję su išoriniu pasauliu. Nenuostabu, kad jie tokiu atveju remia savo šalies vyriausybę. Boikotas nepadeda įpiršti išorinio pasaulio troškimų šalies vidaus viešajai nuomonei, tačiau jis yra tinkama nuslopintos viešosios nuomonės palaikymo ir kovos dėl šalies padėties pagerinimo priemonė ir ja ir toliau išlieka. Jei šias dvi strategijas griežtai atskirsime, sankcijos išliks naudinga didesnę lygybę ir demokratiją skatinančia priemone.

Kinga Gál (PPE-DE). – (HU) Gerb. pirmininke, dėkoju, kad leidote pasisakyti. Manau, kad žmogaus teisių srityje, ypač tokių įtemptų laikotarpiu, kai tęsiasi Gruzijos krizė, ir atsižvelgiant į prieš tai buvusius Tibeto ar net Zimbabvės atvejus, Sąjungos priemonių ir sankcijų, sudarančių dalį Sąjungos politikos, įvertinimas yra be galo svarbus. Todėl norėčiau pasveikinti H. Flautre su jos pranešimu. Sankcijų politika yra pagrįsta tiksliai apibrėžtais žmogaus teisių ir tarptautinės teisės principais, įtvirtintais daugybėje JT ir Sąjungos dokumentų.

Problemos kyla ne dėl pačių principų, o dėl tų principų taikymo, kur susiduriame su didžiuliu nuoseklumo, veiksmingumo ir pusiausvyros trūkumu. Siekiant išsaugoti pasitikėjimą Sąjunga, būtina sistemingai laikytis žmogaus teisių kriterijų. Suprantu, kad vis dar trūksta nuoseklumo, kadangi būtent jis tampa kasdienių politinių interesų auka. Vieningi veiksmai yra be galo svarbūs. Nėra prasmės taikyti bendruosius standartus, jei skirtingos valstybės narės visiškai skirtingai juos pritaiko. Pavyzdžiui, kai Tibeto atveju ES gynė žmogaus teisių apsaugą, viena jos valstybė narė Tibeto pabėgėlius išsiuntė iš šalies. Siekdami politinio veiksmingumo turime sukurti skaidrią, vieningą ir turinčią tiksliai nustatytus tikslus sankcijų politiką. Be to, siekdami imtis vieningų veiksmų, turime reaguoti greitai ar net nedelsdami. Matome, kad diplomatiniai kivičiai krečia pokštus ne tik mūsų sankcijų politikai, bet ir visai Sąjungai. Tačiau politika pasieks vienintelį savo tikslą tik tada, jei ją lydės pozityvios ir pilietinės visuomenės palaikančios priemonės. Dėkoju už dėmesį.

Corina Crețu (PSE). – (RO) Tikiuosi, kad šis pranešimas vaidins svarbų vaidmenį stiprinant Europos politiką dėl bendrijos taikomų sankcijų.

Manau, kad valstybės narės ateityje turėtų glaudžiau tarpusavyje bendradarbiauti tiek priimdamos sprendimus dėl sankcijų paskyrimo, tiek teisingai jas taikydamos. Jei norime, kad Europos Sąjunga būtų stipri ir gerbiama tarptautinės arenos ir joje atliekamų veiksmų, įskaitant ir taikomas sankcijas, partnerė ir galėtų daryti didžiausią įmanomą įtaką, turime pademonstruoti didžiulį solidarumą ir vengti naudoti skirtingus vertinimo vienetus.

Būtina užtikrinti, kad sankcijos kaip įmanoma mažiau paveiktų šalių, kurių politiniai regionai yra taikomų sankcijų subjektai, gyventojus. Neverskime tų žmonių kentėti dvigubai, jie jau ir taip yra nukentėję nuo despotiškų režimų ar korumpuotų vyriausybių. Džiaugiuosi, kad Komisijos narė taip pat pabrėžė šį aspektą.

Paskutinis, bet ne mažiausiai svarbus klausimas, kurį norėčiau iškelti, yra sankcijų taikymo galimybės klausimas. Šios savaitės pradžioje susidūrėme su ypatingu atveju: su Gruzijos krize ir 27 valstybių narių požiūriu į Rusiją. Pirmadienį vykusio aukščiausiojo lygio susitikimo rezultatai priklauso nuo karštų diskusijų, kilusių dėl griežto ir beveik įnirtingo išreikšto požiūrio tono ir santūrios pozicijos dėl sankcijų taikymo tarpusavio neatitikimo.

Mano manymu, tol, kol galime susidariusią padėtį taisyti, o pradėtas dialogas gali užkirsti kelią padėties prastėjimui, sankcijos turi likti paskutine priemone, kurios galėtume imtis.

Ignasi Guardans Cambó (ALDE). – (ES) Gerb. pirmininke, šiame pranešime išsakytos idėjos dėl sankcijų yra tikrai sveikintinos. Akivaizdu, kad svarstomas sankcijų klausimas verčia susimąstyti: pernelyg dažnai sankcijų taikymas įrodė esąs visiškai bergždžias reikalas, o daugybe atvejų – visiškai neteisingas; pernelyg dažnai sankcijos pakenkė silpniausiai visuomenės grandžiai.

Kodėl Mauritanijos žvejai turi mokėti didžiulę kainą už tai, kad jų šalyje staiga kilo valstybės perversmas? Kokia to prasmė? Todėl sankcijas reikia iš naujo išnagrinėti ir išanalizuoti ir jų sąvoką, ir taikymą.

Be to, pernelyg dažnai ir nenuosekliai taikomos sankcijos (kaip tai vyksta Europos Sąjungoje) praranda savo patikimumą, taigi, jį praranda ir pati Europos Sąjunga. Vienas dalykas yra paisyti mūsų pačių interesų, o visai kitas – būti tam tikru barometru sprendžiant reikia taikyti sankcijas, ar ne.

Būtina įvesti aiškią šių priemonių veiksmingumo kontrolę, būtina skatinti pažangius sankcijų taikymo metodus, kurie labiausiai paveiktų tuos asmenis, kurie yra tiesiogiai ir asmeniškai atsakingi už žmogaus teisių pažeidimus. Mes mokomės iš tokių pavyzdžių kaip Jungtinių Valstijų veiksmai Šiaurės Korėjoje ir bankų sąskaitų išaldymas Makao. Nagrinėjame šį pavyzdį, kuris viešumoje garsiai nenuskambejo, tačiau buvo daug veiksmingesnis už daugelį prieš konkrečias vyriausybes surengtų spaudos konferencijų.

Todėl palankiai vertinu šį pranešimą, tačiau noriu pridurti, kad Komisijos ir Tarybos dar laukia didžiulis darbas atidžiai patikrinti, kas, kodėl ir kaip šioje srityje buvo padaryta.

PIRMININKAVO: L. COCILOVO

Pirmininko pavaduotojas

Eoin Ryan (UEN). – Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti pranešėjai ir patikinti ją, kad palaikysime jos pranešimą.

Teisinga, kad prieš viso pasaulio režimus, pažeidžiančius savo žmonių žmogaus teises, Europos Sąjunga taiko griežtas politines ir ekonomines priemones. Tačiau jas skirdama Europos Sąjunga turi būti itin atsargi.

ES yra didžiausia užjūrio vystymosi pagalbos teikėja, tačiau kai kalba pasisuka apie sankcijas, ji turi elgtis labai išmintingai ir apdairiai. Taikytų sankcijų padariniai paprastai Zimbabvės, Sudano ir Mianmaro šalių (paminėjau tik tris valstybes) gyventojams buvo labai skaudūs. Todėl turime pasistengti užtikrinti, kad sankcijos ne paveiktų skurdžiausius ir labiausiai engiamus žmones, o pasiektų tas šalis valdančius asmenis ir padarytų jiems įtaką.

Keletas žmonių paminėjo Kubą. Niekai negaliu suprasti, kodėl mes Kubai taikome sankcijas. Kubai reikėtų leisti prekiauti normaliomis sąlygomis: po 10 metų ji būtų visiškai kitokia šalis, jei tik mes, užuot jai taikę juokingas sankcijas, leistume laisvai prekiauti.

Kaip jau minėjau, skirdami sankcijas turėtume būti itin atidūs. Skirdami ekonomines ir politines sankcijas turėtume būti tikri, kad jos pasieks būtent tuos, kurie yra atsakingi už sukeltus pažeidimus. Nusitaikykime į atsakingų asmenų užsienyje vykdomas finansines operacijas ar į jų kelionių planus. Sankcijos gali būti naudingos, tačiau jų veikimas yra ribotas, ypač kai jas taiko tik Europos Sąjungos šalys. JT sankcijos yra svaresnės, todėl gali būti daug veiksmingesnės.

Palakiau šį pranešimą, tačiau tikrai manau, kad sankcijos yra ribotos. Jos gali būti veiksmingos, tačiau taikyti jas reikėtų apdairiai ir išmintingai.

Athanasios Pafilis (GUE/NGL). – (EL) Gerb. pirmininke, žmogaus teisių dingstimi prisidengusiame pranešime diskusijų keliu siūloma naudoti nepriimtinus ir nežmoniškus ginklus – sankcijas ir embargus, kad prievartaujant ir darant spaudimą besipriešinančioms kapitalistiniam beširdiškumui šalims, žmonėms ir vyriausybėms, būtų primesta ES politika.

Pasiūlytos tikslinės sankcijos, taikomos kartu su nevyriausybinių organizacijų finansavimu, yra begėdis ir atviras kišimasis į šalių vidaus reikalus. Tai pažeidžia net pagrindinius principus to, kas dar liko iš tarptautinės teisės.

Pranešime praktiškai pritariama Jungtinių Valstijų Kubai pagal Helmsio ir Burtono įstatymą, kuris, be kita ko, įpareigoja netgi trečiųjų su Jungtinėmis Valstijomis prekiaujančių šalių bendroves laikytis įstatymo paskirtų sankcijų, taikytai embargo politikai.

Šį įstatymą ir embargą pakartotinai pasmerkė dauguma JT Generalinės Asamblėjos narių. Įstatymas prilygsta šalies teisės perkėlimui, o tai yra tikras piktnaudžiavimas tarptautiniais principais ir Jungtinių Tautų Chartija bei jų atmetimas.

Kreipimasis į JT ir užuomina į žmogaus teises tėra figos lapelis, pridengiantis agresyvią imperialistinę ES politiką. Tai juk neįtikėtinais veidmainiškais. Klausiate jūsų: kodėl nesiimate jokių priemonių prieš Rusiją? Žinoma, neturėtume tam pritarti. Kodėl nesiimate jokių priemonių prieš Kiniją? Mes, žinoma, neturėtume pritarti tokiam jūsų priemonių pasirinkimui. Tenyksičiai jūsų ekonominiai interesai yra tikrasis paaiškinimas. Tie, kurie į V. Agnoletto pranešimą įtraukė žmogaus teisių sąlygą, turi už daug ką atsakyti, kadangi jie suteikė ES pretekstą ir pasiteisinimą dėl nusikalstamos politikos prieš žmones.

Tie, kurie yra kompetentingi ir jaučiasi pakankamai atsakingi už savo problemų sprendimą, mūsų nuomone, yra tikri žmonės. Jiems nereikia apsišaukusių gynėjų. Mažiausiai jiems reikia Europos Sąjungos.

Bogusław Sonik (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, sankcijų taikymas galėtų tapti tikra ir veiksminga ES užsienio politikos žmogaus teisių srities dalimi. Į H. Flautre pranešimą įtrauktos išvados yra išties geranoriškos. Iki šiol propaguotą dvigubų standartų politiką būtinai reikia pakeisti. Prasminga išplėsti su žmogaus teisėmis ir demokratija susijusios sąlygos taikymą, kad ji apimtų visus komercinius ES su trečiosiomis šalimis sudaromus susitarimus. Be galo svarbu vienu metu taikyti ir ekonomines, ir politines sankcijas, pastarąsias tiksliai ir griežtai nutaikius į tuos sektorius, kurie sudaro strateginį vyriausybės pajamų šaltinį. Taikydami sankcijas taip pat turėtume palaikyti tos šalies pilietinę visuomenę ir nevyriausybines organizacijas.

Susidarė toks įspūdis, kad sprendimui rasti nepakanka priimti kelias rezolucijas. Geriausiai tai įrodo kai kurių valstybių narių, kurios vedamos savo interesų pažeidė ES solidarumą, pavyzdžiai. Be gerų ES valstybių narių politinių ketinimų rezolucijos veiksmingos bus tik popieriuje. ES valdžios institucijų pozicija dėl Rusijos veiksmų Gruzijoje bus puiki priemonė pažiūrėti, ar ES užsienio politika atlaikys šį išbandymą. Jau neužtenka paprasčiausiai paskelbti tam tikrus principus ir reikalavimus – pats laikas imti juos taikyti praktiškai. Būtent tai skelbiama pranešime, už kurį norėčiau nuoširdžiai padėkoti H. Flautre.

Katrin Saks (PSE). – (ET) Mano manymu, viena svarbiausių šio pranešimo temų yra vertinimo kriterijų nustatymas.

Skirdami sankcijas taip pat turime nustatyti vertinimo kriterijus, kurie apibūdintų, kaip, kada ir kokiomis sąlygomis sankcijos bus panaikinamos. Nesant tokių vertinimo kriterijų, sankcijos yra beprasmiškos.

Kaip pavyzdį paimkime Andižaną. Pirmą kartą į sankcijų režimą buvo įtrauktas politinis pozityvių priemonių mechanizmas. Tai reiškia, kad prieš numatytą sankcijų taikymo pradžią buvo paskirtas šešių mėnesių laikotarpis, o Uzbekistanas galėjo pasirinkti, ar jis laikysis mūsų kriterijų, o jei taip, tai kokiu metu.

Gerai, kad tuo atveju buvo taikomas pozityvus mechanizmas, tačiau jam reikėtų nustatyti ir vertinimo kriterijus: sankcijos nebus panaikintos tol, kol Andižano žudynių padėtis akivaizdžiai pagerės.

Ši pastaba yra susijusi su kita svarbia pranešime iškelta mintimi: būtent su nepriklausomos ekspertų, kurie įvertintų sankcijų rūšis ir patartų, kada jas reikėtų taikyti, grupės įkūrimu.

Reikia išnagrinėti simbolinę sankcijų prasmę – kai ką tokio, ką pati patyriau Uzbekistane. Ją sunku išmatuoti. Nepaisant to, kad praktiškas reikšmės poveikis nebuvo akivaizdus, tačiau simbolinė, pavyzdžiui, vizų sistemos

(pareigūnai, prieš kuriuos ši sankcija buvo daugiausia taikoma, išvyko) ir ginklų embargo (ginklų ten netiekė) prasmė buvo aiški. Tokia nuomonė ten išreiškė visi: nuo taksi automobilio vairuotojo iki ministro.

Toomas Savi (ALDE). – Gerb. pirmininke, Europos Sąjungos užsienio politika buvo teigiamai nulemta modelio – skatinamųjų priemonių metodo – iniciatorė, sėkmingai jį įgyvendinusi šalyse kandidatėse.

Deja, kadangi tarptautinėje arenoje pasirodė naujų politinių dempingą propaguojančių veikėjų, naudinga žmogaus teisių srities pažanga besivystančiose šalyse ne visuomet pasiteisino kaip veiksmingiausia priemonė, skirta joms paskatinti toliau žengti į priekį. Pavyzdžiui, Kinijos politikos Afrikoje gairėse nėra net užuominos į žmogaus teises ar demokratiją. Tačiau, užuot atsisakę pagrindinių ES vertybių, neturėtume bijoti prireikus taikyti ir „botago metodo“, kad parodytume, jog trečiosioms šalims nesistengiant atitikti keliamų pagrindinių reikalavimų gali kilti skaudžių padarinių, kurių joms būtų išmintinga išvengti.

Ryszard Czarnecki (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, dvigubų standartų taikymas žmogaus teisių pažeidimo srityje yra tikra ES nelaimė. Ilgus metus, taip pat ir nesenu Rusijos agresijos prieš Gruziją atveju, susiduriame su tokia padėtimi, kai didelėms ar turtingoms šalims, nepaisant jų diktatoriškos ar pusiau diktatoriškos politikos, taikomi specialūs lengvatiniai tarifai. Jie buvo taikomi ir valstybėms, kurios pažeidinėja žmogaus teises, tačiau yra mažiau svarbios Amerikos verslui ar Europos pozicijai.

Neturėtume atsisakyti sankcijų priemonių taikymo šalims, kurios pažeidinėja žmogaus ir piliečio teises bei niekina Europos šiai sričiai nustatytus standartus. Tačiau neturėtume nuvertinti šių priemonių – jas taikyti turėtume lanksčiai. Tokiomis sąlygomis neturėtume atsisakyti galimybės pagrasinti Rusijai taikyti sankcijas dėl karo Kaukaze.

Baigdamas noriu pasidžiaugti, kad sąmoningą kenkimą ir daromą žalą aplinkai ketiname pripažinti žmogaus teisių pažeidimu. Kolegos iš Suomijos, Švedijos ir Baltijos šalių šiuo atveju kalba apie potencialius drastiškus investavimo į Baltijos jūros dugnu tiesiamo „Nord Stream“ dujotiekio padarinius aplinkai.

Maria da Assunção Esteves (PPE-DE). – (PT) Gerb. pirmininke, Europai reikia didžiulių pokyčių, kad ji pradėtų rimtai vertinti teises. Intelektualias ir veiksmingas sankcijas reikia susieti su struktūriniu ir sistemingu reakcija į jas. Europai reikia daugiau vienybės. Priimdami sprendimus įsitikiname, kad mitas apie sienų egzistavimą vis dar yra gajus. Jaučiamos ir pokolonijinės nostalgijos bei dabartinių interesų nuotaikos. Vis dėlto žmogaus teisėms reikia Europos autoriteto ir intensyvesnio bei labiau išplėto to įsikišimo. Naujoji Europa nėra tokia Europa, kurioje kiekvienas atskirai sprendžia, ko nori ir kaip to pasiekti. Naujoji Europa yra vieningas organas, kurio žmogaus teisių srities veikla nėra vien geopolitikos priemonė.

Kelias, kuriuo turime eiti, yra paprastas: jis turi apimti stiprų Europos politinį centrą, Europos Parlamento gebėjimus priimti sprendimus, bendrą valstybių narių diplomatinės veiklos atsakomybę už žmogaus teisių gynimą ir Europos Komisijos vadovavimą šiai užduočiai, labiau politiškai ir mažiau biurokratiškai Europos Komisijos delegacijas trečiosiose šalyse, spaudimą Pasaulio prekybos organizacijai ištirti savo narių demokratinį orumą, identiškų Sąjungoje egzistuojančioms organizacinių struktūrų skatinimą, intensyviai diskutuoti su Afrikos Sąjunga, Pietų Amerikos tautų sąjunga ir kitomis regioninėmis sąjungoms, spaudimą Jungtinėms Tautoms dėl reformos Europos Sąjungai vaidinant pagrindinį vaidmenį organizavimo ir vidinės strategijos, nukreiptos prieš priklausomumą bei siekiančios bendros energetikos ir nuoseklos gynybos politikos, sukūrimą.

Ponios ir ponai, mums šioje žmogaus teisių srityje reikia politikos revoliucijos.

Vural Öger (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, dabartinės diskusijos dėl Rusijai taikytinų sankcijų dėl jos veiklos Kaukazo zonoje dar kartą įrodo, kaip neatsakingai kartais skiriamos sankcijos. Abejotina, ar jos yra teisėta visapusiškai tikslinga ir nediferencijuojanti priemonė; neaišku, kada ir kaip jų veiksmingumas yra iš tikro garantuotas.

Be galo svarbu teisingai įvertinti ES sankcijų veiksmingumą. Jos neturi būti klaidinančios, priešingai – sankcijos turi būti pritaikytos. Represiniai režimai dažnai yra priežastiniai. Nepaisant visų pastangų, įvertinimo kriterijų taikymas išlieka pagrindiniu klausimu. Kada sankcijos lemia tikrą elgesio pasikeitimą? Aš norėčiau, kad vietoj *ad hoc* taikytinų sankcijų ES nustatytų strategiją, vedančią nuoseklos ir darnios sankcijų politikos link. Tačiau dėl optimalių jų naudojimo sąlygų reikia susitarti. Iki šiol trūksta veiksmingos sankcijų strategijos.

Šis pranešimas yra žingsnis teisinga linkme. Europos Parlamentas dabar yra svarbiausias žmogaus teisių skatinimo įgaliotinis. ES sankcijos neturėtų tapti agresyviu politiniu instrumentu; jos turėtų veikti žmonių labui. Civilius gyventojus baudžiančios sankcijos sukelia priešingus rezultatus ir praranda savo tikrąją prasmę.

Ramona Nicole Mănescu (ALDE). – (RO) Sankcijos yra viena priemonių, kuriomis Sąjunga gali pasinaudoti įgyvendindama savo žmogaus teisių politiką.

Vis dėlto, kaip minėjo pranešėja, tyrimų apie Europos Sąjungos taikomų sankcijų poveikį trūkumas iš esmės apsunkina šios politikos poveikio ir veiksmingumo įvertinimą. Jis taip pat parodo, kad Bendrijos sankcijos stokoja skaidrumo, darnumo ir netgi teisėtumo.

Mums labai sunku skirti veiksmingas ir sistemines Bendrijos sankcijas, kol Europos Sąjunga apie bendrą saugumo politiką nepradėjo kalbėti vieningai. Blika tik apgailestauti, kad Sąjunga ir jos valstybės narės sankcijas taiko nesistemiškai, todėl, gerb. pirmininke, manau, kad nuoseklios sankcijų politikos strategijos sukūrimas yra reikalingas žmogaus teisių pagarbai užtikrinti. Reikia sukurti tokią strategiją, kuri atsižvelgtų į jau pasirašytus susitarimus ir sąlygas, vengtų dvigubų standartų taikymo ir taip prisidėtų prie pasitikėjimo Sąjunga didinimo.

Aš sveikinu H. Flautre su šiuo pranešimu.

Genowefa Grabowska (PSE). – (PL) Gerb. pirmininke, tarptautinėje teisėje galioja vienas principas, kuris skamba taip: *par in parem non habet imperium*. Tai reiškia, kad viena valstybė negali teisti kitos valstybės ar taikyti jai sankcijų. Tačiau taip buvo praeityje, tai – istorija. Sveiko proto ir racionalumo vedamos tarptautinės bendruomenės nuomonė visiškai pasikeitė. Primityvias sankcijas, kurias valstybės anksčiau taikė remdamosi atsakomųjų veiksmų, kilusių iš Biblijos Senojo Testamento pasiskolinto posakio „akis už akį, dantis už dantį“ principu, pakeitė aukštos kokybės bendrų ir gerai parengtų sankcijų mechanizmas, pagal kurį procedūromis pasirenkama, kas ir kokių būdu tą mechanizmą gali naudoti. Džiaugiuosi, kad Europos Sąjunga rengia dar tobulesnį sankcijų taikymo mechanizmą, kuris, atsižvelgdamas į konkrečią padėtį ir kaltės lygį, apima ir diferenciaciją.

Norėčiau pabrėžti du dalykus. Esu už išmintingas ir supratingas nuovokiai taikomas sankcijas, tačiau pasisakau prieš vadinamąsias prevencines sankcijas. Mano nuomone, prevencinės sankcijos yra piktnaudžiavimas. Antra, norėčiau jūsų visų paprašyti atkreipti didesnę dėmesį į visuomenę, į mūsų piliečius bei suteikti jiems daugiau informacijos apie tai, kad sankcijos yra ne primityvi bausmė, o natūrali ir sveika reakcija į rimtus teisės pažeidimus. Sankcijos tarnauja tam, kad gintų demokratiją.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau pasakyti pastabą dėl klausimo, į kurį dėmesį atkreipė keli nariai. Sankcijos neturėtų būti skirtos neteisingai. Visų pirma jos neturėtų pakenkti patiems vargingiausiems. Kurį laiką mes plėtojome keletą strategijų, tačiau tos pačios krypties reikia laikytis ir toliau. Ne kartą matėme, kaip korumpuotus, žmogaus teises niekinančius režimus lydi tam tikri požymiai, kai itin didelės viešosios lėšos paverčiamos privačiuoju kapitalu ir ilgą laiką laikomos kažkokiose mistinėse sąskaitose, kol tam tikras režimo narys pinigų išsigrynina ir ima jais naudotis.

Tai yra priežastis mums ieškoti ir atrasti tokį pasaulio bendradarbiavimą, kokį išvystėme Tarptautinio baudžiamojo teismo atveju. Europos Sąjunga čia gali vaidinti reikšmingą vaidmenį užtikrindama, kad šios politikos vaisiai bus būtent tokie, kokių ir trokštame.

Csaba Sándor Tabajdi (PSE). – (HU) Gerb. pirmininke, sveikinu H. Flautre su puikiu ir pusiausvyrą išlaikančiu jos pranešimu. Manau, kad yra trys atvejai, kuriais Europos Sąjunga taiko dvigubus standartus. Pirma, mes taikome skirtingus standartus įvertindami dvi mažas šalis, iš kurių viena nusistačiusi prieš mus, o kita deklaruoja esanti provakarietiška ir proeuropietiška. Matome, kad vienokie standartai taikomi mažoms šalims, o kitokie – galingoms valstybėms, pvz., Rusijai ir Kinijai. Šiuo atveju pasireiškia ekonominiai interesai. Galiausiai yra tretieji dvigubi standartai, dėl kurių egzistavimo kyla klausimas apie mūsų patikimumą ir ar Europos Sąjunga turi teisę kritikuoti trečiąsias šalis dėl žmogaus ir mažumų teisių, kadangi pačioje Sąjungoje yra šalių, kuriose gyvena keletas šimtų tūkstančių pilietybės neturinčių gyventojų, kaip yra dviejose Baltijos šalyse. Arba toks atvejis, kad vienos pirmaujančių Europos Sąjungoje valstybių konstitucija vis dar nepripažįsta regioninių kalbų. Dėkoju už dėmesį.

Zsolt László Becsey (PPE-DE). – (HU) Gerb. pirmininke, norėčiau prisijungti prie tų, kurie atkreipė dėmesį į dvigubus standartus ir į jų nesuderinamumą. Taip pat norėčiau atkreipti H. Flautre dėmesį į pranešimo 22 dalį dėl šalies ataskaitų pagrindimo ir dėl sankcijų ar sankcijų politikos atitikties įstatymams. 2004 m. rugsėjo mėn. šie Rūmai priėmė sprendimą pasiūsti į šiaurinėje Serbijos dalyje esančią Vojvodiną grupę asmenų su duomenų rinkimo misija ne tik dėl žmogaus teisių reikalų, bet ir dėl solidarumo, kadangi ten gyvena daugybė istorijos audrų nublokštų vengrų, taip pat rumunų ir vokiečių. Mes ten ištyrėme tikrai rimtą žmogaus teisių padėtį. Buvo priimtas sprendimas Žmogaus teisių pakomitečiui jį ištirti, tačiau nieko neįvyko net praėjus trejiems su puse metų. Todėl prašau pakomitečio vadovaujantis sprendimu ištirti šią rimtą padėtį,

nes tik tada Parlamentas galės atkreipti Tarybos ir Komisijos dėmesį į ten susiklosčiusią padėtį ir sankcijų politikoje imtis atitinkamo vaidmens.

Jean-Pierre Jouyet, *einantis Tarybos Pirmininko pareigas*. – (FR) Gerb. pirmininke, ponai ir ponios, norėčiau pradėti atsakydamas H. Flautre, R. Romevai I Ruedai ir visiems kitiems, kurie pasisakė apie įvertinimo poreikį ir apie poveikio vertinimą. Man tai irgi atrodo be galo svarbu, ir Europos Vadovų Taryba prisideda prie Parlamento noro sugebėti priimti šiuos sankcijų sprendimus ir juos atnaujinti geriausios turimos informacijos pagrindu. Taikomos priemonės yra reguliariai iš naujo įvertinamos remiantis jų poveikio įvertinimu, o Taryba kaip įmanoma dažniau savo sprendimus pagrindžia misijų vadovų, kurie dirba tose šalyse, taigi, gali geriausiai nustatyti priemonių veiksmingumą, ataskaitomis.

Taryba taip pat daug konsultavosi su vietinėmis ir tarptautinėmis nevyriausybinėmis organizacijomis, o Parlamentas šiandien įrodė, kad šiame vertinimo procese jis vaidina labai svarbų vaidmenį.

Tačiau tiesa yra ta, kad sankcijos yra tokia priemonė, kuri turi išlikti politinio pobūdžio. Mums tikrai reikia metodologijos teorija pagrįstos strategijos, tačiau negalime nei vieną ją apsiriboti, nei suteikti procesui automatinio veikimo pobūdį – tiesiog noriu tai pasakyti kaip įmanoma aiškiau ir atsakingiau – todėl mūsų vertinimas visuomet bus skirtingas. Atsakydamas M. E. Koppai, kurios pasisakymas buvo labai įmantrus, pasakysiu, kad sankcijos išlieka viena politine priemone. Jos nėra vienintelis žmogaus teises skatinantis instrumentas. Yra kitos dvi priemonės, kurios mažiau pasmerkia gėdai šalis, kurioms jos yra taikomos, tačiau taip pat skatina pagarbą žmogaus teisėms; jos yra Stabilizacijos ir asociacijos proceso su Balkanų šalimis ir Kaimynystės politikos plėtos nustatytos sąlygos ir visiems susitarimams, kuriuos Europos Sąjunga sudaro su trečiosiomis šalimis ar šalių grupėmis, privalomos žmogaus teisių sąlygos, kurių pažeidimas privestų iki tokių susitarimų galiojimo sustabdymo.

Norėčiau dar kartą patikinti M. E. Koppą, kad jokiems farmaciniais produktams nėra taikomas joks embargas. Jiems taikoma kontrolės sistema, pagal kurią stebima, kur šiais produktais naudojamos dvejopai, ir todėl jie įtraukiami į neplatavimo režimo sritį. Taryba pritaria daugumos minčiai, kad sankcijos turėtų išlikti tikslingos ir neturėtų paveikti civilių gyventojų.

M. Cappato ir J. Granowski taip pat iškėlė svarbius klausimus, o keletas kalbėjusiųjų paminėjo aplinkai daromos žalos temas. Šiuo metu aplinkai daroma žala nėra vienas iš bendros užsienio ir saugumo politikos tikslų, todėl yra teisinga, kad šiuo požiūriu į ją nėra kreipiamas dėmesys, o mes turėtume apsvarstyti, reikia ar ne kenkimą aplinkai įtraukti į žmogaus teisių sąrašą, kai jis ima kelti grėsmę tarptautiniam saugumui arba žmogaus teisėms. Tokias diskusijas mums reikia pradėti. Dar norėčiau pasakyti M. Cappato, kad minėtais atvejais susiklosčius įvairioms aplinkybėms Europos Sąjunga jau taikė energetines sankcijas.

Norėjau peržvelgti keletą atvejų, kuriuos kai kurie iš jūsų minėjo. Nesenus įvykius, žinoma. Kalbant apie Rusijos ir Gruzijos karą norėčiau labai aiškiai pasakyti, kad jei taikytinos sankcijos rezultatas yra nutraukti visus kontaktus su šalimi, kuriai skirta sankcija, – konkrečiai su Rusija, – tuomet ji negali pasiekti savo tikslo. Galiausiai turime pamąstyti, ar sankcijų skyrimas šiuo atveju suveiktų pačios Gruzijos naudai. Norėčiau jūsų visų paprašyti apie tai pagalvoti.

Dar norėčiau sugrįžti prie pastabų, išsakytų apie vertinimo kriterijų procesą. Apie jį kalbėjo K. Saks. Tai yra be galo svarbus klausimas, visų pirma dėl Uzbekistano. Tikra tiesa, ten vyko konferencija dėl Vidurio Azijos ir Europos Sąjungos dalyvavimo Vidurio Azijoje. Tuo metu, kai ten viešėjau, buvau susitikęs su M. Tadjibaeva, dabar jau paleista politinė kalinė; tikimės, kad jos sveikata pagerėjo ir kad jai buvo suteikta tinkama medicininė priežiūra. Tačiau tuo pat metu pastebėjau, kad gera vertinimo kriterijų politika reiškė tai, kad pažanga gali būti padaryta ir kad valdžios institucijos išsipareigojo stengtis atitikti daugiau Europos Sąjungos nustatytų kriterijų. Kaip jiems sekasi, pamatysime į tą šalį sugrįžę spalio mėn.

Dėl Kubos ir tiems, kurie ją paminėjo, norėčiau priminti, kad Kubai taikytos sankcijos buvo panaikintos 2008 m. birželio mėn. Tačiau tai netrukdo mums toliau griežtai kontroliuoti šios šalies žmogaus teisių padėties raidos.

Tokie buvo mano paaiškinimai, kuriuos norėjau jums išdėstyti šių nepaprastai išsamių ir vertingų diskusijų, parodžiusių Parlamento įsitraukimo į šią sritį būtinybę, pabaigoje.

Benita Ferrero-Waldner, *Komisijos narė*. – Gerb. pirmininke, mano nuomone, tai buvo ypač naudingos diskusijos, kadangi jos pabrėžė daug labai svarbių klausimų, į kuriuos turime atsižvelgti pasirinkdami tam tikras sankcijas. Jos juk yra tik viena mūsų užsienio politikos priemonių. Visuomet turime taikyti jas tik atidžiai visapusiškai apsvarstę ir kartu su visomis kitomis priemonėmis, įskaitant ir darbą plėtros srityje ar

politines ir ekonomines trečiosiose šalyse vykdomas reformas. Visomis šiomis priemonėmis norime pasiekti vieną tikslą: palaikyti ir skatinti žmogaus teises.

H. Flautre pranešimas aiškiai rodo, kad ir toliau reikia tobulinti šias priemones ir užtikrinti, kad mūsų sankcijų sistema visiškai atitiktų tarptautinės teisės aktus ir nepažeistų pagrindinių žmogaus teisių, kurioms visi pritariame. Manau, kad mūsų teismai – kaip šiandien padarė Europos Teisingumo Teismas – iš esmės prisideda prie mūsų sankcijų sistemos vystymo ir kartu saugo tokius pagrindinius principus kaip teisinė valstybė ir teisingas procesas. Paminėsiu dar kartą, mes turėtume skatinti žmogaus teises ir apsaugoti didesnę gyventojų skaičių, o ne bausti juos ekonominėmis ar kitokiomis bausmėmis.

Tai yra labai svarbu, todėl, pasikartosiu, turime tiksliai skirti sankcijas tiems, kurie yra atsakingi už žmogaus teisių pažeidimus ir – kaip sakė R. Rack – parinkti, pavyzdžiui, sąskaitų išaldymo ar vizų neišdavimo bausmes, kad taip atimtume iš lyderių ar už žmogaus teisių pažeidimus atsakingų asmenų bet kokias pozityvias galimybes.

Daugelis pasisakiusiųjų ir pati H. Flautre prašė tinkamo ES taikomų sankcijų įvertinimo ir pasiūlė pasinaudoti tam tikromis metodologijos procedūromis. Manau, kad Jean-Pierre Jouyet trumpai užsiminė apie darbą, kurį šiuo klausimu atliko Taryba ir kurį aš norėčiau paremti. Visų pirma aš manau, kad prieš skirdami sankcijas turėtume *ex ante* patobulinti kai ką įvertinimo srityje. Šiuo atveju galėčiau dar kartą pasiūlyti mūsų delegacijų paslaugas, kadangi jos yra *sur place* ir turi sukaupusios žinių apie tai, kas vyksta; pilietinės visuomenės ir žmogaus teisių organizacijų prisijungimas šioje srityje irgi yra labai naudingas.

Dėl nuoseklumo, tai norėčiau pasakyti, kad sankcijos yra svarbi priemonė, tačiau mūsų plėtros darbuose jos turi būti papildytos iniciatyviu požiūriu: parama žmogaus teisių institucijoms, politinėms reformoms ir pilietinės visuomenės skatinimu. Mianmaro atvejis yra geras to pavyzdys: sankcijos ten yra taikomos, tačiau paliekama galimybė dirbti su nevyriausybinėmis ir žmogaus teisių organizacijomis. Manau, kad tai vienas svarbus kelias, kuriuo turime eiti pirmyn.

Hélène Flautre, pranešėja. – (FR) Gerb. pirmininke, malonu, kad šios diskusijos įvyko. Aš džiaugiuosi dėl visko, kuo kiekvienas iš jūsų, einantis Tarybos Pirmininko pareigas ir Komisijos narė, prisidėjo.

Manau, kad šiose diskusijose iškilo kažkas, kas primena bendrą filosofiją. Girdėjau daugybę raginimų dėl nuoseklesnės ir patikimesnės, vengiančios dvigubų standartų taikymo politikos plėtojimo, ir man atrodo, kad būtent šiuos klausimus reikia nagrinėti toliau. Daug ką sužinojau rengdama šį pranešimą ir diskutuodama su įvairiais žmonėmis. Aš iš tikrųjų manau, kad dar daug ką reikia nuveikti, o ateities darbų pagrindą turi būti visapusiškas ir išsamus dabartinės sankcijų politikos vertinimas, nes kai tik klausimas buvo užduotas, – šiandien tai buvo Rusijos klausimas, – atmosfera iš karto įkaito, o žiniasklaida – tučiuojau sukľuso. Todėl mums reikia remtis solidžia filosofija ir būti vieningos nuomonės apie savo procedūras ir politiką.

Kad to pasiektume, – grįžtu prie ekspertų tinklo klausimo, – mano manymu, nebūtina imti naudotis oficialia ekspertize ir ją pakeisti opius politinius sprendimus. Turime užtikrinti, kad opūs politiniai sprendimai būtų kaip įmanoma labiau pagrįsti objektyvia informacija. Kai imatės sankcijų politikos reikalų, turite užbaigti juos iki galo ir gerbti tai, ką daugelis iš jūsų pavadino „visiškai objektyviais vertinimo kriterijais“, leidžiančiais išmatuoti tikrą taikomų sankcijų veiksmingumą.

Manau, kad darome tikrai apčiuopiamą pažangą. Liko keli punktai, kuriuos reikia paaiškinti – viską suprasite iš keleto pasisakymų – ir dėl to Žmogaus teisių pakomitetyje aš susilaikiau. Ponios ir ponai, aš manau, kad negalime išduoti visiškos žmogaus teisių pagarbos ir tarptautinės teisės reikalavimų sudarinėdami juoduosius sąrašus ir įtraukdami į juos ar iš jų išbraukdami žmonių pavardes. Teisingumo Teismo sprendimai, apie kuriuos jūs, gerb. J. P. Jouyetai, ką tik kalbėjote, drąsina mus šito siekti.

Ponios ir ponai, kviečius jus priimti ne tobulą, o labai dorą pranešimą, kuriuo galime didžiuotis ir kuris bus puiki darbo priemonė.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks 2008 m. rugsėjo 4 d., ketvirtadienį.

Raštiški pareiškimai (142 straipsnis)

Desislav Chukolov (NI), raštiška forma. – (BG) Gerb. H. G. Pötteringai, H. Flautre, daugelis jūsų vienu ar kitu politinės karjeros etapu esate priklausę opozicijai. Esate tai patyrę – pozicijoje esantys asmenys apsimeta,

kad jūs neegzistuojate, kol jūs jų nedemaskuojate už vagystes ir reikalus. Tačiau šiuo metu Bulgarijoje šalį valdo teroristų ir atvirų fašistų įpėdiniai.

Šalį valdo partijos, Bulgarijoje sudarančios trijų partijų koaliciją – bedieviai asmenys, kurie norėdami padaryti įspūdį Kominternui bombardavo bažnyčias. Tai yra Bulgarijos socialistų partija (BSP). Antroji partija susibūrė apie caro Boriso III, kuris įtraukė Bulgariją į Antrąjį pasaulinį karą ir nepraleisdavo progos pasibučiuoti su Hitleriu, palikuonį – šie yra vagys iš Simeono II Nacionalinio judėjimo. Galiausiai – antikonstitucinė musulmonų Judėjimo už teises ir laisves (MFR) partija, susidedanti iš teroristų, kurie maždaug prieš dvidešimt metų susprogdino traukinių vagonus, pilnus motinų su vaikais.

2008 m. liepos 30 d. šie asmenys sumušė mano kolegą Dimitarą Stoyanovą. Atliekant medicininę apžiūrą buvo nustatyti 34 kūno sužalojimai, kuriuos sukėlė policininkų uniformomis apsirengę galvažudžiai.

Veiksmingos ES sankcijų taikymo dėl šiurkščių žmogaus teisių pažeidimų, apie kuriuos kalbate savo pranešime, politikos įvertinimo fone primygtinai reikalauju Europos Parlamento ir kiekvieno jo nario paskelbti savo nuomonę apie šį visiems mums gėdą užtraukusį incidentą ir griežtai pasmerkti mano šalį valdančią mafiją.

Urszula Gacek (PPE-DE), raštu. – Baudžiamojo teisingumo sistema reikalinga tam, kad nubaustų, atgrasintų ir perauklėtų nusikaltėlių. Apskritai paėmus, sankcijų taikymo paskirtis yra tokia pati. Mūsų baudžiamojo teisingumo sistemos gali nubausti, tačiau ar jos atgrasina nuo nusizengimų ir perauklėja nusikaltėlius, yra atviras klausimas. Panašiai ir sankcijos dažnai daro ribotą atgrasinantį ir perauklėjamąjį poveikį tautomis, kurios nepaiso tarptautinės teisės aktų ir pažeidinėja žmogaus teises.

Tyrimai, pagrįsti daugiau kaip 100 nuo Pirmojo pasaulinio karo taikytų ekonominių sankcijų veiksmingumo apžvalga, parodė, kad labiausiai tikėtina, kad jos bus veiksmingos, jei mes tikimės nedidelių pokyčių, jei didžiulės galingos valstybės ar valstybių grupės veikia prieš silpnesnę tautą, jei tauta, kurios šaliai taikoma sankcija, iš tikrųjų priklauso nuo prekybos ryšių su tais, kurie skyrė sankciją, ir jei sankcijos skiriamos skubiai, o jų daroma žala tiksliniam subjektui yra ribota.

ES turi skirti tikslias ir tikslingas sankcijas. Priemonės, į kurias reikėtų atsižvelgti, yra šios: banko sąskaitų įšaldymas, banko sandorių uždraudimas, investicijų, prekybos tam tikromis prekėmis, kelionių ribojimai, diplomatiniai suvaržymai, kultūros ir sporto renginių ribojimai.

Tam, kad ne tik pasiektų savo trokštamų tikslų nubausti prasižengusias šalis, bet ir užtikrintų savo patikimumą, ES yra gyvybiškai svarbu iš naujo išnagrinėti savo sankcijų politiką.

Bruno Gollnisch (NI), raštu. – (FR) Europos Parlamentas, siekdamas vykdyti JT pareigas, tvirtina įtvirtinsiąs žmogaus teisių viešpatavimą visame pasaulyje. Geriau jau jis tegu žiūri savo reikalą.

Tūkstančiai piliečių Prancūzijoje, Belgijoje, Vokietijoje ir Austrijoje, tarp kurių yra akademikų, teisininkų ir savo tautiečių išrinktų atstovų, yra nuteisti, sužlugdyti, išmesti iš darbo, įkalinti ir apkaltinti rasizmu už tai, kad kritikavo imigraciją, apkaltinti ksenofobija už tai, kad gynė nacionalinių įstatymų pirmenybę, apkaltinti revizionizmu už tai, kad kritikavo „oficialias“, bet besikeičiančias šiuolaikinės istorijos tiesas, apkaltinti homofobija už tai, kad įstatymų pirmenybe siekė sustiprinti įprastų šeimų, kurios vienintelės gali pratęsti giminę, padėtį.

Šis politinis ir teisminis persekiojimas pasiekė ir teisininkus. Vokietijoje Sylvia Stolz buvo suimta už tai, kad teisme gynė savo kliento nuomonę. Prancūzijoje Paryžiaus advokatūros asociacijos taryba užsitraukė sau gėdą atsisakydama ginti ir išbraukdama iš narystės į pensiją išėjusį garbės narį Ericą Delcroixą.

Paryžiuje teisėjai A. Estoup Versalyje, F. Schir Lione ir J. B. Cotee lenktyniauja, kuris daugiau pritaikys šių despotiškų įstatymų nepaisydami jokių laisvę ginančių principų. Tačiau svarbiausia yra tai, kad kai kurie atsakingi už šių laisvę varžančių įstatymų leidimą dirba šiame Parlamente. Būtent jiems turėtume pirmiausia adresuoti savo pasipiktinimą.

Tunne Kelam (PPE-DE), raštu. – Europos Sąjunga remiasi tokiais vertybėmis kaip demokratija ir pagarba žmogaus teisėms. Apsaugojimas ir pasisakymas už jas sudaro bet kokios Europos Sąjungos politikos pagrindą.

Žmogaus teisės buvo integruotos į ES užsienio politiką. Vis dėlto pernelyg dažnai ES nesugeba vieningai kalbėti ir nepakankamai greitai bei veiksmingai reaguoja į masinius žmogaus teisių pažeidimus.

Sankcijos yra žmogaus teisių politikos dalis, tačiau jos nėra taikomos vienodai. ES neturėtų apsimesti akla ir daryti išimčių didelėms šalims, tokioms, kaip Rusija ir Kinija, kurios iš tikrųjų žmogaus teises išmaino į ekonominę naudą.

Ekonominiai ryšiai su trečiosiomis šalimis besitęsiančių žmogaus teisių pažeidimų atvejais turi būti atidžiai apsvaistyti, o į pažeidimus turi būti reaguojama sankcijomis bei tolesnių derybų pristabdymu.

Todėl aš ryžtingai raginu Komisiją ir Tarybą reaguoti griežtai, vieningai ir tvirtai. Be to, kviečiu ES vienodai taikyti žmogaus teisių politiką, o sankcijas taikyti kiekvienai šaliai, kuriose užfiksuoti įrodyti masiški žmogaus teisių pažeidimai.

Eija-Riitta Korhola (PPE-DE), raštu. – (FI) Gerb. pirmininke, noriu padėkoti pranešėjai H. Flautre už proporcingą ir vertingą pranešimą, kurio primygtinis reikalavimas iš naujo įvertinti ES sankcijas ir jas iširti kaip dalį platesnės ES žmogaus teisių politikos yra teisingas ir reikiamas. Kol neturėsime pakankamai plataus masto tyrimuose gautos informacijos, tol diskusijos apie sankcijų veiksmingumą ar neveiksmingumą bus bevaisės.

Sankcijos žmogaus teisių politikai gali būti reikšmingos dviem būdais. Pirmia, jos yra tam tikras moralinis Europos bendrijos pranešimas apie vertybes, taigi, vertingas signalas. Antra, sankcijos gali turėti apčiuopiamą poveikį tikslinės valstybės vystymuisi. Abu šie aspektai buvo svarbūs tais atvejais, kai buvo pasiekta tikrų ilgalaikių rezultatų, pavyzdžiui, griauant Pietų Afrikos apartheido politinę sistemą.

Tačiau turbūt akivaizdu, kad tik sankcijomis tokių rezultatų nepasieksime. Kad tikrai ir ilgam pasikeistų šalies žmogaus teisių ir politinė padėtis, reikalingas koordinavimas ir visapusiškas žmogaus teisių politikos priemonių naudojimas. Parlamentas anksčiau pabrėžė, kaip svarbu, kad žmogaus teisių politikos draugija dirbtų veiksmingiau.

Siekdami išvengti žmonijos katastrofų turėtume atsižvelgti į tikslingesnių sankcijų, kurios visų pirma nusitaikytų į šalies lyderius ir grupes, pažeidžiančias žmogaus teises, įvedimo galimybę. Turėtume itin atsargiai taikyti visas, o ypač tam tikras paralyžiuojamo pobūdžio sankcijas, kurios sunaikina bet kokias mažųjų ir vidutinių bendrovių augimo galimybes.

Mano klausimas būtų toks: kokiais kriterijais vadovaudamiesi turėtume skirti sankcijas? Gaila, kad pernelyg dažnai vietoj sankcijų vertinimo galima išžvelgti Sąjungos komerciniu interesu paremtą susirūpinimą dėl to jų taikymo tinkamumo.

14. Tūkstantmečio vystymosi tikslai: 5 tikslas – pagerinti gimdyvių sveikatą (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas yra Tarybos ir Komisijos pranešimai dėl tūkstantmečio vystymosi tikslų 5 tikslo – pagerinti gimdyvių sveikatą.

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, kaip ir Europos Parlamentas, Europos Vadovų Taryba Tūkstantmečio vystymosi tikslų įgyvendinimą visame pasaulyje iki 2015 m. laiko labai svarbiu dalyku, o ypač vieną tikslą, kuris nuo 1990 m. iki 2015 m. siekia trimis ketvirčiais sumažinti gimdyvių mirtingumo rodiklį.

Šiuo atveju Europos Sąjunga puikiai prisimena, kad ilgalaikė šios srities pažanga reikalauja gerbti ir skatinti moterų ir mergaičių teises užtikrinant joms galimybę gauti sveikatos priežiūros paslaugas, ypač susijusias su seksualine sveikata, ir apsaugant jas nuo AIDS viruso. Trys ES institucijos aiškiai išreiškė bendrą troškimą besivystančiose šalyse pagerinti gimdyvių sveikatą ir 2005 m. gruodžio 20 d. patvirtino savo parašais Europos konsensusą dėl vystymosi, kuris gimdyvių sveikatą padaro viena prioritetinių ES vystymosi politikos sričių. Dabar jau turime reikalingų finansinių priemonių šiam tikslui pasiekti, ypač dėl Europos Sąjungos ir Afrikos partnerystės programos siekiant Tūkstantmečio tikslų. Kaip jums žinoma, sveikatos srityje dar yra daugybė iššūkių, su kuriais teks susidurti. Jie buvo paminėti kasmetiniame Jungtinių Tautų pranešime. Kasmet po 500 000 moterų vis dar miršta nuo nepagydomų nėštumo ir gimdymo komplikacijų. Jei nepadarysime pažangos, šioje srityje to baisaus skaičiaus sumažinti negalėsime. Moteriai, gyvenančiai į pietus nuo Sacharos esančioje Afrikos dalyje, tikimybė mirti dėl su gimdymu susijusių priežasčių yra 1 iš 16, o moteriai iš išsivysčiusios šalies ji tesiekia 1 iš 3 800. Todėl, atsižvelgdama į šių iššūkių mastą ir į visiškai nepriimtina padėtį, Taryba priėmė sprendimą paskubinti ir sustiprinti savo veiksmus. Birželio mėn. buvo priimtas veiksmų planas. Jame teigiama, kad ES skubiai padės siekti nustatyto tikslo, iškeldo 2005 m. dėl visuotinės galimybės gauti reprodukcinės sveikatos paslaugas, taip pat numatyto veiksmų plano gairėse iki 2010 m., kasmet išgelbėti – jums tai puikiai žinoma – 4 mln. daugiau vaikų gyvybių, iš kurių 2 mln. gyvena Afrikoje. Veiksmų planas užtikrins, kad kasmet 35 mln. daugiau gimdymų, iš kurių 13 mln. – Afrikoje, vyktų prižiūrimi kvalifikuotų sveikatos priežiūros specialistų. Jeigu iki 2015 m. norime sumažinti gimdyvių mirtingumą

trimis ketvirčiais, kasmet iki 2010 m. 21 mln. daugiau gimdymų turės būti prižiūrimi kvalifikuotų sveikatos priežiūros specialistų.

ES suteiks paramą tikslo, kad 50 mln. daugiau Afrikos moterų iki 2010 m. pasiektų šiuolaikiškos kontracepcijos priemonės ir, apskritai, kad jos turėtų galimybę planuoti šeimą, įgyvendinimui. Tarybos įgyvendintame veiksmų plane taip pat teigiama, kad ES prie šių tikslų įgyvendinimo iki 2010 m. prisidės padėdama užpildyti finansines spragas. Galiu jums pasakyti, kad Pasaulio sveikatos organizacija finansines spragas šiuo metu įvertino daugiau kaip 19 mlrd. EUR.

Jei – Komisija mums pasakys, jei taip bus – Europos Komisija mano, kad siekdami užpildyti finansines spragas turėtume iki 2010 m. 8 mlrd. EUR, iš kurių 6 mlrd. EUR būtų skirti Afrikai, padidinti ES skiriamą paramą, be galo svarbu, kad tiek šalys partnerės, tiek pagalbą teikiančios šalys būtų suinteresuotos susidoroti su kylančiais iššūkiais.

Todėl Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė yra įsitikinusi, kad besivystančių šalių sveikatos sistemų stiprinimas išlieka pagrindiniu Tūkstantmečio vystymosi tikslų prioritetu. Numatyta imtis keletą veiksmų, kuriuos dabar išvardysiu: Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė ir Komisija rengia bendrą dokumentą, apimančią sveikatai kylančius pavojus; rugsėjo 29–30 d. vystymosi ministrai planuoja surengti neoficialų susitikimą dėl lapkričio mėn. vyksiančio Tarybos susitikimo išvadų ir dėl būsimo pirmininkavimo visuotiniam sveikatos priežiūros išteklių naudojimuisi; galiausiai Taryba išnagrinės Komisijos pranešimą dėl ES veiksmų programos siekiant spręsti kritišką sveikatos priežiūros darbuotojų trūkumą besivystančiose šalyse – beje, pasižymėjau, kokia iš tikrųjų svarbi yra ši užduotis.

Gerb. pirmininke, Komisijos nare, ponios ir ponai, galiu jus patikinti, kad Taryba daro ir toliau darys viską, kas yra jos galioje, kad Europos Sąjunga toliau gerintų besivystančių šalių, ypač – Afrikos, gimdyvių sveikatą.

Benita Ferrero-Waldner, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, teisė į sveikatą tikriausiai yra viena pagrindinių teisių, kuriomis žmonės visame pasaulyje naudojami visiškai nevienodai. Tuos, kuriems jos labiausiai reikia, kuriems kilę sveikatos ir pirmalaikės mirties pavojų, sveikatos priežiūros paslaugos pasiekia labai sunkiai – arba iš viso nepasiekia. Tai yra milžiniškas iššūkis Europos Sąjungai ir visai pasaulio bendruomenei.

Europos Sąjunga yra tvirtai įsipareigojusi siekti Tūkstantmečio vystymosi tikslų (TVT), įskaitant ir 5-ojo TVT dėl gimdyvių sveikatos. Apie jį mes šiandien diskutuojame.

Puikiai žinome, kad proporcingas seksualinės ir reprodukcinės sveikatos ir apskritai sveikatos srities finansavimo padidinimas reikalauja daug nuoseklesnio ir ne vieną sektorių apimančio metodo, įtraukiančio ir kitus TVT. Neįmanoma pasiekti teigiamų sveikatos rezultatų be tinkamų investicijų į geresnes sveikatos paslaugas teikiančias sistemas. Sveikatos politika turi būti įtraukta į platesnio socialinio ir ekonominio vystymosi planavimą. Iš išorės donorų šalys turi sulaukti ilgalaikės numatomos pagalbos. Donorai turi matyti aiškią sąsają tarp finansavimo ir jo rezultatų, o mechanizmai turi veikti taip, kad visi partneriai tarptautinių susitarimų fone prisiimtų atsakomybę už savo veiksmus.

Neturtingi besivystančiose šalyse gyvenantys žmonės – moterys, vyrai, vaikai – susiduria su įvairiomis viena su kita susijusiomis seksualinės ir reprodukcinės sveikatos problemomis. Tai yra ŽIV/AIDS, lytiniu keliu plintančios ligos, neplanuotas ar nepageidautinas nėštumas, nėštumo ir gimdymo komplikacijos, lytinis suluošinimas ar apipjaustymas, nevaisingumas, seksualinis išnaudojimas, nesaugūs abortai, gimdos kaklelio vėžys ir daugelis kitų. Kartu paėmus, šios aplinkybės sukelia didžiules kančias ir daugybę pirmalaikių mirčių. Pridėjus skurdą ir nepilnavertę moters padėtį visuomenėje, šios aplinkybės lemia informacijos bei galimybės gauti tinkamą sveikatos priežiūrą trūkumą ir nepakankamą kvalifikuoto personalo bei reprodukcinės sveikatos prekių pasiekiamumą.

Todėl gimdyvių sveikatos gerinimas ir jų mirtingumo rodiklių mažinimas yra pagrindiniai Europos Komisijos darbo sveikatos ir vystymosi srityje rūpesčiai. Tačiau nepaisant mūsų pastangų ir TVT siekių, 5-asis TVT yra bene plačiausio pasaulinio masto – ypač, kaip jau buvo minėta, Afrikoje. Tai yra be galo svarbu, kadangi dauguma gimdyvių miršta savo namuose negavusios jokių sveikatos priežiūros paslaugų, todėl tokie atvejai dažnai lieka neužfiksuoti. Taigi, tikrasis gimdyvių mirčių skaičius gali būti didesnis nei statistikos pateikiamas pusė milijono per metus.

Žvelgiant į šią padėtį iš politinės pusės, yra dar vienas nerimą keliantis klausimas. Tai yra auganti tendencija dėl abortų klausimo opumo programose nesuteikti prioriteto seksualinei ir reprodukcinėi sveikatai bei teisių politikai. Taip elgdamiesi mes pamirštame nevienodą moterų padėtį skirtingose mūsų partnerių šalyse, kuriose jos neturi teisės pasakyti, kiek vaikų nori turėti, arba yra verčiamos lytiškai santykiauti, kartais netgi

su partneriu, kuris gali būti infekuotas ŽIV. Nepamirškime daugybės išžaginimo aukų, – jaunų moterų ir mergaičių, – kurių, sužalotų ir psichologiškai traumuotų, dažnai išsižada giminaičiai ir bendruomenės.

Todėl per 10-ąją Europos plėtros fondą ir Komisijos biudžetą mes planuojame 31 besivystančios šalies sveikatos sričiai skirti tiesioginę paramą. Daugelyje šių šalių užfiksuoti itin aukšti gimdyvių mirtingumo rodikliai ir veikia labai silpnos sveikatos priežiūros sistemos.

Šiuo atžvilgiu biudžeto parama, suderinta su sveikatos priežiūros rezultatais, tampa dar viena svarbia prieš gimdyvių mirtingumą nukreipta priemone. Siekdama šią pagalbą padaryti labiau numatomą, Komisija daugeliui šalių partnerių pateikė naują finansavimo modelį, pavadintą „TVP susitarimu“, pagal kurį biudžeto parama bus teikiama ilgesnį laiką ir bus susieta su iš anksto sutartais rezultatais, padedančiais siekti TVT. Šis modelis leis vyriausybėms subsidijuoti periodines sveikatos priežiūros srities išlaidas, pvz., sveikatos priežiūros darbuotojų atlyginimus. Tai yra labai svarbu siekiant padidinti galimybę naudotis pagrindinėmis sveikatos priežiūros paslaugomis, įskaitant saugius gimdymus, ir darant pažangą 5-ojo TVP įgyvendinimo srityje.

Tačiau mes visi puikiai žinome, kad tai, kas dabar vyksta su gimdyvių sveikatos priežiūrai skirta parama, nėra pakankama ir kad norint pakeisti dabartinę padėtį reikia dėti daugiau pastangų. Todėl 2008 m. birželio 24 d. Europos Sąjungos Taryba priėmė ES veiksmų planą siekti TVT siekių įgyvendinimo, pagal kurį, kaip jau buvo minėta, Komisija ir ES valstybės narės įsipareigojo iki 2010 m. padidinti savo paramą sveikatos sričiai papildomais 8 mlrd. EUR ir 6 mlrd. EUR Afrikai.

Dėl 5-ojo TVT, TVT siekių įgyvendinimo veiksmų planas iki 2010 m. mini du svarbius tikslus: pirma, 21 mln. daugiau gimdymų turi būti stebimi kvalifikuotų sveikatos priežiūros darbuotojų ir, antra, 50 mln. daugiau Afrikos moterų turi būti suteikta galimybė naudotis šiuolaikiškais kontraceptinėmis priemonėmis.

Mes, Komisija, – taip pat ir valstybės narės – dabar turime kartu šiuos tikslus įgyvendinti. Esame įsipareigoję ir nusistatę pagerinti neturtingų šalių gimdančių – o tai, mano manymu, yra pats natūraliausias dalykas visame pasaulyje – moterų padėtį. Džiaugiuosi, kad kaip Išorės ryšių komisijos narė, šiandien pakeitusi Louisą Michelį, galiu tai garsiai pasakyti. Būdamą moterimi, jaučiuosi labai solidariai.

(Plojimai)

Filip Kaczmarek, PPE-DE frakcijos vardu. – (PL) Gerb. pirmininke, Komisijos narė, 5-asis Tūkstantmečio vystymosi tikslas yra labai svarbus, nes jis yra tiesiogiai susijęs ne tik su gyvenimo kokybe, bet ir su pačiu gyvenimu, jo prasidėjimu ir tęstinumu. 5-asis Tūkstantmečio vystymosi tikslas yra svarbesnis dar ir todėl, kad sėkmingas jo įgyvendinimas nėra itin brangus. Visame pasaulyje buvo pradėtos programos ir projektai, dėl kurių perinatalinis mirtingumas buvo gerokai sumažintas, o jų vykdymo išlaidos nebuvo ypač didelės. Nepaisant to, kai kuriuose regionuose 5-asis tikslas buvo įgyvendinamas prastai ar net labai prastai. Be to, kai kuriuose regionuose, ypač į pietus nuo Sacharos esančiose Afrikos šalyse, nuo 2000 m. šioje srityje padėtis visiškai nepagerėjo. Šis fenomenas kelia didžiulį nerimą, nes tai reiškia, kad pasauliniam 5-ojo Tūkstantmečio vystymosi tikslo įgyvendinimui iškilo rimta grėsmė.

Deja, kai kuriose išsivysčiusiose šalyse vis dar susiduriame su tendencija idealizuoti šią problemą ir susitelkti tik ties vienu ginčytinu klausimu – būtent ties reprodukcinėmis teisėmis. Šis klausimas šiandien jau buvo minėtas. Tačiau viena pagrindinių moterų mirčių priežasčių yra pavojingomis sąlygomis atliekami abortai. Kad ir kaip žiūrėtume į šią problemą, logiška manyti, jog sumažinus atliekamų abortų skaičių, sumažėtų ir moterų mirtingumo rodikliai. Be abejo, būtų paprasčiau sumažinti vykdomų abortų skaičių negu padidinti vadinamųjų „saugių“ abortų atlikimo atvejų skaičių.

Todėl sunku pritarti tvirtinimams, kad reprodukcinės sveikatos priežiūros sritis turėtų tapti prioritete vystymosi politikos kryptimi. Reprodukcinė sveikata yra svarbu, tačiau prioritetai turi būti nustatomi kovai su skurdu (šiuo atveju sutinku su Komisijos narės nuomone), moterų padėties gerinimui ir išsivysčiusių šalių duotų pažadų tesėjimui. Teisingas prioritetų sudėliojimas yra labai svarbu, kadangi neteisingai parinkti prioritetai gali lemti neigiamus padarinius sukeliančius veiksmus. Pavyzdžiui, jau tapo standartu rezoliucijose numatyti keitimasi patirtimi bei gerąja patirtimi, tačiau jei mūsų nustatytas tikslas bus netinkamas, tai ir keitimasis patirtimi bei gerąja patirtimi bus neveiksmingas ar visiškai nepageidaujamas.

Taip pat derėtų prisiminti, kad mūsų normų bei standartų nustatymas kitoms šalims ir visuomenėms yra morališkai prieštaringas. Dėl etikos klausimų, mūsų pagalbą gaunančios šalys turėtų pačios priimti sprendimus, kas joms yra tinkama ir priimtina. Neturėtume teigti, kad, pavyzdžiui, abortai yra geras problemos sprendimo būdas. Tai būtų prieštaringas ir nepagrįstas kišimasis į kitų šalių reikalus: prieštaringas todėl, kad mes siekiame, jog gimstamumo rodikliai Europoje padidėtų, o kitas šalis raginame gimstamumą riboti. Tai būtų nepagrįstas

kišimasis todėl, kad niekas nesuteikė mums įgaliojimų daryti įtaką kitų valstybių priimamų etinių klausimų sprendimams.

Todėl, mano manymu, turėtume susitelkti ties tomis sritimis, kurios nėra vertinamos prieštarškai. Yra daugybė aspektų, dėl kurių mūsų nuomonės sutampa: švietimas, moterų pozicijų visuomenėje stiprinimas, motinystės ugdymas ir apsaugojimas, mitybos gerinimas, galimybių naudotis kvalifikuota medicinine ir akušerine pagalba didinimas. Tai yra sritys, ties kuriomis turėtume susitelkti ir taip palengvinti 5-ojo Tūkstantmečio vystymosi tikslo įgyvendinimą.

Alain Hutchinson, PSE frakcijos vardu. – (FR) Gerb. pirmininke, einantis Tarybos Pirmininko pareigas, Komisijos nare, – jus norėčiau pasveikinti gimimo dienos proga, – šiandien neketinu skaityti savo frakcijos vardu parengtos kalbos, kadangi manau, jog dabar diskutuojame itin svarbia tema.

Pripažindami, kad nesugebame pasiekti šio 5-ojo, itin svarbaus, nes susijusio su moterimis ir jų kančiomis nėštumo metu, Tūkstantmečio vystymosi tikslo, turime atsisakyti savo veidmainiško požiūrio ir tyrimų, kuriuos atliekame Europoje žinodami, matydami ir galėdami patvirtinti Afrikos kaimuose ir kaimeliuose susiklosčiusią padėtį. Mane šiek tiek suerzino kolegos F. Kaczmareko išsakytos pastabos, todėl parengtos kalbos neskaitysiu. Negalime teigti, kad abortai yra stebuklinga priemonė visų turinčių gimdyti moterų problemoms išspręsti. Visiškai ne. Turime imtis visų galimų priemonių, kad užtikrintume, jog šioms moterims bus suteiktos visos paslaugos, kurių joms reikia: švietimas, galimybė naudotis tinkamais šeimos planavimo metodais bei gauti kontraceptinių priemonių ir savanoriškas, tinkamomis sąlygomis atliktas – kai to reikia – nėštumo nutraukimas. Tačiau mes nepasisakome kategoriškai už šias priemones. Čia, Parlamente, yra be galo sunku tai aiškiai išreikšti, kadangi yra keletas žmonių, kurie moralės principų, o kartais – konservatyvumo vedami trukdo mums imtis tinkamų ir veiksmingų tam tikrų šalių labui veikiančių priemonių.

Beniamino Donnici, ALDE frakcijos vardu. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, atsižvelgdami į tai, kad 5-ojo TVT siekis „nuo 1990 m. iki 2015 m. trimis ketvirčiais sumažinti gimdyvių mirtingumo rodiklį“ yra toli gražu nepasiektas ir reikalauja imtis ryžtingos iniciatyvos. Ryžtingos ir realios tarptautinės bendruomenės, vienintelės galinčios interpretuoti ir užtikrinti Europos teises ir vertybes, iniciatyvos – mes išleidome bendrą pasiūlymą dėl rezoliucijos dėl gimdyvių mirtingumo.

Pripažįstame, kad J. P. Jouyeto ir B. Ferrero patikinimai yra reikšmingi, tačiau kuo skubiau nuo žodžių turime pereiti prie darbų. Nepaisant visko, gimdyvių mirtingumas, kartu su kūdikių mirtingumu, yra vienas svarbiausių žmoniškumo vystymosi rodiklių. Kaip jau minėjome, visiškai nepriimtina, kad šiandien daugiau nei pusė milijono moterų per metus miršta gimdydamos.

Dauguma tokių moterų gyvena į pietus nuo Sacharos esančiose Afrikos šalyse, kur kas minutę miršta po vieną žmogų. Kaip jau minėjome, išsivysčiusiose šalyse rizikos mirti gimdymo metu tikimybė yra lygi 1 iš 3 700. Šie skaičiai atrodo dar dramatiškesni vidutinės pajamas gaunančių Rytų ir Pietryčių Azijos, Šiaurės ir Lotynų Amerikos bei Šiaurės Afrikos šalių kontekste. Šios šalys tuo pat laikotarpiu padarė vilčių teikiančią pažangą ir įrodė, kad baimę keliančią padėtį galima suvaldyti.

Todėl manome, kad ši rezoliucija yra aiški, ji pasirodė tinkamu laiku, apima daug svarbių sričių, nukreipia dėmesį į neatidėliotiną pasaulio sveikatos problemą atkreipiančias strategijas ir viena pagrindinių žmogaus teisių pripažįsta teisę gauti tinkamas sveikatos priežiūros paslaugas.

Baigdamas pasakysiu: tikiuosi, kad visų frakcijų pasiektas vertingas kompromisas šiuo skaudžiu klausimu prisidės prie visų Parlamento susitarimų, o bendros rezoliucijos priėmimas paskatins visas mūsų institucijas ir tautas imtis konkrečių veiksmų, taip pat investuoti į transporto ir infrastruktūros plėtrą, plėsti turimą medicinos įrangos asortimentą, skatinti medicinos darbuotojų mokymus, švietimą, saugumą ir politiką moterų emancipacijos klausimais. Taigi šį esminį tikslą galėsime pasiekti iki 2015 m.

Ewa Tomaszewska, UEN frakcijos vardu. – (PL) Gerb. pirmininke, moterų mirtingumas perinataliniu laikotarpiu toliau lieka nerimą keliančiu fenomenu, kurio negalima pateisinti tik medicininių žinių trūkumu. Nėščių moterų sveikatos būklės pagerinimas demografinės krizės laikotarpiu yra labai sunkus uždavinys.

Nederėtų pamiršti, kad abortas moteriai yra rimta trauma. Negali būti nė kalbos apie dilemos „jei sutiksi nužudyti savo vaiką, turėsi galimybę pati išgyventi“ spendimą. Siekdami nuo 1990 m. iki 2015 m. sumažinti moterų mirtingumą perinataliniu laikotarpiu 75 proc. turėtume akivaizdžiai pagerinti moterų sveikatos būklę ir padidinti į sveikatos priežiūrą bei prevenciją orientuotam švietimui skiriamas lėšas.

Blogiausia padėtis susiklostė Pietų ir į pietus nuo Sacharos esančiose Afrikos šalyse, taip pat Azijoje. Kiekvienais metais pusė milijono moterų šiose šalyse už norą turėti atžalą sumoka savo gyvybę. ŽIV ir maliarija

užsikrėtusių moterų atvejais be grėsmės motinos gyvybei kyla pavojus ir kūdikiui būti užkrėstam šiomis ligomis. Reikėtų pabrėžti, kad vienas svarbiausių neigiamų veiksmų tokiais atvejais yra skurdas, tad finansinės priemonės turėtų būti kreipiamos kovos su šia problema link. Ši padėtis labai aiškiai atskleidžia žmonių solidarumo vertę. Pripažinti moters sveikatą – būsimos motinos sveikatą – prioritetine sritimi ir siekiant pagerinti nėščių moterų sveikatos būklę mobilizuoti tarptautines pajėgas yra rimtas mums mestas iššūkis.

Kathalijne Maria Buitenweg, *Vers/ALE frakcijos vardu.* – (NL) Gerb. pirmininke, jau devynerius metus esu Europos Parlamento narė ir per tą laikotarpį susilaukiau dviejų vaikų. Šiuo metu jiems yra dveji ir beveik aštuoneri metai. Nėštumą visuomet lydi tam tikra nežinia, – visada jaudinamės, ar mūsų kūdikiai gims sveiki, – tačiau galiu nuoširdžiai pasakyti, kad nė vieno nėštumo metu man nekilo mintis, ar išgyvensiu. Kokia prabanga!

Diskusijose statistikos duomenys jau buvo minėti. Europoje nuo su nėštumu susijusių priežasčių miršta viena iš 3 800 moterų, tačiau Afrikos šalyse šis koeficientas yra kur kas didesnis: jis lygus 1 iš 16. Nigeryje jis yra lygus 1 iš 7. Viena aukšto šio koeficiento priežasčių yra nesaugiai atliekami abortai. Norėčiau, kad šie skaičiai būtų pramanyti, tačiau padėtis susiklostė tokia, kad mums reikia organizuoti pokyčius: moterų aprūpinimą kontraceptinėmis priemonėmis ar vyrų vaidmens visuomenėje ribojimo iniciavimą. Kitos tokį aukštą moterų mirtingumo lygį lemiančios priežastys yra tinkamos medicininės pagalbos trūkumas ar nesugebėjimas jos suteikti laiku, pernelyg dažni vienas po kito sekantys ir ankstyvame amžiuje prasidedantys nėštumai.

Didžiulis skirtumas tarp Europoje ir daugelyje kitų šalių susiklosčiusių padėčių rodo, kad investicijos atsiperka. Juk akivaizdu, kad investicijos į sveikatos priežiūros sritį mažina gimdyvių mirtingumą. Vis dėlto šiuo atžvilgiu nuveikta ne kažin kas. Labiausiai liūdina tai, kad 1987 m. apytiksliai pusė milijono moterų mirė nėštumo ar gimdymo metu, o šis skaičius iki 2008 m. liko nepakitęs. Neketinu slėpti ciniško savo požiūrio. Manau, kad kovai su AIDS daug daugiau dėmesio skiriama tik todėl, kad ši liga nusineša ir vyrų gyvybes. Tačiau mane drąsina Komisijos narės B. Ferrero-Waldner ir einančio Tarybos Pirmininko pareigas išsakytos mintys. Norėčiau nuoširdžiai padėkoti Komisijos narei už jos kalbą.

Tarp gimdyvių mirtingumo ir apsisprendimo yra aiški sąsaja. Remiantis nesenu tyrimų duomenimis, maždaug 200 mln. besivystančiose šalyse gyvenančių moterų labai norėtų gimdyti ir auginti mažiau vaikų, tačiau pusė iš jų negauna nei kontraceptinių priemonių, nei tinkamos informacijos seksualinės sveikatos klausimais. Dėl šių priežasčių kasmet turime 52 mln. nepageidaujamo nėštumo atvejų, o tai yra pakankama priežastis sunerimti. Kaip yra sakęs Kofi Annan, jei tarptautinei bendruomenei nepasiseks sustiprinti moterų teisių apsaugos, kova su alkio ir skurdo iš anksto bus pasmerkta žlugti. Mes, Europos Sąjunga, turime unikalią galimybę paremti raginimus visame pasaulyje visoms moterims nustatyti lygias teises. Mes tikrai to norime, tik kažkodėl vengiame priimti atsakomybę.

Todėl norėčiau pasiūlyti naują Europos atstovės moterų teisėms sąvoką. Dauguma šiuose Rūmuose esančių narių šį pasiūlymą jau palankiai įvertino, o aš norėčiau paprašyti ir Komisijos narės paramos. Ši atstovė būtų aukščiausiojo lygio diplomatė, galinti garsiai kalbėti ES vardu ar tarpininkauti prieš moteris nukreipto smurto atvejais. Ji teiktų pasiūlymus Europos Sąjungos Tarybai ir Europos Komisijai, o už savo veiklą būtų atskaitinga Europos Parlamentui. Mums reikia tokios varomosios jėgos; asmens, kuris užtikrintų, kad visuose mūsų teikiamuose pasiūlymuose atsižvelgiama į moterų teises. Juk tai be galo svarbu.

Gerb. pirmininke, šį pasiūlymą jau pateikiau pirmininkaujančios Prancūzijos įgaliotiniui. Pasiūlymas jį sudomino. Norėčiau paklausti einančio Tarybos Pirmininko pareigas, ką jis apie tai mano ir ką ketina daryti. Pasiūlymą turiu čia, su savimi, prancūzų ir vokiečių kalbomis. Perduosiu jį einančiam Tarybos Pirmininko pareigas nuoširdžiai tikėdamasi, kad Europos atstovės moterų teisėms pareigybė bus patvirtinta. Tikriems pokyčiams mums reikia šios varomosios jėgos.

Feleknas Uca, *GUE/NGL frakcijos vardu.* – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, einantis Tarybos Pirmininko pareigas, pastarojo meto statistikos duomenys rodo, kad 5-ojo TVT įgyvendinimas stringa, o gimdyvių mirtingumas Afrikoje ir Pietų Azijoje netgi didėja.

Kiekvienais metais 536 000 moterų miršta dėl su nėštumu ir gimdymu susijusių priežasčių. 99 proc. šių mirčių įvyksta besivystančiose šalyse. Nėštumo ir gimdymo metu Afrikoje miršta viena iš 16 moterų, o išsivysčiusiose šalyse tokių atsitikimų tikimybė yra kur kas mažesnė. Dažniausiomis mirties priežastimis laikomos infekcijos, mirtinas nukraujavimas ir nelegalūs abortai. Dėl nesaugiai atliekamų abortų kasmet miršta apytiksliai 68 000 moterų, o dar milijonai jų visą likusį gyvenimą kenčia nuo kūno sužalojimų ar kitokios sveikatai paradytos žalos. Iš tikrųjų, 97 proc. visų nesaugių abortų atliekami besivystančiose šalyse.

Kas minutę visame pasaulyje dėl nėštumo ar gimdymo komplikacijų pasaulyje miršta po moterį. Turime prisiėmę moralinių įsipareigojimų bei galimybę užkirsti tam kelią. Besivystančiose šalyse, ypač jų kaimo vietovėse, moterims reikia skubiai suteikti bendrąsias sveikatos priežiūros paslaugas ir užtikrinti galimybę jomis pasinaudoti, taip pat kvalifikuotai padėti joms nėštumo ir gimdymo metu.

Taip pat raginu skatinti šeimos planavimą, įskaitant aprūpinimą veiksmingomis kontraceptinėmis priemonėmis ir saugų nėštumo nutraukimą. Rūpinimasis reprodukcine moterų sveikata ir bet kokios prieš jas nukreiptos diskriminacijos panaikinimas yra pagrindinės ir nepaprastai svarbios išankstinės Tūkstantmečio vystymosi tikslų įgyvendinimo iki 2015 m. sąlygos.

Nils Lundgren, IND/DEM frakcijos vardu. – (SV) Gerb. pirmininke, JT pareiškimas dėl Tūkstantmečio vystymosi tikslų tikrai nusipelno mūsų, turtingų europiečių, paramos. Ir tragedija, ir skandalu galime pavadinti tai, kad tiek daug žmonių pasaulyje gyvena visiškai skurde, kad tiek daug moterų miršta nėštumo ir gimdymo metu, kad tiek daug kūdikių miršta ateidami į šį pasaulį, kad tiek daug žmonių negauna tinkamų kontraceptinių priemonių ir kad tiek daug jų yra užsikrėtę ŽIV/AIDS, bet neturi galimybės gauti antiretrovirusinių vaistų (ARV).

Ne išteklų, technologijų ar medicininių žinių trūkumas kaltas dėl šios baisios padėties susidarymo – puikiai žinome, kaip šiuos klausimus galima išspręsti. Tai aiškiai rodo faktas, jog daugelis šalių su tokiais kilusiais sunkumais jau seniai susidorojo. Turiu omenyje tai, kad neturtingos šalys sugebėjo taip pertvarkyti socialinių institucijų veiklą, kad jos suteikė galimybę šioms sritims toliau vystytis. Pažangą pavyko padaryti kelioms neturtingoms šalims, pavyzdžiui, Egiptui ir Bangladešui.

Po kruopščios analizės ir nuodugnių politinių diskusijų JT valstybės narės įsipareigojo siekti šių tikslų įgyvendinimo. Tačiau šie tikslai yra pasaulinio masto ir priklauso JT kompetencijai.

Tad kodėl jie yra svarstomi čia, ES? Pasaulinio lygio klausimus reikia spręsti pasauliniu lygmeniu – Jungtinėse Tautose, kurių narėmis yra visos ES šalys. ES turi spręsti tuos klausimus, kurie yra bendri visoms jos valstybėms narėms, t. y. tarpvalstybinius ES reikalus. Norėdama sumažinti skurdą ir kartu gimdyvių mirtingumą, ES galėtų ir turėtų kaip įmanoma skubiau panaikinti savo vykdomą žemės ūkio politiką.

Irena Belohorská (NI). – (SK) Trejus metus Afrikoje dirbau akušere, todėl ši problema man yra labai svarbi. Be to, dirbdama Europos Taryboje parengiau pranešimą apie gimdyves. Jo išvados parodė, kad nėštumo metu besivystančių šalių (taip pat ir Europos) moterys dažnai nesulaukia elementarios apsaugos.

Parengta ir išleista daugybė JT ir Tarptautinės darbo organizacijos (ILO) konvencijų ir deklaracijų dėl teisinės moterų ir jų sveikatos apsaugos, kurių, deja, nėra laikomasi ar kurios net nėra ratifikuotos. Dėl pagrindinės sveikatos priežiūros besivystančiose šalyse, tai visą jų sveikatos apsaugos sistema yra labai silpna. Tik 10 proc. visų Afrikos gyventojų turi galimybę gauti sveikatos priežiūros paslaugas. Todėl ir gimdyvių mirtingumo rodikliai yra labai aukšti. Afrikoje labai trūksta kvalifikuotų medicinos specialistų ir gydytojų, o AIDS yra viena iš gimdyvių mirčių priežasčių. Nepaisant pasaulio visuomenės protestų moterų apipjaustymo tradicijos yra vis dar plačiai paplitusios.

Azijoje motinystė susiduria su religijos ir kastų kliūtimis. Šio regiono šalims reikalinga visapusiška pagalba investicijomis, kuri pagerintų sveikatos priežiūros, visų pirma – motinos ir vaiko sveikatos priežiūros paslaugas. Taip pat žinome, kad vaikų mirtingumas ten yra labai aukštas. Vietoj didžiulių tikslų išsikėlimo siūlome atidžiai tikrinti šalims skiriamas lėšas.

Jei Europos skiriamą finansavimą pripažinsime naudingu, siekiamus tikslus turėsime suformuluoti aiškiai, suprantamai ir glaustai. Tačiau įgyvendinti juos pavyks tik tada, jeigu tikslus nuolat kontroliuosime.

Colm Burke (PPE-DE). – Gerb. pirmininke, nuo 2000 m. siekiant įgyvendinti 5-ąjį Tūkstantmečio vystymosi tikslą (TVT) – pagerinti gimdyvių sveikatą – nebuvo padaryta jokios pažangos, ypač į pietus nuo Sacharos esančiose Afrikos šalyse ir Pietų Azijoje. Iki 2000 m. šioje srityje praktiškai nebuvo pasiekta nieko.

2000 m. rugsėjo mėn. pasaulio lyderiai pasirašė Jungtinių Tautų Tūkstantmečio deklaraciją, pagal kurią jų vadovaujamos valstybės įgyvendindamos TVT siekius įsipareigojo iki 2015 m. sumažinti skurdą. Deja, gimdyvių sveikatos, kuri yra vienas iš aštuonių TVT, statistikos duomenys yra tokie patys, kokie buvo prieš 20 m. Daugiau kaip pusė milijono moterų kasmet miršta nėštumo ir gimdymo metu, o tai reiškia, kad kas minutę miršta po moterį. 99 proc. šių mirčių moteris ištinka besivystančiose šalyse. Kai kuriose Afrikos žemyno dalyse moterų gimdyvių miršta viena iš šešiolikos. Menkiausiai išsivysčiusiose šalyse tik 28 iš 100 moterų gimdymo metu yra prižiūrimos kvalifikuotų gimdymo priežiūros darbuotojų. 5-asis TVT nuo 1990 m. iki 2015 m. siekia trimis ketvirčiais sumažinti gimdymo metu mirstančių moterų rodiklį.

Raginu Tarybą ir Komisiją prieš šių metų rugsėjo mėn. Niujorke vyksiantį aukšto lygio Jungtinių Tautų susitikimą, skirtą TVT aptarti, suteikti prioritetus veiksams, kurie skatina TVT siekių, ypač 5-ojo TVT, įgyvendinimą. Šio mėnesio pabaigoje kaip Europos Parlamento Užsienio reikalų komiteto delegacijos narys vyksiu į JT būstinę Niujorke. Ten ketinu pabrėžti ES valstybių narių išsipareigojimų siekti iki 2015 m. įgyvendinti TVT atnaujinimo svarbą.

Dabar, kai įgyvendindami TVT priėjome pusiaukelę, labai svarbu užtikrinti, kad iki 2015 m. ES valstybių narių parama pasiektų 0,7 proc. bendrųjų nacionalinių pajamų. Atsižvelgdamas į tai, kad ES skiriama parama sumažėjo nuo 2006 m. skirtu 0,41 proc. bendrųjų nacionalinių pajamų iki 0,38 proc. per 2007 m. (tai reiškia 1,5 mln. EUR paramos netekimą), primygtinai raginu ES valstybes nares laikytis duoto žodžio dėl su finansavimu susijusių išsipareigojimų. Šalys, negalinčios ištesėti duotų pažadų, turi dėti daugiau pastangų. Aš raginu Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujančią valstybę narę imtis iniciatyvos, parodyti pavyzdį ir užtikrinti, kad būtų skiriamos tinkamo ir nuspėjamo dydžio lėšos bei dedama daugiau pastangų siekiant išgelbėti gyvybes.

Glenys Kinnock (PSE). - Gerb. pirmininke, leiskite man iš pradžių nuoširdžiai padėkoti Komisijos narei už jos tvirtą ir ryžtingą pareiškimą. Mes jį labai vertiname.

Taip pat norėčiau pasakyti F. Kaczmarekui, kad jis turėtų žinoti, jog 19 proc. gimdyvių mirčių sukelia nesaugiai atliekami abortai. Į šį klausimą reikia atkreipti ypatingą dėmesį, tad nereikia ieškoti preteksto jį spręsti koku nors kitu būdu.

Kadangi dėmesį sutelkėme į seksualinės reprodukcinės sveikatos teises, pasigirsta priekaištų dėl šioje rezoliucijoje vartojamų terminų ir žodyno. Kai kurios frakcijos akivaizdžiai norėtų, kad žodis „teisės“ nebūtų vartojamas, joms nepatinka ir žodis „paslaugos“. Bijau, kad šiems posakiams nepritarė ir daugybė motinų, netekusių vaikų, iš besivystančių šalių. Jiems nepritarė ir vaikai, kurių motinos mirė besikankindamos, nes neturėjo anestetikų, vaikai, kurių motinos mirtinai nukraujavo, nes neturėjo galimybės būti sutvarstytos, ar vaikai, kurių motinos mirė, nes neturėjo trijų centų magnio sulfatui, galėjusiam jas išgelbėti nuo nukraujavimo, nusipirkti. Pasakykite jiems, kad terminai, vartojami šioje rezoliucijoje, yra svarbūs. Pabandykite jiems pasakyti, kad tai pernelyg brangiai kainuoja. Jų motinų gyvybės yra brangios. Nė viena moteris, suteikdama pasauliui naują gyvybę, neturėtų prarasti savosios.

Taip pat turime atkreipti dėmesį į tai, jog kai kurie žmonės sako, kad realiame gyvenime moterų statusas visuomenėje yra žemesnis, jos yra prasčiau vertinamos, todėl mes nieko negalime pakeisti. Tai – tikra nesąmonė. Mes turime daug ką pakeisti. Turime užkirsti kelią moterų niekinimui, kuris sukelia kančias ir sielvartą.

Reikalaujame ir Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujančios valstybės narės požiūrio pokyčių. Reikalaujame, kad ji imtųsi veiksmų savo išsipareigojimams siekti TVT įgyvendinti. Mums patiko gražūs Tarybai pirmininkaujančios šalies atstovo žodžiai, tačiau dabar norime pamatyti ir veiksmus.

Įgyvendinti 5-ąją TVT – reiškia sukurti sveikatos apsaugos sistemas ir užtikrinti, kad finansiškai prisidėsime prie problemos, kad 40 proc. viso pasaulio moterų gimdo vaikus be jokios kvalifikuoto specialisto pagalbos, sprendimo. Laukiame, kol Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujanti valstybė narė imsis iniciatyvos. Pavyzdžiui, nuo 2006 m. iki 2007 m. Prancūzijos skiriama pagalba Afrikai sumažėjo. Ši šalis nesilaiko savo išsipareigojimų, tačiau mes norime žinoti, kad ji apsvarstys mūsų raginimus imtis atitinkamų veiksmų ir iki 2010 m. priims tam tikrus išsipareigojimus.

Ar pirmininkaujanti valstybė narė patvirtins, kad šie biudžeto išsipareigojimai bus priimti? Ar ji laikysis duoto pažado? Puikiai žinome, kad kovoti su gimdyvių mirtingumu vis tiek reikia. Žinome, kiek tai kainuoja. Deja, žinome ir tai, kaip brangiai kainuoja nieko nedaryti.

Toomas Savi (ALDE). - Gerb. pirmininke, asmenų, naudojančių kontraceptines priemones, pasmerkimas ir legaliai atliekamų abortų uždraudimas buvo vienas piktavališkiausių žmonių įvykdytų nusikaltimų, kadangi kai kurių kontraceptinių priemonių naudojimas užkertą kelią lytinio būdu perduodamoms ligoms, pavyzdžiui, AIDS. Kontraceptinės priemonės, suderintos su pakankamu lytiniu ugdymu, gali padėti pagerinti gimdyvių sveikatą. Legalūs abortai užkertą kelią nelaukiamiems vaikams gimti pasmerktiems skurdui, alkui ir ligoms. Paneigdami moterų pasirinkimo laisvę atitolstame nuo Tūkstantmečio vystymosi tikslų pasiekimo. Siekdama pagerinti besivystančių šalių gimdyvių sveikatą, Europos Sąjunga turi pasmerkti ir Jungtinių Valstijų globalaus nutildymo taisyklę, ir bažnyčios ginamą draudimą naudotis kontraceptinėmis priemonėmis.

Carlo Casini (PPE-DE). – (IT) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, einantis Tarybos Pirmininko pareigas, ponios ir ponai, mes privalome dirbti taip, kad moterys optimaliomis sveikatos sąlygomis galėtų suvokti savo motinystės pašaukimą. Tai yra aišku. Todėl šiuo klausimu aptartame pasiūlyme dėl rezoliucijos išreikšta viltis nusipelnė mūsų paramos.

Tačiau negaliu nuslėpti savo nepasitenkinimo, kurį jaučiu girdėdamas, kaip tarptautiniuose sluoksniuose vartojamas terminas „reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugos“. Mes norime teikti reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugas, tačiau negalime leisti, kad jos apimtų ir nebūtinus abortus, taip į socialinių paslaugų sąrašą įtraukiant tragiškus žmonių gyvenimų nutraukimo atvejus.

Nesvarbu, ką kiekvienas iš mūsų galvoja apie abortus reglamentuojančius teisės aktus, mano nuomone, kalbėdami apie su gimdyvių sveikata susijusį dokumentą neturėtume pamiršti, kad motinystė apima ne vieną, o du žmones. Todėl palankiai vertinu faktą, jog kompromisinė rezoliucija remiasi tiek JT vaiko deklaracija, tiek Vaiko teisių konvencija, pagal kurias terminas „vaikas“ yra vartojamas ir negimusiam kūdikiui apibūdinti, ir kuriose raginama pradėti teikti paslaugas ir motinai, ir vaikui.

Manau, teisinga motinystės saugumui užtikrinti skirtu dokumentu apibrėžti ne tik priemones, kaip to pasiekti, bet ir kitus prieš abortus nukreiptus mechanizmus. Jis turi kalbėti apie gerovę, ekonominę, socialinę ir psichologinę pagalbą, švietimą ir pagarbą gyvybei. Priešingu atveju – kai dokumentas yra riboto turinio, kuriame pabrėžiama tik kontraceptinių priemonių, įskaitant ir abortus, naudojimas – užsibrėžtų rezultatų nepasieksime.

Europoje yra šalių, kuriose, pavyzdžiui, Didžiojoje Britanijoje ir Prancūzijoje, be jokios abejonės, kontraceptinių priemonių naudojimas yra plačiau paplitęs nei kitose šalyse. Vis dėlto jose, remiantis oficialių pranešimų duomenimis, abortų skaičius nuolat auga. Tiesiog norėčiau paprašyti kolegų Parlamento narių akimirka apie tai pamąstyti.

Anne Van Lancker (PSE). – (NL) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, einantis Tarybos Pirmininko pareigas, norėčiau šiltai padėkoti Komisijos narei už tvirtą jos pareiškimą. Tikra tiesa, kad gimdyvių mirtingumo rodikliai iliustruoja pribloškiantį skirtumą tarp Šiaurės ir Pietų šalių moterų. Akivaizdu, kad daugybė šioje pagrindinėje posėdžių salėje esančių kolegų Parlamento narių šito nesupranta. Gerb. C. Cassini, kiekvienais metais 50 mln. moterų neplanuotai pastoja, nes neturi galimybės naudotis kontraceptinėmis priemonėmis. Iš jų 42 mln. moterų nesaugiomis sąlygomis atliekami abortai, iš kurių 80 000 moterų miršta. Tokia skaudi yra tikrovė. Dauguma šių moterų gyvena į pietus nuo Sacharos esančiose Afrikos šalyse, todėl Vakarų valstybės neturi jokio pagrindo joms pamokslauti.

Tikrai gėda, kad kelių gimdyvių mirtingumui galima visiškai užkirsti suteikus moterims galimybę pasinaudoti bendrosios sveikatos, seksualinės ir reprodukcinės sveikatos priežiūros paslaugomis. Remiantis Pasaulio sveikatos organizacijos duomenimis, vienam žmogui vieniems metams suteikti pagrindines sveikatos priežiūros paslaugas kainuoja 34 EUR. Tai yra įmanoma, jei Europos Sąjunga, laikydamosi besivystančioms šalims duotų įsipareigojimų, 15 proc. vystymosi pagalbos skirs sveikatos priežiūrai, įskaitant ir seksualinę ir reprodukcinę sveikatą. Tačiau žinome apie kylančius sunkumus. Pastaraisiais metais valstybių narių investicijos į sveikatos priežiūros sritį nuolat mažėjo. Nuo 1994 m. šeimos planavimui skirti biudžetai praktiškai sumažėjo perpus. Netgi Europos plėtros fondas sveikatos priežiūros sričiai išleidžia vos 4 proc., o infrastruktūros ir biudžeto paramai skiriama 30 proc. Todėl atėjo laikas Tarybos žodžius ir Komisijos pažadus paversti aiškiais projektais, pavyzdžiui, paramai biudžetui susieti su aiškiais 5-ojo Tūkstantmečio vystymosi tikslo rezultatais ir su Afrikos moterų gyvybių gelbėjimu.

Sophia in 't Veld (ALDE). – (NL) Gerb. pirmininke, būsiu atvira: išgirdus, ką pasakė kai kurie šių Rūmų ponai, sunku kalbėti nuosekliai. Ir todėl, kad pati esu moteris, ir todėl, kad tai liečia kitas šiuose Rūmuose esančias moteris, šis klausimas yra vienas tų, kurie jaudina mane iki pat širdies gelmių. Nepaisant visko, mes kalbam ne apie medicininę ir ne apie finansinę (nors esu dėkinga už patikinimą, kad finansavimas bus padidintas) problemą. Juk tai – socialinė problema. Tai yra visuomenės – visuomenės, kuri viso pasaulio moteris vis dar laiko antrarūšėmis pilietėmis – požiūrio į moteris problema.

Atvirai kalbant, negaliu patikėti, kad tie du Parlamento nariai galėjo šitaip kalbėti žinodami, kad jų žodžiai per metus kainuoja pusės milijono moterų gyvybes. Tai užmuša bet kokią tikėjimą. Nėra nė vienos moters, kuri norėtų pasidaryti abortą. Nė vienos! Tačiau neturėdama kito pasirinkimo ji turi turėti galimybę saugiai ir teisėtai pasidaryti abortą. Tai yra moters teisė. Tarp kitko, labai džiaugiuosi, kad ši mintis sulaukė Europos Tarybos pritarimo. Jei nepripažinsime šios moterų teisės, vadinasi, visi mūsų ketinimai tebuvo krokodilo ašaros. Todėl noriu paraginti visus esančius šiuose Rūmuose balsuoti už pakeitimus, kurie smerkia Jungtinių Valstijų „globalaus nutildymo taisyklę“ ir Vatikano draudimą naudotis prezervatyvais, – pripažinsiu ir

pasakysiu tai garsiai, – nes šie du draudimai yra tiesiogiai susiję su milijonais mirčių. Manau, kad šie Rūmai turėtų juos pasmerkti.

Mairead McGuinness (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, mums nesiseka plėtoti politikos dėl besivystančių šalių gimdyvių sveikatos. Suprantame tai iš šios dienos diskusijų, nes siekdami sumažinti nėštumo ir gimdymo metu mirstančių moterų skaičių nepadarėme jokios pažangos. Airijoje, jei moteris miršta gimdydama, kyla tikra nepasitenkinimo banga ir atliekamas išsamus medicininis tyrimas, nes toks atvejis pasitaiko itin retai. Džiaugiuosi, kad tai tik pavieniai atvejai, tačiau jie vis tiek sukrečia. Mirštanti viena iš šešiolikos besivystančiose šalyse gimdančių moterų yra nerimą kelianti statistika, ir kol mes čia patogiai įsitaisę diskutuojame, Afrikos kaimeliuose yra daugybė nėščių moterų, kurios žino, kad jų gyvybei gresia pavojus ir kad jos gali neišgyventi, kad pamatytų ką tik gimusius kūdikius ar galėtų išmaitinti kitus savo vaikus.

Gimdyvių sveikata yra bendrosios sveikatos dalis, apimanti galimybę gauti maisto, tad jo užtikrinimo klausimas yra labai svarbus. Tačiau gal galėčiau atkreipti dėmesį į klausimą, kuris čia dar nebuvo nagrinėtas? Dėkoju Komisijos narei už jos pastabas dėl sveikatos priežiūros darbuotojų mokymų poreikio. Daugybę darbuotojų reikia mokyti, tačiau – būkime sąžiningi – išsivystęs pasaulis tiesiog vagia kvalifikuotus darbuotojus iš Afrikos ir nori, kad jie rūpintųsi mumis čia: tiek Jungtinėse Valstijose, tiek ES. Būkime šiuo klausimu sąžiningi. Mes galime sau leisti jiems sumokėti, o jie nori atvykti čia ir dirbti, tačiau taip elgdami mes atimame kvalifikuotus tų šalių žmones. Norėčiau, kad baigiamajame žodyje atkreiptumėte į tai dėmesį.

Su klausimu, apie kurį šiandien diskutuojame, yra susiję skausmas, kančios ir mirtis. Jau kalbėjau apie paliktus vaikus. Prieš pat Kalėdas delegacijos į Indiją metu pastebėjome labai naudingą ES finansuojamą projektą, kuriame moterys iš kaimų – juose nėra mokymuose dalyvavusių gydytojų ar seselių – buvo mokomos suteikti pagalbą kūdikių mirties atvejais. Ši itin maža programa buvo įgyvendinta labai sėkmingai, nes prasidėjo nuo pačių svarbiausių principų. Galbūt mums reiktų panašaus pobūdžio programą inicijuoti ir sprendžiant gimdyvių mirtingumo klausimus, nes puikiai žinome, jog mums iš tikro reikia mokymuose dalyvavusių ir kvalifikuotų darbuotojų.

Neena Gill (PSE). - Gerb. pirmininke, be galo džiugu, kad šiame Parlamente vyksta diskusija dėl 5-ojo TVT, nes šią akimirą, kol aš kalbu, kažkur pasaulyje yra moteris, mirštanti dėl to, kad padovanotų gyvybę kitam. Sukrečia ir žinia, jog siekiant įgyvendinti šį TVT į priekį pažengta labai nedaug, be to, visi girdėjome, kad šis TVT yra vienintelis, kurio siekiant nepadaryta jokia pažanga, o kai kuriuose regionuose padėtis netgi pablogėjo.

Kas nors tikriausiai mėgintų įrodinėti, kad šis klausimas sulaukė tiek mažai dėmesio todėl, kad jis liečia moteris ir kad 99 proc. mirčių įvyksta besivystančiose šalyse. Šis klausimas yra vienos didžiausių socialinių nelygybių pasaulyje pavyzdys, o aš manau, kad ES – nors ir pripažįstu asmeninį Komisijos narės įsipareigojimą – per lėtai imasi jį spręsti.

Taigi, norėčiau paklausti Komisijos ir Tarybos, ko jos ketina imtis, kad užtikrintų didesnę finansavimą ir garantuotų, kad biudžeto tikslas nebūtų mažinamas. Pažvelgę į 4 antraštę matome, kad yra tendencija trumpalaikes krizes ir gaivalines nelaimes laikyti svarbesnėmis, todėl turime užtikrinti, kad mūsų svarstomam klausimui prioritetą bus suteikiamas ne tik Sąjungos viduje, bet ir tarptautiniu mastu. Norėčiau paprašyti Komisijos ir valstybių narių kruopščiai ištirti ir patikrinti šių programų pateikimą bei užtikrinti, kad įgyvendinti aštuonių programų netrukdytų prasta paslaugų kokybė, korupcija ir atskaitomybės trūkumas, dėl kurių kai kuriose šalyse programa visiškai nejuda į priekį. Mums reikia gerai apgalvotų programų.

M. McGuinness atkreipė mūsų dėmesį į Indijoje vykdytą projektą, kuriame buvo skirta labai mažai lėšų mobiliems telefonams, o mokymai, kaip atpažinti nėštumo ir pogimdyminio laikotarpio pavojus požymius, truko tik dvi dienas. Šios žinios, kartu su ugdymu, elementariu asmens higienos reikalavimų laikymusi ir vandens virinimu, reiškė atsakymą į gyvybės ar mirties klausimą. Taigi, šiais metais, kuriuos JT pavadino veiklos siekiant įgyvendinti TVT metais, negalime ilgiau džiaugtis tuo, ko pasiekėme, o turime užtikrinti, kad panaikinsime visas ribas, tragiškai skiriančias turtingų ir vargšų pasaulius.

Edite Estrela (PSE). – (PT) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, man patiko jūsų kalba. Jūsų įvertinimas buvo teisingas, o pasiūlytos priemonės – realios. Mums reikia veiksmų plano, finansinės pagalbos ir rezultatų įvertinimo. Taigi, mažiau kalbų, daugiau darbų! Taip pat reikia atsigrębti už prarastą laiką, nes dėl informacijos trūkumo ir negalėjimo pasinaudoti seksualinės ir reprodukcinės sveikatos paslaugomis kasmet besivystančiose šalyse miršta tūkstančiai moterų. Statistikos duomenys nėra paprasčiausi skaičiai; jie yra šeimos tragedijų, našlaičių likusių vaikų ir žmonių, kurie mirė, nors galėjo būti išgelbėti, atvejai. Negi galvodami apie tai, žinodami, kas dedasi pasaulyje, galime naktį ramiai miegoti?

Seksualinė ir reprodukcinė sveikata turi būti prioritetas. Gaila, kad kai kurie asmenys seksualinę ir reprodukcinę sveikatą siekia nuvertinti iki tiesėtų abortų lygio. Tačiau labai svarbu abortus atlikti teisėtai, saugiai ir išskirtiniais atvejais, nes šis būdas yra vienintelis kovoti su jų nelegalumu. Visos visų žemynų moterys turi teisę gauti seksualinės ir reprodukcinės sveikatos paslaugas. Be teisės į seksualinę ir reprodukcinę sveikatą nebus lyčių lygybės. Komisija ir Taryba turi imtis atitinkamų priemonių.

Françoise Castex (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, einantis Tarybos Pirmininko pareigas, 5-ojo TVT įgyvendinimo nesėkmė paveikia mus visus, kadangi ji atskleidžia mūsų nesugebėjimą žengti pirmyn viso pasaulio moterų emancipacijos srityje. Sutinkame, kad 5-asis TVT turėtų tapti pagrindiniu politiniu tikslu, nes jis sunkiai slegia visų mūsų sąžines. Tačiau turėtume sukaupti drąsos ir pasakyti, kad daugybė moterų yra tapusios neišprusimo, aplaidumo ir dezinformacijos aukomis. Jos tampa aplaidumo aukomis todėl, kad daugelio iš 500 000 gimdyvių mirčių galima išvengti vykdant prevenciją ir teikiant pagrindinės sveikatos priežiūros paslaugas. Pavyzdžiui, impregnuotų tinklelių nuo uodų platinimas užkirstų kelią tūkstančiams moterų mirčių nuo maliarijos. Jos tampa neišprusimo aukomis, nes pernelyg dažnai moterims ir mergaitėms neleidžiama įgyti pagrindinio išsilavinimo, kurį įgijusios jos galėtų skaityti ir suprasti nesudėtingus sveikatos ir higienos normų patarimus. Galiausiai dezinformacija: tam tikri religijos ir tradicijų įsitikinimai, dėl kurių moterys pagal padėtį visuomenėje yra vis dar netoleruotina priklausomos, vedybos ankstyvajame amžiuje, vienas po kito sekantys nėštumai ir įsigalėję tabu dėl moterų vartojamų kontraceptinių priemonių. Todėl mes imamės veiksmų; Parlamento atstovų grupės besivystančioms šalims iš Europos ir Afrikos dirba kartu su Jungtinių Tautų demografinės veiklos centru (angl. UNFPA). Atvirai pasisakome už sveikatą, reprodukciją, moterų vaisingumo savikontrolę. Turime ne tik skirti finansinę pagalbą šioms tikslams įgyvendinti, turime pakeisti požiūrį ir moterų padėtį. Tai yra pagrindinis politinis uždavinys visų šalių vystymuisi.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). – (BG) Gerb. Komisijos nare, sveikinu jus dėl jūsų išsakytos nuomonės. Yra daugybė problemų, dėl kurių kilo motinų sveikatos problema. Pirmą – sveikatos priežiūros sistema, antra – socialinės sistemos, turinčios apskritai rūpintis motinyste. Ne tik motinų, bet ir vaikų sveikata, psichinės ir fizinės sveikatos būklė priklauso nuo to, koku būdu šios dvi sistemos yra suderinamos, kad veiktų tuo pačiu laiku. Trečia, kiekvienoje šalyje motinystė yra neišvengiamai susijusi su demografinėmis problemomis. Visiems žinoma, kad tai yra rimta problema.

Dalis motinų sveikatos problemų yra susijusios su finansavimu. Reikia paraginti šalis atidėti pakankamai lėšų, skirtų pagalbą gaunančioms šalims, kad taip galėtume sumažinti jaunų motinų ir vaikų mirčių rodiklius ir taikyti būtinas profilaktikos priemones. Kiekvienas gyvenimas yra dovana, todėl reikia sudaryti sąlygas suteikti moterims maksimalų sveikatos priežiūros ir socialinių paslaugų skaičių.

Motinystės apsaugojimas priklauso ir nuo palatose dirbantiems medicinos darbuotojams mokamo atlyginimo. Ši problema egzistuoja daugybėje šalių, įskaitant ir Europos Sąjungos šalis. Ji turi būti išspręsta.

Danutė Budreikaitė (ALDE). – (LT) Europos Parlamentas pradėjo svarstyti Europos Komisijos pateiktą pasiūlymą dėl aukštos kvalifikacijos specialistų pritraukimo iš trečiųjų šalių į Europos Sąjungos darbo rinką – vadinamąją Mėlynąją kortą. Šalys kviečiamos įsipareigoti nekviesti specialistų iš jautrių besivystančių šalių sektorių – švietimo ir sveikatos, tačiau kai kurios iš mūsų šalių, tarp jų Jungtinė Karalystė ir kitos, to įsipareigojimo neketina laikytis. Išeina, kad mes viena ranka duodame, kita pasiimame! Jei mes pritrauksime specialistus iš sveikatos apsaugos sektoriaus, sektoriaus, kur ir dabar trūksta personalo, tai reikš, kad moterų sveikatai, visos visuomenės sveikatai kils didesnė grėsmė ir ji atsidurs blogesnėse sąlygose. Siūlyčiau pagalvoti diskutuojant apie mūsų priimamus teisės aktus, ar jie neprieštarauja vienas kitam ir ar mūsų politika atitinka mūsų principus.

Proinsias De Rossa (PSE). – Gerb. pirmininke, įsiterpsiu į šią diskusiją norėdamas padėkoti Tarybai už birželio mėn. priimtą Veiksmų planą. Tačiau visų pirma norėčiau padėkoti Komisijos narei B. Ferrero-Waldner už jos nedviprasmišką pareiškimą.

Sukrečia ir šokiruoja tai, kad įgyvendinti šio Tūkstantmečio vystymosi tikslo nepavyksta, kad nepadarėme jokios pažangos nei nuo 2000 m., nei per pastaruosius 20 metų. Be jokio reikalo mirė milijonai moterų, o dešimtys milijonų vaikų liko našlaičiai.

Žinome, dėl kokių priežasčių miršta žmonės, ir žinome, kaip užkirsti tam kelią. Turime visus reikalingus išteklius ir žinome, kaip jais pasinaudoti. Tačiau nieko neįvyksta. Kodėl? Kodėl mums nepavyksta? Man atrodo, kad leidžiame prieštarautojams dėl jų moralinių įsitikinimų stabdyti šių svarstomų klausimų pažangą. Turime nustumti į šalį visus prieštarautojus – tuos, kurie mūsų klausimo ribas nuolat susiaurina iki abortų

ir aprūpinimo prezervatyvais klausimų. Kodėl kam nors prezervatyvai turi atrodyti dėl nesuvokiamų priežasčių naudojama nuostabą kelianti priemonė!

Raginu visus, turinčius galimybę priimti ir vykdyti sprendimus, ignoruoti visus priešgynas ir padaryti tai kuo greičiau.

Zbigniew Zaleski (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, štai keletas mano minčių šiuo turinčiu politinį, psichologinį, fizinį ir moralinį aspektus ir todėl labai sudėtingu klausimu. Paprieštaraučiau G. Kinnock teiginiui, kad vienai frakcijai terminas „paslaugos“ nepatinka. „Paslaugų“ yra daugybė, tačiau tarp jų yra viena itin ginčytina: abortai. Manau, kad man iš dešinės pusės sėdinti frakcija norėtų šį terminą pridengti keletu gražių žodžių pasinaudodama tokiais apibrėžimais kaip „reprodukcinė sveikata“. Manau, kad puikiai žinote daugumos šiai frakcijai priklausančių požiūrį, tačiau yra tiek daug kitų „paslaugų“, kurias jūs norite patvirtinti, naudoti ir kaip įmanoma labiau paremti finansiškai, o tai – tikiuosi – sumažins mirtingumo rodiklius visais skirtingais šiandien minėtais atvejais. Taigi, kaltinimai nėra visiškai teisingi, nors puikiai žinome, kad su viena „paslauga“ susijusios daugybė problemų.

Catherine Stihler (PSE). - Gerb. pirmininke, mano nuomone, faktas, kad kas minutę moteris miršta gimdymo – vieno natūraliausio pasaulyje proceso, kaip apibūdino Komisijos narė – metu, yra skandalingas ir sukrečiantis. Taip pat ir faktas, kad nesugebame įvykdyti šio užsibrėžto Tūkstantmečio vystymosi tikslo ir apviliame pačias pažeidžiamiausias moteris bei vaikus priverčia susigėsti.

Norėčiau paprašyti tiek Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujančios Prancūzijos, tiek Komisijos, kad jos šiems Rūmams pateiktų oficialią ataskaitą apie tai, ką nuspręs šio mėnesio pabaigoje Niujorke vyksiančiame renginyje. Taip pat norėčiau paprašyti, kad jos per kelias ateinančias savaites pirmenybę teiktų pokyčių įgyvendinimui ne tik valstybių narių, bet ir tarptautiniu lygmeniu ir taip politinėje darbotvarkėje parodytų šio klausimo aktualumą.

Jean-Pierre Jouyet, einantis Tarybos Pirmininko pareigas. – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, neketinu pakartoti to, ką Komisijos narė mums čia taip emociškai kalbėjo, nors visiškai sutinku su jos įsitikinimu apie mums gresiantį skandalą. Todėl Europos Valdovų Taryba išplėtojo veiksmų programą. Tiesa, šiandien jau per vėlu į ją įsitraukti, tačiau šios programos siekiai yra ambicingi. Neketinu vėl apie ją kalbėti.

Iš savo pusės Europos Sąjungos Tarybai pirmininkaujanti šalis labai aiškiai suteiks pirmenybę moterų teisių skatinimui ir apsaugai. Mūsų programos visų pirma apima rekomendacijų dėl kovos su smurtu prieš moteris rengimą, kuriomis, kaip galimų veiksmų planu, Europos Sąjunga remsis tarptautinėje aplinkoje ir šio mėnesio pabaigoje vyksiančiame aukšto lygio Jungtinių Tautų susitikime dėl Afrikos vystymosi poreikių patenkinimo pagal Tūkstantmečio vystymosi tikslų programą. Taip pat imamės iniciatyvos dėl moterų padėties gerinimo ginkluotuose konfliktuose. Šia iniciatyva siekiame labiau atsižvelgti į specifinę moterų padėtį tose vietose, kuriose Europos Sąjunga įgyvendina išorės saugumo ir gynybos politiką. Būdam pirmininkaujanti šalimi imamės iniciatyvos dėl naujos Jungtinių Tautų Generalinės Asamblėjos ir Nyderlandų rezoliucijos dėl smurto prieš moteris priėmimo. Nors minėjau mūsų šalies užimaną poziciją, čia atstovauju ir Europos Vadovų Tarybai, todėl pasakysiu, kad visos valstybės narės yra kviečiamos prisidėti prie šios Jungtinių Tautų rezoliucijos. Galiausiai dėl moterų padėties 2008 m. gruodžio mėn. organizuosime nevyriausybių organizacijų forumą.

Dėl gimdyvių sveikatos ir visko, kas čia buvo išsakyta, galiu tik prisidėti prie visų kalbėjusiųjų įsipareigojimų ir pasipiktinimo, ypač kai tai yra susiję su ŽIV virusu. Pasakysiu, kad 2007 m. ES Pasaulinio fondo kovos su AIDS biudžetui skyrė 91 mln. EUR ir įrodė esanti svarbiausia šio fondo donorė.

Dėl G. Kinnock, kuri, būdama atsidadusia europiete, be abejo, negali painioti Europos Vadovų Tarybos pirmininkavimo su valstybės politika – kitaip ji nėra ta, kuo aš ją laikau, išsakyty komentary norėčiau pasakyti, kad kalbant apie biudžetinius Europos Sąjungos įsipareigojimus, 2008 m. Prancūzijos skiriamos lėšos bus didinamos. Tiksliau sakant, sveikatos sričiai skiriama suma nuo 2006 m. iki 2008 m. išaugo nuo 820 mln. EUR iki 930 mln. EUR. Nemanau, kad šiuo atveju dera pradėti mūsų įprastus ginčus.

Išklausęs jūsų diskusijas norėčiau pasakyti asmeninę pastabą: Prancūzija labai atidžiai išnagrinės K. M. Buitenweg man pateiktą pasiūlymą. Dėl pirmininkaujančios šalies, tai aš labai norėčiau, kad visose šalyse kova su skurdu vyktų kartu su moterų padėties gerinimu ir pagarba moterų teisėms. Labai norėčiau, kad būtų įsikišama, kai moterų sveikatai nuolat gresia pavojus. Taip pat norėčiau, kad turėtume visas būtinas lėšas – kad visas būtinas lėšas turėtume teisėtomis ir saugiomis sąlygomis – ir padarytume šiam viešam skandalui galą. Todėl nepaisydami savo įsitikinimų negalime atsisakyti skirti šių lėšų.

Turime žengti į priekį, jei ketiname padaryti galą šiam tikrai gėdingam skandalui dėl moterų, ypač gyvenančių neturtingiausiose šalyse, padėties. Vadinasi, mums reikia pasiekti susitarimą, kartoju: nepaisant savo įsitikinimų. Iš savo pusės pirmininkaujanti Prancūzija, pasinaudodama visais savo žinioje turimais ištekliais, nusprendė pati imtis veiksmų, ypač Afrikoje.

Benita Ferrero-Waldner, *Komisijos narė*. – Gerb. pirmininke, girdėjome keletą labai svarbių pareiškimų. Šis svarstomas klausimas yra jaudinantis, todėl išgirdome skirtingų požiūrių. Manau, kad turėtume sugrįžti prie Kaire vykusioje tarptautinėje konferencijoje gyventojų ir vystymosi klausimais patvirtinto veiksmų plano, kuriame aiškiai išreikšta pagarba nacionaliniam teisiniam pagrindui. Mes bet kokių atveju atmetame priverstinius abortus ir sterilizaciją, vaikžudystę ir kitus žmogaus teisių pažeidimus, kurie neabejotinai neatitinka tos politikos krypties.

Taip pat labai svarbu suprasti, kad gimdymai gali sukelti komplikacijų. Kaip minėjo K. M. Buitenweg, prabangą mes turime savo šalyse, tačiau kitur jos nėra. Todėl tik savanoriško pasirinkimo principu reikėtų vadovautis šioje veiksmų programoje, kuri siekia plataus asortimento saugius ir patikimus šeimos planavimo metodus – kurie, be abejo, yra svarbiausias dalykas – ir neprieštaraujančias teisės aktams reprodukcinės sveikatos paslaugas padaryti prieinamus visame pasaulyje.

Reikėtų išsikelti tikslą padėti asmenims ir poroms – suteikiant galimybę laisvai nuspręsti, kiek jie nori turėti vaikų – priimti tinkamus sprendimus ir įgyvendinti savo reprodukinius tikslus. Būtent to mes turime pasiekti.

Abortai, kaip šeimos planavimo priemonė, jokių būdu nebus skatinami. Vyriausybės yra išipareigojusios nagrinėti nesaugių abortų sveikatai daromą poveikį kaip nerimą visuomenės sveikatai keliantį klausimą, nes abortai ir toliau atliekami, o mes girdėjome, kiek moterų tampa jų aukomis. Jos (vyriausybės) taip pat išipareigojo sumažinti atliekamų abortų skaičių patobulindamos teikiamas šeimos planavimo paslaugas. Kai abortai neprieštaruoja teisės aktams, jie turėtų būti atliekami saugiai ir įtraukiami į plačią reprodukcinės sveikatos paslaugų sistemą. Tai yra svarbiausia.

Kita vertus, tikra tiesa, kad mūsų sveikatos priežiūros sistemos turėtų veikti geriau (dabar jos veikia silpnai), o mes jas stengiamės sustiprinti mokydami daugiau sveikatos priežiūros srities darbuotojų ir įgyvendindami sveikatos draudimo sistemą, kurios idėja kilo Europos Tarybai pirmininkaujančios Prancūzijos iniciatyva.

Tiesa yra ir tai, kad pastaraisiais metais buvo išleista daugybė pinigų, pavyzdžiui, kovai su ŽIV/AIDS, tačiau, deja, Afrikoje ŽIV/AIDS infekuotomis tampa netgi daugiau moterų, nei anksčiau: dabar vienos iš keturių 16–24 m. amžiaus mergaičių ŽIV testas yra teigiamas. Juk tai baisu. Komisija tai puikiai žino ir pasitelkdama Pasaulio fondą drąsina iniciatyvas stengtis dėl moterų ir būti jautresniems lyčių skirtumams.

Galiausiai – migracijos klausimas. Jo sprendimas gali pasukti neteisinga linkme. Vadinamasis „proto nutekėjimas“ yra vienas svarstomų aspektų, kuriuos reikės būtinai išspręsti, kai imsime viso migracijos klausimo. Čia yra tiek teigiamų, tiek neigiamų pusių, o mums reikės surasti teisingą pusiausvyrą.

PIRMININKAVO: M. A. DOS SANTOS

Pirmininko pavaduotojas

Pirmininkas. – Gavau šešis pasiūlymus dėl rezoliucijos⁽¹⁾ pagal Darbo tvarkos taisyklių 103 straipsnio 2 dalį.

Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks rytoj.

Raštiški pareiškimai (142 straipsnis)

Cristian Silviu Buşoi (ALDE), *raštu*. – (RO) ES išipareigojo pasiekti Tūkstantmečio vystymosi tikslų, pavyzdžiui, iki 2015 m. sumažinti gimdyvių mirtingumą 75 proc.

Nors, apskritai paėmus, ES šalys eina teisingu keliu, gimdyvių sveikatos srityje pažanga vyksta itin lėtai. Europos Komisijos iniciatyvos skirti lėšų sveikatos sistemos reformai siekiant pagerinti priešgimdiminių ir pogimdiminių paslaugų teikimą ir skatinti tokių paslaugų prieinamumą, parama reprodukcinės srities medicininių preparatų tyrimams ir medicinos darbuotojų mokymai buvo tinkamos priemonės stengiantis įgyvendinti 5-ąjį TVT.

⁽¹⁾ Žr. protokole.

2008 m. birželio mėn. Taline pasirašyta chartija dėl sveikatos sistemų veikimo sustiprinimo taip pat rodo reikšmingą pažangą. Vis dėlto yra išsivysčiusių šalių, tokių kaip Prancūzija, Didžioji Britanija ar Nyderlandai, kuriose mirtingumo rodiklis yra labai žemas, tačiau kurioms iki 2015 m. sumažinti šį rodiklį 75 proc. yra be galo sunku, nes vystymasis ten yra lėtesnis nei šalyse, kuriose užfiksuotas aukštas gimdyvių mirtingumo rodiklis. Be to, vis dar yra skirtumų tarp ES valstybių ir netgi tarp kai kurių šalių regionų daromos pažangos.

Todėl, norint iki 2015 m. pasiekti užsibrėžtą tikslą, būtina nedelsiant modernizuoti Europos sveikatos sistemas ypač pabrėžiant tyrimų dėl priešgimdyminių ir pogimdyminių paslaugų teikimo pagerinimo, veiksmingesnių mokymų apie higienos normų laikymąsi ir šeimos planavimo svarbą.

Monica Maria Iacob-Ridzi (PPE-DE), raštu. – (RO) Europos Sąjunga yra tvirta Jungtinių Tautų priimtų ir iki 2015 m. numatytų įgyvendinti Tūkstantmečio vystymosi tikslų dėl taikos, saugumo, vystymosi, valdymo ir žmogaus teisių šalininkė.

Iš 8 tikslų į gimdyvių sveikatos gerinimą turėtų būti kreipiamas ypatingas dėmesys, nes daugiau kaip pusė milijono moterų, daugiausia iš Afrikos ir Azijos, miršta nėštumo ar gimdymo metu.

Pagrindinė priežastis, dėl kurios mirtingumo rodiklis viso pasaulio mastu didėja, yra kvalifikuotų darbuotojų, galinčių motinoms suteikti pagalbą tiek nėštumo, tiek gimdymo metu, trūkumas. Ši padėtis turėtų būti ištaisyta į atsiliekančias šalis – tiek į specializuotų darbuotojų mokymus, tiek į medicinos įrangą – investuojant būtinas lėšas.

Rumunijai iškeltas tikslas dėl gimdyvių sveikatos pagerinimo – iki 2015 m. sumažinti gimdyvių mirtingumo rodiklį iki 10 gimdyvių mirčių 100 000 gimdymo atvejų ir užtikrinti, kad sveikatos priežiūros paslaugos būtų visuotinai prieinamos.

Šiuo metu Rumunijoje natūralus prieaugis yra neigiamas, o mirtingumo rodiklis lygus 12 proc. Padedami socialinės pagalbos ir informacijos programų, motinos ir vaiko paslaugų paketo ir sulaukę papildomos ES finansinės paramos gimstamumo rodikliams turime sugrąžinti augimo tendencijas.

15. Klausimų valanda (klausimai Komisijai)

Pirmininkas. – Kitas klausimas yra Klausimų valanda (B6-0457/2008).

Komisijai buvo pateikti šie klausimai.

Pirma dalis

Klausimas Nr. 35, kurį pateikė **Stavros Arnaoutakis** (H-0546/08).

Tema: Maisto produktų krizės Europos Sąjungoje ir Europos vartotojų apsauga

Ar po pakartotinių maisto krizių Europoje Komisija apsisprendė dėl konkrečių priemonių, kurios suteiktų veiksmingą Europos vartotojų apsaugą?

Androula Vasilou, Komisijos narė. – (EL) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti S. Arnaoutakiui už jo klausimą, užduotą visada aktualios maisto saugos tema.

Komisija turi daugybę būdų užtikrinti, kad vartotojai ir Europos piliečiai būtų apsaugoti nuo galimos maisto krizės. Pirma, Komisija garantuoja, kad per Skubaus įspėjimo apie maisto ir pašarų keliamą pavojų sistemą (angl. RASFF) visų 27 valstybių narių kompetentingos institucijos būtų greitai ir laiku perspėjamos.

Antra, Komisijos maisto ir veterinarijos tarnyba (angl. FVO) nuolat ir sistemingai valstybėse narėse ir trečiojoje šalyse atlieka patikrinimus.

Trečia, Komisija atidžiai tikrina visą iš Europos maisto saugos tarnybos (angl. EFSA), tarptautinės žiniasklaidos ir kitų šaltinių gaunamą informaciją.

Kai mano, kad būtina, ir ypač kai maistas ar pašaras gali kelti rimtą grėsmę visuomenės sveikatai ir kai su šia grėsme negalima veiksmingai susidoroti valstybės narės lygmeniu, Komisija imasi būtinų priemonių ES lygmeniu.

Pavyzdžiui, kai Ukrainos saulėgrąžų aliejus buvo užterštas mineraliniu aliejumi, Skubaus įspėjimo apie maisto ir pašarų keliamą pavojų sistema 2008 m. balandžio 25 d. gavo perspėjimą iš kompetentingos Prancūzijos

institucijos. Tokį pat perspėjimą gavo visos valstybės narės. Savo ruožtu Komisija per Skubaus įspėjimo apie maisto ir pašarų keliamą pavojų sistemą apie šį įvykį iš karto pranešė kitoms valstybėms narėms ir 2008 m. birželio 10 d. priėmė Komisijos sprendimą 2008/433/EB, kuriuo nustatė specialias sąlygas, kuriomis vadovaujantis buvo reguliuojamas iš Ukrainos spaudžiamo ar iš ten vežamo saulėgrąžų aliejaus importas dėl užteršimo mineraliniu aliejumi pavojaus. Taip pat buvo pradėti tyrimai taršos šaltinio vietai nustatyti.

Be to, Komisijos reglamente (EB) Nr. 178/2002, kuris geriau žinomas Maistui skirtų bendrųjų teisės aktų pavadinimu, numatyta atsekamumo sistema leidžia tiksliai ir tiksliai išimti ar atšaukti iš vartojimo rinkos produktus, pateikti vartotojams ir maisto verslo subjektams atitinkamą informaciją, įvertinti rizikos laipsnį ir išvengti nereikalingo prekybos žlugdymo.

Komisija taip pat sistemingai tikrina valstybių narių kompetentingų tikrinimo institucijų veiklos ir maisto sritį reglamentuojančių teisės aktų nuostatų tiek ES viduje, tiek už jos ribų atitikimą.

Pavyzdžiui, Malaizijoje Komisijos maisto ir veterinarijos tarnyba užfiksavo reikšmingas problemas, susijusias su žuvų produktų eksportui keliamų reikalavimų neatitikimu. Europos Sąjungoje Komisija reagavo nedelsdama – ji uždraudė žuvų iš Malaizijos importą. Tai yra tik vienas iš daugybės pavyzdžių, įrodančių, kaip veiksmingai Komisijai pavyksta apsaugoti vartotojus ir užkirsti kelią maisto krizei.

Todėl Komisija mano, kad jos išleisti galiojantys teisės aktai nustato būtinus veiksmingo maisto krizės valdymo ir efektyvios vartotojų apsaugos mechanizmus.

Tačiau taip pat siekiame užtikrinti nuolatinį susisiektum tarp valstybių narių ir jų bendradarbiavimo kanalų tobulinimą. Pavyzdžiui, rengiame naujas rekomendacijas, kaip naudotis Skubaus įspėjimo apie maisto ir pašarų keliamą pavojų sistema. Jas Komisija netrukus priims.

Stavros Arnautakis, autorius. – (EL) Dėkoju, gerb. Komisijos nare, už jūsų pranešimą. Leiskite pasakyti, kad Europos vartotojai dabar praranda pasitikėjimą. Jų pasitikėjimui buvo suduotas smūgis.

Todėl mes norime matyti, kad Komisija imasi veiksmų informuoti vartotojus. Iš tikrųjų, jūs esate teisūs imdamiesi veiksmų, apie kuriuos mums pasakojote, ir už tai jus reikia pasveikinti. Tačiau, pavyzdžiui, į Graikiją buvo atvežta Ukrainoje spausto saulėgrąžų aliejaus, ir jį vartojo pusė šios šalies gyventojų. Kaip vartotojas gali būti apsaugotas ir kokių veiksmų ketinate imtis?

Androula Vasiliou, Komisijos narė. – (EL) Leiskite atkreipti jūsų dėmesį į tai, kad didėjantis sąmyšis dėl šio svarstomo klausimo ir per Skubaus įspėjimo apie maisto ir pašarų keliamą pavojų sistemą gaunami perspėjimai įrodo, kad ši sistema iš tikrųjų veikia.

Dėl Graikijos ir Ukrainos saulėgrąžų aliejaus atvejo, tai bendrasis perspėjimas, kad šis užterštas aliejus pateko į ES rinką, buvo pasirodė 2008 m. balandžio 23 d. 2008 m. gegužės 5 d., kai Šveicarijos institucijos pasiuntė į mūsų centrą specialų pranešimą apie tai, kad šis saulėgrąžų aliejus, be kitų šalių, yra pakeliui į Graikiją, Italiją ir Turkiją, atsakingosios Graikijos institucijos ėmėsi būtinų tyrimų ir pradėjo siųsti mums informaciją bei šalinti iš rinkos produktus.

Tačiau norėčiau pabrėžti, kad neturėtume painioti Europos Komisijos kompetencijai priklausančių ir Komisijos taikomų priemonių su valstybių narių prisiimtais įsipareigojimais, kurie yra jų vidaus reikalas.

Jūs, žinoma, paklauskite, ar yra atlikta kokių nors patikrinimų. Be abejonės, yra. Maisto ir veterinarijos tarnyba, kurios atstovai nuolat vyksta į įvairias valstybes nares, tikrina, ar įvairūs departamentai veikia, nustato, ar yra kokių nors trūkumų, ir praneša apie juos valstybėms narėms. Savaimė suprantama, tai vyksta tiek Graikijoje, tiek kitose šalyse.

Mairead McGuinness (PPE-DE). – Gerb. Komisijos nare, Komisija nuveikė didžiulį darbą plėtodama sistemą „Nuo ūkio iki stalo“ (angl. *Farm – to – fork*), o vartotojai turėtų ja pasitikėti. Tačiau yra vienas papildomas klausimas: o kaip bus su ES gamintojų apsauga? Nemanau, kad importuotiems maisto produktams taikome tokias pat griežtas taisykles, kaip ir pagamintiems ES. Pavyzdžiui, už Europos Sąjungos ribų leidžiame naudoti tas medžiagas, kurios Sąjungos viduje yra draudžiamos, o priėmus naujus augalų apsaugos produktų vartojimą reglamentuojančius teisės aktus tai bus taikytina ir javų auginimui. Ar galėčiau paprašyti jūsų, gerb. Komisijos nare, atkreipti į tai ypatingą dėmesį, nes gali būti, kad Europoje vartosime maistą, kuris iš tikrųjų negali būti užaugintas ar pagamintas Europos Sąjungoje?

Danutė Budreikaitė (ALDE). – (LT) Norėjau pasiteirauti: kas yra maisto krizė? Ar vieno nesaugaus maisto produkto atsiradimas Europos Sąjungos rinkoje gali būti įvardytas kaip maisto krizė? Tada mes galėtume

kalbėti apie žaislų krizę, nes žaislai, neatitinkantys mūsų saugumo reikalavimų, yra toliau pardavinėjami kaip ir visi kiti nesaugūs produktai. Kaip galėtume apibrėžti maisto krizę? Ar tai nėra beatodairiškas kainų kilimas, paveikiantis visus vartotojus?

Androula Vassiliou, *Komisijos narė*. – Leiskite pradėti nuo antrojo klausimo. Pasakysiu, kad negalime atvejo pavadinti maisto krize, jei rinkoje randame produktą su trūkumais. Maisto krizė būtų tada, jei leistume šiam produktui laisvai cirkuliuoti Europos Sąjungos rinkoje. Tada būtų krizė, nes mūsų piliečių sveikatai iškiltų reali grėsmė.

Tačiau padedami galiojančios sistemos, kurią taikome labai atidžiai ir skrupulingai, stengiamės tokių krizių išvengti. Mums pavyko išvengti daugybės (taip pat ir nesenų) maisto krizės atvejų.

Dėl ne Europos Sąjungoje gaminamų maisto ir nemaisto produktų kontrolės, turiu pasakyti, kad iš savo prekybos partnerių reikalaujame kad jie taikytų lygiai tokias pat kontrolės sąlygas, kokias mes taikome jų šalyse pagaminamiems ar išauginamiems maisto produktams.

Todėl ir paminėjau Malaiziją, į kurią nusiuntėme Maisto ir veterinarijos tarnybos atstovus, o jie užfiksavo, kad sistema veikia ne visiškai tinkamai, dėl tos priežasties mes uždraudėme žuvų importą iš Malaizijos. Taip pat buvo pasielgta su iš Brazilijos importuojama jautiena ir daugeliu kitų atvejų su iš Bangladešo importuojamais produktais.

Taigi, iš savo partnerių reikalaujame, kad jie, norėdami eksportuoti savo produktus į Europos Sąjungą, griežtai laikytųsi mūsų Europos Sąjungoje taikomų higienos normų.

Pirmininkas. – pateiktas Klausimas Nr. 36, kurį pateikė **Bilyana Ilieva Raeva** (H-0548/08).

Tema: Kelių saugumas

Kelių eismo įvykiuose sužeistų ir žuvusių žmonių skaičius yra didžiausia humanitarinė, ekologinė, finansinė, socialinė ir demografinė problema. Be to, šių tragedijų kaina turi daugialypę neigiamą reikšmę gyvenimo kokybei, darniam vystymuisi ir pasauliniam atšilimui.

Atsižvelgiant į tai turi būti plėtojama tokia politika, kuri padrasintų valstybes nares išlaikyti tokį eismo nelaimių aukų skaičių, kuris neviršytų ES vidurkio.

Kaip Komisija galėtų paskatinti imtis ryžtingesnių priemonių – tokių kaip Bendrijos teisės aktai, praplečiantys jau galiojančius bendrus standartus – visų pirma įvesti bendrus ES kelių eismo įvykių slenksčio rodiklius, kurių valstybės narės turėtų griežtai laikytis?

Kokie yra Komisijos ketinimai ištirti galimybę išplėtoti vienodą priežiūros, kontrolės ir sankcijų metodą visoje ES teritorijoje? Ar galime tikėtis, kad bendroji Europos Sąjungos ateities kelių saugumo politika apims ir bendrąją kelių saugojimo politiką, kuri pagerins kelių saugumo kontrolės ir tikrinimo kokybę?

Jacques Barrot, *Komisijos Pirmininko pavaduotojas*. – (FR) Gerb. pirmininke, kadangi A. Tajanis užtruko Ministrų Tarybos susitikime, džiaugiuosi galėdamas atsakyti į B. I. Raevos klausimą. Džiaugiuosi todėl, kad klausimo tema mane liečia asmeniškai ir yra labai man artima.

2001 m. Europos Sąjunga išsikėlė tikslą iki 2010 m. perpus sumažinti eismo įvykiuose žuvusių asmenų skaičių. Šį tikslą pripažino Europos Parlamentas ir Europos Sąjungos Taryba. 2003 m. šis tikslas tapo Europos kelių saugos veiksmų programos, kuri nustatė 60 priemonių, skirtų paskatinti eismo dalyvius elgtis atsakingiau, naudotis pažangiomis technikos naujovėmis siekiant, kad automobiliai ir prekybinio transporto priemonės taptų saugesni, pagerinti kelių infrastruktūrą, nukentėjusiesiems teikiamą pagalbą ir nelaiminių atsitikimų duomenų analizę, objektas. Stengdamasi kontroliuoti kelių saugumo padėties pakitimus Komisija nustatė tam tikrą skaičių veiklos rodiklių: nukentėjusiųjų žmonių skaičius vienam milijonui gyventojų, naudojimosi saugos diržais ir apsaugos šalmais rodiklis, žmonių, vartojusių alkoholį ir sukėlusių eismo įvykius bei viršijusių greitį, skaičius ir procentas.

Dėl Komisijos teisės aktų srities, turėčiau paminėti naująją direktyvą dėl vairuotojo pažymėjimo, kurią 2006 m. gruodžio 20 d. priėmė Europos Parlamentas ir Europos Sąjungos Taryba. Šia direktyva siekiama padidinti kelių saugumą didelio vairavimo stažo neturintiems vairuotojams ir pagerinti laisvo piliečių judėjimo Europos Sąjungoje sąlygas. Taip pat yra išleista direktyva dėl kelių infrastruktūros saugumo, priimta 2008 m. birželio mėn. po susitarimo per pirmąjį svarstymą. Be to, dar yra pasiūlymas dėl direktyvos dėl kelių eismo pažeidimų kontrolės, kuris 2008 m. buvo pateiktas Komisijai, ir dėl kurio šiuo metu Europos Parlamente ir Europos Sąjungos Taryboje vyksta diskusijos.

Komisija taip pat stengiasi skatinti valstybes nares kaip įmanoma labiau dalytis su kelių saugumu susijusia gerąja patirtimi. Ragindama teikti pasiūlymus, Komisija prisideda prie kelių saugumo kampanijų ir novatoriškų šios srities projektų finansavimo, į kurį įsitraukė ir keletas valstybių narių.

Panašiai Komisija finansiškai remia projektų, kurie galėtų pagerinti žinias apie specifinių regionų padėtį ir būtų būsimų teisėkūros pasiūlymų pagrindas remiantis patikimais moksliniais duomenimis, tyrimų planą. Projektas DRUID (vairavimo apsvaigus nuo alkoholio, narkotikų ir vaistų padariniai) yra vienas tokių projektų pavyzdžių, o kova su apsvaigusiais nuo psichoaktyvių medžiagų vairuotojais tampa naujųjų valstybių narių prioritetu. Galiausiai, gerb. B. I. Raeva, šiuo metu yra rengiama nauja, 2010–2020 m. laikotarpiui skirta Europos veiksmų programa. Apie šią veiksmų programą diskutuosime 2009 m. pradžioje vyksiančiose viešosiose konsultacijose, o po to Komisija svarstys, ar ją priimti.

Tiek A. Tajanis norėjo pasakyti atsakydamas į jūsų klausimą.

Bilyana Ilieva Raeva, autorė. – (BG) Gerb. Komisijos nary, labai džiaugiuosi galėdama jus pasveikinti dėl visų pastangų, kurių nesenai ir per pastaruosius dvejus metus ėmėtės savo, kaip Komisijos nario, atsakingo už Europos Sąjungos transportą, kompetencijos ribose. Taip pat esu dėkinga už trumpą bendrosios Europos politikos kelių saugumo srityje gairių pristatymą.

Kadangi jau minėjote vieną aspektą, norėčiau paklausti: „Nustačius rodiklius, pradėjus tiksliai apibrėžtą ir labai rimtą iš Europos Komisijos pusės kilusią iniciatyvą dėl Europos kelių saugumo, kaip bus vykdoma šių rodiklių įgyvendinimo kontrolė ir kokių būdu užtikrinsite, kad mirčių atvejų Europos keliuose sumažės bent jau 50 proc.?“ Nes tokiai šaliai kaip Bulgarija šitoks rodiklis yra pernelyg aukštas. Europoje tokių reikalavimų pažeidimo atvejams būtina turime įvesti sankcijas.

Jacques Barrot, Komisijos Pirmininko pavaduotojas. – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, priežiūra, kontrolė ir pažeidėjams taikomos sankcijos, be abejo, priklauso valstybių narių kompetencijai.

Tačiau norėčiau jums priminti, kad 2003 m. spalio 21 d. Komisija priėmė rekomendacijas dėl kelių saugumo srities reikalavimų vykdymo, kuriose apibūdinta geroji eismo taisyklių pažeidimų kontrolės patirtis. Taip pat norėčiau paminėti, kad pasinaudodami Europos kelių saugumo dienos proga turime galimybę įvertinti kiekvieną valstybę narę. Šis įvertinimas išryškina vienus valstybių narių pasiekimus, kitų – silpnąsias vietas. Manau, kad Europos kelių saugumo diena yra puikus būdas skirtingų valstybių narių veiklai šioje srityje nušviesti.

Tikra tiesa, kad dar nepasiekėme tokių veiklos rezultatų, kokių tikėjomės, o jūs esate visiškai teisūs atkreipdami į tai dėmesį. Labai nerimaujame dėl užsibrėžto tikslo iki 2010 m. perpus sumažinti nukentėjusiųjų skaičių įgyvendinimo. Gali būti, kad kita daugiametė – apimančios 10 metų laikotarpį – programos pagalba leis toliau didinti valstybėms narėms daromą spaudimą.

Taip pat norėčiau pasinaudoti proga ir priminti jums, gerb. pirmininke, kad balsavimą dėl direktyvos, kuri leistų nubausti automobilių vairuotojus, padariusius pažeidimus kitoje valstybėje narėje, nei jie gyvena, laikome labai svarbiu. Vairuotojų, esančių kitoje nei jie gyvena valstybėje narėje ir nepaklūstančių tų šalių taisyklėms nebaudžiamumas šiuo metu pasiekė per didelį mastą, o aš manau, kad ši direktyva bus puikus būdas priversti Europos piliečius keliuose elgtis drausmingiau.

Dėkoju už šį klausimą. Žinau, kad mano kolega A. Tajanis kelių saugumo klausimui skiria daug dėmesio, ir galiu jus patikinti, kad visi jūsų pasiūlymai ir veiksmai padės mums šiai problemai padaryti galą.

Pirmininkas. – 37 klausimas nebus pateiktas, nes klausimo teikėjas posėdyje nedalyvauja.

Antra dalis

Klausimas Nr. 38, kurį pateikė **Emmanouil Angelakas** (H-0525/08).

Tema: Jaunų vartotojų informavimas ir mokymas

Akivaizdus faktas, kad jauni vartotojai ir vartotojai paaugliai sudaro reikšmingą prekių ir paslaugų rinkos vartotojų dalį. Jauni vartotojai tiesiog paskęsta įvairiose, dažnai klaidinančiose informacijos kampanijose, reklamuojančiose mokyklos dalykus, žaidimus, drabužius, maisto produktus, gėrimus, audiovizualinę techniką ir t. t.

Ar, išskyrus šiuo metu jau veikiančią Europos dienoraštį, Komisija ketina imtis organizuoti Europos svarbos kampaniją, per kurią mokytų ir informuotų jaunus vartotojus apie juos liečiančius klausimus ir kokiais būdais

bei priemonėmis ji ketina pradėti tokią iniciatyvą? Kokius būdus, ypač atsižvelgdama į Vartotojų rezultatų suvestinę, Komisija ketina naudoti susijusių su jauno amžiaus vartotojais duomenų apdorojimui ir kaip aktuali informacija tuos vartotojus pasieks?

Meglėna Kuneva, Komisijos narė. – Gerb. pirmininke, Komisija palankiai vertina gerbiamojo Parlamento nario išreikštus nuogastavimus ir norėtų atkreipti jo dėmesį į tai, kad Bendrijoje galiojantys įstatymai dėl vartotojų teisių siūlo nemažą jaunų žmonių apsaugą. Pavyzdžiui, Nesąžiningos komercinės praktikos direktyva (angl. UCP) stengiasi apsaugoti vartotojus, įskaitant ir jaunus žmones, nuo tokios veiklos, kuri pakenktų jų ekonominiams interesams. Tokia žalinga veikla būtų, pavyzdžiui, klaidinanti reklama arba agresyvi veikla. Vertinant nesąžiningą komercinę veiklą ypatingas dėmesys kreipiamas į pažeidžiamus vartotojus, įskaitant jaunesnius piliečius. Direktyvoje pateiktas juodasis komercinės veiklos, kuri yra bet kokiomis aplinkybėmis draudžiama visoje ES, pavyzdžiui, tiesioginio raginimo vaikams pirkti visoje Europos Sąjungoje uždraustus produktus įtraukimas į reklamą, sąrašas.

2008 m. rugsėjo mėn. dėl Nesąžiningos komercinės praktikos direktyvos Komisija pradės komunikacijos kampaniją žiniatinklyje. Ši direktyva yra gana nauja, ji nukreipta ir į jaunimą. Kampanijai bus sukurta speciali interneto svetainė, kurioje animacijomis, iliustracijomis ir apklausomis bus įdomesniu ir interaktyviu būdu paaiškinamos Nesąžiningos komercinės praktikos direktyvos taisyklės. Siekiant patraukti vartotojų dėmesį keliose labiausiai jų lankomose interneto svetainėse bus pateikiami reklaminės antraštės ir skelbimai. Specifinėms vartotojų kategorijoms bus įkurti interneto portalai, pavyzdžiui, portalai jaunimui, virtualioms bendruomenėms, muzikos svetainės ir tinklaraščiai. Informacija internete bus išplatinta per vieną mėnesį ir, nors sunku numatyti, kaip ilgai šiuos duomenis mūsų internetinių svetainių partneriai laikys, tikimės, kad informacija žiniatinklyje bus pasiekama bent porą mėnesių.

Šiuo metu kuriama nesąžiningos komercinės praktikos direktyvai skirta svetainė vartotojams bus prieinama neribotą laikotarpį. Dabar Komisija neketina imtis specialios Europos svarbos kampanijos, skirtos jaunų vartotojų informavimui ir mokymui. Tačiau greta Europos dienoraščio ji plėtoja žiniatinkliu paremtą vartotojų mokymo priemonę vadinamą „Dolceta“, kuri apima į pradinių ir vidurinių klasių mokytojus orientuotą mokomąjį modulį.

Dėl vartotojų rezultatų suvestinės, šiuo metu mūsų duomenys nerodo jokio skirtumo tarp skirtingų vartotojų grupių. Neįmanoma vartotojų rezultatų suvestinės detalai taikyti visoms rinkoms ar skirtingoms vartotojų grupėms. Tačiau tais atvejais, kai turime tikslių duomenų apie jaunesnius vartotojus, pavyzdžiui, studentus (iš tokių tyrimų, kaip Europos Sąjungos statistikos agentūros „Eurobarometer“ apklausa), tokių grupių duomenis paskelbsime.

Emmanouil Angelakas, autorius. – (EL) Gerb. pirmininke, Komisijos narė, dėkoju jums už išsamų ir detalių atsakymą. Iš tiesų nuramina ir džiugina tai, kad ši interneto kampanija bus pradėta dabar, rugsėjo mėn.

Leiskite užduoti jums papildomą klausimą: ar Komisija svarsto apie vaikams skirtų televizijos reklamų uždraudimą? Kelios valstybės narės jau uždraudė tam tikrų vaikų televizijos reklamų transliavimą iki, manau, 22.00 ar 23.00 val. – kol vaikai žiūri televizorių.

Meglėna Kuneva, Komisijos narė. – Nors mano generaliniame direktorate apie tai yra puikiai žinoma, šis klausimas iš tikrųjų įeina į mano kolegės Komisijos narės Viviane Reding kompetencijos ribas. Kadangi šis klausimas yra susijęs su informacijos laisve, tai yra jos generalinio direktorato veiklos kompetencija.

Galiu jums pasakyti, kad turime Televizijos be sienų direktyvą (angl. *TV Without Borders Directive*), kurioje sprendžiamos tokios problemos, ir juodąjį Nesąžiningos komercinės praktikos direktyvos sąrašą. Priežastis, dėl kurios mes turime įvesti tokią priemonę kaip juodasis sąrašas, yra ta, kad kilus poreikiui, surinkus pakankamai įrodymų ir sutarus, kad į tą veiklą reikia nusitaikyti ir ją uždrausti visoje Europoje, į juodąjį sąrašą galime įtraukti tam tikrą veiklos rūšį. Žinoma, tokie veiksmai turi būti pagrįsti įrodymais. Taigi, problema mums žinoma.

Nors tai tiesiogiai neįeina į Nesąžiningos komercinės praktikos direktyvos taikymo sritį, jei atsirastų tam tikra veikla, kurią, mūsų manymu, būtų reikalinga įtraukti į juodąjį ar pilkąjį direktyvos sąrašus, esame pasirengę imtis veiksmų. Komisijos narė V. Reding stengiasi užtikrinti, kad Televizijos be sienų direktyva spręstų tokias problemas.

Danutė Budreikaitė (ALDE). – (LT) 55 proc. per televiziją reklamuojamo maisto yra nesveikas maistas. 80 proc. vaikų pusryčiams tėvų prašo būtent to maisto, kuris buvo reklamuotas per televiziją. Mano klausimas

būtų toks: ar Europos Sąjunga sutelkusi jėgas galėtų pabrėžti ne tik gamintojų propaguojamą reklamą? Gal galėtume rasti būdą paskatinti gamintojus gaminti sveikesnius maisto produktus ir juos reklamuoti?

Meglėna Kuneva, Komisijos narė. – Manau, kad rinkos priemonėmis galima paskatinti gamintojus gaminti sveikus maisto produktus. Jei rinkoje kils tokių produktų poreikis, jie į tą poreikį sureaguos. Mes galėtume pasakyti, ką gamintojai turėtų gaminti, tačiau tai nėra būtent tas būdas, kuriuo Komisija turėtų spręsti šią problemą. Šiuo metu galime pasistengti visiškai suprantamu būdu pateikti visą įmanomą informaciją. Komisija labai daug dirba stengdamasi surinkti reikiamą informaciją apie su maistu susijusius produktus.

Sakote, kad kai kurios reklamos yra klaidinančios ar stato vaikus į pavojų. Jeigu, pavyzdžiui, produkto reklama tvirtina galinti jus išgydyti ar staiga padaryti dešimčia metų jaunesnius (kas, be abejo, yra visiškai neįmanoma), tada čia yra mano kompetencija ir remdamasi Nesąžiningos komercinės praktikos direktyvos nuostatomis aš galiu imtis atitinkamų veiksmų. Kitu atveju, kai kalbate apie saugaus maisto aspektą – priminsiu jums dar kartą – turėtumėte kreiptis į Komisijos narę A. Vassiliou, kadangi ši sritis įeina į dalį jos pareigų. Ji daug prisidėjo prie tokių maisto produktų žymėjimo etiketėmis, dėl kurio vartotojai dabar gali nuspręsti, kokius produktus nori pasirinkti. Būtent to mes ir siekiame: gerai informuoti vartotojus ir per mokomąją kampaniją, į kurią plačiai įsitraukė ir mano generalinis direktoratas, ugdyti rinkos sąmoningumą.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 39, kurį pateikė **Marie Panayotopoulos-Cassiotou** (H-0530/08).

Tema: Vartotojų apsauga ir švietimas

Švietimo politika yra valstybių narių pareiga. Vis dėlto su švietimu, ugdymu ir visą gyvenimą trunkančiu mokymusi susiję produktai tapo prekybos, ir ypač tarpvalstybinės prekybos, objektais, todėl jie domina ir vartotojus. Ar galėtų Komisija atsakyti, kaip formuojama Europos politika siekiant apsaugoti vartotojus ir užtikrinti tokių produktų kainą bei kokybę?

Meglėna Kuneva, Komisijos narė. – Komisija neturi įgaliojimų nustatyti švietimo produktų kainą ar apibrėžti jų kokybės reikalavimus. Nors manau, kad šis klausimas yra labai aktualus. Vartotojus, perkančius mokomuosius produktus, nuo klaidinančios ar agresyvios veiklos saugo ES galiojantys įstatymai.

Pagal Nesąžiningos komercinės praktikos direktyvos, apie kurią neseniai kalbėjau, nuostatas prekybininkai negali klaidinti vartotojų ir suteikti jiems neteisingą ar apgaulingą informaciją apie produktą, pavyzdžiui, apie produkto naudą, rezultatus, kurių galima tikėtis jį panaudojus ar pavartojus, bandymų rezultatus ar atliktus patikrinimus.

Direktyvoje taip pat nustatytas juodasis veiklos rūšių, kurios draudžiamos bet kokiomis aplinkybėmis, sąrašas: pareiškimai, kad produktą patvirtino ar jo naudojimui pritarė tam tikras valdžios organas ar privati įstaiga (pavyzdžiui, pareiškimai, kad mokomąją knygą patvirtino Švietimo ministerija be jokių įrodytų faktų), griežtai draudžiami visoje ES.

Be to, prekybininkai privalo suteikti vartotojams visą jiems reikalingą informaciją, kad jie galėtų pasirinkti turėdami pakankamai informacijos. Pavyzdžiui, Komisija gavo skundą dėl kursų paketo, išgyto anglų kalba veikiančioje svetainėje. Pristačius jį vartotojui paaiškėjo, kad jie yra parengti kita kalba. Nepranešę vartotojui apie kursuose vartojamą kalbą prekybininkai gali būti apkaltinti klaidinančia veikla. Tačiau nacionalinės institucijos ir teismai, atsakingi už Nesąžiningos komercinės praktikos direktyvos nuostatų įgyvendinimą, remdamiesi EB sutarties saugomais laisvo judėjimo principais ir vadovaudamiesi Europos teise, turi nustatyti, kokia informacija yra esminė kiekvienu konkrečiu atveju.

Marie Panayotopoulos-Cassiotou, autorė. – (EL) Dėkoju Komisijos narei už jos atsakymą. Kainos iškraipymai dėl produkto kokybės vartotojui taip pat rūpi. Kalbu ne apie kainos nustatymą, o apie santykio tarp kainos ir produkto apibrėžimą remiantis konkurencijos pagrindu, taip pat ir mokomųjų produktų transportavimą iš vienos valstybės narės į kitą bei tarpvalstybinę vartotojų apsaugą.

Ar turite duomenų apie tarpvalstybinę vartotojų apsaugą kai mokomieji produktai yra vežami iš vienos valstybės narės į kitą?

Meglėna Kuneva, Komisijos narė. – Dėl tarpvalstybinių su mokomąja medžiaga susijusių problemų, tai turime Europos vartotojų centrus, kurių darbas pagrįstas vartotojų bendradarbiavimo reglamentu ir kurie yra tikri visos Europos vartotojų teisių ambasadoriai.

Kilus vartotojo ir tiekėjo nesutarimui dėl mokomosios paslaugos, knygos ar mokomosios medžiagos, vartotojas gali kreiptis į vartotojų centrą. Jei vartotojas negali išspręsti kilusio klausimo tiesiogiai, vartotojų

centras gali padėti gauti vartotoją tenkinantį sprendimą iš tos mokomosios paslaugos ar medžiagos kilmės šalies.

Neturiu atsinešusi visų įrašų apie skirtingus atsitikimus ir atvejus įvairiose valstybėse narėse suvestinės, tačiau galiu pasakyti, kad šių Europos vartotojų centrų susitikimai vyksta keletą kartų per metus. Šiuo metu jie sudaro labai stiprų ir patikimą tinklą; dauguma šių centrų yra itin aktyvūs ir sugeba spręsti daugybę vartotojams kylančių klausimų.

Kadangi klausimas buvo užduotas apie švietimo sektorių, reikėtų paprašyti centrų suteikti informaciją, kaip jiems sekasi spręsti tokio pobūdžio problemas. Tačiau pagrindinis principas išlieka tas pats, o jie tvarkosi ištis labai gerai.

Paul Rübzig (PPE-DE). – (DE) Būtų įdomu sužinoti, kokia yra internetinio mokymosi padėtis. Turint omenyje nusiskundimus, ar būtų įmanoma, kad Komisija sukurtų interneto puslapį, kuriame pateiktų institucijų, siūlančių nuotolinį mokymą, dėl kurio kyla problemų, sąrašą? Taigi šioje srityje būtų sudarytos geresnės sąlygos skaidrumui.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Dažnai kyla problema, kai daugybė žmonių Europoje klausia: kur yra papildoma Europos nauda? Dabar, reikia pripažinti, Europos Sąjunga nėra atsakinga už mokymo klausimų sprendimą, tačiau ji prisiima atsakomybę už kokybės užtikrinimą ir už vartotojų apsaugos klausimų nagrinėjimą. Su tuo mes taip pat sutinkame. Ar nebūtų įmanoma bendrosios Komisijos informacijos veiklos kontekste į mokyklas ir, galbūt, į žemesnio lygio mokymo institucijas sąmoningai atkreipti dėmesį? Vykdydami projektus ir skatindami konkurenciją galime parodyti, kaip šioje srityje Europa suteikia papildomos naudos. Galbūt šitaip galėtume – atsižvelgiant į prieš tai pateiktą klausimą – į šią temą atkreipti pačių jauniausiųjų dėmesį.

Meglena Kuneva, Komisijos narė. – Džiaugiuosi ir pripažįstu jūsų pasiūlymų vertingumą ir dedamas pastangas. Šiek tiek praplėsdama savo atsakymo užmojį norėčiau pasakyti, kad šiuo metu baigiame kurti vidaus rinką, kuri iš tikrųjų yra visos Sąjungos pagrindas. Tačiau iki šiol rinka buvo labiau orientuota į verslą ir į teisingų sąlygų verslo egzistavimui sukūrimą. Tai yra ganėtinai teisinga. Tačiau dabar turime užbaigti kurti vidinę rinką su antra pakopa, kurioje vartotojai visur jaučiasi vienodai laukiami ir vienodai gerai apsaugoti. Tokia yra XXI a. vartotojų politika.

Labai džiaugiuosi galėdama jums pranešti, kad vartotojų apsaugos strategijos 2007–2015 m. programoje švietimas, siekiantis suteikti daugiau teisių vartotojams, yra pirmasis ir pats pagrindinis vartotojų apsaugos strategijos ramstis. Šiuo metu negaliu jums daugiau nieko papasakoti, tačiau turime tokių priemonių kaip Europos dienoraštis, kurio aiški tikslinė grupė yra paaugliai; turime „Dolcetą“, kuri papildo mokytojų švietimą. Tačiau taip pat esame itin priklausomi nuo valstybių narių pastangų.

Į šią politiką turime žiūrėti atsižvelgdami į subsidiarumą. Yra šalių, pasirengusių investuoti daugiau lėšų į vartotojų švietimą ir paremti visas Komisijos pastangas. Kreipiausi į visus su šiuo klausimu susijusius Europos Sąjungos ministrus prašydama jų paramos, nes norėdami įvesti vienodai gerai veikiančią visos Europos vartotojų rinką esame atsidūrę kritiškoje padėtyje.

Ateityje daugiau kalbėsime apie tai, kaip vartotojai jaučiasi šioje vidaus rinkoje. Tai yra pirma pagrindinė pastaba. Antroji yra ta, kad mums reikia daugiau ir plačiau spręsti vartotojų nusiskundimus. Europos Komisijoje neturime bendro pagrindo, kuriuo remdamiesi galėtume spręsti vartotojų skundus. Kaip ir jūs, mes gauname daugybę skundų, kai kurie iš jų mus pasiekia iš Europos Parlamento, iš jūsų rinkimų apygardų. Tačiau reikia sukurti pagrindą, kurio laikydamiesi tuos nusiskundimus nagrinėsime. Komisija negali dėti tokių pastangų, kurių imasi Europos ombudsmenas ar valstybės narės, tačiau jei vienoje ar kitoje vartotojų apsaugos srityje problema nuolat kartojasi, reikia imtis ją spręsti, įskaitant ir sprendimą remiantis teisės aktais.

Yra gerų pavyzdžių, kurie rodo, kad vartotojų nusiskundimai iš tikrųjų pakeitė vartotojų politikos kryptį. Šiuo metu, naudodamiesi vartotojų rinkos rezultatų suvestine, stengiamės surinkti tokias informacijos rūšis. Pirmasis vartotojų rinkos rezultatų suvestinės leidinys pasirodė šių metų pradžioje. Turime ypatingą rodiklį – vartotojų nusiskundimus. Mes lyginame valstybės nares norėdami pamatyti, kiek skundų jos išsprendė ir iš kokių sričių tie nusiskundimai buvo kilę. Aš nekantriai laikiu informacijos iš valstybių narių naujam vartotojų rinkos rezultatų suvestinės leidiniui, kuris bus išleistas kitų metų pradžioje. Taigi, žingsnis po žingsnio, mes keliamume vienos vidaus rinkos visiems piliečiams link.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 40, kurį pateikė **Giovanna Corda** (H-0545/08).

Tema: Vartotojų skundai dėl elektroninės prekybos internete

Neseniai Europos vartotojų centro atlikos apklausos rezultatai atskleidė nepaprastai didžiulį ginčų dėl internetu įsigytų pirminių atvejų skaičių (per 2007 m. užfiksuoti 2 583 ginčai ir 8 834 nusiskundimai).

Ar Komisija nemano, kad atsižvelgusi į proporcingai augantį elektroninės prekybos internetu vystymąsi ir siekdama išpėti vartotojus dėl pavojų, kylančių dėl šios naujos prekybos formos, turėtų pradėti informacijos kampanijas? Ar ji neketina imtis skubių ir veiksmingų procedūrų šiems tarpvalstybiniais ginčams, ypač dažniausiai pasitaikantiems atvejams, t. y. produktų nepristatymo ar nepaieidaujamų produktų pristatymo atvejams spręsti?

Meglėna Kuneva, Komisijos narė. – Čia kalbama apie internetą ir tai yra labai svarbus klausimas. Internetas teikia milžiniškas galimybes vartotojams. Jis sudaro galimybes gauti geresnę informaciją ir išplečia vartotojų rinką, nes per jį galima pasiekti daugiau tiekėjų ir atsiranda daugiau pasirinkimo galimybių.

Šiuo metu 150 mln. ES piliečių, t. y. trečdalis mūsų gyventojų, perka internetu. Tačiau spartus internete perkančių ES piliečių skaičiaus augimo neatitinka piliečių, kurie perka užsienyje, skaičiaus augimo.

Tai rodo, kad Komisija yra teisi keldama su vartotojų pasitikėjimu įvairiomis informavimo priemonėmis susijusį klausimą. Reikia paminėti Komisijos rengiamas interneto skaitmenines gaires vartotojams. Jos bus paskelbtos internete iki 2008 m. pabaigos. Galima apsvaustyti galimybes po šių gairių parengti rekomendacijas, kaip internete pasitaikančių nesąžiningos prekybos atvejų atžvilgiu įgyvendinti tai ribojančius teisės aktus.

Taip pat kalbėjome ir apie kitą mokymo priemonę „Dolceta“, kuri skirta vartotojų švietimui, pvz., nuotolinio pardavimo ir kompensacijų vartotojams klausimais. Labai svarbu mokyti jaunos vartotojus, kurie yra ypač aktyvūs internete. Vartotojo dienoraštyje, kurio šiemet buvo išdalyta 2,8 mln. kopijų (ši informacija taip pat turėtų būti įdomi E. Angelakui) daugiau nei 18 000 mokyklų, pateikiama informacija ir apie interneto naudojimą ir tarptautines kompensacijas.

2007–2013 m. vartotojų politikos strategijoje numatyti su vartotojų informavimu susiję veiksmai, kurie prisideda prie strategijos tikslo – geriau informuotų ir išmokytų vartotojų – pasiekimo. Svarbiausios Europos Komisijos priemonės, naudojamos piliečiams ir suinteresuotoms šalims apie vartotojų politiką šiuo aspektu informuoti, yra tinklalapis, naujienų laiškei ir informacinės kampanijos. Keliose naujosiose valstybėse narėse viena iš pagrindinių kampanijos temų laiške yra elektroninė prekyba.

Antru klausimu dėl teisinės apsaugos ir kompensavimo, noriu pasakyti, kad Komisija laikosi tvirtos nuomonės, kad norint, jog vidaus rinka veiktų, Europos vartotojai turi būti užtikrinti, jog visoje Europoje bus ginamos jų teisės ir galimybė gauti kompensaciją. Su elektronine prekyba susijusius ieškinius, įskaitant ieškinius dėl nepristatytų produktų ar pristatytų nepatenkinamos kokybės produktų, galima teiki pagal dabartinius ES kompensavimo pagrindus, kuriuos sukūrėme Europos vartotojui. Šie pagrindai apima EVC tinklą, dvi Komisijos rekomendacijas dėl alternatyvių ginčų sprendimo būdų, neseniai patvirtintą tarpininkavimo direktyvą ir reglamentą, kuriuo nustatyta Europos smulkių ieškinių procedūra.

Komisija taip pat svarsto, ar reikalinga ES iniciatyva dėl vartotojų kolektyvinių kompensacijų ir jei taip, tai kokios formos ta iniciatyva turėtų būti. Esu visiškai įsitikinusi, kad kompiuterio monitorius tampa nauja turgaviete.

Giovanna Corda, autorė. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nare, jau iš dalies atsakėte į klausimą, kurio norėjau paklausti dėl problemų, su kuriomis susiduriama perkant.

Procedūros yra ilgos, sudėtingos ir brangios. Patiriama ypač didelė žala ir todėl, kad tai dažniausiai liečia pačias pažeidžiamiausias mūsų grupes.

Atsižvelgiant į teisinį vakuumą, ar manote, kad Europos vartotojų centrai turi tinkamų priemonių dalyvauti šiose procedūrose kolektyviniu būdu ir individualiai ir nebūti pažeidžiamais vartotojais?

Paul Rūbig (PPE-DE). – (DE) Tai tiesiog yra mums rūpimas klausimas dėl galimybių ateityje skaidriai skelbti ieškinius. Jei bus kartoamos tarptautinės operacijos, teismai ir prokuratūros taip pat turės prieigą. Ar manote, kad įmanoma šiam tikslui sukurti duomenų bazę?

Justas Vincas Paleckis (PSE). – (LT) Gerb. Komisijos nare, jūs įtikinamai kalbėjote apie elektroninės prekybos plitimą ir aš įsitikinęs, kad tas plitimas greičiau vyksta senosiose Europos Sąjungos šalyse. Norėčiau paklausti,

kaip Komisija vis dėlto skatina tą prekybą tose šalyse, kurios įstojo į Europos Sąjungą 21-ajame amžiuje ir kaip gina vartotojų teises, ir kaip deda pastangas, kad vis dėlto išsilygintų ta proporcija? Ir norėčiau paklausti, kur tų piktnaudžiavimų daugiau – ar, sakysim, senosiose šalyse ar naujosiose šalyse?

Meglėna Kuneva, Komisijos narė. – Europos vartotojų centrų pasiūlymą kreiptis į teismą Europos vartotojų vardu mes apsvaistysime savo komunikate dėl kolektyvinės kompensacijos iki šių metų pabaigos. Kol kas man rūpi, kad būtume atviri ir gautume įvairių nuomonių, prieš priimant galutinį sprendimą.

Iš tiesų privalome matyti visą vaizdą ir panaudoti visas turimas priemones, įskaitant direktyvą dėl įpareigojimų, kuri yra viena iš tarptautinių lygmeniu Europoje naudotinų priemonių.

Visiškai pritariu minčiai dėl duomenų bazės ir ją remiu. Siekiant geresnės politikos ir geresnių teisės aktų mums reikia duomenų bazės.

Esu tvirtai įsitikinusi, kad tiek siūlydami teisės aktus, tiek užtikrindami vykdymą turime remtis tvirtais duomenimis.

Ir toliau tęsiu vykdymo užtikrinimo veiksmus visose 27 valstybėse narėse, vadinamuosius „valymus“ dėl su oro transporto bendrovių bilietais ar skambučių tonais susijusių klausimų. Paprastai tinklalapiai yra labai geri tokių tarptautinių vykdymo užtikrinimo veiksmų padėjėjai.

Kiekviena šalis yra skirtinga. Turime siekti plačiajuosčio ryšio skverbties ir daugiau gyventojų nei dabar turi naudoti priemones, kurios leidžia jiems naudotis elektroninės prekybos galimybės, t. y. dažniausiai internetą. Taip pat manau, kad galime padidinti šią skverbtį sanglaudos politikos, regioninės politikos ir Sanglaudos fondo pagalba. Naujosios valstybės narės turės unikalią galimybę greitai pasivyti ir kartais netgi išvengti ankstesnių klaidų. Jos turi veikti nepaprastai greitai.

Jei turėsite tikslinius teisės aktus, kurie bus visiškai suderinti su visomis valstybėmis narėmis, tai duos milžinišką poveikį tiek vartotojų pasitikėjimo, tiek vartotojų veiklos lygio padidinimui visose valstybėse narėse. Elektroninė prekyba yra viena iš geresnio ir platesnio pasirinkimo priemonių bei labai svarbi demokratinė priemonė.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 42, kurį pateikė **Colm Burke** (H-0537/08).

Tema: Bendrosios rinkos rezultatų suvestinė

Išsamus bendrosios rinkos teisės aktų įgyvendinimas duoda naudą vartotojams ir pramonei visoje ES. Bendrosios rinkos rezultatų suvestinė yra veiksmingas būdas parodyti atitinkamas valstybių narių veiklas rūšis įgyvendinant šiuos teisės aktus. Taigi kaip Komisija siūlo visapusiškai pateikti šios suvestinės rezultatus vartotojams ir pramonei?

Charlie McCreavy, Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, dėkoju gerbiamajam nariui už jo teigiamas pastabas apie bendrosios rinkos rezultatų suvestinę. Sutinku, kad rezultatų suvestinę reikia skelbti plačiai. Visi rezultatų suvestinių leidimai pateikiami Europos tinklalapyje. Popierinės versijos buvo išsiųstos valstybių narių nuolatinėms atstovybėms ir Komisijos atstovybėms 27 valstybių narių sostinėse. Be to, kopijos buvo pateiktos ir kitoms ES institucijoms bei nacionalinėms administracijoms. Paskelbus kiekvieną rezultatų suvestinę, 21 kalba išleidžiamas pranešimas spaudai, o rezultatai paskelbiami spaudos konferencijoje ir taip užtikrinama, kad tie duomenys būtų lengvai pasiekiami nacionaline žiniasklaida.

Colm Burke, autorius. – Ačiū, Komisijos nary, už atsakymą į šį klausimą. Džiaugiuosi dėl šioje srityje nuveikto darbo, kuris susijęs su klausimu dėl bendro Europos Sąjungos suvokimo valstybėse narėse.

Airijoje turėjome tam tikrą problemą dėl diskusijos dėl Lisabonos sutarties, nes iškilus kokiems nors neigiamiems reiškiniams, esame linkę kaltinti Europos Sąjungą. Norėčiau pateikti vieną tipišką pavyzdį srityje, kurioje negalime duoti atkirčio, t. y. kai valstybė narė nesilaiko Europos Sąjungos direktyvos. Viklo grafystėje esančioje mano gyvenvietėje Cromane prieš maždaug aštuonerius metus buvo atvejis, kai pagal Europos direktyvą Airijos vyriausybė galėjo skirti finansavimą, tačiau nebuvo imtasi jokių žingsnių ir dėl to apie 50 šeimų dabar negali vykdyti savo įprasto midijų rinkimo darbo. Vietos laikraščiai kaltino Europos Sąjungą. Neturime jokios kompensacijos...

(Pirmininkas nutraukė pranešėją.)

Charlie McCreavy, Komisijos narys. – Turime įvairių priemonių, skirtų kovoti su vėluojančiu direktyvų, apie kurias skelbiama ES rezultatų suvestinėse, perkėlimu. Jei valstybės narės ir toliau vėluos perkelti direktyvas,

be jokios abejonės, būsime priversti imtis kraštutinių sankcijų. Tačiau stengiamės to išvengti elgdami taip: jei valstybė narė turi sunkumų perkeldama direktyvą, mes rengiame su ja susitikimą, seminarus ir stengiamės išspręsti specifinius klausimus ir sunkumus, su kuriais valstybė narė susiduria. Taigi kiek galėdami stengiamės padėti, kad perkėlimas būtų įvykdytas kuo greičiau.

Sutinku su C. Burke, ir tai galima pasakyti ne tik apie Airiją, bet ir apie kitas ES valstybes. Pastebima ryški tendencija, kad visos vyriausybės visus nuopelnus už bet kokius gerus dalykus prisiskiria sau, nors tie dalykai arba bent jau pradinė mintis galbūt gimė Europoje. Esu tikras, kad mes visi, kurie dirbome Airijos parlamente arba vyriausybėje, dažnai patys esame dėl to kalti. O atsiradus neigiamiems reiškiniams, mes, be jokios abejonės, kaltiname Europą. Taigi pritariu C. Burke, kad čia, Europoje, mūsų nuveiktiems geriems darbams turėtų būti suteiktas teigiamas atspalvis.

Kai valstybė narė nesiima veiksmų tam tikroje srityje, imamės atitinkamų veiksmų, tačiau jei įmanoma, stengiamės tokių dalykų išvengti, skatindami valstybes nares pačias susitvarkyti kiek galima greičiau.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 43, kurį pateikė **Jim Higgins** (H-0539/08).

Tema: Bankų sektorius pasienio zonose

Ar Komisija gali nurodyti, ar ji ruošiasi tirti klausimą dėl papildomų ATM, debitinių ir kreditinių kortelių, kurios naudojamos pasienio zonose, mokesčių, ypač atsižvelgiant į tai, kad daugelis bankų veikia abiejose Šiaurės Airijos ir Airijos Respublikos sienos pusėse?

Charlie McCreavy, Komisijos narys. – Debitinių ir kreditinių kortelių naudotojai pasienio regionuose gali susidurti su trijų kategorijų mokesčiais, susijusiais su mokėjimais kortelėmis: įprasti mokesčiai už kortelės naudojimą, kurie nepriklauso nuo geografinės padėties ar valstybės narės, valiutos keitimo mokesčiai, jei mokėjimas atliekamas valstybės narėse, turinčiose skirtingą valiutą, pvz., eurą ir svarą sterlingų, ir, trečia, mokesčiai taikomi išimant grynuosius pinigus iš ATM.

Kalbant apie pirmą kategoriją, t. y. apie įprastus kortelių naudotojams taikomus mokesčius, reikia pasakyti, kad tarptautiniai mokėjimai eurai reguliuojami Europos lygmeniu pagal Reglamentą (EB) Nr. 2560/2001 dėl tarptautinių mokėjimų eurai, ir kai toks mokėjimas atliekamas tarp dviejų valstybių, tokiam mokėjimui taikomi mokesčiai turi būti tokie pat, kaip ir toje valstybėje narėje, kurioje buvo išduota kortelė, atitinkamam mokėjimui eurai taikomi mokesčiai. Tačiau mokėjimams kortelėmis, kurios susietos ne su eurų, o, pavyzdžiui, su svarų sterlingų sąskaitomis, šio reglamento nuostatos netaikomos.

Kai vykdomas euro mokėjimas tarp euro zonos valstybės, pvz., Airijos ir ne euro zonos valstybės, pvz., Jungtinės Karalystės, mokėjimams kortelėmis gali būti taikomi papildomi valiutos keitimo mokesčiai. Mokėjimo paslaugų direktyvoje nustatytos sąlygos, pagal kurias galima keisti valiutą. Tačiau šią direktyvą valstybės narės įgyvendins vėliau.

Galiausiai mokėjimams kortelėmis gali būti taikomi papildomi mokesčiai pardavimo vietose arba taikomas papildomas pinigų išgryninimo mokestis privačiai valdomose ATM. Pagal Europos teisės aktus, papildomų mokesčių taikymą arba nuolaidos teikimą tam tikrai mokėjimo priemonei nustato prekybininkas. Tačiau niekas netrukdo valstybėms narėms uždrausti tokių papildomų mokesčių ar juos riboti. Tai aiškiai nurodyta jau minėtoje direktyvoje dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje.

Todėl Komisija neturi jokio teisinio pagrindo kištis į klausimą dėl papildomų mokesčių, kurie taikomi tarptautinių mokėjimo paslaugoms JK ir Airijoje. Tačiau Komisija mano, kad konkurencija abiejose sienos pusėse sudarys sąlygas nusistovėti protingam kainų lygiui. Jei rinkos veikėjai sumažintų arba ribotų konkurenciją, tuomet, siekdamas apginti savo piliečių interesus, turėtų įsikišti atsakingos nacionalinės institucijos.

Jim Higgins, autorius. – Komisijos narys, kaip ir aš, gerai žino Airijos padėtį, kur 18 000 darbuotojų kiekvieną dieną kerta sieną ir iš vienos jurisdikcijos patenka į kitą ir kur 5 200 studentų – o iš viso apie 1,7 mln. žmonių – arba atstogauja, arba vyksta apsipirkti už sienos.

Žinau, kad Komisijos narys sakė, jog tai priklauso valstybių narių vyriausybėms, o bankams netaikomas Reglamentas (EB) Nr. 2560/01, tačiau neabejotinai turėtų būti galimybė įdiegti reguliavimą, kuris uždraustų šiuos papildomus mokesčius. Turėjome labai gerą pavyzdį, kai jūsų kolegė Komisijos narė, atsakinga už informacinę visuomenę ir žiniasklaidą, užėmė tvirtas pozicijas mobiliojo telefono ryšio bendrovių atžvilgiu ir mes matome rezultatus, kurie davė naudos vartotojui. Tokia besitęsianti padėtis atrodo neteisinga, ypač tuomet, kai abiejose sienos pusėse veikia to paties banko filialai.

Charlie McCreevy, *Komisijos narys*. – Sutinku su J. Higginsu, kad šis papildomų mokesčių tarptautinėms paslaugoms klausimas tam tikruose sluoksniuose kelia nepasitenkinimą.

Tačiau šį klausimą turi spręsti nacionalinės institucijos – ir tai buvo aiškiai pasakyta neseniai įsigaliojusioje direktyvoje dėl mokėjimo paslaugų – nes mūsų pasiektame kompromise šį klausimą spręsti norėjo pačios nacionalinės institucijos. Taigi atitinkamos valstybės narės nacionalinės institucijos, jei nori, gali pačios spręsti šį klausimą, nes tam tikru etapu nebuvo valstybių narių daugumos, kurios būtų norėjusios veiksmų ES lygmeniu. Tokioje padėtyje šiuo metu yra šis klausimas. Galbūt tai pasikeis ateityje, kaip kad visi dalykai politikoje ir ekonomikoje.

Taigi diskutuojant dėl mokėjimo paslaugų direktyvos nebuvo pasiekta valstybių narių dauguma, reikalinga imtis veiksmų, tačiau niekas nežino, kokie pasiūlymai bus pateikti ateityje – galbūt atsiras ir reikalinga dauguma.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 44, kurį pateikė **Dimitrios Papadimoulis** (H-0553/08).

Tema: Graikijos telekomunikacijų bendrovės pardavimas ir viešo konkurso atmetimas

Graikijos Parlamentas patvirtino įstatymą, kurio buvo ratifikuotas susitarimas tarp Graikijos telekomunikacijų bendrovės ir Vokietijos telekomo neatsižvelgiant į Direktyvos Nr. 2004/25/EB nuostatas dėl smulkiųjų akcininkų apsaugos. Atsisakydama atsižvelgti į šias nuostatas, vyriausybė savo veiksmus argumentavo įstatymo 3461/2006 8 straipsnio g dalimi, kur privatizuojamos valstybės valdomos įmonės atleidžiamos nuo reikalavimo gauti pasiūlymą dėl perėmimo.

Atsižvelgiant į tai, kad valstybė valdė tik 28 proc. Graikijos telekomunikacijų bendrovės akcijų, ar Komisija mano, kad Graikijos telekomunikacijų bendrovė buvo valstybės valdoma įmonė? Kokio minimalaus kiekio akcijų pakanka, kad įmonė būtų laikoma valstybine? Ar minėta įstatymo nuostata užtikrina smulkiųjų akcininkų apsaugą? Ar laikomasi aiškumo ir skaidrumo principų Bendrijos lygmeniu, kai teikiami viešieji pasiūlymai dėl perėmimo? Ar valstybėse narėse valstybės valdomų įmonių akcininkai turi mažiau teisių už įmonių, kurių akcijų valstybė neturi, akcininkus?

Charlie McCreevy, *Komisijos narys*. – Pirmiausia norėčiau pabrėžti, kad listinguojamų bendrovių smulkiųjų akcininkų apsauga yra vienas svarbiausių Komisijos taisyklių dėl perėmimo pasiūlymų tikslų. Jei keičiasi listinguojamos bendrovės kontrolė, visi akcininkai turi būti vertinami vienodai ir smulkieji akcininkai turi būti apsaugoti. Komisija labai daug dėmesio skiria šiam pagrindiniam principui.

Smulkieji listinguojamų ir valstybės valdomų įmonių akcininkai turi visiškai tokias pat teises kaip ir smulkieji privačių asmenų valdomų bendrovių akcininkai. Šis principas paprastai reiškia, kad listinguojamos bendrovės kontrolę perimantys asmenys turėtų pateikti privalomąjį pasiūlymą smulkiųjų akcininkų valdomoms akcijoms. Tačiau Bendrijos taisyklėse leidžiama valstybėms narėms nesilaikyti privalomo pasiūlymo taisyklės, kad būtų galima atsižvelgti į tam tikras nacionalines aplinkybes.

Graikija pasinaudojo šiuo leidimu. Jos nacionalinėje teisėje nustatyta, kad privalomo pasiūlymo taisyklė tam tikrais atvejais gali būti netaikoma. Tai ypač pasakytina apie atvejus, kai vyksta įmonės privatizavimo procesas. Išimtis iš esmės yra bendra, tačiau, kaip paprastai, blogis slypi detalėse.

Komisijai abejonių nekelia faktas, kad Graikijos nacionalinis telekomunikacijų operatorius, apie kurį klausia gerbiamasis Parlamento narys, buvo valstybės valdoma įmonė. Nors valstybė turėjo tik 28 proc. įmonės akcijų, ją visiškai kontroliavo valstybė. Tikrasis klausimas šiuo atveju yra toks: kiek ilgai gali vykti privatizavimo procesas? Graikijos telekomunikacijų bendrovės atveju privatizavimo procedūra buvo ilga. Tiesą pasakius, ji buvo labai ilga. Šis tebevykstantis procesas prasidėjo prieš 12 metų. Kiek ilgai galima įmonei netaikyti perėmimo pasiūlymo direktyvoje nustatytos privalomojo pasiūlymo taisyklės? Graikijos priežiūros institucija, Graikijos kapitalo rinkos komisija, nusprendė, kad vis dar vyksta Graikijos telekomunikacijų bendrovės privatizavimo procesas, todėl privalomasis pasiūlymas nėra būtinas.

Taigi jei valstybės narės nukrypsta nuo privalomojo pasiūlymo taisyklės, jos vis tiek privalo laikytis bendrojo principo dėl smulkiųjų akcininkų apsaugos ir privalo užtikrinti, kad smulkieji akcininkai gautų tokią pat naudą, kaip ir didieji akcininkai. Dar reikia pamatyti, kaip Graikijos institucijos užtikrins tokią apsaugą šiuo atveju. Todėl paprasčiau savo tarnybų pasidomėti, ar buvo pasiekta tokia apsauga, ir ištirti, ar šiuo atveju Graikijos institucijos laikėsi perėmimo pasiūlymo direktyvos taisyklių.

Dimitrios Papadimoulis, *autorius*. – (EL) Komisijos nary, štai kas yra tikra problema: nesuprantu, ko jūs ieškojote visus šiuos mėnesius. Graikijos valdžia nesilaiko Direktyvos 25/2004/EB 3 ir 5 straipsnių; jie taiko

nevienodas sąlygas ir atsisakė viešojo pasiūlymo dėl juokingos priežasties, motyvuodami, kad Graikijos telekomunikacijų bendrovė, kurios 28 proc. akcijų turi valstybė, yra valstybei priklausanti įmonė.

Ar Komisija ir toliau pažeis teisę ir nesilaikys direktyvos dėl vienuodų sąlygų ir smulkiųjų akcininkų apsaugos? Gal, Komisijos narys Ch. McCreevy, neskaitėte Direktyvos 25/2004/EB ir Lisabonos sutarties?

Charlie McCreevy, Komisijos narys. – Kaip ir sakiau, mes tiriamo Graikijos įstatymus ir jų suderinamumą su vidaus rinkos taisyklėmis, ypač atsižvelgdami į laisvą kapitalo judėjimą ir įsisteigimo laisvę, ir, jeigu reikės, šis klausimas bus nagrinėjamas toliau.

Šiame tyrime artimai bendradarbiauja įvairios Komisijos tarnybos, kad būtų užtikrinta išsami padėties analizė. Galiu užtikrinti gerbiamąjį narį, kad kai užbaigsime tyrimą, imsime veiksmų, tačiau tik tuomet, jei mūsų tyrimas patvirtins, kad reikia gauti atsakymą iš Graikijos vyriausybės. Tas būdas, kurį mes taikome dirbdami su visomis valstybėmis narėmis, yra tinkamas ir teisėtas, ir tokį pat darbo metodą taikome dabar Graikijos institucijų atžvilgiu.

Užbaigę tyrimą priimsime atitinkamus sprendimus ir, jei reikės, imsime tolesnių veiksmų, kurie tuo metu bus laikomi reikalingais.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 48, kurį pateikė **Georgios Papastamkos** (H-0526/08).

Tema: Juodosios jūros sinergija

Nuo Juodosios jūros sinergijos iniciatyvos paskelbimo praėjo metai. Ar Komisija mano, kad buvo sukurtas platus, išsamus ir strateginis regionui skirtas metodas? Ar jūros ryšių ir kelių transporto ir koridorių vystymas ir bendradarbiavimas energijos sektoriuje ir darnaus vystymosi skatinimas yra ES iniciatyvų pagrindiniai tikslai šiame kontekste? Kaip Komisija ketina pasinaudoti valstybių narių (Graikijos, Bulgarijos, Rumunijos) buvimu regione?

Benita Ferrero-Waldner, Komisijos narė. – 2008 m. birželio 19 d. Komisija patvirtino pranešimą dėl Juodosios jūros sinergijos įgyvendinimo pirmųjų metų. Pranešime aprašyti pasiekimai įvairiuose sektoriuose ir pateikti pasiūlymai dėl sinergijos vystymo regioninio bendradarbiavimo proceso link. Tai apima ilgalaikių pamatuojamų tikslų nustatymą, svarbiausių valstybių ar organizacijų parinkimą, kurios derintų veiksmus, kad būtų pasiekti tie tikslai, ir sektorinės partnerystės sukūrimą, kad būtų bendrai finansuojami reikalingi projektai.

Kaip jau Komisija minėjo, regionui taikomos dvišalės politikos – ypač Europos kaimynystės politikos – kryptys sudaro strateginį pagrindą, o Juodosios jūros sinergija papildo tas kryptis regioniniu lygmeniu. Kaimynystės politika yra dvišalio lygmens ir tai yra pirmas regioninis papildymas.

Jūsų klausime minimi sektoriai Komisijos darbotvarkėje užima svarbią vietą. Kalbu apie pasiūlymus sukurti Juodosios jūros regiono partnerystę keliose srityse, įskaitant transportą ir aplinką, o šio regiono valstybės narės labai aktyviai skatina tokias iniciatyvas.

Tiek vystant sinergiją, tiek dirbant su Juodosios jūros regiono ekonominio bendradarbiavimo organizacija (angl. BSEC) buvo sustiprintas trijų valstybių narių ir Komisijos suderinimas.

Siekiant tolesnės sinergijos pažangos, reikia, kad aktyviai dalyvautų vis daugiau valstybių narių ir Juodosios jūros regiono partnerių, o Juodosios jūros regiono valstybės narės čia gali suvaidinti lemiamą vaidmenį, kaip jos ir daro.

Georgios Papastamkos, autorius. – (EL) Ačiū už jūsų atsakymą, Komisijos nare. Jūs iš tiesų asmeniškai daug prisidėjote prie Juodosios jūros sinergijos, tačiau jūs taip pat žinote, kad Juodosios jūros regiono ekonominio bendradarbiavimo organizacija (angl. BSEC) jau yra brandi institucinė regioninė struktūra; jos bendradarbiavimas iš tiesų stiprėja ir tampa vis platesnis. Tai ypač lemia faktas, jog čia įvairiais lygmenimis susitinka Europa ir Azija.

Norėčiau sužinoti vieną dalyką: ar Komisija už šios Juodosios jūros sinergijos ribų ketina planuoti tarpregioninių santykių tarp ES ir Juodosios jūros regiono valstybių struktūrą, turinčią griežtesnius institucinius pagrindus, kad atsirastų instituciškai apsaugota tarpregioninio bendradarbiavimo forma?

Benita Ferrero-Waldner, Komisijos narė. – Juodosios jūros sinergijos klausimu reikia pasakyti, kad jos tikslas buvo suburti Rytų partneres – visas mūsų Rytų partneres – ir Turkiją bei Rusiją, nes jos jau ekonomiškai bendradarbiavo Juodosios jūros regione, taigi manėme, kad sinergija buvo tinkamas būdas tai padaryti.

Tačiau taip pat žinote, kad Europos Vadovų Taryba mūsų paprašė sukurti specialią partnerystę ir mes šio darbo imsimės, tiesą pasakius, mano tarnybos ir aš šį rudenį teiksime pasiūlymą dėl konkretesnių veiksmų tik su Rytų partnerėmis, be Turkijos ir Rusijos. Tačiau dar kartą noriu pakartoti, kad vasario 13–14 d. buvau Kijeve, kur vyko pirmas ministrų posėdis. Turite suprasti, kad tai buvo konferencijos pradžia. Visuomet reikia laiko, kad projektai būtų užbaigti ir kad vyktų tikra pažanga.

Atsimenate, kaip ilgai dirbome Barselonos proceso klausimu, ir žinote, kaip lėtai juda reikalai, taigi manau, kad, viena vertus, bus išlaikyta tam tikra Juodosios jūros regiono bendradarbiavimo apimtis, tačiau taip pat bus taikomas siauresnis bendradarbiavimas siekiant Rytų partnerystės.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 49 kurį pateikė **Robert Evans** (H-0533/08).

Tema: Europos Sąjungos rinkimų stebėjimo misijos

Komisija išleidžia dideles pinigų sumas rinkimų stebėjimo misijoms visame pasaulyje, kur tos misijos atlieka labai vertingą vaidmenį kai kuriose su dideliais iššūkiais susiduriančiose valstybėse.

Kokių tokių misijų ilgalaikį vertinimą atlieka Komisija? Kaip galime geriau remti valstybes ir joms padėti, sprendami per vienus rinkimus pastebėtus trūkumus, ir taip pasiruošti kitiems rinkimams?

Benita Ferrero-Waldner, Komisijos narė. – Noriu sutikti, kad Europos Sąjungos rinkimų stebėjimo misijos visame pasaulyje atperka išleistus pinigus. Per pastaruosius aštuonerius metus ES stebėtojai teikė pranešimus apie svarbiausius rinkimus ir taip prisidėjo prie konfliktų dėl rinkimų rezultatų mažinimo bei nurodė sritis, kurioms reikia skubios rinkimų ir politinės reformos. Tai tokie pasiekimai, kurie turės poveikį ilguoju laikotarpiu.

Šiuo metu į Europos Sąjungą žiūrima kaip į vieną patikimiausių tarptautinių rinkimų stebėtojų. Žinau, kad pats R. Evans neseniai grįžo iš rinkimų Šri Lankoje. Manau, kad jis pats turi nuomonę apie tai, kas buvo gerai ir ką reikėtų daryti ateityje. Taigi Komisija ir toliau skirs pirmenybę Europos Sąjungos rinkimų stebėjimo misijoms, ir kol dirbsiu Komisijoje, stengsiuosi tai daryti.

Tačiau rinkimų stebėjimai nėra ir negali būti veiksmai patys savaime. Rinkimų stebėjimai nėra tikslas pats savaime, o ilguoju laikotarpiu jie turi prisidėti prie rinkimų pagrindų trūkumų šalinimo ir demokratinėlių reformų.

Rinkimų stebėjimo misijų pranešimai yra svarbiausias atskaitos taškas sprendžiant rinkimų pagrindų problemas. Tokie trūkumai sprendžiami per ilgą laikotarpį. Paprastai rinkimų stebėjimo misijos rekomendacijose nustatomos rinkimų pokyčių, pvz., reguliavimo pagrindų ar rinkimų valdymo, galimybės. Pranešimai vis labiau įtraukiami į platesnę rinkimų rėmimo strategiją ir taip padidinamas ilgalaikis poveikis.

Kalbant apie kitas neseniai vykusias rinkimų stebėjimo misijos, galiu patvirtinti, kad, pvz., Ruandoje, Kambodžoje ar Jemene, rėmėme atitinkamas rinkimų komisijas. Poreikis vykdyti šiuos projektus kilo iš ankstesnių rinkimų stebėjimo misijų išvadų, kai buvo pastebėta daug trūkumų rinkimų pagrinduose. Be to, atsižvelgdama į Europos Sąjungos rinkimų stebėjimo misijų išvadas, pastaraisiais metais Komisija gerokai padidino finansinę pagalbą rinkimų pagalbai. Nuo 2000 m. dabar tai sudaro 400 mln. EUR, taigi tai yra pakankamai didelė suma.

Šalyse esančios Europos Komisijos delegacijos taip pat nuveikia daug vertingo darbo, tęsdamos Europos Sąjungos rinkimų stebėjimo misijų darbą ir kurdamos tinkamą aplinką rinkimų reformai, be abejo, daug nuveikia ir vyriausieji stebėtojai, kurie grįžta į šalį pristatyti savo galutinio pranešimo.

Galiausiai noriu pasakyti, kad kadangi rinkimų reforma dažnai savo pobūdžiu yra politinė reforma, ji ne visuomet vyksta lengvai, ir šiai reformai reikia įvairių veikėjų nuolatinio dalyvavimo. Manau, kad Parlamentas gali imtis ir dažnai imasi ne tik vyriausiojo stebėtojo vaidmens, bet ir atitinkamo vaidmens sprendžiant rinkimų reformos klausimus, kai tęsiamas rinkimų stebėjimo misijų darbas.

Todėl norėčiau paskatinti įprastas EP delegacijas valstybėse aktyviau dalyvauti sprendžiant rinkimų pagrindų trūkumų klausimus ir skatinant platesnius institucinius ir demokratinius pokyčius. Ši tema buvo nagrinėjama pirmame Komisijos ir Parlamento seminare – antras Komisijos ir Parlamento seminaras, regis, vyks gruodžio mėn.

Robert Evans, autorius. – Dėkoju Komisijos narei ir sutinku, kad rinkimų stebėjimas yra vienas iš naudingiausių darbų, kuriuos dirba Europos Sąjunga. Tai labai svarbus darbas toms šalims ir stebėjimui skirti

pinigai išleidžiami naudingai beveik be jokių išimčių. Didžiuojuosi, kad teko vyksti į nemažai rinkimų stebėjimo misijų, kurių paskutinė buvo surengta į Pakistaną. Į Šri Lanką vykau su delegacijos vizitu.

Tačiau norėčiau pabandyti šiek tiek paspausti Komisiją vienu aspektu: ar ES iš tiesų per ketverius ar penkerius metus tarp vienos ir kitos rinkimų stebėjimo misijos teikia specialią pagalbą ir pasiūlymus, kurie padėtų panaikinti trūkumus ar pagerinti sritis, kuriose, mūsų nuomone, reiktų pagerinimo, ir kai galime pasiūlyti minčių, paramos ar galbūt finansų, kurie leistų užtikrinti, kad valstybės rinkimuose nebekartotų ankstesnių rinkimų klaidų?

Martin Callanan (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, norėčiau pritarti R. Evansui dėl rinkimų stebėjimo misijų vertingumo. Man taip pat teko garbė Komijos narės būti paskirtam vyriausiuoju stebėtoju per neseniai vykusius rinkimus Kambodžoje. Manau, kad misija, kaip ir visos rinkimų stebėjimo misijos, buvo labai naudinga pagalba Kambodžos valdžiai vykdamą jų rinkimus.

Noriu paprašyti Komisijos narės atidžiau įvertinti jos turimus išteklius, kad ateityje iš misijų būtų galima gauti dar daugiau naudos, jei tai įmanoma, nes pritariu, jog misija yra ypač vertinga ir dėmesį pritraukianti priemonė. Misijas labai teigimai vertina valstybės, kuriose jos vyksta, bei įvairių misijų valstybių vadovai.

Benita Ferrero-Waldner, Komisijos narė. – Pirmiausia noriu pasakyti, kad rekomendacijos ilgajam laikotarpiui ir kitiems rinkimams ir yra ta sritis, ties kuria turime visi dirbti daugiau.

Taip yra todėl, kad vienos valstybės pasinaudojo tomis rekomendacijomis, kitos – ne, be to, rekomendacijos turėtų būti labiau įtraukiamos į mūsų šalių ataskaitas ir delegacijų ir Europos Parlamento delegacijų rengiamus įvertinimus.

Atsakydama į antrą klausimą, turiu pasakyti, kad jei turėtume daug didesnę biudžetą, tuomet vyktume į daugiau valstybių, tačiau dabar turiu daryti atranką. Šią atranką stengiuosi priderinti prie turimo biudžeto, tačiau turime apimti Afriką, Aziją, Lotynų Ameriką ir, jei mus kviečia, Magrebo ir Arabų valstybes, kur mano nuomone, turėtume vyksti dažniau, nes dėl mūsų principingo objektyvumo turime labai geras pozicijas.

Pirmininkas. – Klausimas Nr. 50, kurį pateikė **David Martin** (H-0543/08).

Tema: Izraelio atliekamas palestiniečių mokesčių įplaukų sulaikymas

Kokių veiksmų ėmėsi Komisija, siekdama sustabdyti Izraelio atliekamą palestiniečių mokesčių įplaukų sulaikymą?

Benita Ferrero-Waldner, Komisijos narė. – Manau, kad gerbiamasis narys omenyje turi muitų, kuriuos Izraelis renka Palestinos valdžios vardu, pajamų mėnesinius pervedimus. Paskutinis vėlavimas siekia birželio mėn. ir iš karto po jo Palestinos ministras pirmininkas S. Fayyad atsiuntė laišką, kuriame prieštarauja vykstančioms diskusijoms dėl tolesnio ES ir Izraelio santykių vystymo.

Tuo pat metu mokesčių ir muitų pajamų persiuntimo klausimas buvo iškeltas aukščiausiuoju lygmeniu ir aš pati keliau šį klausimą su užsienio reikalų ministru.

Paprašiau Izraelio atlikti Palestinai priklausančių mokėjimą ir galiausiai turiu pasakyti, – ir galiu pasakyti, – kad pervedimas buvo padarytas savaite vėliau nei įprastai.

Nuo tada Komisijai nebuvo pranešta apie jokių vėlavimo pervesti mokesčių įplaukas atvejus.

David Martin, autorius. – Dėkoju Komisijos narei už atsakymą ir už tai, kad ji ėmėsi veiksmų, o veiksmų buvo imtasi po to, kai aš pateikiau klausimą. Ji supranta, kad nuo klausimo pateikimo iki atsakymo į jį gavimo praeina daug laiko.

Tačiau noriu pabrėžti, kad šie pinigai yra palestiniečių pinigai. Jokiomis aplinkybėmis tai nėra Izraelio pinigai, kuriuos jie galėtų sulaikyti. Šių pinigų sulaikymas prilygsta vagystei, jei ne pačių pinigų, tai palūkanų – tikrai. Šie pinigai nuolat naudojami Palestinos šantažui ir tikiuosi, kad Komisija ir toliau spaus Izraelį, kad jis pervestų pinigus, kai tai turi būti padaryta, ir nenaudotų šių pinigų kaip dar vienos politinės priemonės.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Labai gerai, kad ši problema buvo išspręsta greitai ir skubiai. Turiu trumpą klausimą: daugeliu atvejų tuo metu turėjome problemų su Palestinos valdžia, kuri naudojo pinigus tokiu būdu, kuris greičiausiai kirtosi su paramą teikiančių valstybių ketinimais. Ar buvo išspręstos ir šios problemos?

Benita Ferrero-Waldner, Komisijos narė. – Atsakydama į pirmą pastabą, noriu pasakyti, kad iš tiesų pastaraisiais metais buvo ilgai vėluojama mokėti palestiniečių pinigus, – sutinku, kad tai yra palestiniečių

pinigais – tačiau visuomet stengiausi, kai reikėjo (labai dažnai, kai palestiniečiai manęs to prašė) išsikišti asmeniškai, kad būtų nutrauktas pinigų blokavimas. Tai gali užimti daug laiko ir buvo laikotarpiai, kai tai buvo iš tiesų sudėtinga, tačiau aš visuomet stengiausi. Sutinku su jumis, ką tai turi būti daroma ir ateityje.

Komisijos narys R. Rackai, galiu jus užtikrinti, kad siųsdami mūsų pinigus Palestinei naudojame tokius metodus, – anksčiau naudojome vadinamąją Laikinąją tarptautinę priemonę (angl. TIM), dabar naudojame finansinę priemonę PEGASE, – kurie mums suteikia visišką kontrolę. Manau, kad tai ir buvo klausimo esmė.

Tarp kitko, netgi Izraelis šiuo metu naudoja šią lėšų sąskaitą pervesdamas Izraelio pinigus. Būdamas ir finansų ministru ir ministru pirmininku Salam Fayyad yra žmogus, kuriuo tarptautinė bendruomenė tiki. Tačiau iš esmės atlikome savo pačių tikrinimus ir pati šiam klausimui skiriu daug dėmesio – tiek, kiek asmeniškai galiu. Mano delegacija ten sukūrė savo sistemą ir savo komandą, kad neišvengtų jokių pažeidimų.

Pirmininkas. – Atsakymai į klausimus, į kuriuos nebuvo atsakyta dėl laiko stokos, bus pateikti raštu (žr. priedą).

(Posėdis buvo nutrauktas 19.10 val. ir atnaujintas 21 val.)

PIRMININKAVO: M MAURO

Pirmininko pavaduotojas

16. Prekyba paslaugomis (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas yra Syedo Kamallo pranešimas Tarptautinės prekybos komiteto vardu dėl prekybos paslaugomis (2008/2004(INI)).

Syed Kamall, pranešėjas. – Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti oponuojantiems pranešėjams ir jų frakcijų patarėjams už jų naudingą indėlį į pranešimą. Manau, kad turėjome labai įdomių diskusijų, nors ne visuomet sutarėme. Tačiau bent jau sugebėjome diskutuoti labai civilizuotai.

Taip pat norėčiau padėkoti Tarptautinės prekybos komiteto sekretariatui už jo indėlį ir, kol dar sakau padėkas, norėčiau padėkoti ir Prekybos generalinio direktorato pareigūnams už jų vertingus partarimus ir pasiūlymus.

Be jokios abejonės, būdama didžiausia paslaugų eksportuotoja, Europos Sąjunga yra stipriai suinteresuota atverti naujas paslaugų rinkas. Tačiau mano asmeninis dėmesys šioje temoje yra labiau sutelktas ties klausimu, kaip paslaugos galėtų tapti pagalbos priemone vargingiausiems žmonėms išbristi iš skurdo.

Tačiau prieš tai norėčiau priminti apie paslaugų svarbą. Paslaugos sudaro apytiksliai 75 proc. (dėl tikslų skaičių vyksta diskusijos) viso ES BVP, kai, tarkim, žemės ūkis sudaro tik 2 proc. Afrikoje paslaugos sudaro 52 proc. BVP, – ir šis skaičius nuolat auga, – o palyginti žemės ūkis sudaro 16 proc. Taigi atsižvelgiant į šiuos skaičius, labai gaila, kad Dohos vystymosi raunde tiek daug dėmesio buvo skiriama žemės ūkiui, nors būtent prekybos ir paslaugų atvėrimas žada sudaryti sąlygas išbristi iš skurdo dideliame žmonių skaičiu. Todėl buvau pasiruošęs priimti pakeitimus, kuriuose sakoma, kad derybos dėl prekybos ir paslaugų padės ne tik ES interesams, bet ir vargingesnių valstybių ekonominiam augimui.

Neturėtume pamiršti, ką iš tiesų reiškia vystymas: tai yra žmonių išvadavimas iš skurdo, ir to galime pasiekti skatindami verslininkus kurti turtą ir darbo vietas.

Daugelyje vargingiausių valstybių verslininkai man sako, kad jie žūtbūtinai stengiasi įveikti skurdą. Tačiau jiems iš tiesų reikia bankininkystės paslaugų, kad galėtų gauti pigesnes paskolas ir galėtų plėsti savo verslą, įdarbinti daugiau žmonių ir sukurti daugiau turto; draudimo paslaugų, kurios užtikrintų, kad jei kas nors nutinka jų gyvenimui ar verslui, bus galima į kažką atsitremti; teisinių paslaugų, kurios apsaugotų su partneriais pasirašytas sutartis, ir komunikacijų paslaugų, kurios sudarytų sąlygas žinoti geriausias kainas vietinėse rinkose ir nuspręsti kada eiti į vietines rinkas ir ar eiti į vietines rinkas.

Tačiau turėtume pripažinti, kad kai vyriausybės ne dėl jų pačių kaltės negali teikti pagrindinių paslaugų, pvz., sveikatos apsaugos, švietimo ir vandens vargingiausiems žmonėms, tuomet šią paslaugų teikimo spragą privalo užpildyti verslininkai.

Deja, prekyba paslaugomis sudaro tik apie 25 proc. visos pasaulio prekybos, tačiau minėta prekyba turi galimybių sukurti daug turto ir darbo vietų. Tačiau grįžkime prie kai kurių ginčytinų pranešimo vietų.

Vienas iš diskutuotinų aspektų buvo vadinamosios „visuotinės svarbos ekonominės paslaugos“, tačiau turime atminti, kad skirtingos valstybės šias paslaugas apibrėžia skirtingai. Kai kurios valstybės mano, kad sveikatos

priežiūros, švietimo ir vandens paslaugas gali teikti tik valstybė. Kitos valstybės pasuko nevalstybinių teikėjų keliu. Etiopijoje, Nigerijoje, Kenijoje ir Ugandoje daugiau nei 40 proc. žemiausių ekonominių sluoksnių žmonių sveikatos priežiūros paslaugas gauna iš privačių teikėjų. Be abejonės, turėtume skatinti didesnes investicijas į šiuos sektorius.

Kalbant apie švietimą, noriu paraginti savo kolegas atkreipti dėmesį į Niukaslo Universiteto profesoriaus Jameso Tooley darbą. Jis pradėjo savo tyrimą Londono švietimo universitete, manydamas, kad privatus švietimas yra bjaurus dalykas. Tačiau netrukus jis nustatė, – greičiausiai priešingai nei sakė jo intuícija, – kad privačios mokyklos galėtų teikti geresnį švietimą neturtingiesiems. Užbaigus valstybinių Indijos mokyklų tyrimą, kai kurios jų buvo uždarytos. Kai kuriose mokyklose mokytojai tiesiog nepasirodydavo, o vienu atveju mokytojas liepė savo mokiniams visą dieną daryti jam arbatą. Taigi dirbantys neturtingi žmonės išvyko kitur. Jie taupė, kad galėtų sumokėti už privatų švietimą, kuris vyko ne plieno ir stiklo bokšte, o paprasčiausiame kambarielyje virš parduotuvės. Tos mokyklos vėliau pradėjo subsidijuoti nemokamą švietimą nedirbantiems neturtingiesiems.

Klausiu, kas negerai su paslaugų, kurios padeda neturtingiesiems, prekyba? Girdžiu kai kurių šio Parlamento narių, manančių, jog tik valstybė gali teikti tokias paslaugas, balsus, kad šios paslaugos turėtų būti teikiamos monopoliniais pagrindais. Ir netgi kai valstybė nesugeba teikti tokių paslaugų arba nesurenka tam pakankami lėšų, jie nemano, kad ne valstybiniais veikėjams turi būti leidžiama užpildyti šią spragą. Ar jie norėtų matyti ir tai, kad vargingiausi žmonės negali gauti vandens? Ar jie norėtų matyti, kaip vargingiausi žmonės negali gaguti švietimo? Ar jie norėtų matyti neturtingus žmones, negalinčius pasinaudoti sveikatos priežiūros paslaugomis, užuot pasirinkus privačius teikėjus?

Taip pat buvo ginčijamasi dėl suvereniteto klausimo. Dabar aš sutinku su tais, kurie sako, kad neturėtume savo derybų partnerių spausti atverti prekybą ir paslaugas. Tačiau, be abejonės, turėtume sutikti su tuo, kad kai valstybė nusprendžia liberalizuoti visuotinės svarbos ekonomines paslaugas, neturime teisės jiems nurodyti neliberalizuoti savo rinkų.

Tačiau turiu pasakyti, kad kai kurie kolegos mane nuvylė: kai kurie šio Parlamento nariai mano, kad mes iš tiesų turėtume besivystančioms valstybėms liepti uždaryti savo rinkas. Tai neturėtų būti klausimas: privatus ar valstybinis. Tai neturėtų būti ir klausimas: vietos ar užsienio teikėjai. Tai turėtų būti klausimas apie tai, kas veikia. Taigi manau, kad turėtume visi dirbti kartu, kad būtų panaikintos prekybos kliūtys, kenkiančios neturtingiesiems.

Turėtume dirbti kartu ir siekdami panaikinti valstybinius monopolius, kurie daugelį vargingiausiųjų palieka be pagrindinių paslaugų, ir visuomet turėtume draugauti su tais verslininkais, kurie nori spręsti pasaulinio skurdo problemą, daugiau investuodami į paslaugas ir taip kurdami turtą ir darbo vietas.

Peter Mandelson, *Komisijos narys*. – Gerb. pirmininke, dėkoju Europos Parlamentui už šį pranešimą. Kaip jame ir nurodyta, paslaugos sudaro didžiausią besivystančių valstybių BVP dalį. Todėl prekybos paslaugomis liberalizavimas yra labai svarbus mūsų ir besivystančių valstybių, kur paslaugos yra nepakankamai skatinamos, ekonominiam augimui.

Iš esmės pritariu šiame pranešime pateiktai nuomonei. Ji atitinka mūsų pasaulinę Europos strategiją, kuri sukurta pagal ambicingą daugiašalę darbotvarkę ir atidžiai parengtus dvišalius susitarimus. Esame įsipareigoję daugiašaliuose prekybos raunduose laikytis vystymo aspekto ir, kaip patvirtinta pranešime, daugiašalis susitarimas dėl pasaugų, mūsų nuomone, yra naudingas ir ES, ir neturtingų valstybių interesams.

Džiaugiuosi dėl to, kad pranešime skatinama patvirtinti ambicingą įsipareigojimų lygį vykstančiose ir būsimose derybose dėl dvišalių ir regioninių susitarimų. Atidžiai atsižvelgsime į pranešimo rekomendacijas įvairioms vykstančioms deryboms, kuriose kalbama apie sektorius, kurie mūsų paslaugų pramonei yra svarbūs.

Norėčiau bendrai apibūdinti derybas dėl paslaugų susitarimų, kurie taikomi dvišaliuose ir daugiašaliuose sandoriuose. Nėra paprasto būdo pataisyti derybas dėl paslaugų, nėra paprastos formulės, kurią būtų galima taikyti visiems paslaugų sektoriams visose valstybėse. Tokios derybos apima sudėtingų ir dažnai išsamių reglamentavimo pagrindų svarstymą, kur nagrinėjamos įvairios valstybių sritys, kurios, kaip nurodyta paskutinėje pranešimo dalyje, yra labai skirtingos – nuo finansinių paslaugų iki sveikatos priežiūros ar švietimo. Privalome derėtis taikydami nesikišimo metodą, kad trečiajai šaliai būtų palikta teisė reguliuoti paslaugų sektorius nacionaliniu lygmeniu pagal jų pačių norą ir atverti sienas išorės paslaugų teikimui, jei yra palankios sąlygos konkurencijai. Neturėtų būti jokio diskriminavimo.

Pripažįstame, kad kai kurie paslaugų sektoriai sudaro didesnę BVP dalį, todėl tokių sektorių prekybos liberalizavimas gali padaryti didesnę poveikį mūsų bendrai gerovei. Tačiau teikiant pirmenybę bet kuriems sektoriams, taip pat greta kitų veiksmų privalome atsižvelgti ir į atitinkamą mūsų ES valstybių ir regionų specializaciją įvairiuose sektoriuose.

Galiausiai leiskite tarti keletą žodžių apie daugiašalį procesą. Jūsų pranešime džiaugiamasi dėl to, kad į DDA ministrų derybas buvo įtraukta konferencija dėl paslaugų. Tiesą pasakius, labai spaudėme, kad įvyktų šis renginys, ir jis įvyko liepos mėn. Ženevoje. Renginys buvo sėkmingas. Neišgirdome visų signalų, kuriuos norėjome išgirsti, tačiau išgirdome pakankamai, kad galėtume pasakyti, jog PPO nariai ir keletas mūsų tikslinių valstybių suprato, kokia svarbi patenkinama galimybė naudotis rinkos paslaugomis sektoriuje.

Neturiu krikščioninio rutulio, kuriame matyčiau, kuo baigsis liepos mėn. vykę daugiašaliai DDA pokalbiai. Esame tokioje padėtyje, kai vienas klausimas – speciali besivystančių šalių žemės ūkio apsaugos priemonė – tapo tiesiogine žlugimo priežastimi, nors yra ir kitų klausimų, kuriuos reikia išspręsti. Taigi parama visam susitarimui yra labai trapi ir tai nėra vien tik JAV ir Indijos skirtumų žemės ūkyje išsprendimas. Jaučiuosi, tarytum turėtumėme neįkainojamą plonyčio stiklo puikaus rankų darbo vazą, kurią reikia nešti labai slidžiomis grindimis. Vienas netinkamas judesys ir visas reikalas gali sudužti į daugybę smulkių dalelių. Todėl turime būti itin atsargūs imdamiesi veiksmų. Negalime nieko nedaryti, tačiau ir judėti į priekį yra labai sunku.

Esame pasirengę dalyvauti visais lygiais, kurie bus naudingi užtikrinant, kad neprarastume to, ką jau pasiekėme ir ką dar galime pasiekti. Tačiau ir kiti turi tikrai politiškai įsipareigoti dalyvauti derybų procese. Tuomet paslaugų signalinėje konferencijoje pasiekta pažanga nebus prarasta. Konferencijoje buvo tam tikro lankstumo, kurį mūsų pagrindiniai prekybos partneriai turi paslaugų sferoje, ženklų ir tai yra labai vertinga informacija.

Dabartinėmis aplinkybėmis, kai nepavyko derybos Ženevoje, geriausias mūsų indėlis – ir toliau būti teigiamai nusiteikusiems ir paaiškinti, kokią didelę galimybę galime prarasti, jei nesugebėsime visi kartu susitarti. Todėl jūsų pranešimas teikiamas labai laiku, nes jame pateikta aiški ir suderinta žinia apie vienos svarbiausių DDA susitarimo sričių – paslaugų – svarbą tiek mums, tiek mūsų partneriams. Tikiuosi ir tolesnio bendradarbiavimo ir dialogo su Parlamentu ir šioje srityje, ir kitose prekybos politikos srityse.

Olle Schmidt, *Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto nuomonės referentas*. – (SV) Gerb. pirmininke, prekyba paslaugomis šiandien būtina visai ekonomikai. Jokios valstybės ekonomika negali būti sėkminga, jei paslaugų infrastruktūra bus brangi ir neveiksminga. Todėl noriu padėkoti S. Kamallui už puikų svarbų pranešimą.

Tekstilės, pomidorų ir kitų prekių gamintojai ir eksportuotojai nebus konkurencingi, jei jie negalės naudotis veiksminga bankininkystės sistema, veiksmingomis draudimo bendrovių, buhalterinių įmonių, telekomunikacijų ir transporto sistemomis.

Ekonomikos ir pinigų politikos komiteto nuomonėje pabrėžiama, kad galimybė naudotis finansinėmis paslaugomis, pvz., mikrokreditais, bankininkystės paslaugomis ir tarptautinių bakų pavedimais, būtina, siekiant, kad asmenys besivystančiose valstybėse pradėtų pagrindinę ekonominę veiklą ir steigėtų įmones.

Komitetas taip pat mano, kad atsižvelgiant į ypatingą finansinio sektoriaus pobūdį globalizuotame pasaulyje būtina priimti apgalvotus sprendimus. Apie tai kalbėjo ir pats Komisijos narys P. Mandelson. Jei mūsų derybų partneriai, daugiausia besivystančios šalys, pasakys „ne“ galimybei atverti paslaugų rinkas, tai sumažins jų ekonominio vystymosi galimybes.

Tiems čia esantiems, kurie abejoja, noriu pasakyti: pažiūrėkite, kaip išsivystė jūsų valstybės! Prekybos prekėmis vystymas vyko kartu su prekybos paslaugomis vystymu. Ir tai, gerb. pirmininke, vyko piliečių naudai!

Zbigniew Zaleski, *PPE-DE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, už socialistinio požiūrio neliberalizuoti šios rinkos slypi baimė, kad jei paslaugos bus atiduotos į privačias rankas, valstybės praras sektoriaus kontrolę ir nutiks kas nors blogo. Penkiasdešimt komunizmo metų parodė, kad taip nebus. Konkurencingos turizmo, finansų, transporto – kad reikalai vyktų – ir švietimo bei mokymo paslaugos yra didelis iššūkis, tačiau jos duoda viltį dėl pagalbos neturtingų valstybių vystymui teikimo.

Kaip, mano nuomone, turi būti teikiama pagalba vystymui, jei palygintume prekių – materialių daiktų – ir paslaugų rinkas? Paslaugos – tai žmonių vykdoma veikla. Jos suteikia galimybę perduoti žinias. Tai, kaip mes sakome šiame Parlamente, yra būdas duoti ne žuvį, o meškerę. Be to, taip sudaromos galimybės imtis asmeninių iniciatyvų, naujovių ir labiau dalyvauti įvairiose veiklose. Be to, paslaugų rinka turi geresnes galimybes prisitaikyti prie kultūrinių poreikių, yra lankstesnė ir gali lengviau prisitaikyti prie vietinio reguliavimo, kurio būtina laikytis visose valstybėse, poreikių. Taip paslaugos gali sumažinti nedarbą. Kalbant

apie socialinį lygį, paslaugos gali sudaryti sąlygas didesniai įvairių sluoksnių ir socialinių klasių asmenų dalyvavimui.

Mes kalbame apie vandenį, švietimą ir sveikatos priežiūrą, ir kodėl gi ne? 50 komunizmo metų ir pastarieji pokyčiai mano valstybėje įrodo, kad liberalizavimas yra geras, o ne blogas dalykas, ir aš tvirtai jam pritariu.

Françoise Castex, *PSE frakcijos vardu*. – (FR) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, pirmiausia norėčiau padėkoti pranešėjui už pranešimo kokybę. Jis suteikė mums galimybę dar kartą išsamiai aptarti prekybą paslaugomis. Galėjome nustatyti bendrus aspektus ir diskutuoti klausimus. Diskusijų ir balsavimo pabaigoje pamatysime, ar tie nuomonių skirtumai yra labai rimti.

Kalbėdami ir apie vidaus rinką, ir apie išorės prekybą sutariame, kad paslaugų rinka sudaro didžiausią turto kūrimo dalį ir ketvirtą pasaulio prekybos. Iš tiesų įmanoma, kad šis ekonominis sektorius dar turi augimo galimybių Europos Sąjungoje. Todėl yra teisėta įtraukti paslaugų rinką į dvišales ir daugiašales derybas. Tačiau turime apibrėžti prekybos paslaugomis rinkos principus ir sąlygas.

Pirmasis punktas, kurį norėtų pabrėžti mano frakcija, yra tai, kad reikia atskirti paslaugų rinką ir prekių rinką. Paslaugos nėra prekės dėl daugelio priežasčių. Pirmiausia, skiriasi paslaugų pobūdis, kai kurios paslaugos yra susijusios su pagrindiniais poreikiais ir teisėmis. Esame visiškai įsitikinę, kad būtina atskirti komercines ir nekomercines paslaugas tiek sveikatos priežiūroje, tiek švietime. Gyvybiškai svarbioms paslaugoms, pvz., vandens ar energetikos tiekimui, taip pat galima suteikti specialų statusą.

Paslaugos skiriasi nuo prekių, nes prekyba paslaugomis labai dažnai tiesiogiai apima žmogiškąsias pastangas, o ne tik virtualią prekybą technologija. Nors prekyba turi galimybes kurti darbo vietas, tai kartu yra sektorius, kuriame randame daugiausia neoficialaus užimtumo ir rizikos. Todėl džiaugiuosi, kad pranešime teigiama, jog prekybos taisyklės turi atitikti TDO parengtus užimtumo standartus. Nustatydami savo vystymo tikslus, taip pat privalome kovoti su rizika ir skurdu.

Galiausiai mes neišleidome iš akių Dohos tarptautinės prekybos ir tikslų, kurie rodo vystymosi kryptį. Tai įpareigoja mus, derantis dėl įsipareigojimų grafikų ir ekonominės partnerystės susitarimų, atsižvelgti į skirtingus valstybių narių ir besivystančių šalių interesus. Atverdama paslaugų rinkas, Europos Sąjunga privalo atsižvelgti į vystymosi etapus, tempą ir valstybių norus, ypač kai liberalizuojamos kai kurios paslaugos. Ypač tai pasakytina apie finansines paslaugas. Trečiųjų šalių spaudimas dėl jų paslaugų suvokimo ir reguliavimo būdų yra nediskutuotinas. Turi būti gerbiamas tų valstybių suverenitetas, kai kalbama apie tokius jautrius klausimus, kaip antai viešosios paslaugos ir finansinės paslaugos.

Nežinau, ar pasieksime visišką susitarimą šiuo klausimu. Gali būti, kad būtent šis klausimas ir skiria šio Parlamento kairiuosius ir dešiniuosius.

Ignasi Guardans Cambó, *ALDE frakcijos vardu*. – (ES) Gerb. pirmininke, šiame pranešime aiškiai pabrėžiama paslaugų svarba mūsų ekonomikai ir laipsniško paslaugų liberalizavimo svarba.

Tiesą pasakius, šiam oponuojančiam pranešėjui buvo įdomu sekti diskusijas, kurios patvirtino, kodėl kai kurie iš mūsų sėdi šio Parlamento viduryje ir nėra nei vienoje, nei kitoje pusėje, o viduryje.

Kas iš tiesų, švelniai pasakius, skiria mus nuo žmonių, kurie ir toliau laikosi griežtos nuomonės dėl paslaugų, dėl to, kas gali ir negali būti privatizuota, nuo žmonių, kurie vis dar alergiški minčiai, kad kai kurias paslaugas labai veiksmingai gali teikti privatusis sektorius, dažnai dar veiksmingiau už viešąjį sektorių, dažnai nepriklausomai nuo to, kiek išsivysčiusi yra šalis, nuo žmonių, kurie vis dar nori spausti valstybę, kad ji neštų didžiąją našos dalį mažiau išsivysčiusiose valstybėse, tarytum valstybės buvimas atsakinga yra visų problemų sprendimas, neatsižvelgiant į tai, kad dažnai tose valstybėse korupcija tampa tokia galinga būtent todėl, kad valstybei tenka tokia didelė našta?

Keletas pastabų, truputis nepasitikėjimo laisva konkurencija, laisvu verslu ir galimybe piliečiams gauti paslaugas per pačią visuomenę, per laisvą ekonomiką.

Štai ką girdėjome diskusijose. Tačiau taip pat norėčiau aiškiai pasakyti, – ir todėl mes esame centre, – kad nevisiškai sutinkame su tuo, jog pranešėjas – nors vėliau jis labai dosniai priėmė kitų frakcijų pakeitimus – iš tiesų nėra arba kartais nebuvo pakankamai jautrus, vertindamas, ką reiškia visuotinės svarbos paslaugos, suvokiant, kad ne viskas vyksta pagal rinkos taisykles, kad valstybės narės, be abejonės, privalo išlaikyti laisvę apsaugoti tam tikras paslaugas nuo tikros rinkos arba jas reguliuojant, arba teikiant jas vien tik per viešąjį sektorių.

Kas yra tos paslaugos? Negalime pasakyti. Netgi Europoje nesutariame dėl to, kas yra visuotinės svarbos paslaugos: įvairiai vertinami viešieji ir privatūs sektoriai atliekų surinkimo, švietimo, vandens, laidojimo, kapinių, viešojo transporto, pašto paslaugose netgi pačioje Europoje. Tačiau reikia suprasti, kad švietimas, sveikatos apsauga ir t. t. turi aspektų, kurių negalima visiškai ir griežtai atiduoti privačiajam sektoriui.

Todėl skatinkime paslaugų liberalizavimą; supraskime, kad taip darydami mes geriname paslaugas, kurias gauna piliečiai. Labai svarbu, kad Europos Sąjunga imtųsi šios iniciatyvos visuose savo prekybos susitarimuose, ypač kai matome Dohos raundo ir bendrų daugiašalių pagrindų šioje srityje žlugimą ir nežinomą, ar jis laikinas, ar nuolatinis.

Todėl Europos Sąjungai tenka didelė atsakomybė reikalaujant šio padidėjimo, praktiškai spaudžiant liberalizuoti paslaugas netgi mažiau išsivysčiusiose šalyse, tačiau, be abejonės, gerbiant tų šalių laisvę ir suvokiant, kad visa tai turi lydėti – ir čia darau išvadą, gerb. pirmininke – labai stiprus reguliavimas. Daugeliu atvejų liberalizavimą turi lydėti reguliavimas ir aiškos taisyklės, kuriomis būtų laikomasi kiekvienos valstybės narės laisvės ir autonomijos nuspręsti, kas atsižvelgiant į jų tradicijas, gyventojų tikrąją padėtį ir aplinkybes turėtų ir toliau būti viešojo sektoriaus dalis.

Cristiana Muscardini, *UEN frakcijos vardu*. – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, Sąjungos už tautų Europą frakcijos vardu norėčiau pasveikinti S. Kamallį su jo puikiu darbu. Kaip jis pats pripažino, paslaugų sektorius yra svarbiausias sektorius beveik visame pasaulyje. Net Afrikoje ir Azijoje šis sektorius sudaro didžiausią BVP dalį. Tačiau šis sektorius dabar turi tapti ekonominio augimo varikliu, ypač tose valstybėse, kur vystymas dar nepakankamas.

Pranešime teikiamos geros pastabos apie didelį prekybos paslaugomis augimą ir jos tapimą didesnio turto ir stabilumo varikliu, ypač valstybėse, kuriose vystymasis dar nepakankamas. Prekyba paslaugomis taip pat reiškia žinių tarp valstybių ir piliečių perdavimą. Todėl bet kokiai augimo strategijai būtina sudaryti sąlygas laisvai vykdyti tokią prekybą, su sąlyga, kad jai bus taikomos bendros taisyklės, kurių bus laikomasi. Tačiau niekas neturėtų bandyti eksportuoti ar importuoti veiklos modelių kitiems: kiekviena besivystanti šalis turi priimti jos pačios augimo pajėgumus atitinkantį laiko grafiką.

Todėl keliaujant nauju keliu į liberalizavimą, reikia atsižvelgti į tai, kad vyriausybė privalo patenkinti piliečių poreikius, o ne – kaip kartais, deja, buvo Afrikoje – parduoti galimybę teikti paslaugas su kitų šalių vyriausybėmis susijusioms viešosioms bendrovėms, nes kai pačios vyriausybės negali savo žmonėms teikti pagrindinių paslaugų, pvz., vandens ar energijos, aiškiai kyla ekonominių, politinių ir saugumo problemų rizika, netgi tarptautiniu lygmeniu.

Dohos raundo žlugimas, deja, nubaudė visus: Europos Sąjungą, pramonines valstybes, tačiau labiausiai, mūsų nuomone, neturtingiausias šalis. Taigi tikimės, kad šiuo pranešimu galime dar kartą aiškiai pareikšti, kad mes imamės suderinto visos visuomenės vystymosi.

Caroline Lucas, *Vers/ALE frakcijos vardu*. – Gerb. pirmininke, norėčiau pradėti nuo padėkos pranešėjui už jo atvirumą ir bendradarbiavimą. Tačiau vis dėlto mūsų frakcija negalės rytoj balsuojant pritarti šiam pranešimui iš dalies dėl to, kad laikoma, jog prekyba paslaugomis iš esmės yra tas pat, kas ir prekyba prekėmis. Kaip jau minėjo F. Castex – taip tiesiog nėra. Negalime su tuo sutikti ir dėl to, kad prekybai paslaugomis beveik visuomet būtini pokyčiai nacionaliniuose teisės aktuose ar įgyvendinimo reguliavime ir tai dažnai liečia pačius visuomenės socialinius pagrindus, ypač jei kalbama apie pagrindines paslaugas, nuo kurių žmonės yra priklausomi.

Tai taip pat prieštarauja duomenims, kad pačios PPO narės vis labiau atskiria prekybą prekėmis ir prekybą paslaugomis. Vos prieš keletą mėnesių Ženevoje liepos mėn. vykusiam PPO ministrų susitikime Lotynų Amerikos valstybių grupė netgi teikė pasiūlymą iš PPO visiškai išbraukti sveikatos apsaugą, švietimą, vandens, telekomunikacijų ir energetikos paslaugas, motyvuodama, kad tai yra visiškai viešos paslaugos ir kad tai yra žmogaus teisės, kurios neturėtų būti vertinamos taip, kaip parduodamos prekės. Galiausiai pranešime pateikiami tik teigiami nacionalinio liberalizavimo ir pagrindinių paslaugų pavyzdžiai ir visai nenurodoma daug pražūtingų pavyzdžių, kuriuos irgi reikėtų pateikti ir kuriuos privalome turėti omenyje.

Aš noriu dėmesį sutelkti į finansinių paslaugų liberalizavimo problemą. Joks kitas klausimas šiemet nebuvo taip plačiai svarstomas, kaip pasaulinė finansų krizė. Visuotinai sutariama, kad prie krizės atsiradimo prisidėjo tinkamo finansinių rinkų reguliavimo trūkumas. Tačiau PPO derybose dėl paslaugų turtingesnės valstybės ir toliau siekia finansinių rinkų reguliavimo sumažinimo ir liberalizavimo – šiam pasiūlymui, tiesą pasakius, visiškai pritariama ir pranešime. Ir man atrodo ironiška, kai PPO direktorius Pascal Lamy PPO darbotvarkėje

paragino pateikti išvadą, kaip spręsti pasaulinę finansų krizę, kai objektyviai vertinant, pačios organizacijos dabartinės politikos kryptys, ko gero, prisidės prie didesnio finansinio nestabilumo.

Esu nusivylusi, kad visi mūsų pakeitimai, kuriuose buvo reikalaujama nors laikinai sustabdyti tolesnį finansinių paslaugų liberalizavimą, kol finansinio stabilumo forumas pateiks savo rekomendacijas dėl kai kurių naujų pagrindinių reglamentų dėl kapitalo reikalavimų ar tarptautinio likvidumo, – nors, tiesą pasakius, reikalavimas palaukti šių išvadų yra pakankamai švelnus, – buvo atmesti. Todėl mes dar kartą pateikėme šiuos pakeitimus ir, be abejo, prašome jiems pritarti.

Helmuth Markov, GUE/NGL frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, pranešime teikiama bendra nuomonė, kad daugiašalė standartų ir reguliavimo sistema yra svarbi ir būtina, prekyba ir vystymas neturi prieštarauti vienas kitam, kad Europos Sąjungai tenka ypatinga atsakomybė dėl jos ekonominės įtakos formuojant tarptautinius ekonominius santykius.

Tačiau taikomi labai skirtingi metodai. Be abejonės, labai svarbu iš esmės pagerinti pasaulinę galimybę naudotis paslaugomis bei jų kokybę ir pasirinkimą, ypač besivystančiose valstybėse. To negalima pasiekti konkurencijai, liberalizavimui ir privatizavimui taikant atkildos principą, ypač viešuosiuose sektoriuose (vandens, sveikatos priežiūros, švietimo, energijos ir keleivių transporto).

Ne toks teisingas kelias skatinti pasaulinį darnų vystymąsi yra reguliavimo mažinimo strategija, nes ja iš esmės siekiama tarptautiniu lygmeniu veikiančioms Europos bendrovėms atverti pasaulines rinkas ir šioje strategijoje per mažai dėmesio skiriama mažosioms ir vidutinėms įmonėms.

Dar vienas punktas: Europos Sąjunga norėtų sudaryti laisvosios prekybos susitarimus, kurie taip pat taikomi ir užsienio investicijoms, su tokiomis valstybėmis, kaipantai Kinija, Korėja, Indija ir ASEAN ir AKR valstybės. Vokietija, priešingai, šiuo metu įveda įstatymą, pagal kurį užsienio investuotojų balso teisė Vokietijos bendrovėje ribojama iki 25 proc. Kai Bolivija svarstė, kad ji norėtų riboti užsienio kapitalo santykį (kuris buvo daug didesnis) savo gamtinių dujų gamyboje, Europa šaukė iki pamėlynavimo.

Mano frakcija yra įsitikinusi, kad kiekviena valstybė turi pati nuspręsti, kada, pagal kokias taisykles ir kiek ji nori atsiverti pasaulinei konkurencijai. Prezidentas O. Arias šiandien pasakė: mums reikia asimetrinio metodo. Tai yra svarbiausias dalykas.

Georgios Papastamkos (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, kaip jau sakė pranešėjas ir Komisijos narys P. Mandelson, paslaugos yra vienas dinamiškiausių sektorių Europos ir pasaulio ekonomikoje. Tačiau turime pripažinti, kad yra daug galimybių sustiprinti tarptautinę prekybą paslaugomis ir tai duotų naudos ir bendrovėms, ir ypač vartotojui.

Kalbant apie eksporto prekybą, reikia pasakyti, kad paslaugų sektorius yra labai svarbus ir besivystančioms šalims. Pažangus jų rinkų atvėrimas, laikantis skirtingo vertinimo principo, gali prisidėti prie technologijų ir praktinės patirties perdavimo ir tų valstybių infrastruktūrų pagerinimo.

Pirminiai ES tikslai yra bent jau dabartinės patekimo į rinkas padėties privalomas išlaikymas ir tolesnis rinkų liberalizavimas. Mano nuomone, reikia panaikinti kliūtis, su kuriomis susiduria Europos bendrovės, ir užtikrinti didesnę užsienio rinkų skaidrumą ir nuspėjamumą.

Bendras pasiūlymų lygis ir bendra PPO derybų eiga paslaugų sektoriuje buvo nuvilniantys. Dvišalės ir tarptautinės derybos dėl ambicingų laisvosios prekybos susitarimų tampa būtinu priedu prie daugiašalių pagrindų, ypač po to, kai nepavyko derybos liepos mėn.

Derybose dėl tolesnio rinkų atvėrimo bus būtina užtikrinti pačios ES ir jos prekybos partnerių reguliavimo teisę, ypač viešųjų paslaugų ir visuotinės svarbos paslaugų srityse.

Carlos Carnero González (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, Z. Zaleckiui ir I. Guardansui norėčiau pasakyti, kad, kaip jie žino, yra toks garsus F. Gojos paveikslas „Sapnas per prievartą prišaukia monstrus“ ir kartais svajonė apie liberalizavimą su griežtomis rinkos taisyklėmis gali duoti neveiksmingumą ir nelygybę. Kalbėdami apie paslaugas, privalome į tai atidžiai atsižvelgti.

Pavyzdžiui, įsivaizduokime neturtingą valstybę, kurioje prastai veikai švietimas ir kuri nusprendė įsileisti išorės veikėjus, kurie tos valstybės vaikams suteiktų kokybišką švietimą. Kaip galime būti tikri, kad tos privačios bendrovės nesieks tapti monopolium arba oligopolium ar nustatyti neprieinamų vartotojams, šiuo atveju – vaikams, kainų ir neteiks prastos kokybės švietimo? Kas mums tai gali užtikrinti? Nes taip kartais

būna. Tokiu atveju patektume ne į laisvos konkurencijos padėtį, o į visiškai reguliuojamos konkurencijos privačiose rankose padėtį.

Todėl turime labai aiškiai pritarti prekybos paslaugomis privatizacijai, atskiriant viešąsias paslaugas ir visuotinės svarbos ekonomines paslaugas ir užtikrinant, kad bus laikomasi prieinamumo ir kokybės kriterijų ir taisyklių ir, be abejonės, kad bus aiškiai atsižvelgiama į socialinius kriterijus.

Ekonomikos sustiprinimas reiškia tų valstybių narių sustiprinimą, kurios yra atviros rinkos taisyklėms, tačiau neverčiant piliečių naudotis paslaugomis tų, kurie geriau tas taisykles taiko.

Mieczysław Edmund Janowski (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, norėčiau pasakyti, kad S. Kamallo pranešimas yra labai geras. Sveikinu!

Reikėtų pabrėžti, kad galimybė naudotis rinka ir laisva prekyba paslaugomis yra labai svarbūs ekonominiam augimui ir mažesniai nedarbai. Mūsų valstybės ir regionai dėl tokio sprendimo gauna naudos. Tokia nauda apima ir partnerius ne iš ES, ypač neturtingas valstybes. Derybos pagal Dohos darbotvarkę turėtų lemti suderinto paslaugų paketo atsiradimą, įskaitant finansines paslaugas, kurių atžvilgiu ES yra atviriausia ir skaidriausia.

Tačiau toks atvirumas turėtų eiti koja kojon su abipusiškumo ir pagarbos principu. Todėl turėtumėme pažvelgti į vadinamąjį „mokesčių rojų“. Priimamuose reglamentuose turėtų būti atsižvelgiama į poreikį skatinti konkurenciją ir taip sumažinti kainas ir padidinti paslaugų kokybę, taip pat į poreikį kovoti su korupcija ir rinkos monopolizavimu.

Čia norėčiau pabrėžti, kad prekyba paslaugomis vis dažniau ir dažniau apima aukštas technologijas, IT, kultūrines prekes ir t. t. Specialų dėmesį reikia skirti internetu teikiamoms paslaugoms. Turi būti užtikrintos intelektinės nuosavybės teisės ir asmens duomenų apsauga, turi veikti apsauga nuo sukčiavimo, prekybos pornografija ir kitų nusikalstamų veiksmų. Senėjančiai visuomenei ir asmenims, turintiems negalią, reikia vis daugiau sveikatos ir sveikatos priežiūros paslaugų. Todėl privalome numatyti vis daugiau imigrantų, dirbančių šiose srityse. Atsižvelgiant į dabartinę politinę padėtį, reikėtų atkreipti dėmesį ir į energetikos ir komunikacijų paslaugas.

Girdėjome, kad paslaugos visame pasaulyje yra labai svarbios BVP požiūriu. Pasaulinė prekyba paslaugomis vis auga ir jau sudaro ketvirtį visų paslaugų. Tikėkimės, kad sugebėsime sukurti aiškių ir sąžiningų taisyklių sistemą, kurios užtikrintų, kad visos šalys bus vertinamos lygiai. Nebus lengva, tačiau kas sakė, kad mums teks tik lengvos užduotys?

Jens Holm (GUE/NGL). – (SV) S. Kamall ragina iš esmės atverti paslaugų rinkas besivystančiose valstybėse. Deja, tai visiškai atitinka ES dabartinę prekybos politiką. Pavyzdžiui, S. Kamall nori, kad dabar vietos bendrovių ar viešojo sektoriaus besivystančiose šalyse vykdomoje veikloje atsirastų tarptautinių Europos bendrovių konkurencija.

Tai yra Europoje jau išbandyta politika. Mano šalis Švedija buvo viena pirmųjų valstybių, kur buvo panaikintas energetikos, elektros, geležinkelių ir pašto paslaugų rinkų reguliavimas. Šiandien matome rezultatą: aukštesnės kainos, prastesnė priežiūra ir dažnai prastesnės paslaugos. Keletas monopolijų dabar gali gauti negirdėtus pelnus iš to, kas anksčiau buvo bendras turtas.

Ar tai toks vystymo modelis, kurį turėtumėme parduoti besivystančiam pasauliui? Ne! Laimei, yra valstybių, reikalus tvarkančių kitaip! Nuo ES nepriklausoma Norvegija pagal Bendrąjį susitarimą dėl prekybos paslaugomis atsiėmė visus reikalavimus liberalizuoti neturtingų valstybių paslaugų sektorius. Tiesą pasakius, Norvegija pasisakė prieš PPO rėmuose ES vykdomą valstybės nesikišimo politiką. Tai suteikia vilties. ES turėtų pirmiausia rūpintis neturtingų valstybių poreikiais, o ne raginti imtis reguliavimo panaikinimo ir privatizavimo.

Daniel Varela Suanzes-Carpegna (PPE-DE). – (ES) Gerb. pirmininke, norėčiau pasveikinti savo kolegą S. Kamallą su jo pranešimu, kuriame jis pabrėžia poreikį vystyti tarptautinę paslaugų rinką, kuria būtų atsižvelgiama į skirtingą besivystančių šalių padėtį, nepamirštant, kad visos sąlygos turi būti sąžiningos visoms šalims.

Viena vertus, Europos Sąjunga turi dideles galimybes atverti savo paslaugų sektorių naujoms rinkoms, kuriose ji turėtų didelį palyginamąjį ir konkurencinį pranašumą pasauliniu lygmeniu, t. y. vystyti naujus sektoriaus kanalus, kurie būtų viena iš priemonių, padedančių Europai kovoti su globalizacijos iššūkiais.

Kita vertus, tai duotų daug naudos besivystančioms šalims.

Pirmiausia, jos gautų naudos iš Europos Sąjungos žinių ir įgūdžių šioje srityje, nes jų reikia tų valstybių ekonomikos vystymui, ypač pagrindiniuose ir kelias sritis apimančiuose sektoriuose, pvz., finansinėse paslaugose. Tai palengvintų Europos institucijų ir verslo technologijų perdavimą. Palankesnio ekonominio pagrindo buvimas duotų „investavimo raginimo“ poveikį, t. y. pritrauktų investicijas iš kitų pasaulio dalių, todėl kelis kartus padidėtų nauda besivystančių šalių ekonomikai.

Antra, pažanga derybose pagerintų sąlygas ir norintiems teikti paslaugas, ir Europoje norinčiam įsisteigti verslui.

Norėčiau pabrėžti pranešime nustatytą poreikį laikytis TDO pagrindinių taisyklių, ypač dėl vaikų ir priverstinio darbo, nes nors ir turėtume būti atviresni asimetrijos atžvilgiu, tačiau turėtume laikytis sąžiningos konkurencijos ir sąžiningo elgesio principų, niekuomet nepamiršdami mūsų verslo interesų.

Turime prašyti, kad Pasaulio prekybos organizacijoje būtų labiau įsipareigojama, ypač tai turėtų padaryti didelę augančią ekonomiką turinčios valstybės, Kinija, Indija, Brazilija. Pranešime nurodoma speciali įvairių prekybos blokų, pvz., ASEAN, Golfo srovės regiono valstybių, Indijos ir Korėjos padėtis. Pranešime nepamirėta viena sritis, kurios išsivystymo lygis ir ekonominė padėtis idealiai tinka mūsų paslaugų sektoriui. Kalbu apie Mercosur ir ypač joje esančią Braziliją. Buvau pranešimo dėl derybų su šia valstybe padėties pranešėjas Parlamente. Taigi, nors ji aiškiai nenurodyta pagrindiniuose pranešimo punktuose, norėjau ją paminėti, kad ši valstybė taip pat būtų įtraukta.

Glyn Ford (PSE). – Gerb. pirmininke, norėčiau pripažinti, kad rengdamas pranešimą dėl prekybos paslaugomis, mano kolega Syed Kamall nuveikė milžinišką darbą, tačiau bijau, kad negaliu kolegos visiškai laisvai pasveikinti, nes visiškai nepritariu kai kuriems jo požiūrio aspektams.

Svarbiausias dalykas yra visuotinės svarbos ekonominės paslaugos. Čia, Europos Parlamente, įprastai tarp socialistų ir krikščionių demokratų frakcijų pasiekiamas kompromisas, kuris atspindi šios institucijos politinę pusiausvyrą. Tačiau bijau, kad šiuo atveju kompromisas pasiektas nebuvo, tiesą pasakius, netgi iš kai kurių pranešėjo kolegų girdėjau pastabų, rodančių, kad kai kurie pranešėjo frakcijos nariai, turintys didesnę socialinę sąžinę, jaučiasi nesmagiai dėl pranešėjo požiūrio.

Tai, ko gero, pats liberaliausias pranešimas, – norėdamas išvengti painiavos, sakau tai menkinamąja žodžio prasme, – kurį Tarptautinės prekybos komitetas kada nors pateikė plenarinei sesijai. Nėra veiksmingo komercinių ir nekomercinių paslaugų atskyrimo, o aš ir didžioji dalis mano frakcijos narių už S. Kamallo pranešimą galės balsuoti tik tuomet, jei bus patvirtinti 2 pakeitimas, 11 pakeitimas ir ypač 5 pakeitimas, kuriais teikiama apsauga visuotinėms, prieinamoms ir aukštų standartų viešosioms paslaugoms, kurios skirtos visiems.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, paslaugos yra mūsų ekonominės ateities esminė dalis. Tai tinka ne tik išvystytą ekonomiką turinčioms Europos valstybėms, bet ir vadinamosioms besivystančioms šalims. Kadangi taip yra, privalome parodyti, kad paslaugų sektoriuje siekiame tokio reguliavimo panaikinimo, kokio mums pavyko pasiekti prekių transportavimo sektoriuje. Tai daugeliu atvejų netgi svarbiau.

Ir pranešėjas S. Kamall, kuriam reikia padėkoti už pranešimą, ir Z. Zaleski nurodė, kas yra įmanoma paslaugų sektoriuje: žinių perdavimas, geresnė kvalifikacija, darbo vietos ir geresnė infrastruktūra. Tai yra dalykai, kuriuos turime remti visi kartu. Žiūrėdami į klausimą šiuo kampu, privalome, tiek daug nesižvalgydami atgal, sujungti daug ideologijų, dėl kurių pastaraisiais metais ir šimtmečiais kovojome čia, Europoje.

„Taip“ – specialioms poreikiams kai kuriuos sektoriuose ir „ne“ – tiems netikriems apsimestiniams mūšiams, kuriuose kai kurie šio Parlamento nariai nori kovoti besivystančių valstybių vardu.

Harald Ettl (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, visi norime turėti atvertas sienas paslaugoms. Norėčiau atkreipti dėmesį į du dalykus šiuo klausimu. 2006 m. Europos Sąjunga aiškiai pasakė savo poziciją dėl viešųjų paslaugų teikimo ir netgi nekėlė klausimo dėl jautrios viešųjų paslaugų srities atvėrimo konkurencijai.

Dabar, be abejo, pagal bendrąjį susitarimą dėl prekybos paslaugomis bandoma liberalizuoti šį jautrų sektorių, kitaip tariant, bandoma ten patekti pro užpakalines duris. Negalime čia taikyti tokio pat metodo, kaip ir komercinėms paslaugoms. Tai, be abejo, taikoma ir besivystančioms valstybėms. ES neturėtų dar labiau spausti besivystančių valstybių ir versti jų liberalizuoti savo viešąsias paslaugas. Valstybės privalo turėti galimybę nuspręsti pačios.

Antras jautrus klausimas yra susijęs su finansinių paslaugų rinka. Nuo praeito amžiaus devintojo dešimtmečio finansinių paslaugų rinkos pasižymėjo dideliais augimo protrūkiiais įvairiuose pasaulio rinkos sektoriuose, netgi finansiniuose sandoriuose. Valiutų rinkų metinė apyvarta siekia 360 trilijonų JAV dolerių. Be abejo, dalyvavimas pasauliniu lygmeniu augančiose rinkose suteikia ekonominę laisvę ir besivystančios valstybės dėl to yra labai pažeidžiamos išorinių sukrėtimų atžvilgiu. Todėl liberalizuojant finansines paslaugas reikėtų [atsižvelgti į] išsivystymo būklę ...

(Pirmininkas nutraukė pranešimą)

Zbigniew Krzysztof Kuźmiuk (UEN). – (PL) Gerb. pirmininke, šioje diskusijoje yra du klausimai, į kuriuos norėčiau atkreipti dėmesį. Pirma, tiesa, kad 2007 m. paslaugų sektorius Europos Sąjungoje sudarė 75 proc. BVP, o paslaugų eksportas iš ES buvo didesnis nei 28 proc. viso pasaulio paslaugų eksporto, tačiau pačioje Europos Sąjungoje paslaugų teikėjams iš naujųjų valstybių narių vis dar yra daug kliūčių laisvam paslaugų teikimui. Norėčiau pareikšti viltį, kad ES imsis esminių žingsnių šiuo klausimu netolimoje ateityje.

Antra, reikėtų stipriai paprieštarauti pranešime siūlomiems sprendimams, kad ES derėdamasi PPO turėtų vienašališkai sumažinti žemės ūkio išmokas ir subsidijas, kad, kaip teigiama, būtų gauta papildoma nauda iš prekybos paslaugomis. Toks požiūris, kurio jau daug kartų laikėsi ES, baigėsi gamybos sumažinimu, o kartais netgi daugelio žemės ūkio gamybos sektorių išnykimu Europos Sąjungoje ir tai smarkiai sumažino ES valstybių maisto aprūpinimo saugumą, o pastaraisiais mėnesiais lėmė ryškų žemės ūkio produktų žaliavos kainos padidėjimą.

Roberto Fiore (NI). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, noriu atkreipti jūsų dėmesį į tai, kad buvo kalbama apie bankininkystės sistemos liberalizavimą, tačiau visi žinome, kad po susitarimo Bazelis II šiame sektoriuje atsirado monopolis, ir matėme, kaip buvo panaikinti verslai, ištisi ekonominiai vienetai būtent dėl finansinės sistemos liberalizavimo.

Todėl manau, kad privalome tam tikru būdu atkurti senąją sistemą, kooperacinę sistemą, kuri kaimo vietovėse ir daugelyje kitų Europos vietų buvo gyvybiškai reikalinga mažų privačių iniciatyvų ir šeimų vystymuisi. Todėl šiame labai svarbiame bankininkystės sektoriuje, kuris daro poveikį šeimų ir verslo gyvenimui visoje Europoje, kalbėkime ir veikime iš tiesų liberalizavimo, o ne monopolizavimo naudai.

Paul Rübzig (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, manau, kad mažosios ir vidutinės įmonės turi labai specialių poreikių netgi finansinių paslaugų srityje. Europoje yra 25 mln. įmonių. Manau, kad daugelis iš jų, be jokios abejonės, galėtų sėkmingai veikti tarptautinėje rinkoje.

Galiausiai, viena iš didžiausių problemų netgi mažiausiai išsivysčiusiose valstybėse yra pajamų kaupimo būdai. Todėl Komisijos narys P. Mandelson mano, kad labai svarbu ne atitraukti PPO derybose, o ten sukurti naują impulsą. Mums reikia palengvinti prekybą, mums reikia atitinkamų išipareigojimų ir tikiuosi, kad mes netrukus tai pasieksime.

Peter Mandelson, Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, iš tiesų ketinu derybose ryžtingai daryti spaudimą, kad būtų užbaigtas Dohos pasaulinis prekybos susitarimas. Tai iš tiesų labai svarbu, ir dėkoju gerbiamajam nariui, kad jis tai pabrėžė.

Tiesą pasakius neketinau teikti pastabų šioje diskusijoje. Tačiau tai darau todėl, kad kai kuriuose pasisakymuose ne tik buvo parodytas šioks toks klaidingas supratimas apie paslaugų teikimą XXI amžiuje, ypač besivystančiose valstybėse, bet kai kurie nariai, diskusijoje kalbėję dėl, kaip jie vadino, „komercinių“ ir „nekomercinių“ paslaugų, netgi brėžė klaidingas ideologines ribas. Kadangi daugumą savo laiko praleidžiu pasaulyje ir tarp besivystančių valstybių, turiu pasakyti, kad toks skirstymas ir tokios diskusijoje minėtos ideologinės ribos vis labiau nyksta nepalikdamos jokių pėdsakų. Nėra taip, kaip teigė C. Lucas, kad tarp PPO narių ir besivystančių valstybių prekybos paslaugomis ir prekybos prekėmis yra labai dideli skirtumai. Tiesą pasakius ir PPO, ir derybose dėl prekybos pastebima visiškai priešinga tendencija. Besivystančios šalys vis dažniau į šias derybas įtraukia prekybą paslaugomis. Aš manau, kad yra neteisinga – kalbu kaip daugelį dešimtmečių socialdemokratiškas pažiūrų besilaikantis žmogus, kuris, manau ir tikiuosi, turi socialinę sąžinę – paslaugų atžvilgiu teikti nuostatą, kad valstybės teikiamos paslaugos yra geros, o privačiai teikiamos paslaugos yra blogos. Tai yra ne tik pasenęs mąstymas, tai prieštarauja besivystančių šalių interesams ir tų šalių ir bendruomenių, kurias norėtume matyti palaikančias mūsų, europiečių, vertybes ir mūsų, europiečių, principus, vargingiausių žmonių pagrindiniams poreikiams.

Taigi tikiuosi, ir norėčiau pagarbiai pasiūlyti, kad nesilaikytume ir nedidintume šios neįprastos lygties, kai pirmiausia iškelti vargingiausių žmonių poreikiai, užkertant kelią besivystančių šalių galimybėms teikti

ne tik vandenį, elektrą ir telekomunikacijų paslaugas veiksmingiau ir pigiau, bet teikti ir sveikatos priežiūros ir švietimo paslaugas, naudojant įvairių tarptautinių šaltinių investicijas, technologijas, vadovavimo įgūdžius ir metodus konkurencijos sąlygomis.

Be jokios abejonės, tai nereiškia, kad šios paslaugos turi būti nereguliuojamos. Nepritariu monopolistiniam elgesiui, kainų nustatymui ir karteliams ir tai visiškai atitinka tai, apie ką kalbėjo gerbiamasis narys. Be abejo, nacionalinių vyriausybių vykdomas šių paslaugų reguliavimas besivystančiose šalyse yra svarbus, tačiau, prašau, nekurkime, mano nuomone, mano minėtų klaidingų ideologinių ribų tarp komercijos ir ne komercijos ir tokioms riboms nepritarkime. Abu šie būdai yra vienodai geri, jei jie tinkamai reguliuojami ir jei jie tarnauja žmonių, kuriems būtina, reikia tokios rūšies daugeliu atvejų veiksmingiau ir pigiau teikiamų paslaugų, poreikiams.

Syed Kamall, pranešėjas. – Gerb. pirmininke, iš tiesų nežinau nuo ko pradėti, nes visi buvo tokie malonūs. Dėkoju visiems už pasisakymus ir džiaugiuosi kiekvienu iš jų.

Per porą man suteiktų minučių norėčiau pakalbėti apie kai kurias iškeltas problemas. Nedažnai tenka kalbėti, todėl leiskite truputį pasimėgauti.

H. Markov kalbėjo apie „vieną visiems tinkantį dydį“. Šiame pranešime aiškiai parašyta, kad neversdami kitų valstybių vykdyti liberalizavimo mes taip pat neturėtume kitoms valstybėms ar valstybiniams monopoliams taikyti protekcionizmo. Būtent tai ir stengiausi pabrėžti, taigi, tai toli gražu nėra „vienas visiems tinkantis dydis“. Pripažįstame, kad skirtingoms valstybėms reikia taikyti skirtingus sprendimus, tačiau leiskime joms pasirinkti liberalizavimą. Daug žmonių mažiau turtingose valstybėse man sake, kad jiems jau bloga ir jie pavargę nuo to, kad negali pasirinkti, kad turi eiti į valstybės monopolį, kuris veikia blogai, arba privatų monopolį, kuris, kaip visi žino, yra susijęs su valdančiųjų elitu. Jie iš tikrųjų nori pirmiausia turėti galimybę naudotis arba pasirinkimą, kuris irgi leistu naudotis.

Kalbant apie finansinių paslaugų liberalizavimo pauzę, reikia pasakyti, kad tarp pasaulyje pastebimos finansų krizės ir blogo skolinimo ir blogų paskolų yra skirtumas. Neturtingi Afrikos verslininkai man sakė, kad jie nori patekti į kapitalo rinkas, kad galėtų pasiskolinti pinigų ir nusipirkti traktorių laukams arti, taip sukurdami daugiau turto, taigi suteikime jiems galimybę pasiekti kapitalą.

Galiausiai, mano kolega Glyn Ford mane pasmerkė, tačiau iš tiesų tai vertinu kaip komplimentą. Labai džiaugiuosi girdėdamas, kad tai yra „pats liberaliausias pranešimas“, ir tikiuosi, kad kada nors – dar ne dabar – tai bus užrašyta ant mano antkapio. Noriu pabrėžti, kad tarp socialinės sąžinės ir socialistinės sąžinės yra skirtumas. Socialinė sąžinė reiškia žiūrėjimą į tai, kas iš tiesų veikia ir kaip mes galime padėti neturtingiesiems, o ne tvirtas laikymasis pasenusios socialistinės ideologijos, kuri, kaip sakė Z. Zaleski, prarado teisėtumą po to, kai tiek metų buvo įgyvendinama Vidurio ir Rytų Europoje.

Pirmininkas. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas įvyks 2008 m. rugsėjo 4 d., ketvirtadienį.

Raštiški pareiškimai (142 straipsnis)

Pedro Guerreiro (GUE/NGL), raštu. – (PT) Liepos mėn. vėl matėme, kaip dar kartą nepavyko užbaigti „Dohos raundo“, kuriuo siekiama paskatinti prekybos liberalizavimą, o Parlamentas jau siekia patvirtinti pranešimą savo iniciatyva, kuriuo PPO ribose arba naudojant dvišalius ar daugiašalius ES taikomus susitarimus su trečiosiomis šalimis siekiama pasaulinio prekybos paslaugomis liberalizavimo netgi iki bjauraus lygio.

Mums pateiktas tikras pagrindas keliui į visų paslaugų liberalizavimą, įskaitant viešąsias paslaugas, kurios čia vadinamos „viešosiomis ir visuotinės svarbos paslaugomis“.

Taip pat siekiama liberalizuoti sveikatos priežiūros, vandens paskirstymo, švietimo, kultūros paslaugas, turizmą ir finansines paslaugas.

Pranešime visai nepaaiškinta, kad „bendras susitarimas dėl prekybos paslaugomis nedraudžia nei privatizavimo, nei reguliavimo panaikinimo“, o nurodoma, kad išgaliojus PPO susitarimui bus rengiami periodiški derybų raundai, „kurių tikslas – užtikrinti nuoseklų liberalizavimą“...

Siekiant surasti išeitį iš dabartinės PPO aklavietės, pranešime primygtinai siūloma imtis naujų iniciatyvų, pvz., signalinės konferencijos, kurios sudarytų sąlygas pasiekti susitarimą netolimoje ateityje, ir tokios iniciatyvos sveikinamos.

Didelės Europos bendrovės negalėtų pačios geriau parašyti ...

17. Elgesio su kompiuterinėmis rezervavimo sistemomis kodeksas (diskusijos)

Pirmininkas. – Kitas klausimas yra Timothy Kirkhope pranešimas Transporto ir turizmo komiteto vardu dėl pasiūlymo dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento dėl Elgesio su kompiuterinėmis rezervavimo sistemomis kodekso (A6-0248/2008) (COM(2007)0709 - C6-0418/2007 - 2007/0243(COD)).

Peter Mandelson, Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, gerbiamojo nario pasiūlymu, dėl kurio dabar diskutuojame, siekiama atnaujinti 1989 m. patvirtintas taisykles dėl oro transporto paslaugų platinimo rinkos.

Kompiuterinės rezervavimo sistemos (KRS) veikia kaip tarpininkai tarp oro transporto bendrovių ir kelionių agentų lėktuvų bilietų pardavimo grandinėje. Praėjusio amžiaus paskutinio dešimtmečio pradžioje kompiuterinės rezervavimo sistemos buvo beveik vienintelis lėktuvų bilietų pardavimo kanalas. Be to, visos KRS kontroliavo oro transporto bendrovės. Ir jos buvo linkusios piktnaudžiauti savo padėtimi KRS, pvz., ekrane pateikdamos šališką pasirinkimą savo naudai.

KRS naudojimo elgesio kodekse numatyta keletas saugiklių, kad būtų išvengta piktnaudžiavimo. Kodeksas papildo konkurencijos teisę, nes jis suteikia papildomas priemones, skirtas kovoti su specialia sektoriui būdinga rizika. Kodekse reikalaujama, kad visos sistemoje dalyvaujančios bendrovės būtų vertinamos be jokio diskriminavimo. Pavyzdžiui, visos oro transporto bendrovės privalo mokėti tokį pat mokestį. Kodekse taip pat nustatyti specialūs įpareigojimai pagrindiniams vežėjams, t. y. tiems, kurie turi arba kontroliuoja KRS.

Elgesio kodeksas buvo labai veiksmingas užkertant kelią įvairioms piktnaudžiavimo rūšims. Tačiau nuo kodekso įdiegimo lėktuvų bilietų pardavimo rinka labai pasikeitė, nes atsirado naujų pardavimo kanalų. Šiandien beveik pusė rezervacijų daroma ne per KRS, bet interneto tinklalapiuose ar tiesiogiai per oro transporto bendrovių skambučių centrus. Šių alternatyvių pardavimo metodų konkurencinis spaudimas gerokai sumažino piktnaudžiavimo KRS riziką.

Dėl pasikeitusios padėties reikia pritaikyti ir elgesio kodeksą. Kodekse nustatytos taisyklės smarkiai mažina derybų tarp KRS oro transporto bendrovių maržą. Todėl KRS ne visiškai konkuruoja viena su kitomis, o oro transporto bendrovių ir keleivių joms mokami mokesčiai didėja.

Komisijos pasiūlyme siekiama sudaryti didesnes galimybes deryboms ir ypač didesnes galimybes nustatyti kainas, susijusias su mokesčiu už KRS naudojimą. Tai leistų oro transporto bendrovėms derėtis su KRS dėl mažesnių kainų. Aktyvesnė konkurencija tarp KRS padėtų sumažinti kainas ir pagerinti teikiamų paslaugų kokybę.

Pasiūlymu taip pat išlaikomi ir stiprinami saugikliai, kuriais užkertamas kelias piktnaudžiavimui, didinama vartotojų apsauga ir ypač teikiamos informacijos neutralumas ir asmens duomenų apsauga.

Be to, pasiūlyme numatyta ir toliau taikyti specialius įpareigojimus KRS pagrindiniams vežėjams. Dėl „pagrindinio vežėjo“ apibrėžimo kilo karštos diskusijos, nes tokioms bendrovėms taikomi įpareigojimai yra pakankamai griežti.

Elgesio kodekso atnaujinimas sudarys sąlygas sumažinti jų paslaugų paskirstymo išlaidas, užtikrinant vartotojų interesų apsaugą. Tai būtina mūsų pramonės konkurencingumo požiūriu, kadangi mūsų bendrovių konkurentės jau naudoja liberalizuota aplinka ir mažesnėmis pardavimo išlaidomis.

Dėl to džiaugiuosi, kad Parlamentas šį klausimą išnagrinėjo taip greitai. Noriu pasakyti, kad labai vertinu darbą, kurį nuveikė jūsų pranešėjas Tim Kirkhope ir TRAN komitetas bei visi savo nuomones pareiškę komitetai.

Timothy Kirkhope, pranešėjas. – Gerb. pirmininke, iš tiesų džiaugiuosi galimybe šį vakar diskutuoti dėl šio svarbaus klausimo ir didžiuojuosi galėdamas pristatyti šį naują pasiūlymą, kuriuo gerinama Europos vartotojų padėtis.

KRS elgesio kodekso peržiūra ir susitarimas, kurį turime ant stalo, yra galimybė greitai ir sėkmingai užbaigti svarbų darbą. Naujas kodeksas skirtas suteikti šviežios energijos kelionių sektoriui, taigi, kuo greičiau mes priimsime kodeksą, tuo greičiau pamatysime naudą – mažesnes lėktuvų bilietų kainas, didesnę pasirinkimą ir didesnę skaidrumą. Be abejo, KRS turi turėti galimybes laisvai derėtis dėl oro transporto paslaugų paskirstymo

sąlygų, tačiau po mano peržiūrėjimo, KRS turės agresyviau konkuruoti viena su kita dėl dalyvavimo oro vežimo veikloje mažesnių rezervavimo mokesčių ir geresnės paslaugų kokybės pagrindu. Tai duos didelę naudą Europos vartotojams.

Pirma, pasirinkimas: vartotojai turės didesnę pasirinkimą ir turėtų gauti geresnes paslaugas iš savo kelionių agentūrų. Didesnė konkurencija taip pat pagerins informacijos, kurią gauna kelionių agentūros, – taigi ir vartotojai, – kokybę.

Antra, kainos: tai, remiantis Komisijos tyrimu, savo ruožtu turėtų reikšti, kad lėktuvų bilietų kainos, kurios buvo dirbtinai padidintos dėl dabartinės sistemos, galėtų sumažėti iki 10 proc.

Trečia, skaidrumas: taikant griežtesnius saugiklius, kelionių agentūros ir vartotojai bus geriau apsaugoti nuo piktnaudžiavimo rinka ir rinkos iškraipymo. Įdiegiami du pagrindiniai saugikliai. Vienas yra susijęs su nuostatomis dėl audito. Maniau, kad buvo būtina persvarstyti tas nuostatas, ir dėl to dabar jos bus veiksmingesnės ir Komisijai reglamentu bus suteikta svarbi KRS veiklos stebėjimo priemonė.

Ketvirta, apibrėžimas dėl to, kas yra pagrindinis vežėjas ir kas – ne. Šis klausimas vyravo visame pranešime ir darė didžiausią įtaką mano darbui. Labai svarbu teisingai nustatyti šį apibrėžimą, nes nenorime, kad oro transporto bendrovės investuotų į KRS siekdamos galimai padaryti žalos kitų bendrovių vykdomam verslui.

Norėčiau savo kolegoms, kurie sunkiai dirbo rengiant šį pranešimą, pasakyti, kad manau, jog šis ant mūsų stalo gulintis susitarimas yra tvirtas ir lankstus testas, kuriame paliestos visos jūsų nurodytos susirūpinimą keliančios sritys. Kai kas siūlė rytoj surengti atskirtą balsavimą, tačiau pasakysiu sąžiningai, šitaip galime likti su pernelyg plačia apibrėžimo apimtimi. Pakartosiu tai, ką tiems žmonėms atsakiau raštu. Jei išbrauksime nuorodą į „lemiamą įtaką“, 12 pakeitimo elementai liks neaiškūs, nes būtent tai ir norėta padaryti. Iš tiesų, jei tai būtų išbraukta, gali būti aiškinama, kad bet kuris investuotojas turėtų būti laikomas pagrindiniu vežėju, nes frazė „kuris ... kontroliuoja sistemos tiekėjo ... kapitalą arba turi jo dalį“ gali reikšti bet ką. Ar bet kuris oro vežėjas, dalyvaujantis KRS ir turintis teisę tik gauti, pvz., metinių sprendimų arba tik metinių sąskaitų informaciją, turėtų būti vadinamas pagrindiniu vežėju? Be jokios abejonės, ne.

Jei laikytumėmės ALDE frakcijos pasiūlymo grąžinti klausimą atgal į komitetą, kad galėtume atidžiai išnagrinėti susijusio KRS nuosavybės ir valdymo struktūrą, Komisijai tam reikėtų naujo reglamento. Nemanau, kad Komisijos teiginys, jog ji šį aspektą turi išnagrinėti kiekvienu atveju atskirai, rodo, jog mūsų apibrėžimas yra silpnas. Priešingai, dėl to mes ilgai diskutavome komitete ir inicijavau nepriklausomo tyrimo, kuris padėtų komitetui, užsakymą. Užtikrinu, kad oponuojantys pranešėjai būtų visapusiškai informuojami apie visus neoficialių kontaktų su Taryba etapus. Jie pritarė susitarime esančioms nuostatomis. Specialiai šį klausimą užlaikiau mėnesiui, kad būtų užtikrinta, jog bus visapusiškai atsižvelgta į visas nuomones – aplinkosaugos klausimus, E. Lichtenberger; visiško liberalizavimo klausimą, R. Evansai.

Taigi prašau jūsų pritarimo rytoj. Privalome balsuoti už mažesnes lėktuvų bilietų kainas, didesnę pasirinkimą ir skaidrumą. Visų mūsų pareiga yra saugoti ir ginti vartotojų teises ir apie jas informuoti bei vartotojams suteikti kiek galima geresnę sandėrį. Tai yra mūsų prioritetas. Parodomoji politika nėra mano prioritetas, o geriausio susitarimo visiems Europos vartotojams, kuriems mes čia atstovaujame, pasiekimas – yra.

Wolfgang Bulfon, *Vidaus rinkos ir vartotojų apsaugos komiteto nuomonės referentas*. – (DE) Gerb. pirmininke, Europos vartotojai dejuoja dėl aukštų maisto kainų ir viena iš besaikio kainų didėjimo priežasčių, mano nuomone, yra tai, kad mažmeninėje rinkoje yra susitelkę keli dideli veikėjai.

Turiu pagrindo susirūpinti, kad panašus scenarijus gali ateityje pasikartoti kelionių agentūrų atveju. Šiame pranešime siūlomas kompiuterinių rezervavimo sistemų elgesio kodekso liberalizavimas turėtų užtikrinti didesnę konkurenciją rinkoje. Tačiau nuogąstauju, kad ateityje galės išlikti tik dideli kelionių organizatoriai, sudarę keletą KRS tiekėjų sutarčių. To reikės, kad vartotojams būtų galima pasiūlyti išsamų pasirinkimą. Nedideli operatoriai, kurie neišgalės pasirašyti kelių sutarčių su KRS tiekėjais, bus nustumti į užribį.

Kai tik Jungtinės Valstijos yra nurodomos tokios vartotojui palankios konkurencijos pavyzdžiu, turiu prisiminti, kad valstybėse narėse nėra oro transporto bendrovių, kurios vis dar dalyvautų kompiuterinėje rezervavimo sistemoje. Todėl pritarčiau griežtam „pagrindinio vežėjo“ sąvokos apibrėžimui.

Georg Jarzembowski, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, savo frakcijos vardu norėčiau nuoširdžiai padėkoti pranešėjui T. Kirkhopui. Jis pateikė gerai suderintą pranešimą ir artimai bendradarbiavo su oponuojančiais pranešėjais. Pranešėjo parengtoje versijoje, dėl kurios buvo deramasi su Tarybai pirmininkaujančia Prancūzija, vartotojams teikiama geresnė griežtu reguliavimu dėl skaidrumo

grindžiama apsauga nuo abejotinių kelionių lėktuvais ir traukiniais pasiūlymų, be to, pranešimu užtikrinama sąžininga geležinkelio bendrovių ir oro transporto bendrovių konkurencija.

Tarp kitko, persvarstytoje versijoje nurodytas faktas, kad Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcija 2005 m. teisingai sustabdė Komisijos bandymą panaikinti šį reglamentą, paskelbiant jį pasenusiu. Mums reikia šio reglamento, kad galėtume apsaugoti vartotojus, ir tai mes įrodysime balsuodami. Net jeigu vis daugiau ir daugiau žmonių rezervuoja savo bilietus tiesiogiai oro transporto bendrovėse ar internetu, dauguma vartotojų ir toliau liks priklausomi nuo savo kelionių agentūrų, kurios savo ruožtu privalo remtis nediskriminuojančiais tikrais pasiūlymais kompiuterizuotoje rezervavimo sistemoje. Į rodomas kainas ateityje turi būti įskaičiuoti visi papildomi mokesčiai ir mokėjimai, kad kelionių agentūros galėtų pateikti visiškai skaidrius ir palyginamus pasiūlymus vartotojui.

Pagrindiniams vežėjams ateityje turėtų būti taikomi griežtesni reguliavimai dėl skaidrumo ir konkurencijos, kad sistemos būtų apsaugotos nuo lengvatinių pasiūlymų, kurie būtų žalingi kitoms oro transporto bendrovėms ir nenaudingi vartotojams.

Turiu sugrįžti prie pranešėjo ir kreiptis į savo kolegas Parlamento narius. Manau, kad šioje versijoje, dėl kurios susitarėme su pirmininkaujančia Prancūzija, pagrindinių vežėjų atžvilgiu nustatyta tinkama apsauga nuo galimo tam tikrų oro transporto bendrovių diskriminavimo. Visi įžymiajame 48 pakeitime teikiami pakeitimai yra nereikalingi, nes jei rytoj šis pakeitimas bus patvirtintas, tai užvilkins viso klausimo patvirtinimą arba netgi kils viso klausimo nepatvirtinimo pavojus. Kreipiuosi į jus, prašydamas rytoj priimti aiškų ir skaidrų sprendimą, kad būtų apsaugoti vartotojai.

Robert Evans, PSE frakcijos vardu. – Gerb. pirmininke, ir aš norėčiau padėkoti T. Kirkhopui už jo nuolatinį bendradarbiavimą ir paramą visiems komiteto nariams.

Prieš porą metų kelionių agentūros tinklalapyje ieškojau bilieto iš Londono į San Franciską. Tinklalapis, arba kompiuteris, man pateikė informaciją, kad nėra tiesioginių skrydžių iš Londono į San Franciską ir rekomendavo skrydį su persėdimu Niujorke, regis, su bendrove „United“. Aišku, kad yra tiesioginių skrydžių, tiesiog jų nebuvo būtent tame tinklalapyje ir todėl jie nebuvo rodomi.

Tačiau šis atvejis man aiškiai supaprastinta forma parodė problemą, kurią siekiame išspęsti šiuo, kaip sakė Komisijos narys P. Mandelson, 20 ir daugiau metų siekiančiu, persvarstymu.

Turime atkreipti dėmesį į tikrus technologinius pokyčius, kurie įvyko per šį laikotarpį. Dabar didžioji žmonių dauguma, įskaitant visas kelionių agentūras, turi prieigą prie interneto ir sutinku su anksčiau kalbėjusiais, kad turime užtikrinti sąžiningumą ir lygią galimybę visiems naudotis rinka ar, kaip sakė Komisijos narys P. Mandelson, sąžiningas taisykles, veiksmingas taisykles ir apsaugoti vartotojus ir užtikrinti konkurenciją. Tačiau, gerb. P. Mandelsonai, jūs taip pat sakėte, kad esate patenkintas, kad visa tai buvo atlikta taip greitai. Kadangi pritariu jūsų tikslams ir visuomet noriu darbus nudirbti kiek galima greičiau, – o T. Kirkhope siekia kainų skaidrumo ir vartotojų apsaugos, – manau, kad stengdamiesi viską padaryti kuo greičiau, be abejonės, nukrypome nuo gegužės mėn. pabaigoje patvirtintos Transporto komiteto pozicijos ir Tarybai pateikta, vadinamoji kompromisinė, pozicija, skiriasi nuo mūsų Transporto komiteto pasiektosios. Vakarykščiame Komisijos paaiškinime kalbama apie tai, kad „visi atlikti tyrimai turi būti dar kartą padaryti pagal naują požiūrį ir Komisija turės ištirti kiekvieną tokį atvejį atskirai“. Tai, mano nuomone, reiškia, kad pranešimas nėra pakankamai aiškus ir mes esame ne tokioje padėtyje – nors būtent tokioje padėtyje, be abejonės, norėtų būti daugelis šios pusės ir kitų frakcijų narių – kad neabejodami galėtume pasakyti, kad T. Kirkhopo manymu, pasiekta padėtis iš tiesų yra pasiekta. Todėl rekomenduosiu savo frakcijai pritarti E. Lichtenberger pasiūlymui, kurį, manau, ji netruks pateiks.

Eva Lichtenberger, Verts/ALE frakcijos vardu. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, jei būtų reikėję visą dėl šio pranešimo per pastarąsias kelias savaites parašytą korespondenciją perduoti naudojant arklių paštą, be jokios abejonės, būtume nuvarę kelis arklius. Modernios komunikacijų priemonės leidžia mums palaikyti nuolatinius ryšius ir visuomet gauti naujausią informaciją.

Dėl tokio informavimo pirmiausia reikia padėkoti T. Kirkhopui, kuris tikrai pavyzdiniu būdu informavo Parlamento narius, nuolat atsakydavo į oponuojančių pranešėjų klausimus ir iš tiesų dėjo kiek galėdamas daugiau pastangų, kad Tarybai būtų pateikti komiteto reikalavimai. Tačiau Taryba nepalengvino pranešėjo darbo. Netgi priešingai. Buvo pasiūlytas toks tekstas, – mes galėjome tinkamai sekti visas procedūras, – kuris būtų padaręs ne ką kita, o dar veiksmingiau paslėpęs konkurenciją iškreipiančią praktiką – ir aš tam priešrauju!

Turiu sąžiningai pasakyti, kad konkurenciją iškreipiančiu būdu konkuruojančių oro transporto bendrovių kilmės valstybės galėtų griežčiau prisidėti prie vartotojų apsaugos, teikdamos sąžiningą informaciją ir laikydamosi mūsų pasiūlymų tai užtikrinti. Elgesio kodeksas nėra stipriausia mūsų turima priemonė. Turime aiškiai tai pasakyti. Dar svarbesnė priemonė yra aiškus tekstas, kuris mums užtikrintų, kad nebus atidarytos dar vienos užpakalinės durys.

Kartu su savo kolege J. Hennis-Plasschaert taip pat norėčiau užtikrinti tokį aiškumą ir grąžinti pasiūlymą į komitetą. Manau, kad tai yra svarbi problema. Turime imti priemonių apsaugant vartotojus ir turime priimti akivaizdžias to pasekmes.

Vis dėlto noriu padėkoti savo kolegoms nariams ir ypač pranešėjui, kad kiek buvo įmanoma šiame sektoriuje, pranešime buvo atsižvelgta į nuogastavimus dėl aplinkos apsaugos. Dar kartą nuoširdžiai dėkoju kolegoms nariams ir pranešėjui.

Stanisław Jałowiecki (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, mano kolega B. Liberadzki ir aš pateikėme pakeitimą šiam pranešimui. Pakeitimo tikslas – nustatyti, kad oro transporto bendrovės per trejus metus pasitrauktų iš lėktuvų bilietų centrinės rezervavimo sistemos. Šis pakeitimas buvo įvertintas kaip radikalus ir negavo reikalingos daugumos. Atkreipkite dėmesį, kad toks radikalumas yra ne kas kita, kaip Europos Sąjungoje bendrai pripažįstamo lygių galimybių konkurencijoje rinkoje principo įgyvendinimas.

Transporto ir turizmo komitetas neseniai patvirtino versiją, kuri gali būti vertinama kaip labai gera pereinamajam laikotarpiui. Pereinamuoju laikotarpiu, einant – taip, teisingai – į visišką dalyvavimo atsisakymą. Be to, reikalas buvo pakeistas Taryboje: pateiktais pasiūlymais, labiau nei Europos Komisijos pateiktoje pirminėje versijoje sustiprinama trijų vežėjų – t. y. *Lufthansa*, *Iberia* ir *Air France* – padėtis. Mums sakoma, kad tai yra sėkmė ir jie dėl to įgyja daugiau klientų.

Turbūt didesnė sėkmė yra tai, kad pranešėjas atsilaukė prieš milžinišką lobistų spaudimą. Jį galiu įsivaizduoti, nes ir mes, pavieniai Parlamento nariai, tai patyrėme. Nors tie lobistai yra bendrovių atstovai, kovojantys už lygias sąlygas. Tačiau jie jų negavo, nes kelių nacionalinių verslų interesai paėmė viršų. Be to, mes tokių verslo atstovų nevadiname lobistais, ypač kai jie atstovauja šiuo metu Europos Sąjungai pirmininkaujančiai valstybei. Tuomet viskas yra gerai ir minimas tik puikus bendradarbiavimas su Taryba.

Ar tai ne veidmainiavimas? Ar ne dar didesnis veidmainiavimas visa tai vadinti elgesio kodeksu? Kam šis taip pakeistas kodeksas turėtų būti taikomas, kai naujas pagrindinio vežėjo apibrėžimas iš esmės išbraukia tokį vežėją?

Gilles Savary (PSE). – (FR) Gerb. pirmininke, pirmiausia, veidmainiška sakyti, kad vartotojai yra pažeidžiami. Europos gatvėse nerasime vartotojo, kuris žinotų, kas yra kompiuterizuota oro transporto bendrovių rezervavimo sistema. Nė vieno! Visi vartotojai naudoja privačias rezervavimo sistemas, internetą arba telefoną.

Šiandien mes kalbame apie oro transporto bendrovių ryšius ir informaciją, kurią jos perduoda apie savo skrydžius kelionių agentūroms. Šis tekstas moko ir juo įdiegiami tvirti aiškumo ir išskirtinumo nesuteikimo principai. Šiame tekste laikomasi tradicinio požiūrio konkurencijos teisės ir susiliejamų kontroliavimo požiūriu.

Daug lobistų naudoja šį tekstą stengdamiesi įveikti tų direktorių tarybą, kurie Europoje sukūrė didžiausią kompiuterizuotą rezervavimo sistemą. Tai būtų labai rimtas klausimas, kadangi mes čia nieko kito neveikėme, o tik diegėme konkurencijos taisykles ir jų kontrolės metodus. Niekuomet nieko nevertėme patvirtinti tam tikrą statusą arba tam tikrą akcininkų bazę. Todėl, ponios ir ponai, aš balsuosiu už šį sumanį ir įdėjus daug darbo T. Kirkhopo pasiektą kompromisą tarp Tarybos, visų Tarybos valstybių narių – kiek prisimenu – Europos Parlamento ir Europos Komisijos.

Kadangi ant kortos pastatyta daug interesų, būtų geriau balsuoti už šį pranešimą, negu vėl įsivelti į karą su lobistais ir taip apsaugoti šį tekstą nuo esminių pakeitimų, kurie vartotojams padarytų meškos paslaugą.

Reinhard Rack (PPE-DE). – (DE) Gerb. pirmininke, pranešėjui T. Kirkhopui jau buvo šiandien padėkota keletą kartų – visiškai teisingai – už tai, kad jis pasiekė aiškų susitarimą dėl itin sudėtingo klausimo komitete bendradarbiaudamas su oponuojančiais pranešėjais ir kitais Parlamento nariais, ir tikiuosi, kad tai tęsis šį rytą.

Ką tik buvo pasakyta, kad diskusijos pradžioje labai daug narių netgi nežinojo, ką reiškia terminas KRS. Šiandien mes žinome, ką jis reiškia, ir žinome, dėl kokių svarbių klausimų mes diskutuojame. Nuoširdžiai dar kartą dėkoju už šį puikų darbą rengiant šią, tikėkimės, gerą Europos teisinę priemonę.

I šį pranešimą įtraukėme daug elementų, kurie dabar atlieka svarbias funkcijas netgi už šio pranešimo techninio pobūdžio ribų, t. y. kitame kontekste. Vartotojai yra apsaugoti, kai rodoma tikra galutinė kaina ir ji neslepama po įvairiomis specialiomis ir papildomomis kainomis.

Pasiekėme apčiuopiamos pažangos, nes mūsų frakcijai nuolat dėl to buvo priekaištauojama. Pasakėme, kad nenorime vien tik kalbėti apie lengvatas geležinkelio transportui, bet norime tikrai žinoti, kad yra tikrų galimybių vietoj kai kurių trumpų ir vidutinių nuotolių skrydžių naudoti geležinkelio transportą. Kaip jau buvo minėta, taip pat įrodėme CO₂ suvartojimą, arba pareikalavome, kad tai būtų įrodyta, kad lygindami galėtume nustatyti, ką norime pasiekti mes ir kaip prie to gali prisidėti vartotojas.

Ulrich Stockmann (PSE). – (DE) Gerb. pirmininke, norėčiau sutelkti dėmesį į prieštarinę klausimą dėl pagrindinių vežėjų apibrėžimo. Apibrėžimo tikslas yra užkirsti kelią KRS akcijų turinčioms oro transporto bendrovėms piktnaudžiauti savo padėtimi. Šiuo metu tai aiškiai taikoma *Air France*, *Iberia* ir *Lufthansa*, kurios yra nedidelės *Amadeus* akcininkės. Buvo patvirtinta dabartinė Komisijos praktika tai nagrinėti kiekvienu atveju atskirai, kai įtariamas piktnaudžiavimas. Piktnaudžiavimo įtaka atvejai buvo nustatyti ir dėl jų pateikti kaltinimai. Iki šiol taip nutiko du kartus. Nėra jokio pagrįsto pagrindo ką nors keisti gerai veikiančioje praktikoje.

Teikiamas pagrindinio vežėjo apibrėžimas, atsižvelgiant į konkurencijos teisę grindžiamas įtaka ir atitinka šią pasitvirtinusią praktiką. Jau 40 metų šis terminas tinkamai veikia. Tačiau kai kas nori, kad visos oro transporto bendrovės, turinčios kapitalo dalį, automatiškai būtų vadinamos pagrindiniais vežėjais. Oro transporto rinkai tai reiškia smarkų ir nereikalingą įsikišimą į dabartinę konkurencinę padėtį. Dėl to jokios naudos negautų ir vartotojai. Keturi laimėtojai būtų, pavyzdžiui, *British Airways*, *American Airlines* ir kitos bendrovės, kurios gautų naudos iš tokio pasikeitimo konkurencijos padėtyje. Be to, vienintelė Europos kompiuterizuota rezervavimo sistema patektų į nepalankią padėtį JAV konkurencijų atžvilgiu itin konkurencingoje Europos rinkoje. Mano manymu, tai būtų politiškai neprotinga, netgi aplaidu, todėl rekomenduojau patvirtinti šį pasiektą kompromisą.

Marian-Jean Marinescu (PPE-DE). – (RO) Mūsų kolegos T. Kirkhope pasiektas kompromisas yra grindžiamas nediskriminavimo, veiksmingumo ir skaidrumo principų sustiprinimu, ir visi šie principai yra aiškiai naudingi galutiniam naudos gavėjui, t. y. Europos piliečiui.

Pirmiausia, kelias užkertamas galimam prieš oro vežėjus nukreiptam piktnaudžiavimui ir galimam oro vežėjų kišimuisi į agentūrų veiklą.

Antra, užtikrinimas skaidrumas ir užkertamas kelias vartotojų klaidinimui renkantis skrydžius, trukmę, operatorius ir – taip pat labai svarbu – kainą, be to, užtikrinama asmens duomenų apsauga.

Trečia, naudos gavėjams suteikiama galimybė pasirinkti geležinkelio transporto variantą, keliaujant trumpais maršrutais, ir tai laikui bėgant gali duoti naudos aplinkosaugai, nes sumažinamas anglies dvideginio išmetimas.

Deja, yra keletas aspektų, kurių elgesio kodeksas nereguliuoja ir kurie neįtraukti į jo taikymo sritį. Tai yra pigių skrydžių bendrovių, kurios nebendradarbiauja su kompiuterizuotomis rezervavimo sistemomis, tarifų politika. Manau, kad sveiki šiame elgesio kodekse numatyti principai turėtų būti įdiegti visose transporto dokumentų rezervavimo ir pirkimo sistemose, įskaitant pigių bilietų bendroves.

Žiūrint iš vartotojo pusės, tenka apgailestauti, kad tokios bendrovės nėra integruotos į KRS. Be galimybių keleiviams padidinti, tokia integracija taip pat sukurtų teigiamą spaudimą užtikrinti paslaugų kokybę ir kainų skaidrumą.

Dėl to prašau Europos Komisiją ir valstybes nares padidinti kontrolę ir, jei reikia, per atitinkamas institucijas taikyti sankcijas, kad būtų apsaugoti tie vartotojai, kuriems KRS nerodomas bendrovės suteikia prieinamas judumo priemonės. Taip pat pritariu pasiūlymui, kad į KRS būtų įtrauktos įprastos autobusų paslaugos ir ši pasiūlymą rekomenduojau.

Brian Simpson (PSE). – Gerb. pirmininke, dėkodamas pranešėjui už jo pranešimą, pripažįstu jo pastangas pasiekti susitarimą per pirmąjį svarstymą dėl šio svarbaus klausimo.

Pirmojo svarstymo susitarimas iš tiesų galėjo įvykti, jei Taryba būtų priėmusi Transporto komiteto poziciją. Pranešėjas yra teisus. Mes iš tiesų dėl to išsamiai diskutavome Transporto komitete ir priėjome prie bendro Transporto komiteto požiūrio. Tačiau vėliau Transporto komiteto požiūris buvo pakeistas.

Deja, Tarybos įsikišimas ir dėl jo atsiradę Tarybos pakeitimai ne tik sudrumstė vandenį, bet ir sukėlė rimtą susirūpinimą vartotojų organizacijoms, kelionių agentūroms ir keleivių asociacijoms.

Todėl dabartinis pranešėjo per Tarybą siūlomas pranešimas turi rimtų ne tik teisinių, bet ir tarptautinių pasekmių. Dar niekuomet du pakeitimai ES teisėkūros srityje nesukėlė tokio sąmyšio ir sumaišties, padarant žalą Transporto komiteto demokratinei pozicijai.

Kai kuriems žmonėms tai netrukdo, tačiau iš tiesų Tarybos įsikišimas sukėlė didelę moralinę ir teisinę nežinomybę.

Kyla įtarimas, kad Taryba kuria spragas, kad būtų apsaugoti tam tikri oro vežėjai, ir ypač tai pasakytina apie pagrindinius vežėjus. Be to, dėl nereikalingo skubotumo pasiekti susitarimą gali būti patvirtintas prastas teisės aktas. Todėl pritariu raginimui grąžinti šį pranešimą atgal į komitetą, kad galėtume išspręsti visus iškeltus klausimus, sutvarkytume šį teisės aktą ne mūsų didžiausių oro vežėjų, bet mūsų vartotojų, kurių atstovai mums sako, kad jiems nepatinka Tarybos pridėti elementai, labui.

Zita Pleštinšá (PPE-DE). – (SK) Pirmiausia turėčiau padėkoti Timočiui Kirkhopui už tai, kad jis į reglamentą dėl elgesio su kompiuterinėmis rezervavimo sistemomis (KRS) kodekso įtraukė nuostatas dėl rodymo ekrane. Kelionių agentūros naudoja ekranus KRS informacijai rodyti, todėl yra gyvybiškai svarbu, kad kelionių agentai gautų nešališką ir suderintą informaciją.

Manau, kad nešališkai rodant informaciją padidės kelionių produktų ir paslaugų, kuriuos siūlo dalyvaujantys vežėjai, skaidrumas ir padidės vartotojų pasitikėjimas. Kelionių agentūros galės naudoti sąžiningus įvertinimo kriterijus ir pasiūlyti pačius skaidriausius pasirinkimo būdus vartotojams, pvz., pagrindinis informacijos ekranas sudarys sąlygas pasiekti labiausiai tinkamą kelionės būdą, kurį siūlo nurodytas oro ar geležinkelio vežėjas.

Vertinu pranešėjo pastangas užtikrinti kainų skaidrumą darant tiesioginę nuorodą į produkto KAINĄ, nes dabartinis BILieto kainos apibrėžimas neapima visų kainos elementų ir tai dažnai klaidina vartotoją.

Manau, kad šis pranešimas prisidės prie sąžiningos KRS konkurencijos ir tai duos naudos vartotojams, kurie galės palankiomis kainomis gauti kelionės produktus su aukštos kokybės paslaugomis.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Reglamente dėl elgesio su kompiuterinėmis rezervavimo sistemomis kodekso nustatytos taisyklės, kurių oro ir geležinkelio transporto operatoriai turi laikytis darydami rezervacijas.

Dabartinė padėtis rodo, kad dėl turizmo agentūrų daromų rezervacijų per kompiuterizuotas rezervavimo sistemas atsiranda aukštesnės kainos. Atkakliai tvirtinu, kad būtina apsaugoti keleivių asmens duomenis. Manau, kad keleiviai turėtų turėti galimybę pasirinkti patį patogiausią bilietą ir todėl keleivis turėtų būti tinkamai ir visapusiškai informuojamas.

Taip pat tvirtinu, kad turi būti reikalavimas dėl diskriminavimo nebuvimo tarp platinimo kanalų arba pagal turizmo agentūrų keleivių gyvenamąją vietą. Tam tikri platinimo kanalai, pvz., internetas, atitinka diskriminacijos nebuvimo reikalavimą, tačiau kompiuterizuotoms rezervavimo sistemoms reikia tam tikrų sąlygų iš turizmo operatorių ir dažnai dėl to atsiranda aukštesnės kainos ir diskriminacija pagal keleivių gyvenamąją vietą.

Manau, kad šis reglamentas yra labai svarbus, visuomet turėtume atsižvelgti į vartotoją ir dar kartą pabrėžiu, kad būtina laikytis asmens duomenų apsaugos.

Marian Zlotea (PPE-DE), raštu. – (RO) Kaip PPE-DE paskirta INFO komiteto šešėlinė nuomonės dėl šio dokumento pranešėja pirmiausia norėčiau padėkoti pranešėjui už atliktą darbą ir už parengtą pranešimo projektą. Norėčiau pabrėžti šio pranešimo svarbą siekiant tikros konkurencijos kompiuterizuotų rezervavimo sistemų srityje.

Be to, mes niekada neturėtume ignoruoti vartotojų teisių. Turime būti įsitikinę, kad šio elgesio kodekso pakeitimai bus jiems naudingi. Vartotojams turėtų būti suteikta visa smulki informacija dėl kelionės, į kurią jie ketina vykti.

Taip pat labai svarbu, kad jie žinotų tikslią bilietų kainą ir nebūtų klaidinami, t. y. jiems netektų mokėti kokių nors paslėptų mokesčių.

Taip pat norėčiau pabrėžti faktą, kad ypač svarbu, jog bendrovės, atsakingos už šias interneto svetaines, neturėtų savo atstovų direktorių tarybose, kadangi taip jos visuomet įveda paslėptų mokesčių.

Galiausiai norėčiau užtikrinti pranešėją, kad rytoj balsuojant jį tvirtai remsiu.

Bogusław Liberadzki (PSE). – (PL) Gerb. pirmininke, norėčiau visiškai pritarti B. Simpsono požiūriui. Jis parodė, kad naujas pagrindinio vežėjo apibrėžimas yra labai neaiškus. Papildoma frazė „daranti lemiamą įtaką“ kelia klausimą, ar turėdama 22 proc. „Amadeus“ akcijų „Lufthansa“ daro lemiamą įtaką. O kaip 44 proc. akcijų turinčios bendrovės „Lufthansa“, „Air France“ ir „Iberia“, ar jos daro lemiamą įtaką? Į tai reikia pažiūrėti visais aspektais: arba patvirtiname 48 pakeitimą, arba siunčiame šį projektą atgal į komitetą, kur jis turi būti persvarstytas. Kitu atveju, be abejonės, bus padaryta žala konkurencijos tikslui.

Inés Ayala Sender (PSE). – (ES) Gerb. pirmininke, norėčiau pasidžiaugti dėl šio susitarimo, kuris paremtas bendra nuomone, ir todėl ne visi juo patenkinti visi šimtu procentu.

Norėčiau pažymėti Komisijos, Tarybos ir, be abejo, Parlamento, kuriam atstovauja Transporto komitetas, jo pranešėjas ir oponuojantys pranešėjai, pastangas.

Manau, kad buvo išsklaidyti vartotojų nuogastavimai dėl pardavimo informacijos įrašų (angl. *Marketing Information Data Tapes*, MIDT), įtraukiant naujas nuostatas dėl traukinių ir teršalų išmetimo, kurios yra originalios ir padės spręsti šią naują problemą.

Manau, kad įdiegta konkurencijos kontrolės sistema buvo sustiprinta. Todėl siekis dabar išmesti tris bendroves iš sistemos tik sumažintų konkurenciją, kuri, kaip mes gerai žinome, yra naudinga vartotojams.

Peter Mandelson, Komisijos narys. – Gerb. pirmininke, norėčiau pagirti narius už aukštą diskusijų lygį. Pritariu daugumai siūlomų pakeitimų. Pakeitimuose naudingai paaiškinama keletas punktų, ypač tai pasakytina apie kelionių galimybių nešališką rodymą kelionių agentūros ekrane ir apie asmens duomenų apsaugą.

Norėčiau padėkoti Parlamentui už jo drąsą iškelti aštrų pagrindinių vežėjų klausimą. Norėčiau paaiškinti Komisijos poziciją šiuo klausimu. Visi žinome, kad tai yra itin opus klausimas, dėl kurio labai stengiasi lobistai. Šiuo metu Komisija pritaria pirmininkaujančios valstybės ir pranešėjo pasiektam kompromisui, kuriam vienbalsiai pritarė valstybės narės.

13 pakeitime siūlomas naujas apibrėžimas panaikina visas dviprasmybes ir teisinį neaiškumą. Taigi Komisija galės atlikti tyrimą ir nustatyti, ar bendrovė kontroliuoja KRS ir ar KRS valdyme dalyvaujanti ir joje teisių turinti bendrovė daro tai KRS lemiamą įtaką. Ši idėja grindžiama ilgamete Komisijos patirtimi konkurencijos srityje, nes ši patirtis leidžia Komisijai įsitikinti, kokia yra tikroji akcininko galia ir įtaka; tai daroma, pavyzdžiui, nagrinėjant akcininkams nustatytas teises ir tarp akcininkų sudarytus susitarimus. Atsižvelgiant į tai manau, kad mums pateiktas tekstas sudarys sąlygas Komisijai visapusiškai atlikti savo pareigas, kai ši imsis veiksmų gavusi skundą, arba savo iniciatyva, sustiprins Komisijos galias ir sudarys sąlygas kiekvienu atveju bet kada nustatyti, kurios bendrovės yra pagrindiniai vežėjai ir dėl to privalo būti imti iš šio statuso kylančius įpareigojimus.

Kalbant apie kelionių agentūrų nustatymą statistiniuose duomenyse, kurie teikiami KRS pardavimo informacijos įrašuose, turiu pasakyti, kad taip pat pritariu kompromisiniam tekstui, kuriuo pasiekta pusiausvyra tarp poreikio apsaugoti kelionių agentūras nuo netinkamo duomenų naudojimo ir duomenų naudingumo oro transporto bendrovių strateginiam planavimui. Manau, kad šiuo tekstu mes kuriame reguliavimo pagrindus, kur atsižvelgiama į rinkos pokyčius ir kurie sudaro sąlygas keliautojams pasinaudoti didesne konkurencija lėktuvų ir geležinkelio bilietų platinime, išsaugant saugiklius, užkertančius kelią bet kokiam piktnaudžiavimui.

Tuo remdamasis tikrai manau, kad reikia eiti toliau su šiuo susitarimu per pirmąjį šio teisės akto svarstymą. Visi veikėjai laukia naujo teisės akto, kuris sumažins administracines operatorių išlaidas. Siekdamas išsklaidyti dėl pagrindinio vežėjo sąvokos pareikštus nuogastavimus, galiu pasakyti, kad pagal dabartinį kompromisą, Komisija pateiks oficialų pranešimą, kuriame bus paaiškinta, kaip taikydama reglamentą, ji ketina interpretuoti šį apibrėžimą. Toks pranešimas būtų panašus į tuos, kuriuos Komisija laikas nuo laiko išleidžia konkurencijos klausimais. Toks pranešimas prieš reglamento įsigaliojimą būtų paskelbtas Oficialiajame leidinyje, kad visų suinteresuotų šalių atžvilgiu būtų užtikrintas reikalingas teisinis aiškumas. Labai viliuosi, kad jūs šį pasiūlymą įvertinsite teigiamai.

Manau, kad apžvelgiau pagrindinius per šią diskusiją iškeltus klausimus. Kaip paprastai, visą pakeitimų sąrašą ir Komisijos poziciją kiekvieno iš jų atžvilgiu nusiųsiu Parlamento sekretariatui.

Komisijos pozicija Parlamento pakeitimų atžvilgiu

T. Kirkhope pranešimas (A6-0248/2008)

Komisija gali priimti šiuos pakeitimus: 4, 5, 6, 7, 8, 9, 11, 14, 16, 17, 20, 21, 22, 23, 27, 30, 31, 32, 34, 35, 36, 37, 38, 43, 44, 45 ir 48.

Komisija iš esmės gali priimti šiuos pakeitimus: 10, 19, 26 ir 28.

Komisija šiuos pakeitimus gali priimti juos perrašius: 1, 2, 3, 18, 25 ir 47.

Komisija iš dalies gali priimti pakeitimą 33.

Komisija negali priimti šių pakeitimų 12, 13, 15, 24, 29, 39, 40, 41, 42 ir 46.

PIRMININKAVO: M. ROTHE

Pirmininko pavaduotoja

Timothy Kirkhope, pranešėjas. – Gerb. pirmininke, noriu padėkoti Komisijos nariui už ypač aiškų savo pozicijos išdėstymą ir patvirtinimą, kad užbaigus procedūras su Parlamentu (tikiuosi, teigiamai), jis ir kiti Komisijoje turės daugiau darbo, kad Parlamento norimi dalykai imtų veikti.

Noriu padėkoti savo kolegoms už jų indėlį, nepaisant to, kad ne visiems pasisakymams pritariu. Tai turbūt suprantama, juk, be abejonės, tai yra labai sudėtingas klausimas. Nepaisant labai atviro mano darbo šiuo klausimu metodo, neišvengiama, kad kai kurios darbo išvadų interpretacijos bus politizuotos arba netgi neteisingai suprastos.

Tačiau tikiu, kad ir vartotojų interesų ir platesnių aiškumo interesų labui būtų daug geriau, jei tęstume darbą, kaip ir esame sutarę. Didžiuojuosi nuveiktu darbu. Taip pat didžiuojuosi ir kitų padarytu darbu, kuris man padėjo. Oponuojančių pranešėjų šypsena ir pritarimas procedūrų metu man suteikė pasitikėjimo, kad jie mane parems ne tik ši vakarą, bet savo frakcijose rytoj.

Todėl tikiuosi, kad po apsvarstymų ir šį vakarą išklausę protingą ir teigiamą Komisijos nario pasisakymą, jie rytoj grįš ir leis mums vienbalsiai eiti pirmyn, užtikrinant, kad ateityje Europa bus geresnė vieta keliautojams, geresnė vieta vartotojams ir geresnė vieta konkurencijos politikos įgyvendinimui.

Pirmininkė. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks rytoj, rugsėjo 4 d., ketvirtadienį, 12 val.

Raštiški pareiškimai (142 straipsnis)

Christine De Veyrac (PPE-DE), raštu. – (FR) Ponios ir ponai, tekstas, dėl kurio diskutuojame šį vakarą, buvo aktyvių diskusijų Transporto ir turizmo komitete objektas ir tai yra suprantama, nes šis teisės aktas yra svarbus turizmo ir oro transporto pramonei bei piliečiams.

Nebuvo lengva surasti pusiausvyrą tarp oro transporto bendrovių konkurencijos išlaikymo ir kelionių agentūrų nepriklausomumo užtikrinimo bei garantuoti naudingos ir nešališkos informacijos pateikimą keleiviams.

Tekste, dėl kurio susitarė pranešėjas ir pirmininkaujanti Prancūzija, laikomasi šių reikalavimų ir dėl to aš džiaugiuosi.

Buvo susitarta dėl suderinto „pagrindinio vežėjo“ apibrėžimo, o tai būtina, norint užtikrinti sveiką konkurenciją tarp įvairių kompiuterizuotų rezervavimo sistemų.

Tikiuosi, kad rytoj balsuojant bus patvirtintas šis pirmojo svarstymo tekstas ir jis bus greitai pradėtas taikyti.

Dėkoju už jūsų dėmesį.

Małgorzata Handzlik (PPE-DE), raštu. – (PL) Kompiuterizuotos rezervacijos sistemos (KRS) iš esmės yra skirtos tarnauti vartotojui. Todėl yra svarbu užtikrinti skaidrumą lėktuvų bilietų rezervavimo rinkoje, ypač tuomet, kai oro transporto bendrovės, turinčios kompiuterizuotas rezervavimo sistemas, gali riboti konkurenciją rinkoje.

Be abejonės, oro transporto bendrovių rinkos padėtis per pastaruosius keletą metų gerokai pasikeitė ir dauguma oro transporto bendrovių atsisakė savo KRS akcijų, nors tai nereikia, kad taip pasiegtų visos

bendrovės. Tačiau svarbiausia yra tai, kad neturėdamos akcijų kompiuterizuotose rezervavimo sistemose oro transporto bendrovės neturi galimybės daryti tokios įtakos sistemų veikimui, kuri jų aptarnaujamiems maršrutams suteiktų lengvatinį režimą. Visa tai turi būti tinkamai apspindėta „pagrindinio vežėjo“ apibrėžime.

Elgesio kodekso supaprastinamas padidins rinkos dalyvių derybų galimybes (oro transporto bendrovės galės laisvai derėtis dėl mokėjimo už rezervavimą lygio su KRS). Dėl dabar esančių nuostatų KRS tenka didesnės išlaidos ir ribojamas KRS lankstumas pritaikant jų paslaugas prie specialių oro transporto bendrovių ir kelionių agentūrų poreikių, nes trūksta galimybių atskirti atskirų KRS tarifus.

Tikiuosi, kad siūlomi pakeitimai sudarys sąlygas didesnei konkurencijai lėktuvų bilietų pardavimo rinkoje ir tai bus naudinga vartotojui, ypač pigesnių ir įvairesnių lėktuvų bilietų požiūriu.

James Nicholson (PPE-DE), raštu. – Pritariu šiam pranešimui, kuriame rekomenduojama supaprastinti ir atnaujinti su kompiuterizuotomis rezervavimo sistemomis, kurias naudoja pagrindinės kelionių agentūros, susijusias taisykles.

Dabartinės KRS taisyklės tik trukdo konkurencijai ir lemia aukštas kainas. Šie pasiūlymai paskatins konkurenciją tarp bendrovių, kurios yra atsakingos už šių sistemų teikimą, ir, tikėkimės, lems mažesnėmis kainoms ir didesniai keliautojų pasirinkimui palankias sąlygas.

Šiuo metu paprastai pats patraukliausias būdas vartotojams yra tiesiogiai rezervuoti bilietus pačioje bendrovėje. Naujasis elgesio kodeksas lems didesnę kainų skaidrumo lygį, sudarys sąlygas suklestėti kelionių sektoriui ir užtikrinti sąžiningą pasirinkimą vartotojui.

18. Europos uostų politika (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas yra Josu Ortuondo Larrea pranešimas Transporto ir turizmo komiteto vardu dėl Europos uostų politikos (A6-0308/2008) [2008/2007(INI)].

Josu Ortuondo Larrea, pranešėjas. – (ES) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, savo maždaug šimte tūkstančių kilometrų pakrantės Europa turi daugiau nei tūkstantį du šimtus prekybos uostų ir keletą šimtų vidaus vandenų uostų, kurie išsibarstę maždaug trisdešimt šešiuose tūkstančiuose vidaus vandenų pakrančių kilometru. Per šiuos uostus vyksta 90 proc. mūsų tarptautinės prekybos ir 40 proc. prekybos Bendrijos viduje, skaičiuojant tonomis kilometru.

Uostuose sukurta pusė milijono darbo vietų ir jie užtikrina ištisų regionų vystymąsi. Uostai taip pat yra labai svarbūs reguliaraus keleivių pervežimo ir perkėlimo paslaugoms, kurios užtikrina socialinę sanglaudą saloms ir tiems regionams, kurie lengviau ir pigiau pasiekiami jūra. Todėl neįsivaizduoju, kad kalbame apie mūsų gerovei labai svarbų sektorių. Nepaisant to, mūsų uostai susiduria su dideliais iššūkiais, įskaitant padidėjusią tarptautinę paklausą transportui, kuri auga dar sparčiau nei vyksta pasaulinis ekonomikos augimas.

Čia verta paminėti navigacijos technologijų, logistikos telekomunikacijų ir eksploatacijos pažangą, išipareigojimą sumažinti taršą ir šiltnamio poveikį sukeliančių dujų išmetimą, užtikrinti naujas investicijas ir poreikį surengti naujus mokymus personalui, kuris yra susijęs su minėtais aspektais. Tačiau uostams taip pat tenka iššūkis išlaikyti dialogą ir bendrus veiksmus su juos supančiomis sritimis, rajonais, miestais ir regionais ir plėtoti kiek galima geresnius patogesnius ryšius su kitomis transporto rūšimis, siekiant abipusės naudos ir siekiant kiek galima geriau suderintų ir tvirtų planavimo sprendimų.

Uostai taip pat yra mūsų vidaus rinkos dalis, todėl jie turi atitikti tam tikrus Bendrijos parametrus. Transporto ir turizmo komitetas, kuris mane paskyrė pranešėju dėl šio klausimo, norėjo pateikti pranešimą savo iniciatyva. Dėl šio pranešimo buvo diskutuota įvairiose frakcijose, priimtas susitarimas ir dabar šis pranešimas teikiamas Europos Parlamento plenarinėje sesijoje.

Savo tyrime laikėmės nuomonės, kad Europos uostų politika turėtų būti nukreipta į jūrų transporto konkurencingumo didinimą, aukštos kokybės, modernių paslaugų teikimą, skubių, saugių ir nebrangių ir nekenkiančių aplinkai paslaugų skatinimą, taip kuriant Europos jūrų transportą be sienų.

Manome, kad technologinė ir ekonominė pažanga ir Panamos kanalo išplėtimas paryškina dabartinę didelių laivų tendenciją ir lems pasikeitimus tarptautiniuose maršrutuose. Taip pat manome, kad Europoje, kur nėra daug pakankamai gilių uostų, į kuriuos galėtų įplaukti dideli laivai, ims plėstis vidutiniai ir maži ir vidutiniai uostai, taigi padidės kabotažas ir upių transportas.

Ruošiantis tokiai atečiai mums reikia turėti integruotą Europos politiką, kuri skatintų regioninę konkurenciją ir teritorinę sanglaudą, be to, reikia dėti dvigubai daugiau pastangų mažinant vandens taršą ir CO₂ išmetimą, todėl prašome iki 2020 m. dabartinį kurą pakeisti dyzelinu. Reikia, kad uostų valdžia bendradarbiautų tarpusavyje ir su vietos, ir su regionine valdžia bei su transporto – ne tik jūrų ar upių, bet ir geležinkelių, oro ir kelių transporto – sektoriaus asociacijomis.

Manome, kad Bendrijos jūrų sektoriaus teisinės bazės teisinis tikrumas, išplaukiantis iš tarptautinės teisinės sistemos, priklauso nuo to, kaip skubiai bus patvirtintas saugios laivybos paketas Erika III, todėl raginame, kad tai būtų padaryta kuo skubiau ir pasiekiant kiek galima vieningesnę nuomonę.

Kartais Europos uostams tenka konkuruoti su trečiųjų šalių uostais, kurie taiko diskriminuojančią politiką, todėl reikia parengti trūkumų sąrašą. Suprantame, kad dėl technologinių pokyčių atsiras svarių finansinių pasekmių, todėl regionai taip pat turi turėti galimybę panaudoti struktūrinius fondus ir finansuoti pažangių technologijų įsigijimą, kurti darbo vietas naujoviškose srityse ir rekonstruoti miesto sritis, kurios bus atlaisvintos perkėlus uostų įrenginius.

Bendraujame su Komisija, siekdami, kad ji 2008 m. išleistų valstybės pagalbos uostams gaires, kur būtų atskirta prieigos ir gynybos infrastruktūra – jai turi būti taikoma išimtis – ir su projektais susijusi infrastruktūra nuo infrastruktūros, kuri su jais nesusijusi, kad aplinkos gerinimui ar sangrūdų mažinimui ir kelių naudojimo mažinimui skirta parama neturėtų būti laikoma valstybės pagalba, arba tais atvejais, kai yra labai svarbu, kaip salų atveju, užtikrinti sanglaudą.

Pritariame platesniam skaidrumo reikalavimų taikymui, tačiau vietoj bendro įpareigojimo, prašome uostams, kurių metinės pajamos nesiekia nustatytos ribos, taikyti išimtį.

Galiausiai remiame tai, kad uostų darbuotojams būtų suteikta pripažįstama kvalifikacija ir prašome Europos socialinio dialogo komitetą atkreipti dėmesį į šiuos klausimus.

Peter Mandelson, *Komisijos narys*. – Gerb. pirmininke, leiskite iš pradžių padėkoti Transporto ir turizmo komitetui už jo nuomonės apie uostų politiką pateikimą ir pranešėjui J. Ortuondo Larreai už jo pranešimą. Pranešime pripažįstamos Komisijos pastangos kuriant tikrą Europos uostų politiką ir būtent tai mus sieja.

Europos uostų politika yra atsakas į sektoriaus poreikius ir problemas, kurias nustatė Komisija, atlikusi išsamias konsultacijas dėl uostų sektoriaus 2006 m. lapkričio mėn. – 2007 m. birželio mėn. Konsultacijos rezultatai parodė, Europos uostai susiduria su panašiais iššūkiais: didėjančiu tarptautinio transportavimo poreikiu, technologiniais pokyčiais, išipareigojimais sumažinti šiltnamio efektą keliančių dujų ir kitų teršalų išmetimą, dialogo poreikiu ir poreikiu užtikrinti vienodas veiklos sąlygas.

Norint įveikti šiuos iššūkius, mums reikia veiksmingos Europos uostų sistemos. Komunikatu siekiama nustatyti uostų sektoriaus, kuris yra labai skirtingas dydžio, svarbos, eismo ir valdymo metodų požiūriu, veiklos sąlygas. Parlamento pranešime teisingai nurodomi tokie skirtumai. Kaip aiškiai nurodyta komunikate, Komisija neketina kaip nors paveikti ar keisti šių skirtumų.

Sutinku su Parlamentu, kad mūsų uostų svarba susijusi ne tik su ekonominiais veiksniais, bet ir su uostų vaidmeniu visuomenėje. Iš tiesų Parlamentas pabrėžia, kad uostai yra ne tik svarbūs jūrų, upių ir kitoms transporto rūšims, bet yra ir darbo vietų šaltinis bei gyventojų integracijos veiksnys.

Logiška išvada, kad sektoriui reikia taikyti Europos lygio metodus. Reikia įgyvendinti komunikate nustatytas priemones, su kuriomis pramonė sutinka ir netgi ragina jų imtis, t. y. gaires dėl valstybės pagalbos, gaires dėl aplinkos teisės aktų taikymo, Europos jūrų transporto erdvę be barjerų ir socialinį dialogą. Jau pradėjome šių priemonių įgyvendinimą ir siekiame gauti apčiuopiamus rezultatus jau netolimoje ateityje.

Komisija patvirtino komunikatą, kuriame siūlomi aiškūs pagrindai ir veiklos planas, sudarantis sąlygas Europos uostams įveikti šiandienos ir rytojaus iššūkius, pritraukti investicijų ir visapusiškai prisidėti prie įvairių transportų rūšių bendros transporto grandinės vystymo.

Esu tvirtai įsitikinęs, kad komunikatas ir jame nustatytos praktinės priemonės duos teigiamų ir naudingų rezultatų, ir toliau užtikrinant pirmaujančią Europos uostų vaidmenį logistikos grandinėje ir buvimą augimo ir užimtumo centrais.

Pierre Pribetich, *Regioninės plėtros komiteto nuomonės referentas*. – (FR) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, būdamas Regioninės plėtros komiteto nuomonės referentu, norėčiau nuoširdžiai pasveikinti J. Ortuondo

dėl jo pagrindinių rekomendacijų, reikalingų Europos uostų vystymui. Taip pat jam norėčiau padėkoti už tai, kad atsižvelgė į visus mūsų pasiūlymus, ir dėkoju jam visų savo kolegų vardu.

Laisvas prekių ir asmenų judėjimas ES yra labai svarbūs elementai mūsų augimui, rodantys mūsų solidarumą. Prekių transporto grandinei, kuriai tenka 90 proc. tarptautinės prekybos ir transportavimo, reikia, kad atsižvelgiant į tokį srautą, visos sąsajos ir visi mazgai veiktų optimaliai. XXI a. uostams irgi tenka patirti tokio naujo mobilumo poveikį. Būdamas miesto dalimi, uostas turi būti integruotas į darbų miestų planavimą, laikantis pagrindinių veikiančių kovos su klimato kaita tikslų. Kadangi tai yra regioninės plėtros dalis, tai turi būti optimaliai pritaikyta pagal integruotą metodą, nustatytą Leipcigo chartijoje. Todėl Europos uostų politikoje, į kurią dedame viltis, turi būti atsižvelgta į šį svarbų poreikį bei į pranešime nurodytus tikslus ir visa ši politika turi būti integruota į mūsų bendrą metodą.

Corien Wortmann-Kool, PPE-DE frakcijos vardu. – (NL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, uostai Europoje yra ekonomikos varomoji jėga. Ne mažiau nei 90 proc. tarptautinės prekybos vykdoma per uostus. Tai turėtų būti įdomu P. Mandelsonui, Komisijos nariui, atsakingam už išorės prekybą. Kiekvienais metais uostuose perkraunama daugiau nei 3 mln. tonų krovinių iš viso pasaulio. Uostuose dirba daugiau nei pusė milijono europiečių. Vis dar vyksta nemenkas augimas. Augimas suteikia ir galimybių ir problemų, susijusių su prieinama infrastruktūra, gerais ir krašto gilumą einančiais ryšiais, aplinkosaugos pajėgumais. Būtent dėl šios priežasties yra svarbu, kad Europa uostams ne trukdytų, o padėtų ir spręstų jų problemas.

Tam nereikia direktyvos dėl uostų paslaugų ar teisės aktų – tam reikia aiškių gairių. Labai svarbu, kad Europos Komisija kuo greičiau patvirtintų gaires dėl neaiškių ir kartais net nenuoseklių aplinkosaugos teisės aktų. Dėl neaiškos terminijos ir nenuoseklių tekstų kyla teisinių apeliacijų procedūros ir taip sustabdomi svarbūs projektai. Komisija vis dar nepaskelbė šių gairių pristatymo datos. Ar ji šį vakarą galėtų aiškiai pasisakyti šiuo klausimu?

Taip pat yra labai svarbu pristatyti gaires dėl valstybės pagalbos. Būtina išankstinė sąlyga – vienodos veiklos sąlygos visiems Europos uostams. Kalbant apie uostus negalima pamiršti svarbių skaidrumo reikalavimų. Europos liaudies partijos (krikščionių demokratų) ir Europos demokratų frakcija remia Europos Komisiją ir prieštariauja nuostatos dėl ribos įvedimui, kurią siūlo mūsų pranešėjas. Todėl balsuosime prieš šias pranešimo dalis. Taip pat balsuosime prieš Europos vieningųjų kairiųjų jungtinės frakcijos / Šiaurės šalių žaliųjų kairiųjų pakeitimus, nes jie neatitinka rimtų Graikijos vyriausybės pasiūlymų, ir Europos Parlamentas neturėtų tų pasiūlymų sužlugdyti. Mano kolega iš Graikijos netrukus kalbės būtent apie tai.

Emanuel Jardim Fernandes, PSE frakcijos vardu. – (PT) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, norėčiau pasveikinti pranešėją su kokybišku jo pranešimu ir padėkoti įvairiems nariams už jų atvirumą ir jų indėlį, ypač Williui Piecykui, kuris neseniai mirė. 2006 m. Parlamentas antrą kartą atmetė pasiūlymą dėl rinkos prieigos prie uostų paslaugų. Tuo metu Parlamentas pasirinko priemones, kuriomis siekiama didesnio skaidrumo, sveikesnės konkurencijos, mažiau žalingo darbo, geresnės darbuotojų kvalifikacijos ir didesnės saugos ir pabrėžė, kad nereguliuojamas Europos uostų sistemos liberalizavimas duotų visiškai priešingus rezultatus. Šiame pranešime stiprinama tokia pozicija.

Būdamas socialistų frakcijos Europos Parlamente oponuojančiu pranešėju, visuomet rėmiau galutiniame pranešime keliamus klausimus: poreikį panaudoti esančias Europos finansavimo ar valstybės pagalbos galimybes pažangių ir aplinkai nekenkiančių įrenginių vystymui ir pirkimui ir geresniam tokių įrenginių integravimui į Europos uostų tinklą; poreikį vietinei ir regioninei valdžiai pasinaudoti uostų regionams teikiamomis galimybėmis ir sukurti geresnes įvairių transporto rūšių sąsajas ir konkurenciją tarp uostų; poreikį pagerinti dabartines socialines sąlygas jūrų sektoriuje, ypač teikiant geresnį mokymą, viso gyvenimo mokymąsi ir geresnes darbo vietas saugos sąlygas; poreikį pagerinti Europos Sąjungos konkurencinę padėtį pasauliniame jūrų sektoriuje, ypač sustiprinant reguliavimo pagrindus jūrų saugos ir finansinių iniciatyvų srityse ir taisykles, taikomas paremti įvairius viešuosius ir privačius investuotojus; dabartinių uostų geresnį pritaikymą griežtiems aplinkosaugos reikalavimams, ypač skirtiems sumažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą; dabartinių uostų reguliavimo pagrindų sustiprinimą, kad būtų išlaikyta pasaulinė pusiausvyra; Europos uostų sistemos pritaikymą ypač greitam technologiniam vystymuisi, nepamirštant aplinkosaugos aspekto; pritarimą tam, kad kai kurios viešosios investicijos neturi būti laikomos valstybės pagalba – kai investuojama į atokiausius regionus ir salas, kai tokios investicijos yra būtinos ekonominės, socialinės ir teritorinės sanglaudos užtikrinimui, su sąlyga, kad tos investicijos neteikia naudos vienam vartotojui ar operatoriui ir yra pripažįstama speciali atokiausių regionų padėtis taip, kaip ji pripažįstama Europos Sąjungos sutartyje.

Anne E. Jensen, ALDE frakcijos vardu. – (DA) Gerb. pirmininke, Liberalų ir demokratų aljanso už Europą frakcija pritaria naujai Komisijos Europos uostų politikos strategijai. Nepatvirtinus dviejų pasiūlymų dėl Uostų direktyvos, tai reikia dar kartą apmąstyti. Be to, Komisijos surengtos konsultacijos, kuriose dalyvavo visos su uostais susijusios suinteresuotosios šalys, parodė, kad reikia paaiškinti vyriausybės paramos taisykles, kad būtų užtikrintos vienodos uostų konkurencijos sąlygos, ir paaiškinti aplinkosaugos taisykles. Todėl dabartinė teisinga Komisijos strategija yra parengti gaires dėl valstybės paramos. Reikia priimti sprendimus dėl daugelio aspektų. Gali kilti klausimai, kiek giliai į uostą įeinantis kelias yra laikomas viešuoju projektu ir nuo kurio taško toks kelias patenka į uosto atsakomybę. Gairėse turi būti pateikti aiškūs atsakymai į tokio tipo klausimus. Labai svarbu, kad su valstybės pagalba susiję klausimai būtų atviri ir skaidrūs ir norėčiau nuoširdžiai pritarti su tuo susijusioms pranešėjo rekomendacijoms.

Komisija taip pat pateiks paaiškinimą apie tai, kaip reikia interpretuoti ES aplinkosaugos teisės aktus uostų plėtimo ir vystymo požiūriu. Kalbant bendrai, uostų plėtra gerina padėti aplinkosaugos prasme, nes skatinimas jūrų transportas, kuris mažiau kenkia aplinkai. Be abejo, uostų vystymas neturi būti vykdomas aplinkos sąskaita. Didesnis aiškumas taip pat užtikrins, kad staiga neiškils uostų plėtimą stabdančių ir komplikuojančių aplinkosaugos klausimų, t. y. tokių klausimų, kurie nekeliami vien tik dėl susirūpinimo aplinka.

Komisija skatins uostų tinklo vystymą ir užtikrins gerų remiančių investicijų vystymą. Didelė problema yra klausimas, kaip mes pristatome prekes į uostą ir paimame iš jo, todėl ateityje geri eismo ryšiai su žemės transportu turėtų būti atspindėti ES paramos programose ne tik regioninės paramos lygmeniu, bet galbūt ir tokiose programose, kaip *Marco Polo*.

Uostų veiksmingumą padidinsime aktyviau naudodami naujas technologijas ir sumažindami biurokratizmą. Be to, manau, kad konsultavimosi procesui būtų labai gerai, jei dialogas tarp socialinių partnerių ateityje vyktų konstruktyviau. Buvimas uosto darbuotoju yra kultūros dalis, tačiau modernus uostas yra labai specifinio darbo vieta, kuri taip yra ir pavojinga. Dėl to būtina sutelkti dėmesį į kvalifikacijas ir mokymus. Taip pat manau, kad yra gerai, jog į Komisijos paskelbtą priemonių rinkinį įtrauktas ir mokymas. Noriu J. Ortuondo palinkėti sėkmės su jo puikiu pranešimu ir laikiu, kol Komisija įgyvendins veiksmų planą.

Pedro Guerreiro, GUE/NGL frakcijos vardu. – (PT) Gerb. pirmininke, negalime sutikti su šios Europos Komisijos iniciatyvos vertinimu, nes manome, kad tai yra bandymas – kaip paskutinė išeitis – paskatinti uostų paslaugų liberalizavimą Europos Sąjungos lygmeniu. Savo komunikate Komisija nurodo, kad ji susidūrė su išūkiu, jog reikia suderinti uostų ir vystymo valdymą su skaidrumo ir konkurencijos principais ir bendra ES teisės sistema, taip pat sukurti tikrą vidaus rinką jūrų transportui Europoje ir šuo tikslu Komisija pateiks teisėkūros pasiūlymą, kitaip tariant, siekiama uostų valdymui labiau taikyti Europos Sąjungos vidaus rinkos konkurencijos taisykles.

Akivaizdu, kad Komisija neturi privatizavimo galių. Tačiau ji siekia sudaryti tokias sąlygas, kad kai vyks privatizavimas, jis vyktų pagal Europos Sąjungos pagrindus liberalizuojant uostų paslaugas, pvz., suteikiant paslaugų koncesijas uostų sektoriuje, cituoju, „taip, kad neribotų konkurencijos daugiau nei reikia“ arba viešai finansuojant visus prekybinius uostus „neatsižvelgiant į ... tų uostų pajamas“.

Dėl to mes manome, kad Europos Parlamento pranešime reikėtų aiškiai nurodyti, kad atsisakoma bet kokio naujo bandymo liberalizuoti uostų paslaugas Europos Sąjungos lygmeniu viešojo finansavimo, uostų koncesijų, techninių – jūrinių paslaugų ar krovinių aptarnavimo paslaugų požiūriu. Uostų sektorius yra viešoji paslauga, kuri yra strategiškai svarbi kiekvienos valstybės narės ekonominiam ir socialiniam vystymui, aplinkai, gynybai ir suverenumui ir todėl šis sektorius neturėtų būti liberalizuojamas ES lygmeniu.

Johannes Blokland, IND/DEM frakcijos vardu. – (NL) Gerb. pirmininke, norėčiau pradėti nuo padėkos J. Ortuondo Larreai už jo pranešimą dėl Europos uostų politikos. Kalbėdamas apie šį pranešimą, noriu pabrėžti, jog nesąžininga konkurencija tarp Europos uostų turi būti sustabdyta. Nepriimtina, jog vieni Europos uostai turi save išlaikyti iš prekybos pajamų, o kiti gyvena iš valstybės pagalbos lėšų.

Mano pirmas prašymas Europos Komisijai yra su tuo susijęs. Ar gali Komisijos narys P. Mandelson pažadėti, kad jis iki 2008 m. pabaigos paskelbs gaires dėl valstybės pagalbos?

Taip pat norėčiau paraginti Europos Komisiją dar 2008 m. paskelbti gaires dėl Bendrijos aplinkosaugos teisės aktų taikymo. Šiuo metu minėtų teisės aktų sudėtingumas ir aiškumo juose nebuvimas stoja skersai kelio Europos uostų vystymuisi.

Sylwester Chruszcz (NI). – (PL) Gerb. pirmininke, esu parlamento narys, kasdien susiduriantis su jūrų ekonomika. Uostai yra labai svarbus ne tik Europos transporto, bet ir ekonomikos elementas ir užimtumo

šaltinis. Jūrų transportas ir jūrų uostai prisideda prie bendros ES rinkos ir ją suartina su pasaulio ekonomika. Uostų veiksmingas veikimas ir nuolatinis vystymasis yra labai svarbus Europos Sąjungos konkurencingumui, Europai ir pasauliui, kuriame vyksta globalizacija. Nors, atsižvelgiant į šio sektoriaus tarptautinį pobūdį, reikalingas uostų politikos derinimas Europos lygmeniu, negalima formuoti šios politikos pagrindų neatsižvelgiant į vietos ir nacionalinius poreikius. Todėl su santūrių optimizmu pritariu ribotoms Europos Sąjungos įtakos valstybėms narėms priemonėms, pateikiamoms minkštos teisės forma, t. y. gairėms ir integruotos ar darnios jūrų politikos administracinių kliūčių pašalinimui.

Jim Higgins (PPE-DE). - (GA) Gerb. pirmininke, džiaugiuosi dėl Komisijos pradinės rekomendacijos. Tai labai naudingas dokumentas ir norėčiau pasveikinti pranešėją su jo dideliu nuveiktu darbu rengiant šį pranešimą. Pranešime pabrėžiama, kad uostai yra labai svarbi infrastruktūra. Europoje yra apie 1 200 prekybos uostų, kuriuose tiesiogiai ar netiesiogiai dirba apie pusė milijono žmonių. Norėčiau pasidžiaugti pranešimo dalimi, kurioje pabrėžiama, kad uostams yra svarbu turėti gerus ryšius su žemės transportu. Pavyzdžiui, Airijoje nėra beveik jokios geležinkelių jungties su uostais, ir nėra jokios jungties su nacionaliniais ar tarptautiniais oro uostais.

Airijos Transporto ministras, kuris yra Žaliųjų partijos narys, pripažino, kad padėtis dėl anglies teršalų išmetimo Airijoje jau dabar yra labai bloga, ji blogėja ir, be abejonės, dar labiau pablogės dėl transporto padėties. Akivaizdu, kad tokią padėtį lemia ir tai, kad nėra geležinkelių jungčių tarp uostų ir oro uostų. Eksportuotojai ir importuotojai Airijoje neturi kitos išeities ir privalo naudoti motorines transporto priemones – tai yra skandalinga. Visuomet esu labai patenkintas, kai Transporto komitetas pateikia tokį pranešimą, kaip šis, kuriuo remiami Europos Sąjungos aplinkosaugos teisės aktai.

Bogusław Liberadzki (PSE). – (PL) Gerb. pirmininke, norėčiau pasinaudoti galimybe ir padėkoti J. Ortuondo Larrea už jo pranešimą. Kalbu kaip vienas direktyvos dėl prieigos prie uostų paslaugų projekto atmetimo prieš dvejus metus kurstytojų.

Remiu mintį uostus vertinti kaip infrastruktūros elementus ir tai, kad strateginę atsakomybę už uostų vystymą turėtų prisiimti viešasis sektorius. Uostai neturėtų būti valdomi valstybės, tačiau viešasis sektorius turi dėl jų prisiimti atsakomybę. Pritariu ir tam, ką kalbame apie valstybės pagalbą. Ko gero, to mums reikia, o nustatytos žaidimo taisyklės, be abejonės, mums pasitarnautų.

Norėčiau pabrėžti uostų darbuotojams sudarytų sąlygų stabilizavimo svarbą. Tai yra žmonės, kurie infrastruktūros elemente uoste kuria ekonomikos galimybes. Paskutinis aspektas, į kurį noriu atkreipti dėmesį, yra poreikis atnaujinti prieigą prie uostų – kitaip tariant kelius, geležinkelius ir vidaus vandens kelius – ir sukurti įvairių transporto rūšių centrą.

Siiri Oviir (ALDE). - (ET) Norėčiau padėkoti pranešėjui ir tikiuosi, kad šį kartą šis pranešimas yra sėkmingas.

Mano valstybė Estija taip pat yra jūrinė valstybė, todėl džiaugiuosi, kad šiame pranešime dėmesys sutelkiamas į uostų problemų pašalinimą keliose valstybėse narėse.

Uostai yra labai svarbūs ekonominiam ir socialiniam vystymui ir visos Europos Sąjungos konkurencingumui, tačiau pasaulyje galėsime konkuruoti tik tuomet, jei mūsų naujovių lygis bus geresnis už vidutinį, o kokybė – geriausia.

Jūrinėje valstybėje jūriniai klausimai yra neatskiriami nuo bendros logistikos sistemos ir yra sudėtinė visos valstybės ekonominės sistemos dalis. Jūrų transportas taip yra svarbi transporto pačioje Europos Sąjungoje rūšis, todėl džiaugiuosi šia iniciatyva sukurti bendrą jūrų transporto erdvę be jokių kliūčių.

Manau, kad Europos Sąjunga neturėtų krovinių vežimui trumpais atstumais jūra sudaryti mažiau palankias sąlygas nei kitoms transporto rūšims, o Bendrijoje išmuitintos prekės nebeturėtų būti daugiau tikrinamos Europos muitinėse.

Reikia nustatyti bendras taisykles, kurios reguliuotų Europos Sąjungos uostų veiklą. Tačiau taip pat yra svarbu, kad Europos Sąjunga labiau paremtų savo uostus, kad jie galėtų atsilaikyti prieš nesąžiningą trečiųjų šalių uostų konkurenciją.

Diskusijose dėl uostų labai svarbus terminas yra „jūrinis saugumas“; reikia jį pagerinti ir, be jokios abejonės, būtina pagerinti jūrų gelbėjimo koordinavimo centrų bendradarbiavimą.

Tikiuosi, kad visi šiame pranešime pabrėžti veiksmai – man skirtas dviejų minučių laikas per trumpas, kad galėčiau aptarti juos visus – padės padidinti Europos Sąjungos jūros transporto konkurencingumą ir prisidės prie Europos uostų politikos vystymo.

Hélène Goudin (IND/DEM). – (SV) Gerb. pirmininke, kai 2006 m. buvo diskutuojama dėl Uostų direktyvos, organizacija „Birželio sąrašas“ aiškia ir akivaizdžiai balsavo prieš. Direktyvai prieštaravome todėl, kad Europos uostai jau dabar veikia gerai ir yra konkurencingi netgi tarptautiniu požiūriu. Pranešime, dėl kurio dabar diskutuojame, yra keletas elementų, kurie buvo įtraukti į tą Uostų direktyvą, prieš kurią mes balsavome. Be to, pranešime yra daug pasiūlymų, kurie mums kelia nerimą, nes jie yra nepageidautini.

Pavyzdžiui, siūloma, kad Bendrijoje išmuitintos prekės nebūtų tikrinamos muitinėje. Tai yra didelė problema, pvz., narkotikų kontrabandos požiūriu. Kiekviena valstybė narė turėtų nuspręsti, ar reikia atidaryti konteinerį, ar ne.

Šiame pranešime galima užuosti nereikalingą reguliavimą, paslėptą protekcionizmą ir dideles išlaidas mokesčių mokėtojams. Todėl raginu visus jus rytoj balsuoti prieš šį pranešimą.

Roberto Fiore (NI). – (IT) Gerb. pirmininke, ponios ir ponai, miestai ir didmiesčiai kūrėsi šalia uostų ir šie uostai yra susiję su mūsų žmonių vystymusi. Todėl būtina, kad mūsų uostai būtų pavyzdiniai, teisėti ir veikti griežtai pagal įstatymą.

Deja, turiu pripažinti, kad Italijoje buvo nustatyta, jog dviejuose uostuose – Neapolio ir Džoja Tauro – rimtai pažeždžiami įstatymai. Vykdomas organizuotas nelegalus produktų importas, pvz., iš Kinijos, ir tai kenkia šalies ekonomikai. Be to, mafijos organizacijos akivaizdžiai vykdo neteisėtą narkotikų ir ginklų importą ir toliau kenkia šalies ekonomikai ir mūsų valstybės bei visos Europos įstatymams ir tvarkai.

Todėl valdžia ir Europos Parlamentas privalo atidžiai stebėti tokius atvejus, kur vis dar vyrauja netvarka, deja, veikia mafijos įstatymai ir nėra jokios kontrolės ar tinkamo reguliavimo.

Lambert van Nistelrooij (PPE-DE). – (NL) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, pranešėjau, ponios ir ponai, manau, kad dabar pateiktas dokumentas yra geresnis už tą, kuris buvo pateiktas praėjusį kartą. Pranešime daug daugiau dėmesio skiriama atsakomybės decentralizavimui. Taip padidinamas valstybių narių vaidmuo ir, būdamas Regioninės plėtros komiteto nariu, būtent apie tai noriu dar kartą padiskutuoti.

Man kliūva tai, kad, viena vertus, uostų padėtis yra labai gerai apibrėžta, bet, kita vertus, daugeliu atvejų trūksta būtino ryšio su sausumos keliais. Vienas tokių pavyzdžių yra Antverpenas čia, Belgijoje, ir Rūro sritis. Dėl „Geležinio Reino“, t. y. geležinkelio linijos, kuri sudarytų sąlygas pagaliau panaikinti nuolatinį konteinerių srautą, užkemšantį greitkelį, paleidimo diskutuojama metų metus. Padėtis yra juokinga: viskas galėtų būti kitaip, tačiau didžiausia atsakomybė tenka valstybėms.

Tai taip pat tinka ir Nyderlandams, kur iš Antverpeno į Rūro sritį buvo nutiesta Betuvės linija, į kurią buvo investuota milijonai eurų. Įsivaizduokite mano nustebimą: prie Vokietijos sienos trūksta optimalaus susijungimo į tinklą. Be abejonės, turėtume tai aptarti. Atsižvelgdami į tarptautinio transporto augimą uostuose ir tokiose magistralėse privalome taikyti griežtesnį integruotą požiūrį.

Žinau, kad Europos Komisija rengia dokumentą dėl teritorinės sanglaudos, kuri turi būti pasiekta ne tik senosiose valstybėse narėse Vakarų Europoje, bet ir naujosiose valstybėse narėse ir už jų ribų. Nesunkiai galima rasti būdų šiek tiek labiau į tai orientuotis. Kalbu ne apie „kietąją“ teisę ir reglamentus, o apie tai, kad reikia peržiūrėti vieni kitų atsakomybę. Nekalbu ir apie struktūrinių fondų pinigų leidimą. Uostų ir jų zonų plėtrai skiriama milijardai eurų, tačiau šis procesas prastai derinamas su sausumos kelių plėtra. Būtent tai ir noriu pasakyti. Noriu paklausti Komisijos nario, ar ši prioritetinga sritis įtraukta į Žaliąją knygą dėl teritorinės sanglaudos, kuri bus pristatyta spalio mėn.?

Ramona Nicole Mănescu (ALDE). – (RO) Norėčiau pasveikinti pranešėją su jo nuveiktu darbu ir įdėtomis pastangomis rengiant šį dokumentą.

Jūrų transportas ir uostai yra du pagrindiniai komponentai, jungiantys Europos bendrą rinką ir su pasaulio ekonomika, naudojant šią transporto rūšį vykdoma apie 90 proc. Europos tarptautinės prekybos. Regioninio vystymosi požiūriu, uostai yra vieni pagrindinių Europos sanglaudos elementų ir dėl to, kad jie vysto turizmo pajėgumus ir dėl to, kad uostuose yra apie pusė milijono darbo vietų ir tai sudaro sąlygas vystyti ir plėtoti itin nutolusius regionus.

Taigi prie regioninio vystymo svariai prisideda šie aspektai: uostų įvaizdžio gerinimas ir jų geresnė integracija į miesto gyvenimą, uostų modernizavimas panaudojant ERPF ir sanglaudos fondą, taip pat vietos ir uostų valdžios dalyvavimas vandens ir oro kokybės valdyme.

Kuriant konkurencingą Europos politiką, reikalingas integruotas požiūris, kuris apimtų ekonomikos, aplinkosaugos, socialinius ir saugumo aspektus. Taip pat neturėtume pamiršti Sąjungos kaimynystės ir plėtros politikos bendradarbiavimų programų naudos bei to, kad reikia uostų zonas sujungti su transeuropiniais transporto tinklais.

Galiausiai norėčiau paraginti atkreipti dėmesį į Juodosios jūros uostus, kurie nors ir sėkmingai atitinka visus terminalų reikalavimus, tačiau prie jų turi būti dvigubai daugiau vidus vandenų uostų ir vandens kelių, kad būtų sudarytos geresnės sąlygos įvairių rūšių transportui ir prekybai su priėjimo prie jūros neturinčiomis valstybėmis narėmis.

Taigi manau, kad Dunojus yra puiki galimybė sukurti logistinių koridorių, jungiantį Juodosios jūros regioną, Europos Rytų vartus ir Vakarų Europą. Todėl Sąjunga turėtų skirti specialų dėmesį Juodosios jūros regionui, kuris galėtų tapti Europos augimo ir vystymosi centru ir prisidėti prie skirtumų tarp atokiausių ir centrinių regionų sumažinimo.

Bernard Wojciechowski (IND/DEM). - Gerb. pirmininke, kaip teisingai nurodyta pranešime, uostai yra ne tik svarbūs transportui, bet ir teikia darbo vietas žmonėms, daro svarų poveikį mūsų ekonomikai ir yra strategiškai svarbūs mūsų valstybių narių saugumui ir gynybai. Kalbant apie politiką, pirmiausia turėtume sutelkti dėmesį į uostų modernizavimą ir sektoriaus, kuris apima visas kitas logistikos veiklas, susijusias su uostais, vystymą. Plėsdami bet kokią pramonę, privalome nepamiršti aplinkos, ypač tai taikytina, kai kalbame apie savo jūras ir vandens kelius. Kadangi mūsų politika gali apsaugoti aplinką ir padaryti socialinį poveikį, turėtume spręsti su ne ES valstybėmis, kurios netaikydamos tų pačių taisyklių ir saugos reikalavimų trukdo mūsų sėkmingai veiklai šiame sektoriuje, susijusias problemas.

Jim Allister (NI). - Gerb. pirmininke, šio pranešimo 44 straipsnyje valstybės narės raginamos įgyvendinti tarpvalstybinę esamų pajėgumų panaudojimo strategiją, kai iš dalies finansuojama uostų infrastruktūra.

Paprastai tariant tai reiškia, kad viena valstybė neturėtų kartoti kaimynystėje esančių įrenginių ir jiems kenkti. Tačiau būtent taip gali nutikti mano rinkimų apygardoje Šiaurės Airijoje – tai yra sritis, kurią Komisija gerai žino.

Panaudojus nedideles investicijas, Karlingfordo įlankoje ties Vorenpointo miestu buvo pastatytas sėkmingai veikiantis ratinių transporto priemonių perkėlos uostas. Tačiau dabar siūloma vos už šešių mylių toje pačioje įlankoje ties Airijos Respublikos miestu Grinore pastatyti tokius pat įrenginius, per iš dalies Dublino vyriausybės valdomą bendrovę naudojant viešąsias lėšas.

Dažnai girdžiu Airijos politikų kalbas, apie norą padėti Šiaurės Airijai ir bendradarbiauti, todėl noriu paklausti, kodėl jie nori išstumti ir sunaikinti mūsų uostą Voreinponte.

Tikiuosi, kad Komisija susidomės šiuo reikalu ir išnagrinės valstybės pagalbos klausimus ir nustatys, kad tokie veiksmai yra visiškai nesuderinami su jokia protinga uostų politika.

Margaritis Schinas (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, neturėdama konkurencingų uostų, ES negalės priimti pasaulinės prekybos iššūkio – 90 proc. mūsų importo į ES patenka jūra – bei jūrų maršrutų sąskaita negalės sumažinti pagrindiniuose keliuose esančių kamščių.

Tačiau dauguma uostų turi pagaliau išaugti iš akmens amžiaus. Uostai nebeturi būti profesinių sąjungų įkaitais ir turi veikti skaidriai, sumažinti biurokratizmą ir atsiverti platesniems prekybiniais horizontams.

Graikijos vyriausybė patvirtino labai ambicingą programą, skirtą dalį uostų veiklos pakeisti į nepriklausomas, privačių operatorių veiklas, kurie suteiks postūmį ne tik Graikijos ekonomikai, bet ir platesnei Pietryčių Europos daliai.

Todėl norėčiau paraginti savo kolegas paremti šią galimybę ir atmesti daugelio kairiųjų pažiūrų narių pateiktus pakeitimus, kuriais siekiama sumažinti Graikijos jūros uostų programos svarbą ir ją susilpninti.

Colm Burke (PPE-DE). - Gerb. pirmininke, nuoširdžiai džiaugiuosi dėl pranešimo. Integruota uostų politika būtina, norint paskatinti prekybą ir investicijas ir kartu pasinaudoti jūrų transporto teikiamomis naudos aplinkai galimybėmis. Taip pat daug naudos galima gauti iš tampresnio uostų ir įvairių valstybių narių bendradarbiavimo.

Mano mieste Korke ir jo uostuose siūloma sukurti naują paslaugą tarp to uosto ir uosto Ispanijoje. Šiuo metu tarp šių valstybių narių nėra ratinių transporto priemonių perkėlos. Naudą gautų ne tik Airija ir Ispanija, bet ir JK ir Prancūzija. Krovinių pervežimo keliais maršrutai tarp Airijos ir Ispanijos šiuo metu eina per JK ir Prancūziją ir šis srautas prisideda prie kelių eismo apkrovimo. Atidarius trumpesnę transportavimo maršrutą jūra, krovinų pervežimas greitkeliais sumažės ir taip bus sumažintas kelių ir greitkelių apkrovimas, bus taupomas laikas ir pinigai ir mažinamas anglies išmetimas.

Tačiau reikia pridėti ir išpėjimą. Buvo bandoma uostą, apie kurį pasakojau, perkelti iš miesto į gilesnius vandenius. Deja, tokio planavimo buvo atsisakyta, nes tam neprireikė planavimo taryba, kuri nėra atskaitinga vyriausybei. Jie atsisakė todėl, kad nebuvo jokios geležinkelio jungties su naujais siūlomais įrenginiais. Vyriausybė neturi jokios politikos krovinų transportavimo geležinkeliais atžvilgiu. Tai rodo integruoto mastymo trūkumą, kai politikos formavimas yra nesuderintas tarp vyriausybės agentūrų. Todėl džiaugiuosi šiuo pranešimu.

Marusya Ivanova Lyubcheva (PSE). – (BG) Komisijos nary, šis pranešimas yra patenkinamas žmonėms, kurie gyvena prie jūros. Atsižvelgiant į naują Europos Sąjungos politiką, naują jūrų politiką, yra labai svarbu įgyvendinti veiksmingą uostų politiką. Kadangi uostai yra kiekvienos valstybės atviros durys į pasaulį ir kadangi iš dvidešimt septynių valstybių narių dvidešimt keturios yra laikomos jūrinėmis, uostų politika yra labai svarbi daugelio regionų ekonominiam vystymuisi.

Vietinės bendruomenės reikia įtraukti į jų teritorijose vykstančius procesus ir į uostų politikos formavimą. Reikia saugoti jūrų teritorijų ir pakrančių zonų aplinką, nes tai yra labai svarbu. Šiais metais Bulgarijos Juodosios jūros pakrantė tris kartus buvo užteršta nafta. Turėtume vėl sugrįžti prie diskusijų dėl direktyvos dėl minimalių reikalavimų, atitinkančių Tarptautinę jūrų apsaugos nuo taršos nafta konvenciją, projekto parengimo klausimo.

Czesław Adam Siekierski (PPE-DE). – (PL) Gerb. pirmininke, mūsų diskusija dėl Europos uostų politikos sutampa su labai sparčiais pokyčiais laivų statybos pramonėje. Viena vertus, matome pramonės vystymosi planus. Užsakymų skaičius auga, didėja didelių konteinerius vežančių laivų poreikis. Kita vertus, turime nepamiršti, kad mūsų konkurentai yra labai geroje padėtyje. Beveik 75 proc. konteinerius vežančių laivų šiuo metu pastatoma Azijos valstybėse: Pietų Korėjoje, Japonijoje ir Kinijoje. Mūsų laivų statyklos yra priverstos gintis nuo pasaulinės konkurencijos, kurioje konkuruoti tampa vis sunkiau. Ši pramonė taip pat susiduria su žemo dolerio kurso problema. Dėl tokios padėties daugeliui laivų statyklų ilguoju laikotarpiu gresia bankrotas.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Apie 30 proc. prekių judėjimo Europoje vyksta Roterdamo, Antverpeno ir Hamburgo uostuose, o 20 proc. – didžiausiuose devyniuose uostuose Viduržemio jūroje. Į ES įstojus Rumunijai ir Bulgarijai atsirado prieiga prie Juodosios jūros ir netiesiogiai prie tokių uostų, kaipantai Konstanca, Mangalija, Varna ir Burgasas ir prie Dunojaus įsikūrusių uostų: Galacio, Breilos, Tulčos ir Sulinos.

Daug Europos uostų susiduria su skirtingais saugojimo ir pakrovimo – iškrovimo pajėgumais, terminalų organizavimo trūkumu, nepakankamais maršrutais ir nepakankama prieiga prie jūrinių ar sausumo kelių, ilgu laukimo laiku, nepakankamu sunkvežimių, traukinių ir baržų saugumu, mažu produktyvumu ir pernelyg lėtais, ilga ir brangiais formalumais.

Manau, kad pirmenybę reikia suteikti naujų įrenginių kūrimui, veikiančių įrenginių tobulinimui, atliekų tvarkymo įrenginių kūrimui, teršalų išmetimo mažinimui, procedūrų supaprastinimui, viešojo finansavimo skaidrumui, saugumo užtikrinimui darbe. Struktūriniai fondai, valstybės pagalba, Europos integruota veiksmų programos *Naiades* ir *Marco Polo* yra tik vienos iš daugelio Bendrijos turimų priemonių.

Rodi Kratsa-Tsagaropoulou (PPE-DE). – (EL) Gerb. pirmininke, leiskite pirmiausia padėkoti pranešėjui J. Ortuondo Larreai už jo puikų darbą, narių pasiūlymams skirtą dėmesį ir bendradarbiavimą su politinėmis frakcijomis. Taip pat dėkoju Europos Komisijai už tai, kad ji pateikė brandų, išsamų pasiūlymą, kuriame atsižvelgiama į dabartinę uostų politiką tenkančius iššūkius ir tos politikos aspektus.

Ypač norėčiau pabrėžti po mano ir kitų narių pasiūlymų galiausiai įtrauktą pasiūlymą, t. y. poreikį dėmesį skirti salų regionams. Būtina sustiprinti tokių regionų uostus. Reikėtų pabrėžti, kad valstybės finansavimas regioninių ir salų uostų sustiprinimui gali būti skirtas, kad minėtos sritys galėtų įveikti ekonominės ir teritorinės sanglaudos iššūkius.

Manau, kad tai yra tikras indėlis į ES solidarumo, konkurencingumo ir sanglaudos tikslų siekimą.

Josu Ortuondo Larrea, *pranešėjas*. – (ES) Gerb. pirmininke, norėčiau prie savo ankstesnių pastabų pridėti štai ką, raginu Komisiją skatinti keitimąsi gerosios patirties pavyzdžiais uostų sektoriuje bendrai ir atsižvelgiant į mokslines naujoves ir ypač skatinti darbuotojų mokymą, kad būtų pagerinta paslaugų kokybė ir pritraukta daugiau investicijų.

Džiaugiamės dėl to, kad kiekvienų metų gegužės 20 d. bus Europos jūros diena, skirta visuomenei padėti geriau suprasti uostų sektoriaus darbą ir svarbą mūsų gyvenimui ir gerovei. Raginame operatorius sumažinti transportuojamų tuščių konteinerių skaičių, o Komisiją raginame diegti bendrą suderintą transportavimo dokumentą visiems konteineriams Europos Sąjungoje, taip pat iki kelių, geležinkelių ir oro transporte taikomo lygio supaprastinti muitinės procedūras toms prekėms, kurios atvyksta arba iškeliauja Bendrijos ribose. Taip pat raginame Komisiją ir toliau dėti pastangas ir užtikrinti, kad Jungtinių Valstijų reguliavimas, pagal kurį planuojama skanuoti visus ten siunčiamus konteinerius, bus pakeistas patvirtintų ekonominių operatorių abipusiu pripažinimu ir Pasaulio muitinių organizacijos patvirtintu saugumo standartais pagrįstu bendradarbiavimu.

Baigdamas norėčiau padėkoti oponuojantiems pranešėjams, visiems kalbėjusiems savo kolegoms, Transporto komiteto ir Regioninės plėtros komiteto sekretoriatams už jų pagalbą ir svarų indėlį į galutinį šio pranešimo rezultatą bei Komisijai ir Sąjungos vidaus politikos generalinio direktorato B direktoratui, kuris mums pateikė puikų pasiūlymą šia tema. Ačiū jums visiems ir tikiuosi, kad rytoj pritarsime ėjimui į priekį su šiuo svarbiu pranešimu.

Pirmininkė. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks rugsėjo 4 d., ketvirtadienį.

19. Krovininis transportas Europoje (diskusijos)

Pirmininkė. – Kitas klausimas yra Michaelio Cramerio pranešimas Transporto ir turizmo komiteto vardu dėl krovininio transporto Europoje (A6-0326/2008) [2008/2008(INI)].

Michael Cramer, *pranešėjas*. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, pirmiausia noriu nuoširdžiai padėkoti oponuojantiems pranešėjams, už pagalbą rengiant pranešimą dėl krovininio transporto Europoje ir Transporto ir turizmo komiteto sekretoriatui, ypač P. Catotui. Bendradarbiavimas buvo vaisingas, tai rodo ir tai, kad pranešimas vienbalsiai buvo patvirtintas komitete niekam nebalsavus prieš ir niekam nesusilaikius.

Europos piliečiai vis labiau kenčia nuo didėjančio krovininio transporto, ypač keliuose, naštos. Mano pranešime siekiame nustatyti sąlygas sunkvežimių rykštės kontroliavimui. Europos Komisija turi aiškius savo veiksmų plano dėl krovininio transporto tikslus ir ji nori šį planą įvesti netrukus.

Nepriklausomas krovininių vežimo geležinkeliais tinklas Europoje yra aiškiai atmetamas. Nors tai ir yra malonus sapnas, daugelyje valstybių bėgiais važiuoja įvairus transportas, t. y. ir krovininiai ir keleiviniai traukiniai važiuoja tais pačiais bėgiais. Todėl būtina pagerinti esančios infrastruktūros panaudojimą ir išnaudoti visas technines ir logistines galimybes ir, be abejo, jei reikia, tokią infrastruktūrą išplėsti.

Pranešime dėl Komisijos idėjos dėl „žaliųjų koridorių“ pateikiamas platesnis turinys. Transportavimas turėtų būti perkeltas į aplinkai nekenkiančias transporto rūšis, kad būtų sumažintas ne tik avarijų skaičius, kelių apkrovimas ir triukšmas, bet ir oro tarša ir brovimasis į kraštovaizdį. Čia svarbus vaidmuo tenka energijai iš atsinaujinančių šaltinių, todėl pranešime aiškiai minima vėjo ir saulės energija.

Pranešime patvirtinamas principas, kad teršėjas ir naudotojas moka, visų transporto rūšių atveju, taip pat aiškiai pateikta nuomonė dėl diskusijų dėl Eurovinjetės: nebeturėtų būti subsidijuojamas smarkiai teršiančių sunkvežimių transportas, o išorinės išlaidos turėtų būti priskirtos vidinėms išlaidoms.

(pertraukiantys šūksniai)

... ir ypač orlaiviams.

Krovininio transporto perkėlimas iš kelių į geležinkelius vis dar yra pagrindinis tikslas. Dėl šios priežasties pranešime pateikiamas reikalavimas, kad bent 40 proc. ES investicijų į transportą, būtų naudojama geležinkeliams. Europoje geležinkeliais pervežama tik apie 17 proc. krovininių, o greitkelių šalyje JAV ši proporcija siekia 40 proc. ES turės galimybę susitvarkyti su išaugusiu krovininių srautu tik tuomet, jei pagerins

savo geležinkelių infrastruktūrą. Valstybių narių transporto ministerijų prašoma kuo skubiau peržiūrėti savo nacionalinius planus ir savo valstybėse padaryti Europai reikalingas investicijas.

Transportų rūšių sujungimas į vieną tinklą taip pat yra labai svarbus. Taip pat reikalaujama patvirtinti vieną bendrą vežimo dokumentą, kuris galiotų krovinių vežimui jūra, geležinkeliais, sunkvežimiais ir orlaiviais, sukurti Europos jūrų transporto zoną be kliūčių, patvirtinti ne tik Europos, bet ir pasaulinius įvairių transporto rūšių krovimo standartus ir – labai svarbu – sukurti geresnį ryšį tarp jūrų ir upių uostų ir sausumos kelių geležinkelio tinklo.

Nepaisant to, kad buvo balsuojama vienbalsiai, mano frakcija pateikė pakeitimų, nes balsavimas dėl kai kurių aspektų buvo labai įtemptas. Svarbiausias pakeitimas yra susijęs su Komisijai tenkančiu iššūkiu nurodyti labiausiai apkrautas zonas ir Europos krovinių vežimo geležinkeliais sistemos problemas. Tokia analizė reikalinga tam, kad būtų greitai nustatytos silpnos geležinkelių tinklo vietos ir sukurti didesni pajėgumai. Beje, pati Komisija labai palankiai atsiliepė apie šią mintį ir tikiuosi, kad rytoj plenarinėje sesijoje dauguma balsuos už tai.

Dar kartą dėkoju visiems savo kolegoms nariams už jų dėmesingumą.

Peter Mandelson, *Komisijos narys*. – Gerb. pirmininke, 2007 m. ir 2008 m. patvirtiname komunikatų rinkinyje Komisija plėtoja savo Europos krovinio transporto sistemų veikimo strategiją. Minėti komunikatai, tai – pirmiausia, ES krovinio transporto strategija, kur numatytas Europos krovinio transporto veiksmingumo, integracijos ir darnumo skatinimas; antra, krovinio transporto logistikos veiksmų planas; trečia, į krovinių vežimą orientuoto geležinkelių tinklo link; ir ketvirta, daugiametė sutartis dėl geležinkelių infrastruktūros kokybės.

Ypač džiaugiuosi matydamas, kad visi šie komunikatai dabar tapo jūsų Parlamento pasiūlymo dėl rezoliucijos tema ir tai rodo svarbą, kurią Europos Parlamentas teikia šiam klausimui.

Norėčiau padėkoti pranešėjui Michaeliui Cramerui už jo nuveiktą darbą, ir visiems prie pranešimo prisidėjusiems nariams.

Kalbant apie tonas kilometrui, 2001 m. baltojoje knygoje buvo numatyta, kad 2000–2020 m. prekių transportavimas Europoje augs 50 proc. Kitais metais Komisija atnaujins planus, tačiau jau aišku, kad skaičiai buvo gana tikslūs. Dėl tokio augimo atsiradę iššūkiai, t. y. kova su grūstimis ir klimato kaista, teršalų išmetimo sumažinimas ir užtikrintas energijos tiekimas – dar niekuomet nebuvo tokie dideli, kaip yra dabar.

Todėl turi būti renkamosi mažiausiai teršiančios transporto rūšys ir kiekviena transporto rūšis, netgi kelių transportas, turi būti naudojama tuomet, kai tai yra veiksmingusia ir tinkamiausia.

Taip pat būtina pagerinti Europos transporto sistemos veiksmingumą, dideliu mastu įgyvendinant informacinių technologijų diegimo, administracinio supaprastinamo ir geresnės paslaugų kokybės priemones.

Džiaugiuosi dėl to, kad pranešimo projekte Komisija skatinama vykdyti tokią prekių transportavimo politiką, kurioje didesnis dėmesys būtų skiriamas darnumui. Norime sukurti patikimą, veiksmingą ir gyvybingą – ir finansiškai, ir aplinkos požiūriu – transporto sistemą. Dėl to esu įsitikinęs, kad transporto įvairiarūšiškumas, t. y. protingas ir optimalus visų transporto rūšių atskirai ir jų derinių naudojimas, turi būti viena svarbiausių taisyklių, darančių įtaką mūsų svarstymams ir veiksams.

Be to, įvairios transporto rūšys turi atitikti įvairius veiklos kriterijus, kurie yra būtini konkurencijai. Kalbant apie paslaugas, pirkėjas visuomet be išimčių tikisi punktualumo, reguliarumo, patikimumo, aukštos kokybės, pakankamų pajėgumų, suderinto veikimo ir tarptautinių koridorių tarptautinio derinimo. Europos transporto sistemos veiksmingumą galės padidinti jūsų rezoliucijos tekste nurodyti specialūs skubūs veiksmai, kurių išlaidos kontroliuojamos, ir kitos Europos iniciatyvos, pvz., Žalioji knyga dėl TEN-T ateities.

Georg Jarzembowski, *PPE-DE frakcijos vardu*. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, ponios ir ponai, mano frakcija pritaria Transporto ir turizmo komiteto pranešimui savo iniciatyva ir remia įvairius pakeitimus dėl krovinio transporto Europoje. Europos Sąjungos augimui ir užimtumui yra labai svarbūs pagrindai aplinkos neteršiančiam kroviniui transportui, kuris pritaikytas patenkinti rinkos poreikius.

Tačiau taip pat turiu pasakyti, kad Europos Sąjunga ir valstybės narės raginamos iš esmės padidinti savo pastangas plėtodamos ir atnaujinamos veiksmingas transporto struktūras. Apie tai Komisijai priminsime, kai darysime vidutinės trukmės finansų įvertinimą. Skambios kalbos nepadės, jei nebus skirta pinigų

transeuropinių tinklų atnaujinimui. Transporto infrastruktūros atnaujinimas ypač reikalingas geležinkelių transportui. Čia pirmenybė teikiama labiausiai naudojamų geležinkelio koridorių atnaujinimui ir jų aprūpinimui Europos tarptautinio geležinkelių eismo valdymo sistema (angl. ERTMS), kad galėtume krovinių pervežimą sparčiai perkelti iš kelių į geležinkelius. Tačiau, tiesą pasakius, Komisijos nary, kai sudarinėjote pasiūlymų dėl krovinių paslaugų sąrašą, – vis dar prisimenu, kad Neil Kinnock jau tuomet turėjo mintį dėl atskiro geležinkelio tinklo kroviniui transportui, – jūs ir vėl ėmėtės veiksmų dėl Komisijos pasiūlymo „Į krovinių vežimą orientuoto geležinkelių tinklo link“. Nuo to laiko niekas Komisijoje apie tai nebekalbėjo, nes ir jūs, ir mes žinome, kad nepakanka pinigų šalia įprastos protingai vystomos sistemos, pritaikytos atitikti rinkos poreikius, nutiesti antrus bėgius. Būdamas Komisijos atstovu, turėtumėte sakyti teisybę: mintis dėl atskiro krovinio tinklo yra palaidota. Taigi vystykime praktiškus dvigubo panaudojimo tinklus: keleiviniai traukiniai dieną ir kroviniai traukiniai naktį. Be to, turime išspręsti triukšmo problemą, nes Vokietijoje ir kitur, ir palei Reiną, triukšmas naktį iš tiesų nervina piliečius ir neleidžia jiems miegoti. Todėl kalbėkime apie praktines nuo triukšmo saugančias priemones geležinkeliuose, apie transeuropinius tinklus ir apie dvigubą geležinkelių tinklo panaudojimą.

Tačiau dar svarbiau, kad imtumės protingų veiksmų logistikos atžvilgiu. Tai, M. Crameri, pranešime minima per mažai. Labai svarbu, kad valstybės narės ir ES kartu veiksmingai dirbtų su pramonės ir paslaugų įmonėmis, kad būtų pasiektas geresnis krovinių logistikos panaudojimas. Logistikos panaudojimas, be abejo, pirmiausia yra įmonių uždavinys. Jos geriausiai žino, kaip naudojama logistika. Tačiau Europos Sąjunga ir valstybės narės gali padėti panaikindamos nereikalingus nacionalinius ribojimus ir – čia visiškai pritariu M. Cramerui – sukurdamos standartinius muitinių dokumentus, pavyzdžiui, kad būtų galima geriau pasinaudoti logistika. Todėl atnaujinkime infrastruktūrą nacionaliniu lygmeniu ir bendradarbiaukime su pramone, nustatydami geriausią transporto logistikos panaudojimą.

Inés Ayala Sender, *PSE frakcijos vardu*. – (ES) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti Komisijai už Logistikos veiksmų planą, kuriame atsižvelgiama į daugumą ankstesnių Europos Parlamento pasiūlymų. Taip pat norėčiau padėkoti pranešėjui M. Cramerui už atvirumą konstruktyviam dialogui. Dėl to buvo galima sukurti bendresnį tekstą, kuriame numatyta, kad logistika prisideda prie viso transporto ir, ypač krovinio transporto, tvarumo, taip pat prie mobilumo gerinimo, įtraukiant logistinius sprendimus visoms transporto rūšims ir remia žaliuosius koridorius, kurie yra mobilumo ir patogumo modeliai.

Taip pat džiaugiuosi, kad pabrėžiamas esančio geležinkelių eismo tinklų panaudojimas, kurie atsilaisvina dėl pažangos greitųjų keleivinių traukinių sektoriuje ir todėl gali būti panaudoti krovinių transportui.

Taip pat manau, kad yra labai svarbu, kad pabrėžiamas vidaus platformų ir sausųjų dokų vaidmuo bei skatinama miesto logistika, tvirtai pabrėžiant labai įdomios švaresnio ir geresnio miestų transporto programos CIVITAS, kuriais mes pritariame, logistinį aspektą.

Taip pat norėtume padėkoti M. Cramerui už tai, kad logistikos veiksniai buvo pabrėžtas prioritetuose tarptautiniuose krovinių pervežimo geležinkeliais koridoriuose, tarp kurių turiu paminėti Vidurio Pirėnus kertančią liniją, kuri ateityje taps ryšiu tarp Ispanijos logistikos platformų, pvz., Plazos, ir Pietų Prancūzijos platformų.

Baigdama norėčiau atkreipti Komisijos dėmesį į pasiūlymą iki šių metų pabaigos parengti valstybių narių nacionalinių logistikos planų bendradarbiavimo didinimo programą, kuri padėtų parengti veiksmingesnes dabartinio išteklių trūkumo švelninimo formules ir spręsti šiuo metu vieno svarbiausių sektorių problemas, esant dabartiniam ekonominiam klimatui, kai keičiasi kuro kainos ir kovos su klimato kaita pobūdis, o plėtos paveiktos periferijos ir pavojingos darbo sąlygos sektoriuje reiškia, kad būtina kuo skubiau pradėti taikyti protingus, naujoviškus ir patrauklius sprendimus, kuriuos mums gali pateikti tik ambicingas Europos logistikos veiksmų planas.

Todėl mano frakcija pritaria M. Cramerio pranešimui ir jo 4 pakeitimui dėl daugiamečių sutarčių.

Erik Meijer, *GUE/NGL frakcijos vardu*. – (NL) Gerb. pirmininke, įvairiais gamybos proceso etapais prekės yra vežamos į nutolusias vietas ir galutiniais produktais tampa visai kitoje vietoje. Labai dažnai prekės yra transportuojamos labiausiai aplinkai kenkiančiu būdu: sunkvežimiais vis labiau užkimštais greitkeliais. Milžinišką vis tebesitęsiantį krovinio transporto augimą lėmė nuolatinis susijusių išlaidų mažėjimas. Tai yra bloga žinia aplinkai, saugumui, darbo sąlygoms ir gyvūnų gerovei. Todėl mano frakcija pritaria transporto augimo ribojimui, būtiną likusį transportą kiek galima labiau perkeltiant į geležinkelius ir vidaus vandenų laivininkystę. Toks noras švelnesne forma pateikiamas Europos Komisijos pasiūlymuose ir papildomuose pranešėjo M. Cramerio pakeitimuose.

Tačiau mes prieštaraujame pirmenybės suteikimo kroviniam transportui keleivinio transporto sąskaita galimybei. Krovinio transporto augimui gali reikėti papildomos infrastruktūros, kad būtų išvengta keleivinio ir krovinio transporto priešpriešos. Be to, norėčiau atkreipti dėmesį į bendros Europos geležinkelių eismo valdymo sistemos (angl. ERTMS) paleidimą. Investicijos į ją duos naudos ateityje, tačiau sukels problemų trumpuoju laikotarpiu.

Johannes Blokland, IND/DEM frakcijos vardu. – (NL) Gerb. pirmininke, pirmiausia norėčiau padėkoti pranešėjui M. Cramerui už jo darbą. Pranešimas yra geras ir aš norėčiau pabrėžti šiuos aspektus.

Krovinis transportas turi būti neribojamas, sąžiningas ir švarus ir mes sunkiai dirbame šiame Parlamente, kad taip būtų. Šiomet jau buvo kalbama apie kabotažo ribojimų panaikinimą. Tau yra gera pradžia. Pranešime kalbama ta pačia gaida ir tai yra puiku. Pranešėjas teisingai nurodo, kad kroviniam transportui būtinas specialus metodas. Gyvybiškai svarbu, kad būtų išvalyti Europos didmiesčiai ir miestai. Manau, kad kompiuterizuotas greičio ribojimo pritaikymas miestuose ir didmiesčiuose yra puiki priemonė, taigi tikiuosi, kad Europos Komisija pritaris priemonėms ir pateiks pasiūlymus, kurie užtikrintų, kad krovinio transporto vairuotojai miestuose ir didmiesčiuose neturės nuolat spausti stabdžių ir akseleratoriaus. Tai yra būdas krovinių transportą padaryti greitesnį ir švaresnį.

Silvia-Adriana Țicău (PSE). – (RO) Sąjungos ekonominis vystymasis ir konkurencingumas priklauso nuo veiksmingo prekių transporto. Turime plėtoti geležinkelių infrastruktūrą, jūrų kelių koridorius, uostų infrastruktūrą ir įvairių transporto rūšių suderinamumą. Labai svarbus logistikos infrastruktūros komponentas yra jūrų uostų ir upių uostų jungčių ir į sausumos gilumą einančių geležinkelių ir kelių tinklo pagerinimas.

Į ES įstojus Rumunijai ir Bulgarijai, Europos Sąjunga gavo priėjimą prie Juodosios jūros. Dabar beveik visas Dunojus yra Sąjungos teritorijoje. Tai yra naujos galimybės europiečiams vežti krovinius. Tačiau pabrėžiu, kad veiksmingam prekių transportui reikia: suderinto visų rūšių transporto naudojimo, eismo kamščių mažinimo, procedūrų supaprastinimo, teisinės bazės stabilumo, investicijų į logistikos sistemas ir protingų transporto sistemų, pvz., Galileo, ir ypač svarbu užtikrinti transportavimo saugumą.

Valstybės narės nepakankamai naudoja programas, pvz., *Naiades* ir *Marco Polo*, kad būtų pagerintas prekių transportas. Nepaisant to, raginu Komisiją skirti dėmesio kliūtims, su kuriomis susiduria kai kurie vežėjai keliais, čia kalbu apie Rumunijos vežėjus, kurie susiduria su kliūtimis tranzitu veždami krovinius per kai kurias valstybes nares.

Michael Cramer, pranešėjas. – (DE) Gerb. pirmininke, Komisijos nary, be abejonės, privalome pagalvoti ir apie savo trūkumus. Negalima kiekvieną sekmadienį kalbėti apie tvarų transportą, o nuo pirmadienio iki penktadienio elgtis priešingai. Būtent taip atrodo žiūrint į Komisiją, kur 60 proc. transporto lėšų skiriama keliams ir bendram finansavimui ir tik 20 proc. aplinkai nekenkiantiems geležinkeliams.

Galima pasakyti, kad transportas Europoje yra per pigus, o aplinkai nekenkiantis transportas yra per brangus. Tai irgi turi įtakos pagrindinėms sąlygoms. Pavyzdžiui, turime privalomos geležinkelių rinkliavos sistemą kiekvienoje valstybėje narėje. Ši sistema taikoma kiekvienam lokomotyvui, kiekvienam bėgių metrui, o rinkliava už aplinkai žalingą kelių transportą yra savanoriška, jos dydis yra ribojamas ir ji taikoma tik greitkeliose ir dažniausiai tik didesnio nei 12 tonų tonažo sunkvežimiams. Turite pakeisti šias nevienodas pagrindų sąlygas, kitu atveju neišspręsite nei su klimato politika susijusių, nei transporto problemų. Prognozuojama, kad eismas augs. Tačiau kodėl jis augs? Todėl, kad tai nieko nekainuoja.

Yra keletas pavyzdžių, kuriuos reikėtų paminėti. Norėčiau paminėti vieną pavyzdį iš jūsų namų valstybės. Jungtinė Karalystė kiekvienais eksportuoja 1,5 mln. tonų kiaulienos. Jei pažiūrėtumėte į importo balansą, pamatytumėte, kad Jungtinė Karalystė taip pat importuoja 1,5 mln. tonų kiaulienos. Galėtume tai panaikinti. Galėtume panaikinti tokį transportavimo kiekį ir galėtume tokius mums reikalingus pajėgumus panaudoti kitur. Taigi Europoje turime panaikinti daug su transportavimo pajėgumais susijusių nesąmonių, turime perkelti transportą į mažiau aplinkai kenkiančias transporto rūšis ir jas sukurti taip veiksmingai, kad galėtume užtikrinti mobilumą, prekių pristatymą žmonėms, ir turime saugoti aplinką, nes tokia yra darbotvarkė.

Neturėdami sveikos aplinkos, nei mes, nei mūsų vaikai nesulauksime tokios ateities, kokios visi norime.

Pirmininkė. – Diskusijos baigtos.

Balsavimas vyks rytoj, rugsėjo 4 d., ketvirtadienį.

Raštiški pareiškimai (142 straipsnis)

Gábor Harangozó (PSE), raštu. – Iš tiesų reikia rimtai pagerinti tvarų ir efektyvų krovinį transportą, nes transporto sektoriui tenka didelė dalis Sąjungoje išmetamo CO₂ kiekio. Kadangi tikimasi, kad sektorius smarkiai išaugs, jo efektyvumo ir tvarumo padidinimas turi tapti galimybe padidinti sektoriaus ekonominę konkurencingumą ir sukurti daug darbo vietų.

Todėl Sąjunga turėtų skirti pakankamai išteklių, kad būtų pasiekti ambicingi mobilumo pagerinimo, transporto įvairiarūšiškumo, energetinio efektyvumo, mažesnio naftos suvartojimo ir taršos sumažinimo tikslai. Todėl džiaugiamės dėl Krovinio transporto veiksmų plane taikomo strateginio metodo ir plano tikslų: dėmesį sutelkti į krovinių vežimo koridorius, naudojant įvairias transporto rūšis; skatinti naujoviškas technologijas ir infrastruktūras; veiksmingesnį krovinio transporto valdymą ir padidinti ne kelių, o kitų transporto rūšių patrauklumą. Norėdami užtikrinti darnios Europos transporto politikos sėkmę, be abejo, privalome nepamiršti skatinti sinergijų su kitomis Europos politikos kryptimis, pvz., energetika ir aplinkosauga, ir skatinti šių politikos krypčių tarpusavio papildymą.

Norint turėti darnų ir veiksmingą krovinį transportą, būtinos šios sąlygos: nacionalinių taisyklių suderinimas tarptautiniu lygmeniu ir sinergijos su kitomis susijusiomis politikos kryptimis.

20. Komitetų ir delegacijų sudėtis: žr. protokolą

21. Parlamento nario imuniteto gynimas: žr. protokolą

22. Kito posėdžio darbotvarkė: žr. protokolą

23. Posėdžio pabaiga

(Posėdis baigtas 23.50 val.)